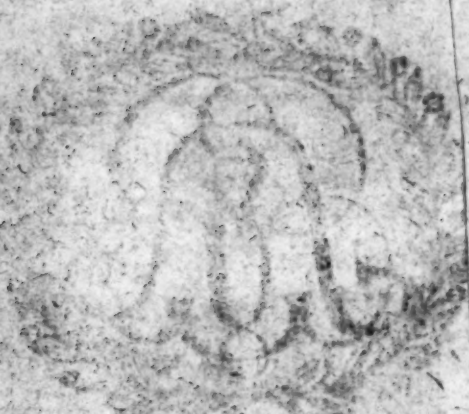

EPISTOLÆ
OBSCURORUM
VIRO-
RUM
TERTIO
VOLUMINE
AUCTÆ.

LONDINI
APUD EDITOREM.

THE
OFFICE
OF THE
TREASURER
OF THE
UNITED STATES
OF AMERICA

MADE IN
AMERICA

EL
RI
G
ne
sci

V

Rj

Da

EPISTOLARUM OBSCURO-
RUM Virorum ad M. Ortuinum
Gratum nil præter lulum conti-
nentium & jocum in arrogantes
sciolos, plerumque famæ bono-
rum virorum obtrectatores
& sanioris doctrinæ con-
taminatores.

VOLUMEN PRIMUM

AD LECTOREM.

*Risum Heraclite est, vasti ridere parati
Arida mutarunt pectora, Stoicida.*

*Da mihi tristem animum, ferales objice
luctus,*

*Dispercam, nisi mox omnia risus
erunt.*

Exerce pulmonem.

LONDINI.

APUD EDITOREM.

Ediderat L. B. Iohannes Reuchlin, ali-
 as dictus Capnio, sequentia duo E-
 pistolarum volumina, lusum quidem
 iocumque continentia sed quo arrogan-
 tes, sciolos & politoris literaturæ con-
 temtores, & contaminatores acerrimè
 perstringebat, ut pudefacti arrogantia
 suâ abstinere discerent, & studiis di-
 ligentius, quam hactenus factum
 fuerat, incumberent: Invenerunt
 quæ hæ Viri illius docti sales & fa-
 cetiæ suos admiratores, adeò ut e-
 xemplaria omnino sint distracta, &
 vix ullum amplius appareat. Placuit
 proinde novam hanc Editionem ter-
 tio volumine auctam procurare, cum
 in finem, ut & doctus Orbis denuo co-
 gnoscat, quantis sordibus olim stabu-
 lum Latini repletum fuerit, quantoque
 constiterit labore, illud purgare: Juven-
 tus vero exinde in Latino sermone dis-
 scat vitare soloecismos & Germanismos
 minus decentes. Utrique demum Deo
 gratias agant, quod linguam hanc tam
 nobilem olim in Barbariem peper-
 sam, pristino nitore restituerit. Vale!

Thomas

THOMAS LANGSCHNEIDE

RIUS Baccalauius Theologiae forma-
tus *quamvis indignus*. S.D. super excel-
lenti nec non scientificissimo viro do-
mino Ortuino Gratio Daventriensi
Poetae, Oratori & Philosophi: nec non
Theologo, & *plus si vellet.*

QVoniam (ut dicit Aristoteles)
dubitare de singulis non est inuti-
le, & quia legitur in Ecclesi. Proposui
in animo meo quærere & investigare
de omnibus quæ sunt sub sole. Igitur
ego proposui mihi, movere unam
quæstionem, in qua dubium habeo ad
dominationem vestram. Sed prius
protestor per Deos sanctos, quod non
volo tentare dominationem seu ve-
nerabilitatem vestram: sed ego
cupio cordialiter & affectuose, quod
instruatis me super dubium illud,
Quia scriptum est in Evangelio:
Noli tentare dominum Deum tuum,
quia ut dicit Salomon: A Deo est

8 EPISTOLÆ.

omnia sapientia; sed vos dedistis mihi omnem scientiam quam ego habeo, & omnis scientia bona, est origo sapientia; ergo vos estis mihi quodammodo Deus, quia dedistis *mihi initium sapientia, loquendo poeticè*. Est autem illa quaestio sic introducta: Dudum fuit hic prandium Aristotelis, & Docteres, Licentiati, nec non Magistri fuerunt in magna lætitia, & ego fui etiam ibi, & bibimus pro primo ferculo tres haustus de malvatico, & pro prima vice imposuimus semellas recentes, & fecimus offam, & deinde habuimus sex fercula de carnibus & gallinis, & caponibus, & unum de piscibus; & procedendo de uno ferculo in aliud, semper bibimus vinum Kotzborgense, Rhenense, & cerevisiam Embeccentem, nec non Rhurgensem, & Neuburgensem et Magistri fuerunt bene contenti, & dixerunt quod D. Magistri novelli bene expediverunt se, & cum magno honore. Tunc magistri hilarificati inceperunt loqui artificialiter de magnis quaestionibus: Et unus quaerivit, utrum di-

cen.

cendum Magister nostrandus, vel nos-
 ter magistrandus, pro persona apta na-
 ta ad fiendum Doct. in Theologia, sicut
 pro nunc est in Colonia mellissius pa-
 ter frater Theodericus de Ganda, ordi-
 nis Carmelitarum venerandissimus le-
 gatus almae universitatis Colonien-
 sis, providentissimus artista, Philosophus,
 argumentator, & Theologus superer-
 minens. Et statim respondit Magister
 Warmsemel *Lansmannus meus*, qui
 est Scotista subtilissimus, & Magister
 XVIII. annorum: & fuit tempore suo
 pro gradu Magisterii bis rejicitus, &
 ter impeditus, & tamen stetit ulterius
 quoad fuit promotus pro honore uni-
 versitatis: & intelligit bene factu sua,
 & habet multos discipulos, parvos &
 magnos, senes cum junioribus, & cum
 magna maturitate dixit, & tenuit,
 quod dicendum est, nost. Magistrand-
 us, quod sit una dictio, quia Magistrare
 significat Magistrum facere, &
 baccalauriare baccalaurium face-
 re, & Doctorare, Doctorem facere: &
 hinc veniunt isti termini Magistran-
 dus,

duſ Baccalaureandus, & Doctrinandus. Sed quod Doctores in ſacra Theolo. non dicuntur Doctores: ſed propter humilitatem & etiam ſanctitatem, & propter differentiam nominantur ſeu appellantur Magiſtri noſtri, quia ſtant in fide catholica in loco Domini noſtri Jeſu Chriſti, qui eſt fons vitæ: ſed Chriſtus fuit noſtrorum omnium Magiſter. Ergo ipſi appellantur Magiſtri noſtri quod habent nos, inſtruere in via veritatis, & Deus eſt veritas: quapropter merito vocantur Magiſtri noſtri, quia omnes, nos ſcilicet Chriſtiani, debemus & tenemur audire prædicationem eorum, & nullus debet dicere contra eos, ex quo ſunt omnium noſtrorum Magiſtri. Sed noſtro, trāſtrare, non eſt in uſu, & neque legitur in vocabulatio Ex quo, neque in Catholicon, neque in Breviloquio, ne in Gemmagemmarum, qui tamen habet multos terminos. Ergo debemus dicere, noſter magiſtrandus, & non Magiſter noſtrandus. Tunc Magiſter Andreas Delitſch, qui eſt multum

tum subtilis, & pro parte est poeta, & pro parte est Artista, Medicus & Jurista; & jam legit ordinariè Ovidium in Metamorphosis & exponit omnes fabulas *allegorice* & literaliter: & ego fui auditor ejus, quia exponit multum fundamentaliter: etiam legit in domo sua Quintilianum & Juvenum, & ipse tendit oppositum Magistro Warmsemmel, & dixit, quod debemus dicere Magister Nostrandus. Quia sicut est differentia inter Magister noster, & noster Magister: ita etiam est differentia inter Magist. nostrandus, & n. ster magistrandus, Quia magister noster dicitur Doctor in Theologia, & est una dictio: sed noster magister sum dux dictio nes, & sumitur pro uno quocunque magistro in quacunque scientia liberali, seu mechanica manuali, seu capitali: & non obstat quod nostras, trare, non est in usu quia possumus fingere nova vocabula: & ipse allegavit super hoc Horatium. Tunc magistri multum admiraverunt ejus subtilitatem: & unus portavit ei unum

cantharum cerevisiæ Neuburgensis. Et ipse dixit: ego volo expectare, sed parcatis mihi, & tetigit birretum, & risit hilariter, & portavit Magi. Warmsemel, & dixit: Ecce domine Magister, ne putetis quod sum inimicus vester: & bibit in uno anhelitu, & Magist. Warmsemel respondit ei fortiter pro honore Slesitarum. Et Magistri omnes fuerunt læti: & postea fuit pullatum ad vespertas. Quapropter rogo excellentiam vestram, quod velitis mihi exponere mentem vestram, quia vos estis multum profundus, & ego dixi pro tunc: Magist. Ortuinus debet mihi bene scribere veritatem, quia fuit Præceptor meus in Daventria, quando fuit tertiarius. Etiam debetis me certificare, quomodo stât in guerra inter vos & Doctores. Joannem Reuchlin, quia intellexi quod iste ribaldus (quamvis sit Doctor & Jurista) nondum vult revocare verba sua. Et mittatis etiam adhuc, semel mihi librum Magistri nostri Arnoldi de Thungaris, quem articulatim composuit: quia est multum subtilis, &

tractat

tractat de multis profunditatib. in
Theologia. Valete, & *non habeatis pro
malo*, quod scribo vobis ita socialiter :
quia vos dixistis mihi olim, quod amas
tis me sicut frater, & vultis me promos
vere in omnibus, etiamsi debeatis mihi
concedere magnam pecuniam. Das
tum in Lyptzick.

MAGISTER JOANNES PELLIFEX,

Salutem dicit Magistro

Ortuino Gratio.

Salutem amicabilem & servitutem *in
credibilem*, Venerabile domine Mag
gister, quia ut dicit Aristoteles in præ
dicamentis : de singulis dubitare non
est inutile. Quapropter est una res quæ
facit mihi magnam conscientiam. Nuper
huius in missa Franckfurdienſi, tunc ivi
cum uno baccalaurio per plateam
ad forum, & obviaverunt nobis
duo viri, qui apparuerunt satis
honesti, *quantum ad aspectum* &
& habuerunt nigras tunicas, & mag
na caputia cum liripipiis suis. Et

Dii sunt testes mei, quod putavi quod
sint duo magistri nostri, & feci ipsis re-
verentiam deponendo birretum. Tunc
ille baccalarius stimulavit me, & di-
xit: amore Dei quid facitis? Isti sunt Ju-
dæi, & vos deponitis birretum ve-
strum ante eos. Tunc ego ita fui per-
territus, ut si vidissem unum diabo-
lum. Et dixi: Domine baccalarie, par-
cat mihi Dominus Deus, quia fecit ig-
noranter. Sed quid putatis, utrum sit
magnum peccatum? Et primo dixit:
quod videtur sibi quod est peccatum
mortale, quia comprehenditur sub
idolatria, & est contra primum præce-
ptum ex decem præceptis, quod est:
unum crede DEUM. Quia quando ali-
quis facit honorem Judæo, vel pagano
quasi esset Christianus, tunc facit con-
tra Christianitatem, & apparet esse
mei Judeus vel paganus: & tunc Judæi
& pagani dicunt Ecce nos sumus de
via meliori, quia Christiani faciunt no-
bis reverentiam, & nisi essemus de via
meliori, non facerent nobis reveren-
tiam. Et sic fortificentur in sua
fide

fide & dispiciunt fidem Christianam, &
non permittunt se baptizare. Tunc e-
go respondi: Est bene verum, quando
aliquis facit scienter: sed ego feci cum
ignorantia, & ignorantia excusat pec-
catum, quia si scivissem quod fuissent
Judæi, & fecissem ei honorem, tunc
fuisset dignus ad comburendum, quia
esset hærelis. Sed neque verbo, neque
opere: sicut scit Deus, aliquid novi,
quia putavi quod essent magistri no-
stri. Tunc ipse dixit: quod tamen est
adhuc peccatum, & dixit: Ego etiam se-
mel ivi per Ecclesiam, ubi stat unus Ju-
dæus ligneus ante salvatorem, & habet
malleum in manu, & ego putavi quod
est sanctus Petrus, haberet clavem in
manu, & flexi genua, & deposui birre-
tum. Tunc vidi quod est Judæus, & e-
tiam poenituit me. Tamen in conf. ssi-
one cum censebar in monasterio
Predicatorum, dixit mihi confessor
meus, quod est peccatum mortale, quia
debemus respicere: & dixit quod non
posset me absolvere, nisi haberet pote-
statem Episcopalem, quia esset casus e-
pisco-

piscopalis. Et dixit: quod si libenter fecissem, & non ignoranter, tunc fuisset papalis. Et sic fuit absolutus, quia habuit potestatem Episcopalem. Et per Deos ego credo, quod si vultis salvare conscientiam vestram, oportet facere confessionem Officiali Consistorii. Et ignorantia non potest excusare illud peccatum, quia deberetis respicere: & Iudei habent unum gilvum circumlance ante in pallio, quem deberetis divisse, sicut & ego vidi. Ergo est ignorantia crassa, & non valet ad absolutionem peccati. Sit pro tunc dixit mihi ille baccalauius. Sed quia vos estis profundus Theologus, rogo vos devote nec non humiliter: quatenus dignemini mihi solvere prædictam questionem, & scribere an est peccatum mortale an veniale: simplex casus an Episcopalis an papalis. Et etiam scribatis mihi an videtur vobis, quod cives in Franckfordia rectè faciunt, quod habent illam consuetudinem, quod permittunt Iudeos incedere in habitu Magistrorum nostrorum.

Mi-

OESCV. VIRO.

15

Mihi videtur quod non est rectum & est magnum scandalum, quod non est differentia inter Judeos & Magistros nostros: etiam est una derisio sacro sanctæ Theologiæ. Et serenissimus dominos Imperator nullo modo deberet, quod unus Judeus qui est sicut canis, & est inimicus Christi debet incedere sicut Doctor sacre Theologiæ. Etiam mitto vobis unum dictamen Magistri Bernhardi Plumilegi, vulgariter Federleser, quod misit mihi ex wittenburck. Vos enim novistis eum, quia fuit olim, vester constans in Daventria: & dixit mihi, quod fecistis ei bonam societatem, & ipse adhuc est bonus socius, & commendat vos laudabiliter: & sic valete in nomine Domini. Datum Lypszick.

M. BERNHARDUS PLUMILEGUS

M. Ortuino Gratio, S.D.P.

*M*ultis miser est antro, qui solum clauditur uno. Sic etiam possum dicere de me, cum sup. rtatione venerabilis vir: quia essem pauper si haberem tantum unum

unum amicum, & quando ille unus superdaret me, tunc non haberem alium qui me tractaret amicabiliter. Sicut nunc quidam poeta hic, qui vocatur Georgius Sibus, & est unus ex Poetis secularibus, & legit publicè in poetria, & est aliàs bonus socius. Sed sicut vos scitis isti Poetæ quando non sunt etiam Theologi sicut vos, semper volunt repræhendere alios, & parvipendunt Theologos. Et semel in vana zecha in domo sua, quando bibimus cerevisiam Turgensem, & sedimus usque ad tertiam horam, & ego fui modicum ebrius, quia illa cerevisia ascendit mihi in caput: tunc fuit ibi unus qui aliàs non stetit bene mecum, & ego appor-tavi ei unum medium cantharum: & ipse accepit. Sed postea non voluit mihi simile facere. Et ter cavisavi eum, & non voluit mihi respondere, & sedit cum silentio & nihil dixit. Tunc ego cogitavi: Ecce ille aliàs spernit te, & est superbus, & semper vult te confundere. Et fui commotus in ira mea, & accepi cantharum & percussi

cussi ei ad caput, Tunc ille Poeta fuit
iratus super me, & dixit quod ve-
sem rumorem in domo sua, & dixit: de-
berem exire de domo sua in nomine
diaboli. Tunc ego respondi: Quid
tunc est, si estis inimicus meus, ego be-
ne habui ita malos inimicos sicut vos
estis, & tamen mansi prae eis. Quid
tunc est etiam si estis Poeta, ego habeo
etiam Poetas qui sunt amici mei, &
sunt bene ita boni sicut vos: ego bene
mercedem in vestram poetriam. Quid
creditis? putatis quod ego sum stultus,
vel quod sum natus super arbo-
rem sicut poma? Tunc vocavit me as-
inum, & dixit quod ego nunquam vidi
vinum Poetam. Et ego dixi: tu met es
asinus in cute tua, ego vidi bene plu-
res Poetas quam tu, & dixi de vobis &
de Magistro nostro Sorphi in bursa
kneck, qui composuit glosam notabi-
lem, & de Domino Rutgero Licentiate
Theologiae in bursa Montis & sic exivi
domum suam, & adhuc sumus ini-
mici. Quapropter rogo vos valde
cordialiter quatenus velletis mihi
semel

semel scribere unum dictamen, tunc ego volo huic poetæ & alii ostendero, & volo gloriari quod estis amicus meus, & estis bene melior poeta quam ille. Et præcipue scribite mihi quid faciat D. Joan: Pfefferkorn, an adhuc habeat inimicitiam cum Doctore Reuchlin, & an vos adhuc defenditis eum, sicut fecistis, & mittite mihi unam novitatem. Valete in Christo.

M. JOHANNES CANTRIFUSORIS

Magistro Ortuino

Gratio.

Salutem cordialem. Venerabilis domine Magister, quoniam quidem sæpe tractavimus tales levitates ad invicem. Et quia non est cura vobis, si alius quis dixerit vobis unam fantasiam, sicut ego nunc intendo propterea non timui, quod tollatis in malam partem, quod scribam vobis nunc unam cavillationem. Quia vos etiam facitis taliter. Et vos ridebitis ego scio, quia est mirabile factum. Fuit hic nuper quidam de ordi-

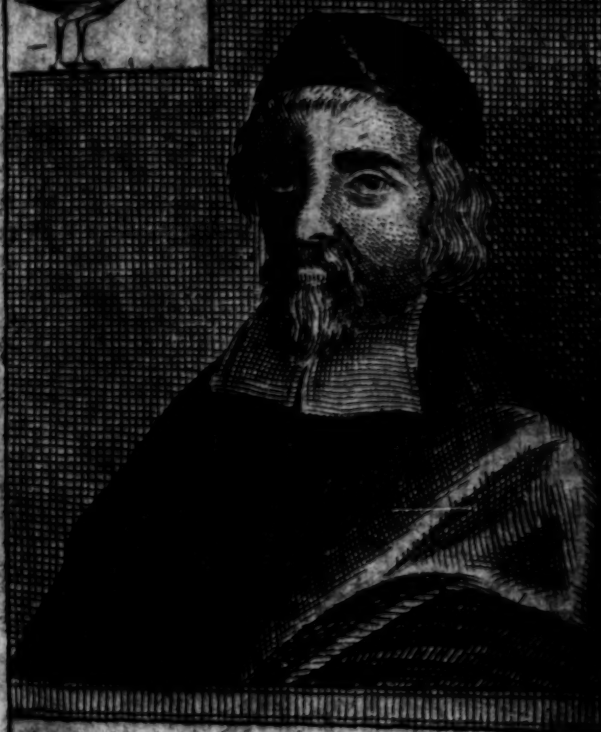
ne

OBSCV. VIRO.

ne Prædicatorum, & fuit satis profun-
 dus in Theologia, & fuit Speculativus,
 & habuit etiam multos fautores, ipse
 vocatur D. Georgius, & primum fuit
 Hallis, deinde venit huc, & prædicavit
 bene per dimidium annum, in sermone
 suo repræhendens omnes, nomines, e-
 tiam principem & suos vasallos; Sed in
 collatione fuit socialis & laxæ mentis,
 & bibit cum sociis ad dimidios & ad
 totos. Sed semper quando de sero bibit
 nobiscum, tunc de mane prædicavit
 de nobis, dicens: ita sedent Magistri in
 hac Univerſitate cum suis sociis per to-
 tam noctem bibentes, ludentes & tra-
 ctantes, levitatem. Eo ipsi deberent eos
 de talibus emendare, tunc ipsi incipi-
 unt: sæpe fecit mihi verecundiam. Et
 fui iratus super eum, & cogitavi quo-
 modo possem me vindicare. Et non po-
 tui imaginare quomodò facerem. Et
 semel dixit mihi unus, quomodo
 de nocte iret ille Prædicator ad u-
 nam mulierem, & supponeret
 eam, & dormiret cum ea. Et ego au-
 diens talia, semel accepi aliquos socios
qui

quistant in Collegio, & circa horam decimam ivimus ad illam domum, & per vim intravimus. Tunc ille monachus volens fugere, non habuit tempus ut tolleret vestimenta sua, & saltavit nudus ex fenestra: & ego risi ita quod statim permaxissem me, & clamavi: Domine prædicator, tollatis pontificalia vestra, & focii exterius projecterunt eum in merdam & in aquam. Sed ego compescui eos, & dixi quod haberent discretionem: veruntamen audiui eos, quod omnes superposuimus illam mulierem. Et ita vindicavi me de illo monacho, & postea id non amplius prædicavit de me. Sed non debetis aliis dicere, propterea quod fratres prædicatores nunc sunt pro vobis contra Doctorem Reuchlin, & defendunt Ecclesiam & fidem catholicam contra illos Poetas seculares: ego vellem quod iste monachus fuisset de alio ordine, quia ille ordo est valde mirificus inter omnes. Vos etiam debetis mihi aliquid risibile significare, & non irascimini mihi. Valete. Ex Wittenberg.

Ioannes

StrausFelderus

IO

S

see

su

len

bi

se

lio

cu

di

qy

sta

sa

sta

cu

g

R

d

st

v

ru

et

u

q

IOHANNES STRAUSFEDERIUS

Ortenio Gratio.

Salutem maximam & multas bonas noctes, sicut sunt stellæ in cœle & pisces in mari: & debetis scire quod ego sum sanus, & etiam mater mea, & vellem libenter etiam taliter audire de vobis: quia ego cogito quotidie ad minus semel de vestra dominatione. Sed cum licentia audite unum magnum miraculum, quod fecit hic unus nobilista, diabolo confundat eum in eternum, quia scandalizavit dominum magistrum nostrum Petrum Meyer in mensa, ubi fuerunt multi domini & nobilistæ, & non habuit unam guttam verecundie, sed fuit ita prætensus quod ego miror. Ipse dixit: Ecce Ioannes Reuchlin est doctior quam vos, & dedit ei unum knip. Tunc magister noster Petrus dixit: Ego mitterem solvere collum meum, an hoc est verum. Sancta Maria, Doctor Reuchlin est in Theologia sicut unus puer, & unus puer plus scit in Theologia quam Doctor Reuchlin. Sancta Ma-
ria

ria credatis mihi, quod ego habeo experientiam. Tamen ipse nihil scit in libris Sententiarum. Sancta Maria ista materia est subtilis, & homines non possunt ita capere sicut grammaticam & poetriam. Ego vellem etiam bene poeta esse, & scirem etiam componere metra quia audiui in Liptzick Sulpitium de quantitatibus syllabarum. Sed quid est? Ipse deberet mihi proponere unam questionem in Theologia, & deberet arguere pro & contra. Et ipse probavit per multas rationes, quod nemo scit perfecte Theologiam, nisi per Spiritum sanctum: & Spiritus sanctus infundit illam artem. Et poetria est cibus diaboli, sicut dicit Hieronymus in suo Epistolari. Tunc ille bufo dixit, quod non est verum, & quod Doctor Reuchlin etiam habet Spiritum sanctum, & quod est sufficiens in Theologia, quia composuit unum librum satis Theologicalem, & nescio quomodo vocatur, & nominavit Magistrum nostrum Petrum unam bestiam. Et dixit quod Magister noster Hochstrat est frater calearius:

rius: & commensales riserunt, sed ego dixi quod est scandalum, quod unus simplex socius debet esse ita irreverentialis coram uno magistro nostro. Et Doctor Petrus fuit ita iratus, quod surrexit de mensa, & allegavit Evangelium, dicens: Samaritanus es, & diabolum habes. Et ego dixi: Capiastibi hoc: & fui valde gavisus, quod ita realiter expeditum illum trufatorem. Vos debetis procedere in factis lestris, & debetis defendere Theologiam, sicut fecistis antea; & non debetis aliquem respicere sive sit nobilis sive rusticus: quia vos estis sufficiens. Si scirem ita facere carmina, sicut vos, ego non curarem unum principem, etiam si vellet me interficere. Sed alias sum inimicus Juristarum, quia vadunt in rubeis caligis, & in mardaris scubis, & non faciunt debitam reverentiam Magistris, & Magistris nostris. Ego etiam peto vos humiliter, nec non affectualiter quatenus significaveritis mihi, quomodo stat in parrhisia cum speculo oculari. Deus tribuat quod alma mater universitas

sitas Parrhisi. Velit tenere nobiscum,
 & comburere illum hæreticum librum,
 quia habet multa scandala, sicut scripsit
 magister noster Tungarus. Ego au-
 divi quod magister noster Sotphi in
 bursa Kneck, qui composuit glosam
 notabilem super quatuor partes Ale-
 xandri, est mortuus: sed spero quod
 non est verum, quia fuit excellens vir,
 & fuit profundus grammaticus, & fuit
 bene melior quam isti novi gramma-
 tici poetales. Salutare etiam digne-
 mini mihi magistrum Remigium, qui
 olim fuit Præceptor meus singularis si-
 mus, & sæpe dedit mihi bonas vexas
 quando dixit mihi Tu es sicut auca, &
 non vis studere, quod fias magnus ar-
 gumentator. Et ego dixi: Eximie do-
 mine magister noster, ego volo me
 emendare in posterum: tunc aliquan-
 do dimisit me, aliquando dedit mihi
 bonam disciplinam, & pro tunc ego
 fui ita discretus, quod libenter acce-
 pi correctiones pro negligentis meis.
 Sed nihil amplius habeo vobis scribere
 Informationis Valete

ex Lyptrick

M. PETRUS

Petrus Hasenfusi,
de Hasenburg

M

S

cu

len

na

tis

no

& c

pi,

fun

na,

fun

na

ren

mil

tem

tica

gili

mil

M. PETRUS HAFEN-
musius M. Ortuino
Gratio.

Salutem innumerabilem. Venerabi-
lis domine Magister, si haberem pe-
cunias & substantiam magnam, tunc vel-
lem dare vobis unam notabilem propi-
nam, credatis mihi firmiter: quod solva-
tis mihi istam quæstionem, quam propo-
no. Sed quia pro nunc non habeo boves
& oves, universa insuper & pecora cam-
pi, sed sum pauper, propterea non pos-
sum vobis appreciare pro vestra doctri-
na, sed promitto vobis, quod postquam
sum beneficiatus, sicut jam insteti pro u-
na Vicaria, tunc volo semel unum hono-
rem specialem facere vobis. Et scribatis
mihi, an est necessarium ad æternam salu-
tem quod scholares discunt Gramma-
ticam ex Poëtis secularibus, sicut est Vir-
gilius, Tullius, Plinius, & alii? Videtur
mihi quod non est bonus modus studen-
di,

B.

di; Quia, ut scribit Aristoteles primo Metaphysicæ; Multa mentiuntur Poetæ, sed qui mentiuntur, peccant, & qui fundant studium suum super mendaciis, fundant illud super peccatis. Et quicquid fundatum est super peccatis, non est bonum, sed est contra Deum; quia Deus est inimicus peccatis. Sed in Poetria sunt mendacia, & ergo qui incipiunt suam doctrinam in poetria, non possunt proficere in bonitate: quia mala radix habet super se malam herbam, & mala arbor profert malum fructum, secundum Evangelium, ubi dicit Salvator: Nō est arbor bona que facit fructum malum. Etiam bene adhuc memoro illam doctrinam, quam dedit mihi semel Magister noster de Gelterlsheym in bursa montis, quando fui suus discipulus, & volui audire Salustium, & dixit: Quare vis audire Salustium tu discole? Tunc ego respondi, quod Magister Joannes de Uratislavia dixit, quod discimus bona dictamina facere ex talibus Poetis. Tunc ipse dixit: est fantasia,

sed

sed tu debes bene advertere in partibus
Alexandri, & epistolis Caroli, quæ præ-
dicantur in aula Grammaticorum: ego
nunquam audiui Salustium, & tamen
scio dictamina facere metricè & profai-
ce. Et sic Magister noster Valentinus fe-
cit, quod ego nunquam studui in Poetria.
Et isti humanistæ nunc vexant me cum
suo novo Latino, & annihilant illos vete-
res libros, Alexandrum, Remigium, Jo-
hannem de Garlandia, Cornutum,
Composita verborum, epistolare Magi-
stri Pauli Niavis, & dicunt ita magna
mendacia quod ego facio crucem pro me
quando audio: sicut nuper unus dixit,
quod est in quadam provincia una aqua,
quæ habet arenam auream, & vocatur
Tagus, & ego fistulavi occulte, quia non
est possibile: ego scio bene, quod etiam
estis Poeta, sed non scio, unde habetis il-
lam artem. Ipsi dicunt quod quando vul-
tis, tunc facitis plura metra in una hora:
sed credo, quod intellectus vester est ita
illuminatus, per gratiam Spiritus sancti
B 2 de-

desuper, quod scitis illa & alia, quia semper fuistis bonus Theologus, & reprehenditis illos gentiles. Libenter vellem vobis scribere unam novitatem, si scirem: sed non audivi aliquid, quam quod fratres ac domini de ordine Prædicatorum habent hic magnas indulgentias, & absolvunt a pœna & culpa, quando aliquis est confessus & contritus, & habent super hoc literas Papales. Etiam scribite mihi aliquid, quia ego sum vester tanquam famulus. Valet ex Nurenberga.

FRANCISCUS GENSELINUS

Magistro Ortuino Gratio.

Salutem quam mille talenta non possunt æquivalere in sua gravitate. Venerabilis domine Magister, scitote quod hic est magnus sermo de vobis, & Theologi valde laudant vos, quod non respexistis aliquem, & scripsistis pro defensione fidei contra Doctorem Reuchlin. Sed aliqui socii, qui non habent intelligentiam, & etiam Juristæ qui non sunt illu-

minat

minati in fide Christiana, spernunt vos,
& loquuntur multa contra vos, sed non
possunt praevalere, quia facultas Theol.
tenet vobiscum. Et nuper quando vene-
runt huc isti libri, qui vocantur Acta
Parrhisiensium, tunc fere omnes magi-
stri emerunt, & gavisi sunt maxime: ego
pro tunc etiam emi, & misi ad Heydel-
bergam, ut ibi viderent. Et credo, quod
ubi viderunt, tunc poenituit Heydelber-
genses, quod non etiam concluderunt
cum alma Universitate Colonienſi con-
tra Doctorem Reuchlin: & propterea au-
dio, quod Universitas Colonienſi facit
unum statutum, quod nunquam in ater-
num volunt promovere unum qui com-
plevit pro gradu bacculaureatus vel ma-
gisterii in Heydelberga, & est bene fa-
ctum, quia sic debent discere, quid est
Universitas Colonienſis, & alia vice de-
bent tenere cum ea: ego vellem quod
sic facerent aliis, sed credo quod aliae uni-
versitates non sciverunt, & igitur parci-
te eis propter ignorantiam. Etiam qui-

dam socius dedit mihi pulchra carmina,
quæ debetis intimasse in universitate Co-
loniensi, quæ ostendi magistris & ma-
gistris nostris; & fuerunt multum com-
mendata: & misi illa ad multas civitates
pro vestra gloria, quia faveo vobis; Et
sunt ista, ut sciatis quid puto.

Qui vult legere hæreticas pravitates
Et cum hoc discere bonas latinitates,
Ille debet emere Parthisiensium acta
Et scripta de Parrhisia nuper facta
Quomodo Reuchlin in fide erravit
Sicut magister noster Tungarus doctrina-
liter probavit.

Illa vult Magister Ortuinus legere
Gratis, in hac alma Universitate.
Et cum hoc textum ubique glossare
Nec non quædam notabilia in margine
notare,

Et vult arguere pro & contra
Sicut fecerunt Theologi in Parrhisia.
Quando Speculū oculare axaminaverunt
Et Reuchlin magistraliter damnaverunt.
Ut sciunt fratres Carmelitæ
Et alii qui vocantur Jacobitæ.

Ego

Ego miror, quomodo potestis speculati-
ritalia, vos estis valde artificiales in com-
positionibus vestris, & habetis magnam
dulcedinem, ita quod semper ego rideo
præ lætitia, quando lego aliquid quod
vos composuistis, & opto semper quod
velitis diu vivere quod laus vestra cre-
scat, sicut fecit usque huc, quia vestra scri-
pta sunt valde utilia. Deus vos conservet
& vivificet vos, & non tradat vos in ma-
nus inimicorum vestrorum: & sicut dicit
Psalmista, tribuat vobis Dominus secun-
dum cor vestrum, & omne consilium
vestrum confirmet. Et vos etiam scriba-
tis mihi de factis vestris, quia libenter
audio & video quid facitis seu agitis: &
sic valete. Ex Friburga.

MAGISTER CONRADUS

de Zuiccavia S. D. Magistro

Ortuino Gratio.

Quia legitur Ecclesiast. undecimo;
Latere juvenis in adolescentia tua

B 4

Qua-

Ego

Quapropter ego nunc sum lata mentis,
& debetis scire, quod bene succedit mi-
hi in amore, & habeo multum suppone-
re. Quia dicit Ezechiel: Nunc for-
nicabitur in fornicatione sua. Et qua-
re non deberem aliquando purgare re-
nes? tamen non sum angelus sed ho-
mo, & omnis homo errat. Vos etiam
aliquando supponitis, quamvis estis
Theologus: quia non potestis semper so-
lus dormire, secundum illud Ecclesiast.
quarto: Si dormierunt duo simul, fo-
vebuntur mutuo: unus autem quomo-
do calefiet? Quando scribitis mihi,
quid facit vestra amasia? Nuper dixit
mihi unus, quod quando ipse fuit Colo-
niæ, tunc fuistis in rixa cum ipsa, & per-
cusistis eam, quia fortassis non fecit se-
cundum opinionem vestram: & ego mi-
ror, quare potestis ita pulchram mulie-
rem percutere, ego fletem si viderem:
potius debetis dicere, quod non faciat
amplius, tunc ipsa emendaret se, & de
nocte esset vobis amicabilior. Ta-
men

men quando legistis nobis Ovidium,
dixistis nobis, quod nullo modo debe-
mus percutere mulieres, & allegastis
ad hoc sacram Scripturam. Ego sum
contentus, quod amica mea est hilaris
& non irascitur mecum, quando venio
ad eam, tunc etiam facio talia, & su-
mus in lætitia, & bibimus cerevisiam &
vinum, quia vinum lætificat cor homi-
nis; sed tristitia exsiccat ossa. Aliquando
sum iratus super eam, tunc dat mihi oscu-
lum, & fit pax: & postea dicit: Domine
magister estote lætæ mentis. Nuper vo-
lui ire ad eam, tunc vidi exire quendam
juvenem mercatorem, qui habuit aper-
tas caligas, & sudavit in fronte, & credi-
dissem, quod supposuisset eam: & fui
quodammodo iratus, sed ipsa juravit,
quod nō tetigisset eam ille mercator, sed
voluisset ei vendere lintem ad facien-
das camisias. Tunc ego dixi, est bonum,
sed quando etiam datis mihi unam ca-
misiā? Tunc rogavit me quod deberem
ei concedere duos florenos, quod posset
solvere illum linum, tunc etiam vellet

mihi dare unam camisiam: & pro tunc non habui pecuniam, sed petii unum socium qui concessit mihi, & dedi ei. Ego laudo quod aliquis semper est latus, & medici dicunt etiam quod sanum est, quando aliquis est latus. Quidam Magister noster hic semper irascitur & nunquam est latus, & propterea semper est infirmus: ipse semper reprehendit me, & dicit, quod non debeo amare mulieres, quia sunt diaboli, & perdificant homines, & sunt immunde, & nulla mulier est pura: & quando aliquis est cum muliere, tunc est sicut cum diabolo: quia permittunt nulli requiem. Tunc ego dixi parcatis mihi domine magister noster, vestra mater etiam fuit mulier, & abivi. Ipse etiam nuper predicavit, quod sacerdotes nullo modo deberent habere concubinas secum, & dixit quod Episcopi peccant mortaliter, quando accipiunt decimam lactis, & permittunt ancillas esse cum presbyteris, quia deberent eas totaliter expellere. Sed sit a, vobis, nos debemus esse aliquando lati, &

etiam

etiam possumus dormire cum mulle-
 ribus, quando nemo videt: postea tamen
 facimus confessionem, & Deus est mile-
 ricors, & debemus sperare veniam. Ego
 mitto vobis hic quædam scripta pro de-
 fensione Alexandri Galli Grammatici
 antiqui & sufficientis: quamvis Poetæ
 moderni volunt eum reprehendere, sed
 non sciunt quid loquuntur: quia Alexan-
 der est optimus, ut olim dixistis mihi
 quando stetimus Daventriæ. Quidam
 Magister hic dedit mihi: sed nescio ubi
 accepit. Ego vellem quod faceretis im-
 primere: tunc maxime faceritis irritos
 illos Poetas. Quia ille auctor realiter ve-
 xat eos: sed est ita Poetaliter compositum
 quod ille qui composuit, est etiam bonus
 Poeta: sed cum hoc est Theologus, & non
 tenet cum secularibus Poetis sicut est
 Doctor Reuchlin, Buschius & alii. Sta-
 tim quando fuit mihi data illa materia,
 tunc dixi, quod vellem vobis mittere
 quod legeretis. Si habetis aliquid novum
 tunc etiam mittatis mihi, valete in cha-
 ritate non ficta, ex Lyptzich.

JOHANNES ARNOLDI S. D. P.
M. Ortuino Gratio.

QUoniam quoniam quidem igitur
vos concupiscitis semper habere
unam novitatem, secundum quod dicit
Aristoteles : Omnes homines natura
scire desiderant. Quare igitur ego Jo-
hannes Arnoldi vester discipulus & hu-
milis subditus, mitto dominationi seu
honorabilitati vestræ hic unum libellum,
quem composuit quidam Ribaltus, &
scandalizavit dominum Johannem Pfef-
ferkorn in Colonia, virum proculdubio
indegerrimum, & ego fui valde iratus,
sed non potui prohibere quod non im-
primeret, quia iste socius habet hic
multos fautores, etiam nobiles, &
vadunt armati sicut bufones, cum lon-
gis gladiis in plateis. Sed tamen ego
dixi quod non est rectum, quia debetis
notare quod isti Poetæ seculares adhuc
facient multas guerras cum suis metris
si magistri nostri non habebunt ad-
vertentiam, & non citabunt eos per ma-
gistrum Jacobum Hochstraten ad cu-
riam

riam Rômanam. Et ego timeo quod erit
unum magnum disturbium in fide ca-
tholica. Rogo igitur vos quod velitis
componere unum librum contra istum
scandalizantem, & realiter vexare eum
tunc postea non erit ita audax quod velit
stimulare magistros nostros, quia ipse est
simplex socius, & neq; est promotus neq;
qualificatus in Jure vel artibus quamvis
stetit in Bononia, ubi etiam sunt multi
Poetæ seculares, non zelosi & in fide illu-
minati. Ipse nuper sedit in mensa & dixit
quod magistri nostri in Colonia & Par-
rihisia faciunt injuriam Doctori Reuch-
lin: & ego tenui ei oppositum. Tunc vexa-
vit me multis malis verbis & scandalo-
sis, quod fui ita iratus quod surrexi de
mensa, & protestavi coram omnes de in-
juriis, & non potui comedere unam buc-
cellam. Vos debitis mihi dare consilium
in supradicta causa, quia etiam pro parte
estis Jurista. Ego compilavi aliqua me-
tra, quæ mitto vobis hic.

Choriambicum, Hexametrum, Sa-
phicum, Jambicum, Asclepiaticum, En-

deca syllabum, Elegiacum, Dicolon, Distrophum.

Qui est bonus Catholicus, debet sentire cum Parrhisienfibus.

Quia illud Gimnafium, est mater omnium Univerfitatum

Deinde Colonia fancta, quæ est in fide Christiana tanta,

Quod nullus debet contra dicere, vel merito pœnam luere.

Sicut Reuchlin Doctor, qui est speculi ocularis auctor,

Quem Magister noster Tungarus, probavit quod est hereticus.

Nec non Magister de alta platea, qui fecit comburere ejus dictamina.

Si haberem unum argumentum, ego vellem componere unum librum contra istum trufatorem, & probare, quod de facto est excommunicatus. Non habeo plus tempus ad fcribendum, quia oportet me ire ad lectionem, quia unus Magister legit replicationes super veterem artem valde subtiliter compositas, & ego audio eas pro completionẽ. Valete super

omne

omnes socios & amicos meos, qui sunt hic & ubique, & in omnibus locis honestis.

CORNELIUS FENESTRIFICIS

S. D. P. M. Ortuino Gratio.

Salutes tot quod habet cœlum stellas & mare araneas, venerande domine Magister, ego habeo hic multas rixas & guerras à malis viris, qui præsumunt esse docti, & tamen non didicerunt Logicam quæ est scientia scientiarum. Ego legi nuper unam missam ad prædicatores de Spiritu sancto quod Deus velit mihi dare suam gratiam, & bonam memoriam in Syllogismis, ad disputandum cum illis qui sciunt tantum latinisare, & dictamina componere. Etiam imposui unam collectam in illa missa pro Magistro nostro Jacobo ne Hochstrat, & Magistro nostro Arnolde de Tungaris summo regente in bursa Laurentii, quod possunt in disputatione Theologica ad medam redargutionis ducere quendam Doctorem in Jure, qui vocatur Johannes Reuchlin, etiam est Poeta
secula-

secularis & præsumtuosus, et tenet oppositum contra universitates, pro Judæis. Et facit propositiones scandalosas & offensivas piarum aurium, & probavit Joh. Pfefferkorn & magister noster Tungarus, sed non est fundatus in Theologia speculativa, nec qualificatus in Aristotele, aut Petro Hispano. Ideo magistri nostri in Parrhisia damna verunt ad ignem vel reclamationem. Ego vidi literam & sigillum domini Decani sacrosanctæ facultatis Theologica Parrhisiens. Unus magistrorum nostrorum valde profundus in sacra Theologia, & illuminatus in fide, qui est membrum quatuor universitatum, & qui habet plus quam centum scribentes super libros sententiarum, in quibus se fundat: dixit manifeste quod prædictus Doctor Joannes Reuchlin non potest evadere; & quod etiam Papa non audet dare sententiam contra talem solennissimam universitatem, quia ipse non est Theologus, & beatum Thomam contra gentiles non intelligit, quamvis dicunt quod est doctus, videlicet in Poesi.

Osten-

Ostendit mihi magister noster qui est plebanus ad sanctū Martinum epistolam, in qua illa universitas sorori suæ universitati Colonienſi: valde amicabiliter promittit auxilium suū realiter cum effectu, & tamen isti latinifatores præsumunt tenere oppositum. Ego sedi nuper Moguntia in coronæ hospitio, ubi tribulaverunt me valde indiscrete duo trufatores, & vocaverunt magistros nostros in Parrhisia & Colonia fantasticos, & stultos, & dixerunt quod ipsorum libri super sententias essent fantasia: similiter processus, copulata, reparationes omnium burſarum dixerunt, quod essent vanitates. Tunc fui ita iratus, quod non scivi respondere, cum hoc etiam vexaverunt me, quod feci Passagium ad Treuerim ad videndum tunicam Domini, quia dixerunt quod fortassis non esset tunica Domini, & probaverunt sic per Cornutum Syllogismum. Quicquid est lacertum, non debet ostendi pro tunica Domini: sed illa est talis, ergo &c. Tunc ego concessi maiorem, sed negavi minorem: tunc

nunc probayerunt sic: B. Hiron. dicitur
 Vetus oriens collisus errore tunicam
 Domini in confutilem desuper contex-
 tam totum minutatim descripsit perfru-
 stra. Et ego respondi, quod S. Hiron.
 non est de stylo Evangelii, nec immodi-
 cite ex Apostolis: & sic surrexi de mensa,
 & reliqui illos trufatores. Vos debitis
 scire quod tam irreverentialiter loquun-
 tur de Magistris nostris, & doctoribus
 illuminatis in fide: quod certe de facto
 possunt esse excommunicati a Papa. Si sci-
 rent Curtifani, ipsi citarent eos ad curiam
 Romanam, & impetrarent eorum bene-
 ficia: vel saltem tribularent eos cum ex-
 pensis. Quis unquam audivit, quod
 simplices socii, in nulla facultate promo-
 ti vel qualificati, deberent vexare tam exi-
 mios viros, in omni profecto scibili pro-
 fundissimos ut sunt Magistri nostri? sed
 ipsi superbiunt propter sua metra. Ego
 etiā scio facere metra & dictamina, quia
 legi etiam novum Latinum idioma M.
 Laurentii Corvini, & Grammatici Bras-
 sicani, & Valerium Maximum, & alios
 Poetas

Poetas. Et compilavi nuper in via eundo
unum dictamen metricum contra istos
hoc modo.

Sunt Moguntia in publica Corona
In qua nuper dormivi in propria per-
Duo indiscreti bufones (sona
In Magistros nostros irreverentiales ne-
bulones (Theologia

Qui audent reprehendere Magistros in
Quamvis ipsi non sunt promoti in Philo-
sophia

Nec sciunt in scholis formaliter disputare
Et ex una conclusione multa corollaria
formare. (tilis

Ut docet fundamentaliter Doctor sub-
Qui contemnit eum, est multum vilis.

Ut concludunt quotlibet Doctoris irre-
fragabilis

Qui est in scientiis non expugnabilis :
Et non sciunt quid est Doctor Seraphicus
Sine quo nullus fit bonus Physicus :

Et qui veraciter scribit Doctor sanctus
In Aristotele & Porphyrio tantus

Quia solus exponit quinque universalia
Quae dicuntur etiam quinque predicabilia

O quam

O quam breve continuat libros prædicamentales.

Et sumit Aristotelis sententias morales.

Quæ omnia non intelligunt Poetæ,

Ideo loquuntur ita indiscrete.

Ut isti duo præsumptuosi trufatores

Qui vocant magistros nostros ofores,

Sed magister noster de Hochstrat debet
eos citare,

Tunc non amplius audebunt illuminatur vexare.

Valete & salutare mihi cum magna
reverentia dominos meos M. nostrum
Arnoldum de Tungaris, & M. nostrum
Remigium, & M. nostrum Valentinum
de Geldersheym, & Dominum Jacobum
de Gande, ordinis Prædicatorum Poetam
subtilissimum, & alios.

M. HILTBRANDUS MAMMA-
ceus. S. D. M. Ortuino.

A Micissime domine Ortuine, non
possum jam scribere eleganter epi-
stolam secundum præcepta quæ scribun-
tur in modo epistolandi: quia hoc tem-
pus non permittit, sed oportet breviter

&

& statim manifestare paucis verbis quid est, quod habere expedire casum unum vobiscum, qui est mirabilis, & est talis res. Vos debetis intelligere, quod hic est terribilis fama, & omnes dicunt quod in curia Romana causa magistrorum nostrorum male stat, quia dicunt quod Papa vult autentizare sententiam quæ ante annum lata est in Spira pro Doctore Reuchlin: quando audiui, tunc ita timui quod non potui aliquod verbum dicere, & fui sicut mutus, & per duas noctes non dormivi; Quia amici Reuchlin gaudent, & vadunt ubique seminantes istam famam: & ego non crederem, nisi vidissem unam literam unius magistri nostri de ordine Prædicatorum, in qua scripsit cum magna tristitia illam novitatem. Et cum hoc scripsit, quod Papa permisit quod Speculum oculare debet in curia Romana imprimi, & mercatores debent vendere, & omnis homo debet legere. Et magister noster Hochstratus voluit exire curiam Romanam, & voluit jurare paupertatem, tunc

tunc iudices non voluerunt eum dimittere: sed dixerunt quod debet expectare finem, & quod non potest jurare paupertatem, quia intravit urbem Romanam cum tribus equis, & in curia Romana habuit commensales, & exposuit magnas pecunias, & propinavit Cardinalibus, & Episcopis, & auditoribus Consistorii multa munera & propterea non debet jurare paupertatem. O sancta Maria, quid volumus nunc facere? si Theologia ita spernitur, quod unus Jurista debet prævalere omnes Theologos? Ego credo quod Papa non est bonus Christianus, qui si esset bonus Christianus, tunc esset impossibile, quod non teneret cum Theologis. Sed etiam si Papa dat sententiam contra Theologos, tunc videtur quod debet fieri appellatio ad concilium: quia conciliū est supra Papam, & in concilio Theologi habent prævalentiā super alias facultates: tunc spero quod Dominus dabit benignitatem & respiciet famulos suos Theologos, & non permittet quod inimicus noster supergaudeat nos, & dabit nobis gratiam

gratiam Spiritus sancti, quod non possu-
mus sperare fallimoniam istorum hæreti-
corum. Quidam Jurista nuper dixit hic
quod est fatatum, quod ordo Prædicato-
rum debet perire, & quod ex illo ordine
debent venire maxima scandala in fidem
Christi, sicut non audita sunt prius: &
dixit ubi legit illam prophetiam. Sed ab-
sit quod hoc sit verum. Quia ille ordo
est utilis, & si ille ordo non esset, tunc ne-
scio quomodo staret Theologia, quia
semper prædicatores sunt profundiores
in Theologia, quam minores vel Augu-
stinenses, & tenent viam Doctoris san-
cti, qui tamen nunquam erravit. Et ipsi
etiam habuerunt multos Sanctos in suo
ordine, & sunt audaces in disputatione
contra hæreticos. Ego miror, quare Ma-
gister noster Jacobus de Hochstraten non
potest jurare paupertatem, tamen est in
ordine mendicantium, qui manifeste
sunt pauperes. Si non timerem excom-
municationem, ego vellem dicere quod
Papa erraret ibi: & nō credo quod hoc est
verum, quod ipse exposuit sic pecunias,
& de-

& dedit propinas, quia est vir valde zelofus: & credo quod isti Juristæ & alii fingunt talia, & Doctor Reuchlin scit ipsi ita blandire, quia etiam audiui quod multæ civitates, & multi principes, ac domini scripserunt pro eo. Et est ratio, quia non sunt in Theologia instructi, & non intelligunt factum, alias permetterent istum hæreticum habere diabolum, quia est contra fidem, etiam si totus mundus diceret contrarium. Vos debetis ista statim manifestare magistris nostris in Colonia: quod sciunt capere consilium. Et valete in Christo. Datum in Tubinga.

M. CONRADUS DE ZUICCA-
via S. D. M. Ortnino.

Sicut scripsistis mihi, quod non amplius curatis illas levitates, & non amplius vultis amare mulieres, vel supponere, nisi in mense semel, aut bis: ego miror quod talia scribitis, tamen ego scio contrarium. Est hic unus focius, qui nuper venit ex Colonia, & bene est vobis
notus.

notus, & fuit etiam semper ibi vobiscum. Ipse dicit quod supponitis uxorem Joh. Pfefferkorn, & dixit mihi veraciter, & juravit, & ego credo etiam. Quia vos estis valde amabilis, & etiam scitis dare bona verba. Et cum hoc scitis perfecte artem amandi ex Ovidio. Etiam dixit mihi quidam mercator, quod dicunt Coloniae quod Magister noster Arnoldus de Tungaris etiam supponit eam: sed hoc non est verum, quia ego scio veraciter, quod ipse adhuc est virgo, & quod nunquam tetigit unam mulierem, sed etiam si fecisset, vel faceret sicut non credo, tamen non esset propterea ita malus, quia humanum est errare. Vos multum scribitis mihi de isto peccato, quod non est majus peccatum in mundo, & allegatis multas Scripturas. Ego scio bene quod non est bonum, sed tamen etiam in sacra Scriptura reperitur, quod aliqui sic peccaverunt, & tamen fuerunt salvati. Sic Samson quid dormivit cum una meretrice, & tamen postea Spiritus Domini irruit in eum. Et possum contra vos arguere sic.

C

Quis-

Quisquis non est malevolus, recipit Spiritum sanctum: sed Samson non est malevolus, ergo recipit Spiritum sanctum. Majorem probo, quia scriptum est: In malevolam animam non introibit Spiritus sapientiæ, sed Spiritus S. est Spiritus sapientiæ: Ergo. Minor patet, quia si illud peccatum fornicationis esset ita malum: tunc Spiritus Domini non irruisset in Samson, sicut patet in libro Judicum. Etiam legitur de Salomone, quod habuit trecentas reginas, & concubinarum non fuit numerus: & ipse fuit maximus fornicator usque ad mortem suam, & tamen Doctores communiter concludunt quod est salvatus. Quid nunc videtur vobis? Ego non sum fortior quam Samson, & non sum sapientior Salomone, & ergo oportet aliquando habere unam latitiam. Quia ut dicunt Medici, hoc valet contra melancholiam. Ah quid dicitis de istis seriosis patribus? tamen dicit Ecclesiastes: Et apprehendi nihil esse melius, quam letari hominem in opere suo. Quapropter ego dico cum Salomone

amicam meam. Vulnerasti cor meum
 foror mea, sponsa mea, vulnerasti cor
 meum in uno crine colli tui. Quam pul-
 chra sunt mammae tuae foror mea, Sponsa
 mea. Pulchriora sunt ubera tua vino, &
 cetera. Per deos valde jucundum est
 amare mulieres, secundum illud carmen
 Samuelis Poetae: Disce bone Clerice vir-
 gines amare, quia sciunt dulcia oscula
 praestare, juventutem floridam tuam
 conservare. Quia amor est charitas, &
 Deus est charitas: Ergo amor non ma-
 la res. Solvatis mihi illud argumentum.
 Etiam dicit Salomon: Si dederit homo
 omnem substantiam domus suae pro di-
 lectione, quasi nihil despiciet eam. Sed
 permittamus ista, & veniamus ad alia.
 Rogastis me quod deberem vobis nova
 significare: Ergo sciatis quod jam in car-
 nis privio fuit hic magna laetitia. Et fuit
 hastiludium, & princeps me⁹ equitavit in
 foro, & habuit pulchrum andallum de-
 super, & in quo fuit picta una mulier
 cum magno ornatu, & juxta ipsam sedit
 quidam juvenis in crispis crinibus qui

organizavit ei secundum Psalmistam: Juvenes & virgines, senes cum junioribus laudent nomen Domini. Et quando Princeps venit in Civitatem, tunc Universitas introromisavit eum cum magna Processione, & Cives braxaverunt multam cerevisiam, & propinaverunt dulcia cibaria, & bene dapiverunt Principem & omnes curiales, & postea choriarunt, & ego steti in uno conspicello quod potui videre. Non scio plura, quam quod opto vobis omnia bona: & valeo in nomine Domini, ex Liptzick.

M. JOHANNES KRABACIUS
D. M. Ortuino Gratio.

EXcellens vir, secundum quod fui ante te duos annos vobiscum in Colonia & vobis dixi mihi, quod semper deberem vobis scribere ubicunque essem, nunc jam notifico vobis, quod audiui de morte unius Excellentissimi Theologi, qui vocatur M. noster Heckman de Franconia, qui fuit unus principalis vir, & tempore meo fuit ibi Rector, & fuit inimicus

omni

Johannes Krabaciu

om
vir
& c
tun
re:
cius
qui
tra,
& n
nos
ita
mar
supp
eius
sit R
cta,
fami
rare
simp
ctor
ster,
cius
ster,
grad
qui v

omnium Poetarum secularium, & fuit vir zelosus, & libenter celebravit missas, & quando tenuit Rectoratum Viennæ, tunc servavit supposita in magno rigore: & fuit laudabilis: Semel venit unus socius ex Moravia, quando ego fui Viennæ, qui debet esse Poeta, & scripsit etiam metra, & voluit legere artem metrificandi, & non fuit intitulus. Tunc ipse magister noster Heckman prohibuit ei, & ipse fuit ita prætensus, quod non voluit curare mandatum ejus: tunc Rector prohibuit suppositis, quod non deberent visitare ejus lectionem. Tunc ille Ribaldus accessit Rectorem, & dixit ei multa superba dicta, & tibi savit eum. Tunc ipse misit pro famulis civitatis, & voluit eum incarceratione, quia fuit magnum scandalum quod simplex socius deberet tibi fare unum Rectorem Universitatis qui est Magister noster, & cum hoc ego audio, quod ille socius neque est Baccalarius neque Magister, nec est aliquo modo qualificatus seu graduatus, & incescit sicut bellator, vel qui vult ambulare ad bellum, & habuit

pileum & longum cultrum in latere, sed
per Deos ipse fuisset incarceratus, si non
habuisset notos in eivitate. Ego doleo
maximè si est verum, quod ille vir est de-
functus, quia fecit mihi multa bona,
quando fui Viennæ: & propterea feci ei
epitaphium tale:

Qui jacet in tumulis, fuit inimicus Poetis
Et voluit eos expellere, quando volue-
runt hic praticare:

Sicut nuper unus socius, qui non fuit in-
titulatus:

Veniens ex Moravia, & docens facere
metra:

Quem voluit incarcerare, propter suum
tibisare,

Sed quia nunc est mortuus, in Wienna
sepultus:

Dicatis bis vel ter, pro eo Pater noster.

Fuit hic nuncius qui portavit nova
quæ sunt mala si sunt vera, quod causa ve-
stra non bene stat in curia Romana, sed
ego non credo: quia isti nuncii dicunt
etiam multa mendacia, Poeta bene mura-

mura

murant hic contra vos, & dicunt quod
volunt defendere Doctorem Reuchlin
cum suis carminibus: sed quia vos etiam
estis Poeta quando vultis: credo quod
bene manebitis præ ipsis. Tamen debetis
mihi scribere, quomodo stat negotium
si tunc possum adjuvare vos, tunc habe-
bitis me fidelem socium & adiutorem.
Valete, ex Nurenberga.

GUILHELMUS SCHERSCHLEI-
ferius S. D. M. Ortuino.

Valde miror venerabilis vir, quare
mihi non scribitis, & tamen scribi-
tis aliis qui non scribunt vobis ita sæpe
sicut ego scribo vobis. Si estis inimicus
meus quod non vultis mihi amplius scri-
bere, tunc scribatis mihi tamen quare nō
vultis amplius scribere, ut sciam quare
non scribitis, cum ego semper scribo vo-
bis, sicut etiam nunc scribo vobis, quam-
vis scio quod non eritis mihi rescribere.
Veruntamen oro vos præcordialiter
quod velitis mihi tamen scribere, & quan-

do semel scripsistis mihi, tunc ego volo vobis decies scribere, quia libenter scribo amicis meis, & volo me exercitare in scribendo, ita ut possum eleganter dictamina & Epistolas scribere: ego non possum cogitare quid est in causa quod non scribitis mihi. Et conquestus sum nuper quando hic fuerunt aliqui Colonienſes, & interrogavi. Quid facit tamen Magiſt. Ortuinus, quod non ſcribit mihi? ipſe non ſcripſit mihi in duobus annis: dicatis tamen ei quod ſcribat mihi, quia libentius vellem ſuas literas legere quam mel comedere, & ipſe fuit olim amicus principalis. Et interrogavi etiam quomodo tranſit vobis in illa lite cum Doctore Reuchlin. Tunc dixerunt, quod ille Jurista ſcit vos circumdare cum ſua arte. Tunc optavi quod Dominus Deus velit dare vobis ſuam gratiam quod eritis victor, ſi vultis mihi ſcribere: tunc etiam debetis mihi de illo ſcribere, quia vellem libenter ſcire. Iſti Juriste vadunt hic, & dicunt: Doctore Reuch. habet bonū negotium, & Theologi in Colonia fecerunt ei inju-

injuriam. Et per Deos ego timeo quod Ecclesia potest in scandalum venire, si ille liber Speculum oculare non comburitur, quia habet multas propositiones irreverentiales, & contra fidem Catholicam. Et si non cogitur ille Jurista ad revocationem; tunc alii etiam tentabunt sic scribere in Theologia, quamvis non sciunt, & neq; studuerunt in via Thome, neque in via Alberti neque Scoti: & etiam non sunt illuminati in fide per gratiam Spiritus sancti. Quia unusquisq; debet manere in facultate sua, & non debet mittere falcem in messem alterius: quia sutor est sutor, & sartor est sartor, & faber est faber. Et non staret bene si unus sanctorum vellet facere calceos vel stamulta. Vos debetis audacter defendere vos & sacram Theologiam, & ego etiam orabo Deum pro vobis, quod velit vobis tribuere gratiam suam, & illuminare vestrum intellectum, sicut fecit antiquis patribus, ne diabolus prævaleat cum suis servitoribus contra justitiam. Sed scribite mihi tamen propter Deum, quomodo statis

C 5

vos

vos facitis mihi magnam angustiam, & non indigetis. Sed pro nunc commendo vos Domino Deo. Valete in Christo. Datum Franckfurdiz.

MATTHÆUS MELLHAMBIVS

S. D. M. Ortuino Gratio.

Quoniam quidem semper fui amicus vestræ dominationis, & procuravi vestrum bonum: ergo nunc volo vos in vestris adversitatibus cavifare, & volo in vestra fortuna esse lætus, & in infortunio tristis: quia vos estis amicus meus, & cum amicis debemus esse læti quando latantur, & contristari quando tristantur, ut scribit Tullius, quamvis est gentilis & Poeta. Igitur manifesto vobis quod hic habetis unum inimicum valde malitiosum, qui dicit multa vituperia contra dominationem vestram: & præsupponit multa, extollens se in superbia sua, & dicit coram omnibus quod estis spurcius, & mater vestra est meretrix, & pater vester presbyter, tunc ego steti pro vobis & dixi: D. Baccalaurie vel qualiter estis

estis qualificatus, vos estis adhuc juvenis
 & non deberetis vituperare Magistros.
 Quia ut scriptum habetur in Evangelio.
 Non est discipulus supra Magistrum. Sed
 vos estis adhuc discipulus, & Dominus
 Ortuinus est Magister octo vel decem
 annorum, & ergo non estis sufficiens ad
 vituperantum unum Magistrum vel vi-
 rum in tali dignitate constitutum, alias
 etiam invenietis aliquem qui vituperabit
 vos, etiam si essetis adhuc ita superbus,
 vos debetis habere verecundiam, & non
 facere talia. Tunc ipse dixit, ego loquor
 veritatem, & scio probare dicta mea, &
 non volo vos respicere, quia Ortuinus
 est spurius, & quidem Lansmannus suus
 dixit mihi pro vero, quod novite ejus
 parentes, & etiam ego volo scribere hoc
 Doctore Reuchlin, quia adhuc non scit
 Sed quare velletis me vituperare, vos ni-
 hil scitis de me. Tunc ego dixi: Ecce do-
 mini socii, iste prætendit se esse sanctum,
 quia dicit quod non potest vituperari, &
 quod nihil male fecit, sicut ille Phariseus
 qui dixit quod jejunaret bis in Sabbatho

Tunc ipse fuit iratus & dixit: Ego non dico quod nō peccavi, quia hoc esse contra Psalmistam, qui dicit: Omnis homo mendax, & exponit glossa, id est peccator. Sed dixi quod non debitis seu potestis me vituperare quantū ad generationem de patre & matre. Sed Ortuinus est spurius, & non est legitimus: ergo est vituperabilis, & ego volo eum vituperare in æternum. Tunc ego dixi, non faciatis: quia Dominus Ortuinus est excelens vir, & potest se defendere. Ipse vero dixit adhuc plura Scandala de matre vestra, quod sacerdotes & monachi, & equestres & rustici in campo & in stabulo, & alibi supposuerunt eam. Et ego habuita magnam verecundiam quod non crediris, sed non possum vos defendere, quia non vidi patrem vestrum & matrem, quamvis credo firmiter, quod sunt honesti & probi. Sed scribatis mihi quomodo est, tunc ego volo seminare vestram laudem hic. Etiam dixi sibi: vos non debetis talia dicere, quia ponamus casum quod Magister Ortuinus sit spurius

rius

rins, tamen fortassis est legitimatus, tunc non est amplius spurius : quia summus Pontifex habet potestatem ligandi & solvendi, & potest unum spurium facere legitimum, & contra. Sed ego volo probare ex Evangelio, quod estis dignus vituperati. Quia scriptum est, qua mensura mensuraveritis, eadem mensurabitur & vobis : sed vos mensuratis mensura vituperationis, ergo etiam sic debet mensurari vobis. Etiam probo per aliud : quia dicitur a Domino nostro Jesu Christo : Nolite judicare, ne judicemini : sed vos judicatis alios, & vituperatis eos : ergo etiam debetis judicari & vituperari. Tunc ipse dixit, quod mea argumenta sunt frascariz, & non habent effectum : & fuit ita contumax quod dixit : Etiam si Papa fecisset unum filium extra matrimonium, & postea legitimaret eum, quod tamen coram Deo non esset legitimus, sed ipse vellet eum tenere pro spurio. Ego credo quod diabolus est in istis Ribaltis, quod ita vituperant vos : quapropter scribatis mihi, quod possum vestrum

honorem defendere: quia esset scandalum, quod Doctor Reuchlin sciret de vobis, quod essetis spurius, sed dato quod sitis: tamen ille non potest sufficienter probare, & si videtur vobis bonum, volumus eum citare ad curiam Romanam, & cogere quod debet facere revocationem: sicut sciunt Juristæ concludere, & possumus eum facere irregularem: & per Procuratorem possumus tribulare eum, & accipere ejus beneficia si incurrerit irregularitatem, quia habet unum Canonicatum hic moguntia, & unam parochiam alibi: & non habeatis mihi pro malo quod scribam vobis quod audiui, quia puto optime. Et valete in Domino Deo, qui custodiat omnes vias vestras. Datum Moguntia.

M. JOHANNES HIPPOCRATES S. D. M.
Ortuino Gratio.

Lætamini in Domino, & exultate iusti, & gloriamini omnes recti corde
Ps. XXXI. Sed ne habeatis molestiam, dicentes:

centes: quid putat iste eum sua allegatione? Debetis legere unam novitatem cum latitia, qui hilarabit vestram dominationem mirabiliter, & volo scribere cum brevibus verbis. Fuit hic unus Poeta, qui vocatur Johannes Esticampianus, & ipse fuit satis prætensus, & parvipendit sæpe Magistros artium: & annihilavit eos in sua lectione, & dixit quod non sunt sufficientes, & quod unus Poeta valet decem Magistros: & quod Poetæ in procesione deberent præcedere Magistros & Licentia-ros. Et ipse legit Plinium, & alios Poetas & dixit quod Magistri artium non sunt Magistri in septem artib. liberalibus, sed potius in septem peccatis mortalibus, & non habent bonum fundamentum, quia non didicerunt poetriam, sed tantum sciunt Petrum Hispanū & parva Logicalia: & habuit multos auditores, & domi- cellos, & dixit quod nihil est cum Scoti- stis & Thomistis, & emisit blasphemias contra Doctorem sanctum. Tunc Magi- stri expectaverunt suum tempus, ut vin- dicarent se cum adiutorio Dei, & Deus

voluit

voluit quod ipse semel fecit unam orationem, & scandalizavit Magistros, Doctores & Licentiatos & Baccalaureos: & laudavit suam facultatem, & vituperavit sacram Theologiam. Et fuit magna verecundia inter Dominos de facultate. Et collegerunt Magistri & Doctores concilium & dixerunt: Quid facimus? quia hic homo multa mira facit: si dimittimus eum sic, omnes credent quod est doctior nobis, ne forte veniant moderni & dicant, quod sunt de meliori via quam antiqui, & vilificabitur nostra Universitas, & fiet in scandalum. Et dixit Magist. Andreas Delitsch, qui est etiam alias bonus Poeta, quod videtur sibi, quod Esticampianus est in universitate tãquam quinta rota in curru, quia impedit alias facultates, quod suppositi non possunt bene in eis qualificari. Et alii Magistri juraverunt quod est ita: & summa summarum ipsi concluderunt, quod vellent relegare vel excludere istum Poetam, etiamsi deberent in perpetuum habere inimicitiam. Et citaverunt eum ad Rectorem, & mo-

nue-

nnerunt eum in valvis Ecclesiæ: & ipse comparuit & habuit unum Juristam secum, & prætendit se defendere, & habuit etiam alios socios qui steterunt cum eo. Et Magistri dixerunt, quod deberent abire, quia alias essent perjuri, quia starent contra Universitatem. Et Magistri fuerunt fortes in bello, & permanserunt constantes, & juraverunt quod vellent nemini parcere propter justitiam, & aliqui Juristæ & Curiales rogaverunt pro eo: Et Domini Magistri dixerunt, quod non est possibile, quia habent statuta, & secundum statuta debet relegari. Et quod est mirabile, etiam Princeps petivit pro eo, & nihil juvit: quia dixerunt ad ducem, quod oportet servare statuta Universitatis, quia statuta in Universitate sunt sicut ligatura in libro: quia si ligatura non esset, tunc folia caderent hinc inde: & si statuta non essent, tunc non esset ordo in Universitate, & supposita starent in discordia, & fieret confusum chaos: ergo deberet procurare bonum Universitatis, sicut fecisset pater suus. Tunc

Tunc princeps permisit sibi persuadere, & dixit, quod non potest facere contra Universitatem, & quod expedit plus quod unus relegatur, quam quod tota Universitas paritur scandalum: & Domini Magistri fuerunt optime contenti, & dixerunt: Domine Princeps Deo gratias de bona iustitia. Et Rector affixit unum mandatum in valvis Ecclesiæ quod Esticampianus est relegatus ad decem annos: & auditores sui fecerunt multa verba: & dixerunt, quod Domini de consilio fecerunt injuriam Esticampiano, sed ipsi Domini dixerunt, quod non vellent dare unum obulum pro eo: & aliqui domicelli dixerunt, quod Esticampianus vellet istam injuriam vindicare & vellet citare Universitatem ad curiam Romanam. Tunc Magistri riserunt, & dixerunt: Ha! quid vellet facere iste Ribaldus? Et debetis scire quod nunc est magna concordia in Universitate. Et Magister Delitsch legit in arte humanitatis. Et similiter Magister Rotburgensis, qui composuit unum librum bene

in triplo ita magnum sicut est Virgilius in omnibus suis Operibus. Et posuit multa bona in illo libro: etiam pro defensione S. matris Ecclesiae: & de laudibus Sanctorum. Et commendavit nostram Universitatem principaliter, & sacram Theologiam, & facultatem Artistarum, & reprehendit illos Poetas seculares, & gentiles. Et Domini Magistri dicunt, quod sua metra sunt ita bona sicut metra Virgilii, & non habent aliqua vitia, quia ipse perfecte scit artē metrificandi, & ante xx. annos fuit bonus metrifica. Quapropter Domini de consilio permiserunt, quod ipse debet istum librum publice legere pro Terentio, quia est magis necessarius quam Terentius, & habet bonam Christianitatem in se, & non tractat de meretricibus & bufonibus, sicut Terentius. Vos debetis hæc nova manifestare in vestra Universitate, tunc fortassis etiam fiet sic Buschio, sicut factum est Esticampiano. Quando mittitis mihi vestrum librum contra Reuchlin? Vos dicitis multa, & nihil est. Et scripsistis mihi quod vultis mihi

mihi veraciter mittere, & non facitis. Deus parcat vobis quod non diligitis me, sicut & ego diligo vos, quia estis mihi sicut cor meum. Sed adhuc mittatis mihi, quia desiderio desideravi hoc Pascha manducare vobiscum, i. e. istum librum legere. Et scribite mihi novitates, & semel componite unum dictamen, vel aliqua metra de me, si sum dignus. Et valete in Christo Domino Deo nostro per omnia secula seculorum, Amen.

M. PETRUS NEGELINUS. S. D.
Mag. Ortuino.

QUamvis valde timeo esse ita audax, quod debeo vobis ostendere unum dictamen a me compositum, quia vos estis valde artificiales in compositione metrorum & dictaminum. Sed ego sum sicut pusillus, & sicut dicit Hieremias: A, a, a, Domine nescio loqui, quia puer sum ego: Namq; ego nondum habeo bonum fundamentum, & non sum perfecte instructus in arte Poetria & Rhetorica. Attamen quia dixistis olim, quod debe-

deberem vobis componere omni modo unum carmen & mittere ad vos, tunc velletis mihi illud emendare, & ostendere ubi sunt vitia. Tunc ego cogitavi nuper: Ecce ille est Præceptor tuus, & bene putat tecum, & tu deberes ei obedire. Ipse etiam potest te promovere in his, & in omnibus: & tu poteris crescere in doctū virum, si vult Dominus Deus, & potest tibi bene succedere in tuis negotiis. Quia legitur in primo libro Regum; Plus valet obedientia quam victima. Quapropter mitto vobis hic unum Poema per me compilatum in laudem sancti Petri, & unus componista, qui est bonus Musicus in cantu choralis & figurali composuit mihi quatuor voces super illud. Et ego feci magnam diligentiam, quod potui ita rigmizare, sicut est rigmizatum: quia illa carmina sonant melius, sicut partes Alexandri sunt compilate. Sed nescio an habent vitia. Vos debetis illa scandere secundum artem metrificandi, & emendare. Carmen novum M. Petri Negelini in laudem S. Petri incipit.

Quia

Quia tibi Dominus dedit cū istis clavib.
Potestatem maximam: nec non specia-
lem gratiam

Super omnes Sanctos: quia tu es privile-
giatus

Quod solvis, est solutum, in terris & per
cælum,

Et quicquid hic ligaveris, ligatum est in
cœlis.

Ergo te oramus, nec non devote suppli-
camus

Ut ores pro nostris peccatis, propter ho-
norem Universitatis.

Ipsi dicunt, quod doctor Reuchlin,
qui Hebraice vocatur Joannes Capnion,
acquisivit unam sententiam pro se in Sri-
ra, sed Mag. nostri de ordine Prædica-
torum dicunt, quod non nocet: quia il-
le episcopus non habet intelligentiam in
sacra Theologia. Et Magister noster
Hochstratus est in curia Romana, & be-
ne visus apud Dominum apostolicum.
Et etiam habet sufficientiam in pecuniis
& in aliis. Ego vellem dare quatuor
grossos, quod scirem veritatem, vos de-
betis

betis mihi scribere. Sancte Deus quid est,
quod non mittitis mihi semel unam lite-
ram? Tamen ego habeo libenter, quan-
do scribitis mihi. Valete, & dignemini
mihi salutare Magistrum nostrum Valen-
tinum de Gektersheym, & Magistr. no-
strum Arnoldum de Tungaris in bursa
Laurentii, & Magistrum nostrum Remi-
gium, & Dominum Rutgerum in bursa
montis Licentiatum, & propediem Ma-
gistrum nostrandum, nec non Dominum
Johannem Pfefferkorn, virum zelosum,
& alios qui sunt bene qualificati in Theo-
logia, & in artibus, & valete in nomine
Domini, Datum Treveris.

STEPHANUS CALVASTRUS

Baccalarius M. Ortuino Gratio.

Salutem cum humilitate erga vestram
majoritatem. Venerabilis Domine
Magister, venit huc unus socius qui por-
tauit certa carmina, & dixit quod vos
composuistis illa & intimastis in Colonia.
Tunc unus Poeta hic, qui habet magnam
laudem, sed non est bene Christianus,
vidit

vidit illa & dixit, quod non sunt bona, & quod habent multa vitia. Et ego dixi: si Magister Ortuinus composuit, tunc non habent vitia, hoc est certum, & volui impignorare tunicam meam, quod si illa metra haberent vitia, tunc vos non composuissetis: sed si vos composuissetis, tunc non haberent vitia: & mitto vobis ista carmina, quod videatis, an vos finxistis illa, & scribatis mihi. Et est illud carmen scriptum in morte Magistri nostri Sorphi in bursa Kneck, qui olim composuit glossam notabilem, & nunc pro dolor est mortuus. Requiescat in pace. Et est sic iniciatum;

Hic obiit unum solennissimum suppositum, per Spiritum sanctum Universitati natum.

Qui rexit in bursa Kneck (dreck
Do macht er die copulat von kot zu
O si potuisset diutius vivere
Et plus in glossa notabili scribere:
Tunc adjuvasset hanc Universitatem,
Et docuisset scholares bonam Latinitatem:

Sed

Sed nunc postquam decesfit
Et Alexandrum nondum satis expresfit:
Universitas luget suum membrum.
Tanquam unam lucernam vel candela-
brum:

Quod longæ lateque luxit
Per doctrinam quæ ab eo fluxit.
Nemo tam bene scripsit constructiones
Et confundebat Poetas illos bufones.
Qui non recte discunt Grammaticam
Per Logicam scientiarum scientiam.
Et in fide non sunt illuminati
Ideo à sancta Ecclesia alienati.
Et si non volunt recti opinari
Tunc debent per Hochstratum concre-
mari.

Quia Joannem Reuchlin jam citavit
Et in iudicio mirabiliter tractavit:
Sed tu audi Deus omnipotens
Quod ego oro supplex ac flens.
Da mortuo membro favorem sempiter-
num.

Et mitte Poetas ad infernum.

Mihi videtur quod est optimum car-
men, sed non scio quomodo debeo scan-
dere,

D

dere,

Sed

dere, quia est mirabile genus, & ego tantum scio scandere hexa metra. Nō debetis pati, quod aliquis reprehendit vestra carmina: & igitur scribatis mihi, tunc ego volo vos defendere usque ad duellum. Et valete ex monasterio in Westphalia,

JOHANNES LUCIBULARIUS

Mag. Ortuino Gratio.

Salutes quas nemo potest numerare. Venerabilis Domine M. secundum quod promissisti mihi, prius quod velletis mihi esse adiutorium, quodcumque haberem necessitatem, & velletis me promovere præ omnibus aliis: & dixistis, quod audaciter deberem vos invocare, tunc velletis mihi suppetiare sicut fratri, & nō velletis me derelinquere in angustiis meis. Sic nunc rogo vos pro amore Dei quia est valde necesse, quod velletis mihi subvenire, quia potestis bene. Rector hic Licentiavit unum collaboratorem, & vult habere unum alium quapropter velitis pro me scribere literas

pro

promotoriales, quod velit seu dignetur
me acceptare. Quia jam non habeo am-
plius de pecunia, quia exposui omnia, &
etiam emi libros & calceos. Vos bene
novistis me, quod sum sufficiens de gratia
Dei, quia quando vos fuistis Davendria,
tunc ego fui secundarius : & postea in
Colonia steti per annum, ita quod com-
plevi pro gradu Baccalauriatus, & fui-
sem promotus circa festum Michaelis, si
habuisssem pecuniam. Etiam scio schola-
ribus resumere exertium puerorum, vel
opus minus secundæ partis : & scio artem
scandendi, ut vos docuistis me : & Pe-
trum Hispanum in omnibus tractati-
bus, & parvulum Philosophiæ naturalis.
Etiam sum Cantor & scio Musicam cho-
ralem & figuralem, & cum his habeo vo-
cem bassam, & possum cantare unam no-
tam infra gammam. Sed non scribo vo-
bis talia jactanter, & ideo parcatis mihi,
& sic commendo vos Omnipotenti. Va-
lete, ex Suollis.

M. CONRADUS DE ZUICKAVIA

S. D. M. Ortuino Gratio.

D 2

Sicut

Sicut enim vero scripsistis mihi nuper de vestra amasia, quomodo amatis eam intime, & etiam ipsa amat vos, & mittit vobis ferta & faciletas, & zona, & talia, & non accipit pecuniam a vobis sicut meretrices. Et quando vir ejus est extra domum, tunc acceditis eam, & ipsa est bene contenta, & nuper dixistis mihi, quod pro una vice ter supposuistis eam, & semel stando retro januam in introitu, postquam cantastis: Attollite portas principes vestras. Et postea vir ejus venit, & vos fugistis posterius per hortum. Sic etiam nunc volo vobis scribere, quomodo succedit mihi cum mea amasia. Ipsa est valde excellens mulier, & est dives, & venit mirabiliter quod ego acquisivi notitiam cum ea: quia quidam domicellus qui fuit notus pontifici, promovit me. Et ego statim incepti eam valde amare, ita quod non scivi aliquid facere in die, & de nocte non potui dormire. Sed quando dormivi, tunc clamavi in lecto: Dorothea, Dorothea, Dorothea, ita quod socii qui stant in bursa, audiverunt, &

fur-

furrexerunt & dixerunt mihi : Domine Magister, quid vultis quod sic clamatis? Si vultis confessionem facere, tunc volumus afferre sacerdotem, quia putaverunt, quod essem in articulo mortis, & invocarem sanctam Dorotheam cum aliis sanctis, & ego erubui valde. Sed quando veni ad illam amasiam, tunc semper fui ita perterritus, quod non potui eam aspicere, & fui rubicundus. Tunc ipsa dixit: Ah Domine Magister quare estis ita verecundus? & sæpe interrogavit me rationem: & ego dixi, quod non audeo dicere. Sed ipsa voluit scire & non voluit me dimittere, nisi vellem dicere ei. & dixit quod non vellet irasci super me, etiamsi dicerem unam magnam nequitiam. Tunc semel fui audax, & revelavi ei secreta mea. Quia vos dixistis mihi olim quando legistis Ovidiū de arte amandi, quod amatores debent esse valde audaces sicut bellatores, alias nihil est cum ipsis. Et dixi ei: Domina mea reverenda, parcatis mihi propter Deum, & propter honorem omnem vestrum, ego amo vos, &

elegi vos præ filiis hominum, quia vos estis pulchra intra mulieres, & macula non est in vobis. Quia vos estis speciosissima sicut est una in toto mundo. Tunc ipsa risit, & dixit: Per deos vos scitis amabiliter loqui, si ego vellem credere. Et postea sæpe veni in domum ejus, & bibi cum ea. Et quando fuit in Ecclesia, tunc steti ita, quod potui aspicere eam, & ipsa etiam aspexit me, quasi vellet me transuiderere. Et nuper rogavi eam valde, quod vellet me habere commendatum. Tunc dixit, quod non amarem eam, & ego juravi, quod amarem eam sicut propriam matrem, & vellem omnia facere & servitium ejus, etiamsi solveret mihi vitam. Tunc respondit illa pulchra amasia mea: ego bene volo videre, an est ista, & fecit unam crucem ad domum suam cum creta, & dixit: Si amatis me, tunc semper de sero quando est tenebrosum, debetis osculare illam crucem propter me. Et ego feci taliter per multos dies. Tunc semel venit unus, & permier davi mihi crucem, & ego osculando macu-

lavi

lavi os, & dentes, & nasum: & fui valde
iratus super eam. Sed ipsa juravit ad
Sancta sanctorum, quod non fecisset, &
ego credo, quia per deos alias est hone-
sta. Et imaginavi mihi unum socium qui
debet fecisse: & si possum perscrutari, di-
co vobis quod debet habere retributio-
nem suam. Sed jam habet amicabiliores
gestus erga me quam antea: & spero
quod supponam eam. Dudum aliquis
dixit ei, quod sum Poeta, & ipsa dixit:
ego audiui quod estis bonus Poeta: ergo
debetis mihi semel scribere unum car-
men, & ego feci illud, & cantavi de sero
in platea, quod ipsa audivit: & postea ex-
posui ei tentonice, & est hoc. O alma Ve-
nus amoris inventrix & dominatrix:

Quare tuus filius est inimicus meus:
O pulchra Dorothea! quam ego elegi
amicam:

Fac mihi etiam sic qualiter ego tibi:
Pulchrior es tu inter omnes hujus urbis
puellas:

Splendes sicut stella, & rides sicut ro-
sa. Ipsa dixit quod vult per suam vitam

D. 4 ser-

servare illud propter me Vos debetis mihi dare consilium, quomodo debeo me regere, & quomodo debeo facere quod amat me. Et parcatis mihi quod fui ita grossus scribendo ad dominationem vestram. Quia est consuetudo mea, quod sum socialis cum amicis meis. Valete in nomine benedicti. Ex Lyptzick.

GERHARDUS SCHIRRUGLIUS
Mag. Ortuino Gratio.

Salutem dixi variam per Domini nostri Gioriam, qui resurrexit a mortuis, & nunc sedet in coelis. Honorande vir notifico vobis, quod non sum libenter hic; & penitet me, quod non mansi Coloniae apud vos, ubi potui melius proficere: & vos potuissetis me facere bonum Logicum, & etiam pro parte Poetâ; Et in Colonia sunt homines devoti, & libenter visitant Ecclesias, & in dominicavadunt ad sermonem, & non est tanta superbia sicut hic. Supposita non faciunt reverentiam Magistris, & Magistri non

non habent advertentiam adsupposita, & mittunt eos ire quomodo volunt, & non portant caputia: & quando sunt in zechis ad vinum, tunc jurant per Deum & blasphemant, & faciunt multa scandala. Sicut nuper unus dixit, quod non credit quod tunica Domini Treveris esset tunica Domini: sed una antiqua & pediculosa vestis, & non credit etiam, quod crinis beatæ Virginis est adhuc in mundo. Et unus alter dixit, quod possibile est quod tres reges in Colonia, sunt tres rustici ex Westphalia: & quod gladius & clipeus sancti Mihaelis non sunt ad sanctum Michaellem: etiam dixit, quod vellet merdare super indulgentias fratrum Prædicatorum, quia ipsi essent bufones, & deciperent mulieres & rusticos. Tunc ego dixi: Ad ignem, ad ignem cum isto heretico: & ipsi derisit me. Ego vero dixi: Tu Ribalde, tu deberes talia dicere, quod Magister noster Hochstrat in Colonia audiret, qui est inquisitor hæreticæ pravitatis. Tunc dixit: Hochstratus est una execrabilis & maledicta bestia, &

maledixit ei, & dixit Johannes Reuchlin est probus vir & Theologi sunt Diaboli, & injuste judicaverunt, quando combusserunt suum librum, qui vocatur Speculum oculare. Tunc ego respondi: Noli dicere hoc, quia scriptum habetur in Ecclesiast. capitulo VIII. Non judices contra judicem, quia secundum quod justum est, judicat. Tu vides quod Universitas Parrhisiensis, ubi sunt Theologi profundissimi & zelosi, & qui non possunt errare: etiam judicaverunt ita sicut Colonien-
 ses: quare ergo vis esse contra totam Ecclesiam? Tunc ipse dixit, quod Parrhisienses essent iniquissimi judices & quod acceperunt pecuniam a fratribus de ordine Prædicatorum, quam portavit ipsis (ut ille nequam mentitur) zelosus vir & Theologus scientificiss. D. Theodoricus de Ganda Legatus Universitatis Colonien-
 sis: & adhuc dixit, quod ista non est Ecclesia Dei, sed est illa de qua dicit Psal. Odivi Ecclesiam malignantium, & cum impiis non sedebo. Et culpavit Magistros nostros in Parrhisia in omnibus actibus
 suis

suis, & dixit : quod Universitas Parrhisi-
 ensis esset mater omnis stultitiæ, quæ ha-
 beret ibi originem, & venisset in Alma-
 niam & Italiam, & quod illa schola semi-
 nasset undiq; superstitionē & vanitatem :
 & frequenter omnes, qui student in Parr-
 hisia habēt mala capita, & sunt quasi fatui
 Et dixit quod Thalmut non est ab Eccle-
 sia damnatus. Tunc sedit ibi Magister no-
 ster Petrus Meyer plebanus in Franckfur-
 dia, & dixit: Ibi ego volo ostendere, quod
 iste socius non est bonus Christianus, &
 non sentit recte cum Ecclesia. Sancta
 Maria vos socii vultis multum loqui de
 Theologia, & non scitis. Quia etiam
 Reuchlin ignorat, ubi scriptum est quod
 Thalmut est prohibitus. Tunc ille socius
 quæsiuit : Ubi est scriptum? Et dixit Mag-
 noster Petrus, quod legitur in Fortalitio
 fidei. Respondit ille trufator, quod For-
 talitium fidei est merdosus liber, & non
 valet, & quod nemo allegat istum li-
 brum, nisi stultus & fatuus. Et ego fui per-
 territus, quia valde iratus fuit Magister
 noster Petrus, ita quod tremuerunt ei

manus & ego timui quod noceret ei, & dixi ei: D. eximie estote patiens, quia qui patiens est, multa gubernatur sapientia. Prov. XIII. Permittatis istum, quod peribit sicut pulvis a facie venti. Ipse dicit multa, & tamen nihil scit, Et sicut scribitur in Ecclesiastico: Stultus verba multiplicat, ita ipse etiam facit. Tunc ipsi pro dolor incepit multa dicere de ordine Prædicatorum, quomodo isti probi fratres fecerunt unam nequitiam in Berna, quod ego non credo per vitam meam, & quomodo fuerunt combusti, & quod ipsi semel imposuerunt venenum in sacramento Eucharistiæ, & sic infecerunt unum imperatorem: & dixit quod oportet istum ordinem delere, alias fient multa scandala in fide, qui omnis malitia est in illo ordine, & alia multa dixit. Ergo debetis aperte scire, quod vellem libenter redire ad coloniam, quia quid debeo facere cum talibus maledictis hominibus? Veniat mors super illos, & descendant ad infernum viventes, ut inquit Psalmista, qui sunt Filii diaboli. Si vitetur vobis,
tunc

tunc prius volo accipere gradum: si non
tunc volo abire statim. Ergo debetis mi-
hi cito scribere mentem vestram secun-
dum illam, volo me regere, & cum hoc
commendo vos Domino Deo. Valete ex
Moguntia.

JOHANNES VICKELPHIUS HU-
milis sacrae Theologiae Professor S. D. M.
Ortuino Gratio, Poetae &
Theologo, &c.

QUoniam quidem olim fuistis disci-
pulus meus in Daventria, & ego
amavi pro tunc vos ante omnes schola-
res quia habuistis bonum ingenium, &
fuistis valde disciplinatus juvenis: qua-
propternunc etiam volo vobis dare con-
siliū ubicunque possum. Sed vos de-
betis etiam bono animo accipere, quia
Deus est scutator cordium, & scit quod
ego loquor vobis ex dilectione, & pro sa-
lute animae vestrae. Fuerunt hic aliqui Co-
lonienses qui dixerunt, quod habetis Co-
loniae unam mulierem, quae est saepe apud

D 7.

vos.

vos, & vos apud ipsam, & dicunt veraciter quod habetis actum cum ipsa: & ego dolui valde cum magno terrore quando audivi, quia est magnum scandalum si verum est, quia estis graduatus; & pro tempore ascendetis etiam ad altiora, scilicet ad gradus in sacra Theologia: & quando talia audiuntur de vobis, tunc dant malum exemplum junioribus, qui pejorantur exinde. Vos tamen bene legistis in Ecclesiastico: Propter speciem mulieris multi perierunt, & ex hac concupiscentia quasi ignis ardescit. Et in Ecclesiastico. Averte faciem tuam a muliere compta, & ne circumspicias speciem alienam. Et ibidem: Virginem ne conspicias, ne forte scandalizeris in decore illius. Vos scitis etiam, quod maximum peccatum est fornicatio. Sed cum hoc audio quod illa mulier est legitima, & habet virum, Propter Deum dimittis eam, & respiciatis famam vestram: est scandalum, quod homines debent dicere, quod Theologus est adulter, quia alias habetis satis bonam famam: omnes dicunt quod estis bene qualificatus, sic-

ut etiam ego scio. Vos deberetis quoti-
die semel habere unam devotam recor-
dationem passionis dominicæ: quia illud
est magnum remedium contra tentatio-
nes diaboli, & stimulum carnis: & petere
in orationibus vestris, quod Dominus
velit vos custodire a malis cogitationi-
bus. Ego credo quod talia legistis in Poe-
tis secularibus, & pejoratis vos inde: &
ego vellem, quod dimitteretis illos Poe-
tas, quia scitis quod sanctus Hieronymus
fuit percussus ab Angelo, quia legit in li-
bro Poëtarum, & Daventriæ sæpe dixi
etiam vobis, quod non deberetis fieri
Poeta vel Jurista: quia isti sunt male affe-
ctionati in fide: & habent quasi omnes
malam dispositionem in moribus. Et de
illis loquitur Psalmista: Odisti omnes
observantes vanitatem supervacue. Etiã
de alio volo scribere vobis. Ipsi dicunt,
quod vos scripsistis contra Joh. Reuchl.
in causa fidei, & est bonum, quia vultis
lucrari super talentum vestrum, quod
tradidit vobis Deus. Sed dicitur hic,
quod Johannes Pfefferkorn, quem etiam
de-

defenditis vos, est malus nequam, & non est factus Christianus amore fidei : sed propterea quod Judæi voluerunt eum suspendere propter suas nequitias, quia dicunt, quod est fur & proditor, & sic fuit baptizatus, & omnes dicunt quod occulte est malus Christianus, & non manebit in fide, ergo debetis videre quid facitis. Jam conbussierunt in Hallis unum baptizatum Judæum, qui etiam vocatur Johannes Pfefferkorn, & fecit multa mala : Ego timeo quod ille faciet semel talia tunc vos male staretis. Sed nihilominus debetis defendere Theologiam, & accipite in bonam partem quod fraterne consului vobis : & valete in bona prosperitate. Datum Madeburck.

PAULUS DAUBENGIGELIUS

S. D. P. M. Ortuino Gratio.

ECce si ego sum mendax, sicut nuper dixistis, quod promitterem vobis semper quod vellem vobis scribere, & tamen non scriberem vobis. Jam volo probare quod teneo vobis fidem, quia vir
matu

maturus & rectus nihil debet promittere quod non vult servare : & esset magna in constantia de me, si non servarem vobis promissa, & essem fallax. Vos detis similiter scribere mihi, tunc saepe volumus ad invicem mittere seu dirigere epistolas. Et jam debetis scire, quod Doctor Reuchlin permisit imprimere unum librum, qui intitulatus est Defensio : in quo scandalizat valde dedecorose, & vocat vos asinum, & verecundatus sum valde legens illum librum, quamvis non legi eum per totum, quia projecit ante patientem, quando vidi quod est ita malignosus contra Theologos & artistas : vos potestis eum legere si vultis, quia mitto hic eum vobis : mihi videtur quod autor ille cum suo libro debet comburi, quia est maximè scandalosum quod aliquis debet talem librum compilare. Nuper fui in Equiritia, & volui emere equum, in quo vellem equitare ad Viennam, tunc vidi illum librum venalem, & ego cogitavi mecum quod necesse est quod vos videbitis illum, ut possi-

possitisei respondere ad suam perversitatem, quia si possem facere vobis majora servitia, non vellem tardari, quia habetis me humilem servitorem & fautorem vestrum. Sciatis quod adhuc habeo malos oculos, sed venit huc quidam Alchimiſta, qui dicit, quod scit medicare oculis, etiamsi homo esset totaliter cæcus in illa infirmitate, & alias habet bonam experientiam, quia ambulavit per Italiam & Franciam, & multas Provincias. Et sicut scitis, omnis Alchimista est medicus aut saponista, quamvis iam est depauperatus aliquantulum. Vos quæſivistis etiam, quomodo succedit mihi alias. Grator vobis quod quæritis ita, sed debetis scire, quod adhuc bene ſto de gratia Dei: & in ista vindemia detorculavi multum vinum, & in fru nentis habeo bonam sufficientiã. Sed de novitatibus ſcitote, quod Serenissimus Dominus Imperator mittit magnum populum in Lombardiam contra Venetianos, & vult eos corrigere pro superbia sua. Ego vidi bene duo millia cum sex baniris, & habuerunt pro dimidio

dio cuspides, & pro dimidio pixides seu bombardas, & fuerunt satis terribiles, & habuerunt scissas caligas, & fecerunt multa damna rusticis & villanis, & homines dixerunt, quod vellent quod omnes interficerentur: sed ego opto quod redibunt cum sanitate. Mittatis mihi cum isto nuncio formalitates & distinctiones Scoti, quas composuit Brulifer, & etiam clipeum Thomistarum in litera Aldi, si potestis reperire. Etiam vellem libenter videre modum metrificandi, quem vos composuistis. Et emire mihi Boetium in omnibus suis operibus, & præcipue de disciplina scholarium, & de consulatione Philosophica cum commento Doctoris sancti, & cum hoc valete, & habetis me commendatum. Ex Augusta.

M. PHILIPPUS SCULPTORIS

S. D. M. Ortuino.

Sicut scripsi vobis sæpe, ego habeo molestiam, quod ista Ribaldria scilicet fastidiosa Poetarum sit communis, & auge-
tur

tur per omnes provincias & regiones, tempore meo fuit tantum unus Poeta qui vocatus fuit Samuel. Et nunc solum in ista civitate sunt bene viginti, & vexant nos omnes qui tenemus cum antiquis. Ego nuper realiter expedivi unum qui dixit, quod scholaris non significat personam qui vadit ad scholas discendi causa: & dixi, asine, vis tu corrigere Doctorem sanctum, qui ponit istam dictionem? Postea scripsit ipse unam invectivam ad me, & posuit multa opprobriosa dicta, & dixit, quod non sum Grammaticus bonus, quia non recte exposui ista vocabula, quando practicavi in prima parte Alexandri: & in libro de modis significandi. Et volo vobis scribere formaliter illos terminos, quod debetis videre quod recte exposui, secundum omnes vocabularios, & ad hoc possum allegare autenticos auctores, etiam in Theologia. Et primo dixi: Seria aliquando significat ollam, & tunc dicitur à Syria, quia in tali provincia primo facta est: etiā potest dici a seriis, quia est utilis & necessaria, vel à serie, id est ordine

dine fit. Item Patricii dicuntur patres Senatorum. Item curtus dicitur a currendo, quia per eum currunt interiora ad extra. Item jus Juris significat justitiam: sed jus juris significat prodium, unde versus: Jus juris mando, jus Juris in agmine pando. Item Lucat significat pecuniam quæ colligitur ex luco vel ex sylva. Item mantellus significat pallium, & inde venit diminutivum manticulus. Mœchanicus, id est adulterinus, hinc dicuntur artes Mœchanicæ, id est adulterinæ, respectu liberalium, quæ sunt veræ artes. Item mensorium est quicquid ad mensam pertinet. Item Polyhistor dicitur, qui scit multas historias: inde venit Polyhistoria, id est, pluralitas historiarum. Polysemus dicitur qui habet plures sensus. Ista & similia dicunt non vera, & scandalizavit me coram scholaribus meis. Tunc ego dixi, quod sufficit ad æternam salutem, quod aliquis est simplex Grammaticus, & saltem scit exprimere mentis conceptum. Tunc respondit, quod neq; sum simplex neque duplex Grammaticus, & nihil

EPISTOLÆ.

nihil scio. Tunc fui latus, quia jam volo citare eum ad Privilegia Universitatis Viennensis, ubi debet respondere mihi, quia ibi sum promodus de gratia Dei in Magistrum, & si fui sufficiens toti Universitati, etiam volo sufficiens esse uni Poetæ, quia Universitas est plus quam Poeta. Et pretatis mihi, ego non vellem istam injuriam dare pro viginti florenis. Dicitur hic, quod omnes Poetæ volunt stare cum Doctore Reuchlin contra Theologos, & quod unus jam composuit unum librum, qui vocatur Triumphus Capnionis, & continet multa scandala etiam de vobis. Utinam omnes Poetæ essent ibi ubi piper crescit, quod dimitterent nos in pace, quia timendum est, quod facultas Artistica peribit propter illos Poetas, quia ipsi dicunt, quod artistæ seducunt juvenes, & accipiunt ab eis pecuniam, & faciunt eos Baccalarios & Mag. etiam si nihil sciunt. Et jam fecerunt quod scholares non amplius volunt promovere in artibus: sed omnes volunt esse Poetæ. Ego habeo unum amicum qui est
bo-

bonus juvenis, & habet optimum ingenium, & parentes sui miserunt eum ad Ingelstad, & ego dedi ei literas promotoriales ad quendam Magistrum, qui bene est qualificatus in artibus, & nunc tendit procedere ad gradum Doctoratus in Theologia. Tunc ipse juvenis recessit ab illo Magistro, & venit ad Philomusum Poetam, & audit lectiones ejus. Et sic misereor illius juvenis, secundum quod scriptum est Prov. XIX. Fœneratur Domino qui miseretur pauperis, quia si mansisset usque ad hoc tempus apud illum Magist. tunc jam esset Baccalarius. Sed sic nihil est etiam si studet decem annos in Poetria. Ego scio quod etiam habetis multas vexas ab istis Poetis secularibus, quamvis enim vos estis etiam Poeta, tamen non estis talis Poeta, sed vos teneris cum Ecclesia: & cum hoc estis bene fundatus in Theologia, & quando copulatis carmina tunc non sunt de vanitatibus, sed de laudibus Sanctorum. Libentissime vellem scire, quomodo staret negotium illum cum Doctore Reuchl. si possum, in hoc utilis esse

esse vobis, tunc significate mihi, & simul scribatis mihi omnia, & valete.

ANTONIUS RUBENSTADIUS

M. Ortuino Gratio.

Salutem ex cordiali affectu amicabiliter optat, Venerabilis Domine Magister sciatis, quod pro nunc non habeo tempus ad scribendum de aliis rebus non valde necessariis, sed tantum respondeatis mihi ad unam quæstionem, quam sic propono, Utrum Doctor in Jure teneatur facere reverentiam Magistro nostro, qui non incedit in habitu. Est autem habitus Magistrorum nostrorum, sicut scitis, Caputium magnum cum liripipio. Est hic unus Doctor, qui est promotus in utroque Jure, & habet inimicitiam cum Magistro nostro Petro Meyer Plebano: Et nuper obviavit sibi in platea quando Magister noster Petrus non ivit in habitu, tunc ille Jurista non fecit ei reverentiam: & postea fuit dictum, quod non bene fecisset, quia etiamsi esset inimicus ejus, tamen debet ei facere

revere-

reverentiam propter honorem sacrae Theologiae. Quia deberet esse inimicus personae, & non scientiae, quia Magistri sunt in Loco Apostolorum, de quibus scriptum est: Quam speciosi pedes evangelizantium bona, praedicantium pacem. Quapropter si speciosi sunt pedes eorum, quando magis capita & manus debent esse speciosa? Et videtur quod omnis homo etiam principes debent honorem & reverentiam facere Theol. & Magistris nostris: Tunc ille Jurista respondit, & praecise in contrarium allegavit suas leges & multas scripturas, quia scriptum est: Qualem te in venio, talem te judico: sed nemo tenetur facere ei reverentiam, qui non incedit qualiter debet etiamsi esset Princeps. Et quando presbyter reperitur in aliquo indecenti opere & non est vestitus sicut sacerdos esse debet, sed habitu seculari, tunc judex secularis potest eum habere & tractare pro homine seculari, & afficere eum poena corporali, non obstantibus Privilegiis clericorum. Sic dixit ille Jurista, sed vos debetis mihi si-

E.

gni-

gnificare mentem vestram, & si non scitis per vosmetipsum, tunc habetis consulere Juristas & Theologos in Universitate Colonienſi, quod ſciam veritatem, quia Deus eſt veritas, & qui amat veritatem, amat etiam Deum. Similiter debetis notificare mihi, quomodo procedit in veſtra lite contra Doctorem Reuchlin; ego audio, quod ipſe eſt depauperatus propter magnas expenſas, & valde lætor, quia ſpero quod Theologi erunt victores, & vos etiam, valete in nomine Domini. Datum Franckofordię.

JOHANNES STABLERIUS S. D.
Mag. Ortuino Gratio.

Sicut ſemper cupiviftis a me habere novitates, jam eſt temp⁹ quod debeo & poſſum vobis nova ſcribere, quamvis doleo, quia non ſunt bona. Sciatis quod fratres de ordine Prædicatorum habuerunt hic indulgentias, quas impetraverunt in curia Romãna magnis expenſis.

*Johannes
Stablerus*

& co
niam
Ecc
flor
zelo
fect
tur
que
auf
mag
ind
ipse
min
cun
tant
est:
tres
niam
funt
hic
cun
ea i
Rom
vex
eum

& collegerunt etiam satis magnam pecuniam: tunc de nocte venit quidam fur in Ecclesiam, & accepit plusquam trecentos florenos, & furatus est eos, & isti fratres zelosi, & in fide Christiana valde bene affectionati tristes fuerunt, & conqueruntur de illo fure. Sed cives miserunt undique & non possunt reperire eum, quia aufugit, & habet secum pecuniam. Et est magna nequitia, quod hoc debet fieri in indulgentiis papalibus & in loco sacro, ipse est excommunicatus, sit ubi sit. Homines qui sunt absoluti, & dederunt pecuniam suam ad illam cistam: nunc putant quod non sunt absoluti, sed nihil est: ipsi sunt ita bene absoluti ut si fratres prædicatores haberent adhuc pecuniam suam. Etiam sciatis quod isti qui sunt ex parte Doctoris Reuchlin, vadunt hic & faciunt multos rumores, quia dicunt, quod fratres prædicatores propterea impetrant illas indulgentias in curia Romana, quod cum illa pecunia volunt vexare ipsum Doctorem & tribulare eum in causa fidei. Et quod homines

non debent eis dare aliquid in quocūq;
statu fuerint siue basso siue Ecclesiastico
siue mundano. Nuper fui Moguntia in
actu illo quem celebraverunt Magistri
nostri contra Reuchlin: tunc est ibi qui-
dam prædicator in summo, qui est Ma-
gister noster promotus in Heydelberga
& vocatur Bartholomæus Zehender La-
tine decimarius: ille publicavit in am-
bone quod homines deberent convenire
ad sequendum diem & videre quomodo
Speculum oculare compureretur, quia
ipse putabat quod non esset possibile,
quod Doctor Reuchlin posset invenire
unam fallaciam quod illud non fieret:
tunc unus socius qui est ibi, & dicunt
quod est Poeta, circum ivit & seminavit
pessimos sermones contra prædictum
Magistrum nostrum, & quando obvia-
vit ei, tunc aspexit eum aspectu draconi-
co & venenoso. Et dixit publicè: Iste præ-
dicator non est dignus, quod debet sede-
re in mensa, ubi sedent probi viri, quia
possum probare quod est nequam & pul-
tronis, quia in ambone in Ecclesia vestra
coram

OBSCUR. VIR OR.

coram omni populo mentitus est contra
 famam unius excellentis viri, & dixit il-
 la quæ non sunt facta. Et prætenditur di-
 ci, ex invidia tribulant istum bonum Do-
 ctorem, & appellavit eum bestiam & ca-
 nem, & dixit, quod nullus Phariseus un-
 quam fuisset ita nequiosus & invidus,
 & venit talis sermo ad prædictum Magi-
 strum, ipse excusavit se sufficienter, ut
 mihi videtur: quia dixit quod quamvis
 non combustus est ille liber, tamen for-
 tassis comburetur in posterum. Et alle-
 gavit Scripturam sacram in multis passi-
 bus, quia non est mēdacium, quando ali-
 quis dicit aliquid pro fide Catholica. Et
 dixit quod balini: & Officiales Episcopi
 Moguntinenses impediverunt illum fa-
 ctum contra omnem æquitatem. Sed
 homines deberent videre quid posthac
 contingeret, quia ipse vellet esse Prophe-
 ta, quod ille liber combureretur etiamsi
 Imperator & Rex Franciæ, & omnes
 principes & duces starent pro Doctore
 Reuchlin. Talia volui vobis significare, ut
 essetis cavifatus: & rogo vos quod velitis

esse diligens in negotiis vestris, ne incur-
ratis scandalum, & sic valete. Datum in
Miltenberck.

FRATER. CONRADUS DOL-
lenkopffius M. Ortuino
Gratio.

S Alutem & devotionem humillimam
cum orationibus quotidianis apud
Dominum nostrum JESUM CHRISTUM.
Venerabilis vir non habeatis Molestiam
quod scribo vobis de negotiis meis, cum
vos bene habetis majora pro agendo:
sed dixistis mihi olim, quod deberem
vobis semper scribere, quomodo stude-
rem, & non deberem cessare in studendo,
sed deberem procedere, quia haberem
bonum ingenium, & possem cum adju-
torio Dei bene proficere, sinet vellem.
Ergo debetis scire quod ego pro nunc
contuli me ad studium Heydelbergense
& studeo in Theologia: sed cum hoc au-
dio quotidie unam lectionem in Poetria
in qua incepti proficere notabiliter de
gratia Dei, & jam scio mentetenus omnes
fabu-

OBSCUR. VIROR.

102

fabulas Ovidii in Metamorphoseos, & scio eas exponere quadrupliciter, scilicet naturaliter, literaliter, historialiter, & spiritualiter, quod non sciunt isti Poetæ seculares, & nuper interrogavi unum ex illis, unde dicitur Mavors? tunc dixit mihi unam sententiam quæ non fuit vera: sed etiam correxi eam, & dixit quod Mavors dicitur quasi mares vorans, & ipse fuit confusus. Tunc dixi quid significatur per novem musas allegoricæ? tunc etiam ignoravit: & ego dixi, quod IX. Musæ significant VII. choros Angelorum. Tertio dixi, unde dicitur Mercurius: sed quando non scivit, tunc dixi ei, quod mercurius dicitur quasi mercatorum curius, quia est Deus mercatorum, & habet curam pro eis. Ita videtis quod isti Poetæ nunc student tantum in sua arte literaliter, & non intelligunt allegioras & expositiones spirituales, quia sunt homines carnales: & ut scribit Apost. I. ad Cor. II. Animalis homo non percipit ea quæ sunt spiritus Dei. Sed possetis dicere unde habetis istam subtilitatem?

E 4

Re-

Respondeo, quod nuper acquisivi unum librum, quem scripsit quidam Magister noster; Anglicus de ordine nostro, & habet nomen Thomas de Walleis, & compositus est ille liber super librum Metamorphoseos Ovidii: exponens omnes fabulas allegorice & spiritualiter. Et est ita profundus in Theologia quod non creditis. Certissimum est, quod Spiritus sanctus infudit huic viro talem doctrinam. Quia scribit ibi concordantias inter sacram Scripturam, & fabulas Poetales. Sicut potestis notare ex istis quæ jam ponam. De Phitone serpente quem interfecit Apollo, scribit Psal. Draco iste quem formasti ad illudendum ei. Et iterum: Super aspidem & basiliscum ambulabis. De Saturno qui semper ponitur homo senex, & pater Deorum comedens filios suos scribitur ab Ezechiele: Comedent patres filios in medio tui. Diana significat beatissimam virginem Mariam ambulans cum multis virginibus hinc inde. Et ergo de ea scribitur in Psal. Adducentur virgines post eam, & alibi: Tra-

be-

OBSCUR. VIROR.

205

he me post te, curremus in odore unguentorum tuorum. Item de Jove, quando defloravit Calistonem virginem, & reversus est ad coelum scribitur Matth. XII Revertar ad domum meam unde exivi. Item de Aglauro pedise qua, quam Mercurius vertit in lapidem: illa lapidificatio tangitur Job quadragesimo secundo: Cor ejus in durabitur ut lapis. Item quomodo Jupiter supposuit Europam virginem, etiam habetur in sacra Scriptura quod ego ignoravi prius, quia sic dixit ad eam. Audi filia & vide & inclina aurem tuam, quia concupivit Rex speciem tuam. Item Cadmus quærens sororem suam: gerit personam Christi, qui quærit suam sororem, id est, animam humanam: & ædificat civitatem, id est, Ecclesiam. De Actione vero qui vidit Dianam nudam, prophetizavit Ezechiel capitulo XVI. dicens: Erras nuda & confusione plena, & transivi per te & vidi te. Et non est frustra in Poetis scriptum, quod Bacchus est bis genitus, quia per hoc significatur Christus, qui etiam

est bis genitus, uno modo ante secula, & alia vice humaniter & carnaliter. Et semele quæ nutrit Bacchum, significat beatam virginem, cui dicitur Exod. 2. Accipe puerum istum & nutri mihi, & ego dabo tibi mercedem tuam. Item fabula de Piramo & Thisbe sic exponitur allegorice & spiritualiter: Piramus significat filium Dei, & Thisbe significat animam humanam, quam amat Christus, & de qua scribitur in Evangelio: Tuam ipsius animam pertransibit gladius, Lucæ 2. Sic Thisbe interfecit se gladio amantissimi sui. Item de Vulcano qui ejicitur de coelo & officitur claudus: scribitur in Psalmis Expulsi sunt nec potuerunt stare. Hæc & talia multa didici ex illo libro, Vos videretis mirabilia si essetis mecum, Et ista est via qua debemus studere Poëtriam. Sed parcatis mihi quod prætendo quasi docere vestram dominationem: quia vos scitis melius quam ego, sed feci in bona opinione. Ego disposui hic, aliquis in Tubinga debet me certificare, quicquid agit D. Reuchl, ita quod pos-

sum

sum vos cavifare. Sed jam nihil fcio : alias
vellem vobis notificare. Sed jam valete
in charitate non ficta. Datum Heydel-
bergæ.

M. TILMANNUS LUMPLIN.

S. D. M. Ortuino Gratio.

Sultissimus sum virorum, & sapien-
tia non est mecum: non didici sapien-
tiam, & non novi sapientiam Sanctorum
Prov. 30. Ergo non debetis me sperne-
re quod prædendo vobis dare consilium
in factis vestris: quia ego facio talia exbo-
no animo, & volo cavifare vos secundum
quod ego intelligo, & modicū volo cor-
rigere vos, quia vexatio dat intellectum.
Et scriptum est in Eccl. cap. XIII. Qui te-
tigerit picem, inquinabitur ab ea. Sic
etiam fit vobis, quia vultis habere quod
sum amicus vester: propterea oportet
etiam pro bono accipere vexatiōes a me.
Ego percepi seu intellexi, quod vos tace-
tis in causa Joh. Reuchl. & non respon-
detis ei contra suas scandalizationes; Et
iratus sum valde, quia amo vos: & scri-

ptum est, quem diligo corrigo. Nam quare incepistis ei respondere, si non vultis continuare? An non estis sufficiens. Vos estis per Deos: & præsertim in facultate Theologica estis melior: & ergo debetis ei respondere, & defendere famam vestram & prædicare fidem Christianam, contra quam scribit ille hereticus. Et non debetis aliquem respicere, quia dicit Salomon in Eccl. XIII. Noli esse humilis in sapientia, ne humiliatus in stultitiam seducaris. Neque debetis timere potentiam Juristarum, quod faciant vobis periculum corporis, quia debetis talia pati pro fide & veritate. Unte Christus dixit in Evangelio Matth. XVI. Qui voluerit animam suam salvam facere perdet eam. Et si timetis, quod non potestis eum vincere, tunc non creditis Evangelio, quia ista est causa fidei. Et scriptum est in Evangel. quod nihil est impossibile homini qui credit, quia ponitur Matth. XVIII. Si habueritis fidem sicut granum synapis, dicetis monti huic, transi hinc & transibit, & nihil erit impossibile vobis.

Sed

Sed non est possibile, quod Doctor Reuchlin potest verum scribere, quia non habet fidem integre, quia defendit Judæos, qui sunt hostes fidei, & est contra opiniones Doctorum, & cum hoc est peccator, sicut scribit Mag. Johannes Pfefferkorn in suo libro qui dicitur Sturmglock. Sed peccatores non debent aliquid habere agere in Scriptura sacra, quia scribitur Psal. XLIX. Peccator autem dixit Deus: quare tu enarras justitias meas & assumis Testamentum meum per os tuum? Qua propter ergo hortor vos & rogo pectoraliter quatenus velitis audacter defendere vos quod homines possunt laudabiliter dicere de vobis, quod defendistis Ecclesiam & famam vestram. Nec debetis respicere aliquem, etiamsi Papa vellet prohibere, quia Ecclesia est super Papam. Et debetis me habere excusatum, quod moneo vos quia vos amo, & tu scis Domine quod amo te.

Valete in fortitudine corporis
& animi.

PROFUNDISSIMO ; NEC NON
 illuminatissimo Magistro Ortuino Gra-
 tio, Theologo, Poetæ, & Oratori in Co-
 lonia, Domino ac Præceptori suo ob-
 servandissimo Joannes Schnarholtzius

Mox Licentiatus, salutes exube-
 rantissimas dicit, cum sui
 humilima commenda-
 tione ad man-
 data.

Cordialissime nec non profundissi-
 me M. Ortuine, ego Joh. Schnar-
 holtzius mox licentiandus in Theologia
 in alma Universitate Tubingen : vellem
 libenter loqui cum vestra dignitate, sed
 — timeo quod est irreverentialitas, quia vos
 estis ita doctus, & tam magnæ reputatio-
 nis in Colonia, quod nullus debet ad ve-
 stram dignitatē accedere, qui prius non
 bene prævidit se, quia scriptum est : Ami-
 ce quomodo huc intraſti, non habens ve-
 ſtem nuptialem ? Sed vos estis humilis, &
 ſcitis vos humiliare : ſecundum quod
 dicit Scriptura : Qui ſe humiliat, exaltabi-
 tur,

tur, & qui se exultat, humiliabitur. Ideo volo deponere pudorem, & cum dominatione vestra audacter loqui, sed tamen qua decet reverentia. Ego audiui nuper prædicare hic à quodam Magistro de parthisia in magna audientia in festo Ascensionis Domini, qui præmisit tale thema: Ascendit Deus cum jubilatione: & fecit unum bonum sermonem, quem omnes laudaverunt audientes, & fleverunt, meliorantes se ex illa prædicatione. Ipse in secunda parte suæ collationis in duxit duas conclusiones valde Magistrales & subtiles. Prima fuit, quando Dominus ascendit in altum cum elevatis manibus. Tunc Apostoli & beata virgo steterunt & clamaverunt cum tanta jubilatione usque ad raucitatem, ut impleretur prophetia, quæ dicit: Clamaverunt & raucæ factæ sunt voces eorum. Et probavit, quid iste clamor fuit lætitialis, & necessarius in fide catholica, teste Domino, dicente in Evangelio: Amen amen dico vobis, si isti tacebunt, lapides clamabunt. Ipsi clamaverunt omnes charitative cum magno zelo. Præci-

pue

pne tamen B. Petrus qui habebat unam tubalem vocem, ut testatur David. Iste pauper clamavit. Ipsa beata virgo non clamavit, sed Deum laudavit in corde suo, quia novit bene quod ista omnia deberent fieri, sicut ei prædixit Angelus. Et quando Apostoli ita unanimiter cum jubilatione & devotione clamaverunt: venit unus Angelus de Cœlo & dixit eis: Viri Galilæi quid hic statis & clamatis & aspicitis in cœlum? Hic Jesus qui assumptus est in cœlum, sic venit quemadmodum vidistis eum. Et hoc factum est, ut impleretur Scriptura, quæ dicit: Clamaverunt justi, & Dominus exaudivit eos. Secunda Conclusio extitit Magistralior, & talis in sui forma. Filius hominis voluit habere suam passionem, sepulturam resurrectionem in Hierusalem, quæ est in centro terræ, quod omnes regiones scirent de ejus resurrectione, & quod nullus gentilis posset se excusare cum sua hæresi, & dicere. Ego nescivi, quod Dominus resurrexit à mortuis: quoniam ergo quod est in medio, omnes videre possunt.

sunt qui sunt circa medium, & quod nullus incredulus haberet unum parvum refugium excusationis. In illo loco ubi Dominus ascendit, est in centro & in medio terræ, ac ibi pendet una campana quam omnis mundus audit, & quando ipsa pulsatur, tunc dat horribilem sonum de extremo judicio, & de ascensione Domini. Et quando pulsatur etiam surdi audiunt. Deduxitq; multa corollaria ex illa Conclusionem, quam didicit in Parrhisia. Sed quando cessavit prædicare, tunc quidam Magister de Erphordia voluit eum reprehendere, sed stetit cum confusione. Vos debetis mihi ostendere libros ubi ista Materia habetur, & volo emere. Datum ex Basilea apud beatum Rhenanum, qui est vester amicus.

BARTHOLOMÆO COLPIO

Baccalaurio Theologiæ formato, ordinis Carmeliarum Willibroodus Niceti ordinis Wilhelmitarum cursor in Theologia autoritate reverendissimi generalis in ordine sese commendat

cum salute.

Quo-

QUod in mari sunt guttæ, & quod in Colonia sancta beguttæ, quot pilos habent asinorum cutes, tot & plures tibi mitto salutes. Venerabilis Domine Carmelita Colpe, ego scio quod estis de optimo ordine, & habetis multas indulgentias à sede Apostolica, & quod nullus ordo vestro ordini potest prævalere, quia potestis varios casus absolvere in confessione, quando videlicet confidentes sunt contriti & compuncti, & volunt communicare. Ideo volo à dominatione vestra interrogare unam quæstionem Theologicalem, quam vos benepotestis determinare, quia estis unus bonus artista, & scitis bene prædicare, & habetis unum bonum zelum, & estis conscientiosus: & cum hoc audio, quod habetis unam magnam liberariam in vestro conventu, in qua sunt multi libri in sacra Scriptura, in Philosophia, in Logica, etiam Petr. Hispano; Nec non quidam processus Magistrales de Colonia de bursa Laurentii, ubi regit actu Magister noster Tungarus, vir valde zelosus ac profundus in Theo-

Theologia speculativa, & illuminatus in fide catholica. Quamvis quidam Doctor in Jure vult eum vexare, sed non est formulis indisputando, nec qualificatus in libris sententiarum, ideo non curant eum Magistri nostri. Nec non præcipue audio, quod in prædicta liberatia ubi cursores in Theologia habent suum studiorum, est ligatus in ferrea catena unus liber valde notabilis, qui dicitur Conbibilationes, qui etiam continet auctoritates in Theologia, & prima principia sacrae Scripturae, quem vobis legavit unus Magister noster de Parrhisia in mortis articulo quando fecit confessionem & revelavit quædam secreta in Bonaventura, & mandavit, quod nemo deberet in eo legere, qui non esset de vestro ordine, et in hoc Papa dedit quasdam indulgentias & carenas, apud quem librum jacet Henricus de Hassia & vernerus: & omnes alii Doctores super libris sententiarum, in quibus omnibus vos estis fundatus, & scitis defendere omnem viam in disputando antiquorum,

mo-

modernorum, Scotistarum, Albertistarum, & etiam illorum qui sunt de secta de burſa Kneck in Colonia, ubi habent proprium proceſſum. Ideo rogo vos cordialiter & charitative, quod non velitis gravare in mea petitione: ſed mihi dare unum bonum conſilium in mea quaſtione ſecundum veſtrum poſſe: Et allegare quid Domini Doctores determinant diſputative & concluſive. Eſt autem quaſtio iſta talis in ſui forma: Utrum Lolhardi & Begutte in Colonia ſunt ſeculares vel ſpirituales perſonæ, utrum teneantur facere profeſſionem? Et an poſſint accipere mulieres & viros. Ego diu ſtudi in ſacra Scriptura in Diſcipulo, & in Faſciculo temporum, nec non in aliis libris authenticis ſacræ Scripturæ, ſed non potui invenire. Sic etiam quidam ſacerdos in Fulda, qui multum ſtudit in dictis libris, ſed non invenit in regiſtro vel in libris, ipſe eſt de genealogia Domini Paſtoris ibidem, qui eſt Poeta, quia ſcit bene latinizare, dictaminaque componere, quia ego ſum plebanus ratione monaſterii:

stetii: & habeo multos communicantes,
 & etiam tales personas, de quibus jam fa-
 cio quæstionem, Superintendens noster
 dicit manifeste, quod ipse non potest
 conscientiam suam salvare in decisione
 talis quæstionis: quamvis haberet dispu-
 tata multorum Doctorum de Parrhisia &
 Colonia, quia complevit usque ad Licen-
 tiaturam, & respondit materialiter &
 formaliter pro completionem: si vos non
 potestis determinare illam materiam, de-
 betis interrogare Magistrum Ortuinum,
 ille docebit vos omnia, nam vocatur
 Gratus propter gratiam divinam in se
 quæ nihil ignorat. Compilavi unum car-
 men heroicum de prædicto libro: vos
 debetis legere & corrigere, & facere
 unum punctum ubi sum superfluous vel
 diminutus, & audite quomodo placet
 Magistro Ortuino: ego volo mittere im-
 primere. Et sic incipit.

Nemo debet esse tam stultus,
 Et in tanta præsumptuositate sepultus.
 Quod velit sic e illuminatus in sacra Scri-
 ptura,

Et

Et formaliter deducere corollaria ex
Bonaventura :

Qui non didicit mentetenus combibila-
tiones

Quas Magistri nostri resumunt per
omnes regiones :

Præsertim in Parrhisia quæ est mater
omnium Universitatum

Et in Colonia ubi nuper magistraliter est
probatum :

Per Magistros nostros in Theologicali
disputatione

In qua determinaverunt omnia seraphi-
ca probatione :

Quod multo melius est scire istas com-
bibilationes

Quæ plurima tractant per irrefragabiles
rationes :

Quam mentetenus scire Hieronymum
& Augustinum.

Qui tantum sciunt scribere bonum Latinum :

Quia combibilationes sunt optima Ma-
teria

Ceu disputant Magistri nostri per omnia
monasteria :

Ipsæ

Ipsæ concludunt per conclusiones Magi-
strales

Qui sunt in divinis ipsi termini essentia-
les:

Et tractant etiam prima principia Theo-
logicalia

Et alia multa quæ sunt valde Magistralia.

M. ORTUINO GRATIO VIRO
inenarrabilium doctrinarum, Magistro
Gingolfusling percussoris mille
millium salutes dicit in cha-
ritate non ficta.

GLoriosissime Magister ego amo vos
pectoraliter ex intimo zelo, quia
vos estis meus singulariss. in Daventria,
& quicquid vos stimulat in conscientia
vestra, hoc me magis stimulat, & quod
me stimulat, scio quod vos etiam stimu-
lat, & vester stimulus semper fuit etiam
stimulus meus, & nemo vos unquam sti-
mulavit, qui me non durius stimulat,
atque cor meum totiens patitur stimu-
los, quotiens aliquis vos stimulat, cre-
datis

datis mihi in bona fide quando Herman-
 nus Buschius stimulavit vos in suo proce-
 mio, amplius me stimulavit quam vos,
 & cogitavi quomodo possum istum in-
 discretum rixatorem restimulare, qui
 etiam tam præsumtuosæ superbix est,
 quod audet stimulare Magistros nostros
 de Parrhisia & Colonia, & ipse tamen non
 est promodus, quamvis socii ejus dicunt,
 quod ipse est promotus in Baccalaurium
 Juris in Lypsig; sed ego non credo, quia
 etiam stimulat Magistros in Lypsick, vi-
 delicet magnum canem & minorem ca-
 nem, & alios multos qui eum possunt
 multo melius stimulare, quam ipse illos
 stimulat: verum ipsi neminem volunt
 stimulare propter suam moralitatem, &
 propter doctrinam Apostoli, dicentis:
 Nolite calcitrare contra stimulos. Verum
 enim vero vos debetis eum restimulare,
 quia habetis unum bonum ingenium,
 & estis inventivus, & scitis in una hora
 multa metra facere stimulative, scitis
 etiam eum stimulare in omnibus suis fa-
 ctis & dictis. Ego compilavi unum di-
 ctamen

Etamen contra eum, ipsumque Magistra-
liter Poeticeque stimulo, non potest eva-
dere stimulum meum, si vult restimulare,
tunc volo iterum fortius stimulare. Da-
tum raptim ex Argentina, apud Matthiam
Schuchstulium.

MAMMOTRECTUS BUNTE-
mantellus in septem artibus Magister,
Magistro Ortuino Gratio Philosopho,
Oratori, Poetæ, Juristæ, Theologo, &
sic sine statu, Salutem dicit cor-
dialissimam:

CONscientiosissime Domine M. Or-
tuine credatis mihi firmiter, quod
vos estis cor meum, ex quo audiui multa
à dignitate vestra in Poesi in Colonia, in
qua vos excellitis omnes in illa arte, &
estis multa melior Poeta quam Buschius
vel cæsarius, & scitis etiam plinium lege-
re & Grammaticam Græcam. Ex illa
confidentia volo reverentiæ vestræ qua-
dam manifestare sub fide confessionis.
Venerabilis Domine Mag. ego amo hic

F

unâ

unam virginem, filiam cananatoris
 Margaretam cum nomine, quæ sedit nu-
 per in latere vestro, videlicet quando
 plebanus noster dominationem vestram
 invitavit ad convivialitatem & tractavit
 vos reverentialiter, quando bibimus &
 fuimus lætæ mentis, quando ille etiam
 propinavit vobis bonos haustus: ego
 amo eam in tanto amore, quod non sum
 mecum, credatis mihi firmiter, quod
 neque comedo neque dormio præ ei.
 Et homines dicunt ad me. Domine Ma-
 gister, quare ita pallefcitis? amore Dei re-
 linquite libros vestros, vos nimium stu-
 detis, debetis aliquando solatium quære-
 re & zechare, vos estis adhuc unus ju-
 venis vir, bene potestis adhuc proficere
 ad Doctoratum, & fieri Magister noster,
 estis etiam fundamentalis & bonus scho-
 laris, & jam quasi valetis unum Docto-
 rem, sed ego sum timidus, & non pos-
 sum dicere meam infirmitatem: Ego le-
 go Ovidium de remedio amoris, quem
 Colonia glossavi a vestra dignitate cum
 multis notabilibus & mortalitatibus in
 mar-

marginē, verum non iuvat, quia iste amor quotidie fit maior. Nuper chorifavi cum ea ter in chorea serotinali in domo stulteti: tunc fistulator fistulavit cantilenam de pastore de nova civitate, & statim omnes chorifatores amplexabantur suas virgines sicut mos est: & ego etiam meā valde amicabiliter compressi ad pectus meum cum suis mammillis. Nec non tetigi fortiter manum ejus, tunc ipsa risit: & dixit: in anima mea Domine Magister estis delectabilis vir, & habetis molliores manus quam alii, non debetis sacerdos fieri, sed uxorem accipere, & inspexit me delectabiliter, quod ego credo quod me etiam occulte amat: verum oculi ejus cor meum sic læserunt, sicut una sagitta pertransisset, & statim ivi domum cum famulo meo, & posui me ad lectum. Tunc mater mea flevit, quia timuit quod haberem pestilentiam, accurrit cum urina mea ad Doctorem Brunellum, clamans: Dn. Doctor rogo vos propter Deum juvate filium meum volo vobis dare ad propinam unam, bonam

camisiam, quia promisi quod debet sacerdos fieri. Tunc Medicus vidit urinam, & dixit: ille patiens pro parte est cholericus, & pro parte phlegmaticus, ipse habet timere de magno tumore circa renes propter inflationes ac tormenta ventricularia ex mala digestionem: debet sumere medicinam extractivam, est una herba quæ videlicet dicitur gyni, nascens in locis humidis, habens gravem odorem sicut docet herbarius, illius herbe partes inferiores debetis conterere, & cum suo succo facere unum longum emplastrum, & ei ponere ad totum ventrem suum hora consueta, & debet jacere super ventrem suum bene ad unam horam multum sudando: sic sine dubio cessabunt illa tormenta ventricularia, cum suis inflationibus, quia non est alia Medicina tam efficax ad istam infirmitatem sicut illa, ut est probatum in multis patientibus. Verum certe bonum est, ut ipse prius accipiat unam purgationem de albo græco cum succo taphaniâna 3. iij. & bene erit. Tunc mater venit & dedit mihi talem purgationem

tionem contra voluntatem meam, & habui in illa nocte quinque sedes magnas, atque nihil dormivi, semperque cogitavi, quomodo illam in chorea compressi cum suis mammillis ad pectus meum, ac quomodo illa me aspexit. Precor vos propter omnem ponitatem quam in vobis habetis, puod velitis mihi dare unum experimentum de amore ex vestro parvo libro, in quo stat scriptum, probatum est, quem mihi semel ostendistis. Ecce ex illo libro possum facere, quod omnis mulier me amat, & nisi faciatis D. Magister, tunc ego morear, & mater mea præ dolore etiam morietur. Ex Heydelbergo.

MAGISTER ORTUINUS GRATIUS Magistro Mammotrecto profundissimo amico in primo gradu amicitiarum S. D.

EX quo dicit scriptura: amat Dominus gradientes simpliciter, ideo laudo dominationem vestram, subtilissi-

me Domine Magister, quod scribitis mihi tam simpliciter conceptum mentis vestræ, oratorie tamē, sicut estis bene stylatus in latinisando: ego volo vobis etiam simpliciter scribere Rhetoricaliter, & nō Poeticaliter. Domine Magister amicabilissime, vos manifestatis mihi de amore vestro, ego miror, quod non estis prudentior quam quod vultis amare virgines: dico vobis, quod male facitis, & habetis propositum peccaminosum, quod vos posset ducere ad infernum: ego cogitavi quod estis discretus, & non curatis istas levitates, quæ semper habent malum exitum. Ast dabo vobis consilium meum quod petitis: ex quo dicit Scriptura: Qui petit, accipit. Debetis primo relinquere illas vanas cogitationes de vestra Margareta, quas diabolus vobis suggerit, qui est pater omnis peccati, teste Richardo super 4. Et quodocunq; de ea cogitatis, facite crucem ante vos, nec non orate unum Pater noster, cum illo versu in Psalterio: Stet diabolus a dextris ejus. Etiam semper comedite sal benedictum in die domi-

dominico, & spargite vos cum aqua sancta, quod consecravit stationarius sancti Ruperti, & sic potestis effugere illum diabolum, qui vobis suggerit illum magnū amorem de vestra Margareta, quæ non est ita pulchra ut putatis, ipsa habet unam verrucam in fronte, ac magna rubeaque crura, grossas nigrasq; manus, sibiq; olet os suum propter malos dentes: nec non etiam habet spissum culum secundum commune proverbium: Ars Margareta est mirabile rete. Sed vos estis cæcus ex illo diabolico amore, quod non videtis ejus vitia. Ipsa multum bibit & comedit, ac bis nuper bombisavit, quando sedit, apud me in mensa, & dixit quod fecit cum scamno. Ego habui in Colonia pulchriorem vestra Margareta, & tamen dereliqui eam, Postquam accipit virum, sæpe vocavit me per unam antiquam vetulam, quando vir ejus fuit absens, sed non veni præter semel, sed tunc fui ebrius. Ego hortor, quod bñs jejunatis in sabbatho, & postea faciatis confessionem uni Magistro nostro ordinis Præ-

dicatorum, qui posset vos bene institue-
re. Et quando fecistis confessionem, tunc
debetis orare de sancto Christophoro,
quod velit vos portare in humeris suis,
ne iterum recidivetis ac mergatis vos in
mare amplum & spatiosum, in quo sunt
reptilia, quorum non est numerus, id est,
peccata infinita, sicut exponit Combi-
bilator, ac postea orate, nec cadetis in ten-
tationem. Surgite etiam mane, lavate
manus vestras, ornate crines, & nolite
esse acidiosus, Sriptura enim dicit: De-
us Deus meus, ad te de luce vigilo. Etiam
vitae loca secreta, nos scimus, quod lo-
ca & temporata sæpe inducunt homines
ad peccandum, & maxime ad luxurian-
dum. Verum quod vultis à me habere
unum experimentum probatum de amo-
re: sciatis quod ego non possum salvare
conscientiam meam. Quando glossavi
vobis hic Ovidium de arte amandi, dixi
vobis, quod nemo deberet facere per ar-
tem Nigromantiam quod mulieres se
amant Et quicunque cōtra iverit, ipse est ex-
communicatus de facto, & inquisitores
hære-

hæreticæ pravitatis possent eum citare, atque in ignem damnare. Ego dixi vobis etiam unum exemplum, quod debetis notare videlicet hoc. Unus Baccalaurius Lypsensis amavit unam virginem Katharinam pistoris, & jactavit ipsam cum pōno Nigromandico, & ipsa pomum accepit & posuit ad pectus suum inter mamillas, & statim incepit istum Baccalaurium furialiter amare sic, quod quando fuit in Ecclesia, semper inspexit istum Baccalaurium. Et quando debuisset orare Pater noster qui es in cœlis, oravit Baccalaurie ubi es? Etiam in domo, quando pater vel mater clamavit sibi, respondit: Baccalaurie quid vultis? Et ipsi non intellexerunt, donec quidam Mag. noster prætergrediens domum ejus, salutavit istam virginem, dicens domina Katharina bonum sero, proficiat vobis, vos habetis unum pulchrum crinale. Et respondit illa virgo Katharina: Deo gratias, bone Baccalaurie, vultus mecum bibere de optima cerevisia, porrigens sibi cantharum. Verum ille Magister noster

fuit iratus, accusavit ipsam apud matrem suam sic: Domina pistorissa, corrigite filiam vestram, ipsa est valde indiscreta, scandalizavit nostram Universitatem, nam vocavit me Baccalaurium, & sum Magister noster. Amen amen dico vobis, quod perpetravit peccatum mortale, abstulit mihi honorem meum, & peccatum non dimittitur, nisi ablatum restituatur. Alios Magistros nostros nominavit etiã Baccalaurios: ego credo quod amat unũ Baccalaurium, habete advertentiam. Tunc mater ejus accepit unum lignum, percutiens ipsam ad caput & dorsum suum, quod perminxit sese, inclusitque ipsam in cubile per dimidium annum, & dedit ei panem & aquam comedere. Interea temporis Baccalaurius procescit, & celebravit primitias, posteaque rexit unam parochiam in Saxonia Padorau, quod cum ipsa audivit, saltavit ex alta fenestra, & fregit quasi dextrum brachium & fugit in Saxoniam ad istum Baccalaurium, cum quo adhuc est hodierna die, & habet cum eo quator pueros.

Vos
vero

vero bene scitis, quod hoc est scandalum in Ecclesia, Ergo igitur debetis cavere ab illa arte Nigromantica, ex qua veniunt multa mala. Verum potestis bene uti medicina, quam vobis Dominus Doctor Brunellus docuit de gyni, est bona medicina, ego probavi eam sæpe contra tormenta ventricularia: Valete cum matre vestra. Ex colonia e domo Domini Johannis Pfefferkorn.

LYRA BUNTSCHUCHMACHERI-
us ordinis Prædicatorum, Theol. Guil-
lermo Hackineto, qui est Theologo-
rum Theologissimus. S. dicit.

Vos scripsistis mihi ex Angliade Lon-
dino unam longam literam pulchre
latinisatam, in qua petivistis quod debe-
rem vobis scribere unam novitatem sive
bonam sive malam, quia estis naturali-
ter inclinatus ad audiendum nova, sic-
ut faciunt omnes qui sunt de complexio-
ne sanguinea, & audiunt libenter can-
tilenas musicales, ac in mensa sunt latæ
F 6 mentis

mentis. Ego fui valte lætatus, quando accepi vestram literam, sicut qui invenit unam prætiosam margaritam, & ostendi eam dominis meis Joanni Grocino & Linacro, dicens: Videte Domini mei, videte, nonne iste Magister noster est formalis in latinisando & componendo dictamina, & arte epistolandi? & juraverunt, quod non possunt similes epistulas componere in arte Latinitatis, quamvis sunt Poetæ, Græci & Latini. Et extulerunt vos super omnes qui sunt in Anglia, Francia, Germania, & omni natione quæ super cælo est. Ideo non esset mirum, quod vos estis generabilis in vestro ordine, & quod Rex in Gallia diligit vos, non enim habetis similem in latinisando, disputando, & prædicando, ac scitis regem cum regina optimæ informare in confessione. Etiam isti duo Poetæ laudaverunt vos, quod habetis artem Rethoricalem: verum fuit ibi unus juvenis socius, qui intitulavit se Richartum Crocum: ille præsumsit contra vos, quod non scribatis secundum regulas artis Rethoricalis,

verum

verum fuit valde confusus, quando debuit probare. Ipse nunc stat in Lypfig & discit Logicam Petri Hispani, credo quod postea erit cautior. Sed accedo ad novitates; Schwizenses & Lansknehti fecerunt unam magnam guerram inter se, interficientes se ad multa millia: est timendum, quod nullus illorum venit in cœlum, quia faciunt propter pecuniam, & unus Christianus non debet interficere alium. Sed vos ista non curatis, sunt enim leves personæ, & sequuntur rixas ex proposito. Alia novitas est peior, Deus det, quod non sunt vera. Scribunt de Roma, quod Speculum Joannis Reuchlin est de novo translatus de materna lingua in latinum ex mandato Domini Papæ, & quod plusquam in ducentis locis aliter sonat in Latinitate, quam transtulerunt Magistri nostri & Dominus Joannes Pfefferkorn in colonia, ac dicunt pro certo, quod Romæ publice legitur & imprimitur cum Judæorum Talmut. Ex hoc inferunt, quod Magistri nostri sunt falsarii & infames, quod male trans-

tulerunt, etiam quod sunt asini, non intelligentes Latinum, vel Teutonicum: ac sicut combusserunt istum librum apud sanctum Andream in Colonia, sic etiam debent comburere sententiam suam & sentimentum Parrhisiense, vel ipsimet debent esse hæretici. Ego possem sanguinem flere, adeo doleo, quis vult amplius in Theologia studere, & Magistris nostris exhibere condebitam reverentiam? qui talia audit, omnes credent, quod Doctor Reuchlin est profundior quam Magistri nostri, quod est impossibile. Cum hoc etiam scribunt, quod post tres menses debet venire finalis sententia contra Magistros nostros. Nec non quod Papa mandabit sub poena latisimæ censuræ, quod fratres ordinis Prædicatorum debent propter suam protervitatem portare unum album brillum sive perispiculum in sua nigra cappa in dorso, ad perpetuam memoriam & scandalum, quod fecerunt injuriam Speculo oculari Domini Joh. Reuchlin, sicut jam etiam debent pati unum scandalum in celebratione

ne missali, propter intoxicationem aliqujus Imperatoris. Ego non spero, quod Papa erit tam stultus quod faciet. Si faciet, volumus per universum nostrum ordinem contra ipsum legere istum Psalmum: Deus laudem. Cæterum patres & Magistri nostri nunc cogitant, quomodo possunt obviare isto malo. Ipsi volunt a sede Apostolica impetrare latisimas indulgentias, & maximam pecuniam colligere in Germania & Gallia, per quam possunt resistere illi fantori Judæorum, donec moriatur, quia est senex. Et volunt eum omnino damnare. Valete & date consilium vestrum secundum vestrum posse, & promovete bonum ordinis.

EITELNARRABIANUS DE PES-
seneck ordinis Wilhelmi cursor in
Theologia M. Ortuino Gra-
tio S. D. numerosissi-
mam,

A Natura sumus proclives ad malum, Aut legimus in Autenticis. Ideo inter homines audimus semper plura mala quam bona. Ego disputavi nuper in Wornatica cum duobus Judæis, & probavi quod ipsorum lex per Christum esset casata, atq; quod expectatio ipsorum de Messia esset una mera frasta, & phantasia, ac super hoc allegavi Dominum Joh. Pfeff. in Colonia. Illi vero riserunt dixeruntque: Vester Joh. Pfeff. in Colonia est unus pessimus trufator, nihil scit in Hebræo: Ipse factus est Christianus, ut suam nequitiam occulderet. Quando fuit adhuc Judæos in Moravia, percussit unam mulierem in faciem, quod non potuit videre in bancis, ubi mutantur floreni, & accepit plusquam cc. florenos, aufugiens. Et in alio loco propter suum furtum fuit ibi erectum patibulum, nescio quomodo fuit liberatus, nos vidimus patibulum, & multi Christiani viderunt etiam aliqui nobilistæ, quos possumus vobis nominare: propter non debetis mihi allegare istum furem. Tunc ego fui

fui iratus, & respondi: Mentimini in colum vestrum vos pessimi Judæi, nisi haberetis Privilegium, ego vellem vos crinifare & in sterqus projicere: vos dicitis talia ex odio in Dominum Johan. Pfeff. Ipse est bonus & zelosus Christianus, sic ut est aliquis in Colonia: ego habeo experientia, quia multum confitetur ad prædicatores cum uxore sua: audit libenter missas, & quando sacerdos elevat Eucharistiam, tunc aspicit devotarie, & non videt in terram, sicut sibi obijciunt sui invidi, nisi quando expuit: sed hoc facit pro eo, quia est multum phlegmaticus, & mane comedit medicinam pectoralem. Putatis quod Magistri nostri in Colonia & Burgi magistri sunt stulti, qui fecerunt eum hospitalarium majoris hospitalis: nec non mensuratorem salis, quod certe nequaquam fecissent, nisi esset bonus Catholicus. Dico vobis quod volo omnia talia sibi nunciare, quod potest defendere honorem suum, & vos realiter vexare scribendo de vestra confessione. Verum dicitis, quod est gratiabilis apud Magistros

stros nostros & Burgimagistros propter
suam formosam uxorem. Hoc non est
verum, nam Burgimagistri habent met
pulcras uxores, & Magistri nostri non
curant mulieres, & nunquam est audi-
tum, quod aliquis Magister noster fuisset
adulter. Ipsa vero est ita honesta matrona
sicut est una in Colonia: vellet libentius
unum oculum, quam bonam famam
perdere. Et ego sæpe audiui ab ea, quod
audivit frequenter a sua matre, quod viri
præputiati faciunt fœminis majorem vo-
luptatem, quam non præputiati, eam ob
causam dicit, quando suus maritus mo-
ritur, & ipsa alium accipiet, ille debet
etiam nullam cutem habere in membro.
Ergo non est credendum, quod amat
Burgimagistros, quia Burgimagistri non
fuerunt Judæi, nec sunt circumcisi, sicut
Domin⁹ Joh. Pfefferkorn: propterea re-
linquite ipsum in pace: alias scribet con-
tra vos unum tractatum, quem intitula-
bit: die Sturmglock, ut fecit contra
Reuchl. Vos debetis istam literam osten-
dere Domino Joh. Pfeff., ut se defendat
reali-

realiter contra tales Judæos, & Herman-
num Buschium, quoniam ipse est amicus
meus singularissimus, & mutuavit mihi x.
florenos, quando fuit promotus Bacca-
laurius formatus in Theologia. Datum
ex Verona Agrippina, ubi Buschius & ejus
seccius comederunt pingui de gallina.

LUPOLDUS FEDERFUSIUS MOX

licentiandus M. Ortuino Gratio
tot salutes dicit, quod aucæ
comedunt gramina.

Domine M. Ortuine est in Erphor-
dia in quodlibetis mota una quæ-
stio multum subtilis in duabus facultati-
bus Theologicali & Physicali. Quidam
dicunt, quando Judæus fit Christianus,
pro tunc renascitur sibi præputium, quæ
est cutis præcisade membro virili in nati-
vitate per legem Judæorum, & illi sunt
de via Theologorum, & habent præ se
Magistrales rationes, de quibus est una,
quod alias Judæi facti Christiani, in ex-
tremo judicio putarentur esse Judæi,
si

si essent nudi in ipsorum membro virili, & sic ipsis fieret injuria. Sed Deus nemini vult facere injuriam, ergo &c. Alia ratio tenet ex auctoritate Psalmistæ, qui dicit: Et abscondit me in die malorum & protexit me in abscondito. Dicit in die malorum, id est, in extremo judicio in valle Josaphat, quando oportet reddere rationem omnium molorum. Alias rationes relinquo propter brevitatem: ex quo in Erphordia sumus moderni, & moderni semper gaudent brevitate, ut scitis. Etiam pro eo quod ego habeo malam memoriam, non possum multa mentetenus scire allegando, pro ut faciunt Domini Juristæ. Sed alii volunt, quod illa opinio non potest subsistere, & habent pro se Plautum, qui dicit in sua Poetria, quod facta infecta fieri nequeunt. Ex hoc dicto probant si aliquam partem corporis Judæus amisit in sua judaitate, non recuperant illam in Christiana religiositate. Et cum hoc arguunt quod ipsorum argumenta non concludunt formaliter, alias ex prima ratione sequeretur, quod
illi

illi Christiani qui perdiderunt propter suam luxuriam partem unam è suo membro, ut sæpe contingit in secularibus & spiritualibus personis: etiam crederentur in extremo iudicio esse Judæi, sed hoc asserere est hereticum, & Magistri nostri hæreticæ pravitatis inquisitores nequaquam concedunt, quia ipsi aliquando etiam sunt defectuosi in ista parte, sed hoc non contingit ipsis meretricibus, sed quando in balneis se non prævident. Idcirco præcor dominationem vestram humiliter & devotarie, quod velitis vestra decisione determinare rei veritatem, & interrogare uxorem. Doct. Joh. Pfefferkorn, ex quo cum ea bene statis, & illa non verecundatur dicere vobis quæcunque vultis propter illam amicabilem conversationem quam habetis cum viro suo. Et ego etiam audio, quod estis ejus confessor: propterea potestis eam compellere sub pœna sanctæ obedientiæ. Dicatis domina mi, nolite verecundari, ego scio quod estis honesta persona, sicut est una in Colonia, non pe-
to

to inhonestum a vobis, sed ut manifestetis mihi rei veritatem: utrum maritus vester habet præputium, vel non, dicatis audacter sine verecundia, amore Dei quid tacetis? Verum ego nolo vos docere, vos melius scitis, quomodo debetis vos habere cum mulieribus, quam ego. Datum rapti ex Erphurdia, ex Dracone.

BARDORMANNUS FORNACIFICIS
Licentiatuſ Magistro Ortuino
Gratio Salutem salutarissimam dicit.

Nuper scripsistis ad me de Colonia, & reprehendistis me, quod ego non scriberem ad vos, ex quo dixistis, præ aliis libenter legistis meas literas, quod habent bonum stylum, nec non procedunt recte secundum artem epistolandi, quam audiui a vestra præstantia in Colonia: ego scriberem vobis, non habeo semper inventionem & materiam, ut nunc habeo: vos debetis notare quod jam hic celebratur quodlibetum; & Mag. Docto-

resq; expediunt se artificialiter cū magna doctrina indeterminandis, solvendis, proponend s quaestionibus argumentis problematibus in omni scibili. Et cum hoc Poeta & Oratores apparent valde artificiosi ac scientiosi, inter quos est unus notabilis & Magistralis in illa arte præ cæteris, qui facit sibi magnū titulū, quando intimat lectiones suas; Et dicit, quod est Poeta Poetarum, & quod præter eum nō est alius Poeta. Ipse scripsit quendam tractatum metricæ, quem notabiliter intitulavit, ego sum oblitus nomē, credo quod est de ira & colericis: in quo tractatu stimulat Magistros multos, & alios Poetas qui se impediverunt legere in Universitate propter suam luxuriosam artem: verum Magistri dicunt sibi in faciem, quod non est tam bonus Poeta sicut gloriatur, & tenent sibi multum in oppositum, & probant per vos, videl. quod estis multo profundior in arte Poeticali, cum hoc ostendunt, quod non est bene fundatus in quantitate syllabarum, prout determinat Magister de villa Dei in tertia sui, quā
iste

iste videtur non sufficienter legisse, atque deducuntur contra ipsam intentum suum multipliciter. Primo per nomen vestrum, & hoc dupliciter. Primo sic: ecce iste vult profundior esse Poeta, quam Magister Ortuinus, & tamen nomen suum non patitur. Profecto Mag. Ortuinus dicitur Gratus à supernaturali gratia, quæ vocatur gratia gratis data, qui alias non poteritis scribere tam profunda dictamina Poetricalia, sine illa gratia gratis data, vobis per Spiritum sanctum, qui ubi vult spirat, & vos eam impetraſtis per humilitatem vestram: Deus enim resistit superbis, & humilibus dat gratiam. Qui vestram Poetiam legunt & intelligunt negotium, fatentur in conscientia sua, quod non habetis parem, & mirantur quod iste est sic insulsus & inverecundus, quod vult esse super vos: quoniam unus puer posset intelligere quod illum excellitis, sicut Laborinthus Cornutum excellit. Ipsi volunt colligere dictamina vestra, & curare imprimere, quæ in variis tractatib. hinc inde scripsistis,

stis, videlicet in tractatu Magistri nostri
de Tungaris summi regentis in bursa
Laurentii, in tractatu de scandalosis pro-
positionibus Johan. Reuchlin, in senti-
mento Parrhysien. in multis tractatibus
Domini Joh. Pfefferkorn, qui fuit olim
Judæus, & nunc est optimus Christianus.
Ipsi timent quod alias pereat vestra Poe-
tria, & dicunt quod esset unum maximum
scandalum illius temporis, & peccatum
mortale, si periret per negligentiam, &
non imprimeretur. Orant etiam Domini
Magistri, quod dignemini sibi mittere
apologiam vestram contra Joh. Reuchl.
in qua realiter tribulatis illum præten-
sum Doctorem, quod audet oppositum
tenere contra quatuor Universitates vo-
lunt exscribere, & vobis remittere. De
isto modo probandi sunt M. Jo. Kirch-
berg amicus meus singularissimus me-
cum promotus Magister, Joh. Hungen
amicus meus affectualissimus, Magister
Jacobus de Nurenberga, Magister Jodo-
cus Wyrzheim, & alii multi Magistri
amici mei dignissimi & fautores vestri

G

imper-

imperterriti. Verum enimvero ergo alii
opponunt se & dicunt, quod iste modus
probandi est quidem subtilis, & conclu-
dit Magistraliter: sed non sit de mente
vestra, quia hoc sonaret multum superbe:
si vos diceretis: Ecce Domini mei, ego
voco Gratius a supernaturali gratia, quā
mihi dedit Deus in Poetria: & in omni
scibili, & hoc idem repugnaret humili-
tati vestræ, per quam habetis illam gra-
tiam, & esset oppositum in adjcto. Nam
gratia supernaturalis & superbia nō pati-
untur se in eodem subjecto. Porro gratia
supernaturalis est virtus, & superbia vitium,
quæ se non compatiuntur, propter hoc,
quod unum contrariorum natum est ex-
pellere reliquum, ut caliditas expellit fri-
giditatem: Magister noster & Poeta se-
cundum Petrum Hispanum in prædica-
mentis, qui disputat, quod virtus contra-
riatur vitio. Ergo est alia ratio mul-
to melior, propter quam vocatur Gra-
tius, videlicet a Grachis Romanis, depo-
sita una litera propter malam sonantiam,
de quibus legitur in historiis Romano-
rum,

rum, quod fuerunt valde notabiles Poeta & Oratores isti Grachi, & quod Roma illo tempore pares non habuit, qui fuerunt tam subtiles & profundi, sicut illi in Poesi & in Rhetorica. Et legitur, quod fuerunt de molli & suavi voce, non tubali & grossa, sed dulci, sicut una fistula, ad quam fistulam ipsi etiam aliquando inceperunt rhetorizare in principio sui dictaminis, propterea populus audivit eos cum magna affectualitate, & dedit eis primam laudem præ cæteris in illa arte. Ab istis igitur Grachis nominatus est Magister Ortuinus. Porro nemò est sibi par in Poesi, & in dulcore vocis. Et illos omnes sic præcellit, sicut illi Grachi Romanorum Poetas omnes præcellebant. Ergo ideo igitur debet tacere & se humiliare ille Poeta hic in Wittenburga, alias est profundus, sed respectu vestri est unus puer. Illam viam probandi tenent amici mei cordialissimi Eobanus Hessus, Magist. Henricus Urbanus, Ritus Euritius, Magist. Georgius Spalatinus, Ulricus Hutenus: & imprimis Do-

Etor Ludovicus Mistotheus Dominus & amicus meus, & Defensor vester vos debetis mihi scribere qui sunt de via meliori, ac in formare rei veritatem. Et volo unam missam pro vobis legere apud predicatores, quod debetis vincere Doctorem Reuchlin, qui vocavit vos hæreticum immerito, quod scripsistis in vestra Foetia: Flet Jovis alma parens. Valete in maxima valetudine, ex Wittenburgo, ex arce apud Magistrum Spalatinum, qui vobis mittit tot salutes, quod cantantur Halleluja infra pascha & Pentecostes. Iterum valete & ridete semper.

NICOLAUS LUMINATORIS
Dn, Magistro Orduino tot salutes mittit
quot in uno anno nascuntur culices
& pulices.

Scientifice Præceptor Magister Ortui-
ne, ego significo vobis plures grates,
quam habio crines in corpore meo, quod
dedistis mihi consilium quod deberem
ambulare ad Coloniam pro studio ad
bursam

is &
de-
lio-
rolo
prę-
to-
cum
foe-
ma-
arce
obis
alle-
rum

RIS
mittit
es

rtui-
ates,
quod
erem
o ad
rsam

br
m
8
li
de
ni
nu
pr
nu
ne
T
an
ce
ni
Si
re
no
le
go
te
vo
fit
bi
cr
fal

bursam Laurentii : Pater meus fuit optime contentus , & dedit mihi x. florenos , & emi mihi unam magnam cappam cum liripipio nigri coloris , in primo die quando veni ad Universitatem , & deposui beanium in prædicta bursa , tunc didici unum notabile , quod non vellem carere pro decem albis. Quidam Poeta Hermannus Buschius venit ad istam bursam cum negotio ad unum regentem collateralem Tunc ille Magister dedit sibi manum suam , & excepit eum reverentialiter , dicens : Unde mihi hoc quod mater Domini venit ad me ? Et Buschius respondit : Si Dominus noster non habuit pulchriorem matrem , quam ego sum , certe ipsa non fuit multum pulchra , & non intellexit illam subtilem rethoricalem allegoriam quam ille regens bursalis prætendit in suo sermone. Ego spero quod volo adhuc multa in hac alma Universitate discere : tam utilia , sicut hoc notabile est. Hodie enim processum burse , cras debeo arguere in disputatione bursali de illa materia , utrum materia pri-

ma sit ens in actu, vel potentia. Colonia
ex burfa Laurentii.

HERBORDUS MISTLADERIUS

M. Ortuino incomparabili in do-
ctrina, præceptori suo fulsissimo,

Salutem dicit, quam ne-
mo dinumerare
poterit.

Illuminatisime Magister, quando dis-
cessi à vestra dominatione ad Suollis
ante duos annos, promissistis mihi ad ma-
num meam, quod velitis mihi frequen-
ter scribere, & mihi modum dare dictan-
di in vestris dictaminibus: ast non faci-
tis, & mihi non scribitis siue vivitis siue
non vivitis, non tamen scribitis ut scio
quid est, quomodo vel qualiter est. San-
cte Deus quomodo me sollicitatis, rogo
vos propter Deum & sanctum Geor-
gium liberate me ex mea cura, quia ti-
meo quod caput vobis dolet, vel quod
habetis infirmitatem in ventre, & estis
laxus, sicut olim fuistis, quando permer-
dastis,

daſtis caligas veſtras in plateis & non ſenſiſtis, donec una mulier dixit : Domine Magiſter ubi ſediſtis in merdis, ecce tunica & pantofoli veſtri ſunt maculata; tunc iviſtis in domum Domini Johan. Pfeffer. & mulier ejus dedit vobis alia veſtimenta : vos debetis comedere ova dura, & caſtaneas in fornace aſſatas, nec non fabas coctas aſperſas cum papavere, ut ſit in Weſtphalia patria veſtra. Mihi ſomnia- vit de vobis, quod habetis gravem tuſſim, & multum de phlegmate : comedite zuc- carum, & piſas contuſas mixtas cum ſer- pillo & alio contrito : ac ponite unum aſ- ſatum cape ad umbilicum veſtram, & per ſex dies debetis abſtinere a mulieribus : te- gite caput & lumbos veſtros bene, & ſa- nabitur, vel ſumite receptum quod uxor Dn. Joh. Pfeff. ſæpe languentibus dede- rat, quod eſt probatum ſæpe, ex Suollis.

VILIPATIUS DE ANTWERPIA

Baccalaurius M. Ortuino Gratio a-
mico ſuo ſingulariſſimo ſalutē
dicit maximam.

G 4

Ve-

Venit ad me unus religiosus Ordinis prædicatorum, discipulus Mag. nostri Jacobi de Hochstrat hæreticæ pravitate exquisitoris, & salutavit me. Et statim interrogavi: Quid facit amicus meus singularissimus M. Ortuinus Gratius, à quo multa didici in Logica & Poesi? Et respondit, quod estis infirmus: tunc cecidi in terram ante pedes ejus præ terrore. Ipse me perfudit cum aqua frigida, & crinifavit me apud pudenda, & vix fuscitavit. Tunc dixi: O quam me tenuistis, quæ ejus infirmitas? Et ait, quod dextera vestra mammilla est inflata, ac dolorosa infirmitate vos vexat, & impedit à studio, sic capì itrum mentem, dicens. Ha non est aliud, ego possum bene sanare istam infirmitatem, habeo artem per experientiam. Verum Domine Magister audite primum, unde venit ista infirmitas? Tunc subjugavi remedium. Quando mulieres male pudorose vident unum pulchrum virum, sicut vos estis, videlicet qui habet giluos crines, brunellos oculos vel graves, os rubeum, magnum

mangnum nasum, & est bene corporatus, tunc volunt eum habere. Sed quando ille est bene moratus, qualificatusq; in mente sicut vos, & non curat ipsarum levitates & fallacias, tunc fugiunt ad artes magicas, & in nocte sedent super unam scobem, equitantes super istam scobem ad pulchrum istum virum, quem amant, facientes negotium suum cum eo quando dormit, & nihil sentit nisi somnium. Aliqui fiunt cattæ vel aves, & sugunt sanguinem ejus per mammillas, & faciunt suum amicum aliquando sic infirmum, quod vix valet cum bacculo ambulare. Ego credo quod diabolus docuit ipsas illam artem: verum enimvero sic debemus ipsis obviare sicut legi in liberaria Magistrorum in Rostochio in antiquissimo libro, & postea probavi, & est verum. In die dominico debemus sumere sal benedictum, & cum eo super linguam facere unam crucem, & comedere ex mandato Scripturæ: Vos estis sal terræ, id est comeditis: postea facere unam crucem in pectore, & unam in dorso: si-

militer ponere in utramque aurem semper cum cruce, cavendo ne cadat exinde. Ac postea orate talem orationem devotam: Domine JESU CHRiste, & vos quatuor Evangelistæ custodite me a malis meretricibus, & ab ipsis incantatricibus, ne exsugant meum cruorem, & faciant gravem dolorem, in meis mammillis, quæso resistite illis, dabo vobis offertorium, unum pulchrum aspersorium: & eritis liberatus. Si itrum veniant, tunc exsugunt suum sanguinem, & fiunt met infirmæ. Cæterum quomodo stat res cum Doctore Reuchlin? Magistri dicunt hic, quod vos vicit: ego non credo quod posset vincere Mag. nostros. Et multo magis miror, quod non scribitis unum dictamen contra ipsum. Valete super æternaliter, & salutate Dominum Johann. Pfefferkorn cum sua uxore, dicatis quod ego opto sibi plures bonas noctes, quam Astronomi habent minutas,

Ex Franckfurdia apud
Oderam.

Anto-

ANTONIUS N. MEDICINÆ
quasi Doctor, id est, Licentiatus: statim
autem promotus, spectabili viro Magi-
stro Ortuino Gratio, Præceptori
suo multum venerando

S. dicit.

PRæceptor singularissime secundum
quod scripsistis mihi nuper, quod de-
beam vobis scribere novalia, sciatis quod
ego nuperrime veni ex Heydelberga ad
Straßsburg, volens emere quædam mate-
rialia, quibus utimur in nostris medici-
nalibus, ut scitis credo: quia etiam est con-
suetudo apud vestros Medicos, ut si non
habent in suis Apothecis, tunc solent per-
gere in aliam civitatem, ut possunt emere
ad practicationem suam, sed stent illa:
Cum itaque venissem illuc, venit ad me
unus bonus amicus, qui est mihi multum
favorabilis, & quem vos bene cognosci-
tis, quia fuit diu etiam Colloniæ sub virga
vestra, ille mihi dixit tunc de uno, qui erat
dictus Erasmus Roterodamus, mihi
prius incognitus, qui esset homo valde

doctus in omni scibili, omniq; doctrinarum genere, & dixit, quod esset jam in Straßburg: ego nolui credere & adhuc non credo, quia vitetur mihi impossibile, quod unus homo parvus, ut ipse est, tam multa deberet scire: Rogavi ergo illum qui mihi talia dixit valde plurimum, ut vellet me tamen ducere ad eum, ut possem eum^m videre. Habui etiam mecum tunc unum Rapiarium quod intitulavi vade mecum in medicina, ut soleo semper habere quando ambulo trans campis ad visitandos patientes vel ad materialia emenda: in hoc habeo etiam varias quaestiones, quæ sunt valde suptiles in arte medicinali, ex illo Rapiario enucleavi mihi unam quaestionem cum suis notabilibus & argumentis pro & contra, cum quibus volui armatus venire contra illum quem dicebant tam scientiosum, ut possem tamen experientiam facere, an etiam aliquid sciat in medicina vel non. Cum igitur dixissem hoc amico meo, instituit collationem optimam, & invitavit Theologos speculativos, Juristas splendi-

di-

didissimos, & me quasi unum ex medicinarum practicatoribus, licet indignus: nonne cum sedissent tunc diutacuerunt, neque aliquis ex nobis voluit incipere præ pudore. Tunc ego stimulavi meum proximum confesso rem, quod mihi ad salvos Deos ex abrupto occurrit in memoriam: Conticuere omnes intentique ora tenebant, quem versum adhuc habeo in recendi consideratione, quia vos cum exposuistis Virgilium in Æneidis, tunc pinxi ad illum versum, ut facerem mihi locationem in libro meo, secundum quod jussistis nos, unum virum qui habet claustrum in ore: sic ergo jam optime venit ad propositum, cum ille scientificus etiam sic poeta, ut ipsi dicunt. Quippe cum sic taceremus invicem ipsemet incepit magno præludio sermonifare: ego vero non indellexi, vel non sum ex legitimo thoro natus, unicum verbum, quia habet tam parvam vocem: puto autem quod fuit ex Theologia, & hoc fecit, ut possit attrahere illum Magistrum nostrum virum maximè profundum

dum in Theologia, qui nobiscum sedebat in collatione. Quin imo cū finivisset illud præludium, tunc incepit Mag. nost. disputare subtilissime de Ente & essentia quod non opus est jam repetere, quia bene per tractatis illam materiā. Illo finito, ipse respondit paucis verbis: tunc itrum omnes tacuerunt. Tunc ergo hospes noster, qui est bonus humanista, incipit quædā dicere ex Poetria, ubi laudavit valde Cæsarem Julium in suis scriptis & etiam factis. Profecto cum hoc audivissem, erat mihi bene adjuvatum, quia multa legi & audiui in Poesi à vobis, dum fui in Colonia, & dixi: Quoniam quidem igitur incepistis loqui de Poetria, non potui me longius occultare, & dico simpliciter, quod non credo Cæsarem scripsisse illa commentaria, & volo dictum meum roborare hoc argumento, quod sic sonat: Quicumq; habet negotium in armis & continuis laboribus, ille non potest Latinum discere. Sed sic est quod Cæsar semper fuit in bellis & maximis laboribus, ergo non potuit esse doctus vel Latinum discere. Revera puto
igitur

igitur non aliter quam quod Suetonius scripsit illa Commentaria, quia nunquam vidi aliquem, qui magis haberet confirmatorem styli Cæsari, quam Suetonius. Postquam ita dixissem, & multa alia verba, quæ hic causa brevitas omitto, quia ut scitis ex antiquo dictorio: Gaudent brevitate moderni. Tunc risit Erasmus, & nihil respondit: quia eum tam subtili argumentatione superavi. Et sic imposuimus finem collationi, & nolui questionem meam in medicina proponere, quia scivi quod ipse non sciret: cum non sciret mihi solvere illud argumentum in Poesi, & ipse tamen esset Poeta: & dico per Deum, quod non est tam multum, ut dicunt de eo, non scit plusquam alius homo, in Poesi bene concedo quod scit pulchrum Latinum dicere. Sed quid est, in anno multa possumus talia discere, sed in speculativis scientiis, ut est Theologia & medicina multo aliter facientum est, si quis velit eas discere, quamvis ipse etiam vult esse Theologus. Sed bone Præceptor qualis Theologus? nempe simplex, quia laborat tantum circa verba

verba & non gustat res ipsas interiores: sicuti (volo facere optimam compositionem) si aliquis velit comedere nucem & comedere superiorem partem, & nucleum nunquam attingeret: sic etiam est eum illis secundum meum obtusum intellectum. Sed multo aliter intelligitis, quam ego, quia audio quod jam etiam vultis accipere ornamenta doctorilia in Theologia, ad quod Deus & sancta genitrix velint vos promovere. Sed tamen hoc dico pro me ne fiam longior quam proposui, quod velim plus acquirere mea arte (si saltem Deus concederet mihi, ut haberem multos agrotos) in una septimana, quam Erasmus vel alius Poeta in uno anno. Et hoc sufficiat pro nunc, & habeant sibi hoc, quia per Deum jam maxime fui iratus: alia vice volo vobis plura novalia scribere. Vivite & valete quam diu unus Phoenix vivere potest, quod dent vobis omnes sancti Dei, & me diligite, sicut adhuc semper fecistis. Datum in Heydelberga.

Gallus

GALLUS LINITEXTORIS

Gundelfingensis, Cantor inter bonos
socios, S. D. M. Ortuino Gratio.

Præceptori suo pluriva-
riam dilecto.

Reverende Domine Magister, quia
scripsistis mihi ad Eberburch valde
solatiosam litteram, in qua consolastis
me, quia audivistis me esse infirmum:
propterea habeo vobis grates sempiter-
nas. Sed in illa epistola scripsistis, vobis
fuisse mirum quare fuisset factus infir-
mus, cum non habeam magnos labores,
ut etiam nec alii habent qui dicuntur si-
ne labore, id est, dominorum servi. Ha
ha ha oportet me ridere, vel sim spurius,
quod quæris ex tam simplici mente: non
scitis, quod hoc est in Dei voluntate, quod
potest unum facere infirmum quando
vult, & iterum sanare quando sibi pla-
cet: si semper debet venire infirmitas
ex labore, tunc mihi non est bonum, li-
cet vos dicatis me non multum labora-
re.

re. Quippe cum fui nuper in Heydelberga apud bonos socios, tunc maxime semper cogebar labore cum collo, bibendo scilicet vinum, quod non mirum fuisset, quod traxissem collum meum ab inde, & vos non putatis esse illum laborem? Sed sufficiat hæc responsio ad illam partem: postea sequitur in vestra litera, quod debeam vobis disponere unum libellum, in quo stet aliquid pulchrum pro juvenibus, quod positis resumere. Cum igitur fuistis mihi semper amabilis, propter disciplinas vestras varias quas scitis mentetenus, non potui me servare, ut non mitterem vobis unam epistolam ex pulchro libello, qui inscriptus est epistolare Magistrorum Lipsensium, quem dictaverunt Magistri dispositissimi in alma Universitate Lipsensi: & hoc propterea feci, si placet vobis illa prima litera, tunc volo mittere totum librum: quia non libenter permitto a me: est ergo illa epistola talis in principio.

Magi-

MAGISTER CURIO! REGENS
veterrimus in burſa Henrici Lipſig S. D.
Matthiæ Falckenbergensi ex antiqua fa-
milia Nobiliſſiæ ante quinquagin-
ta annos , & adhuc ſuo ſocio
indiviſibili.

Q Uoniam quidem cum ſit jam lon-
gum tempus ut non fuimus ſimul
apud invicem , bonum eſſe puto vobis
ſemel velle ſcribere , ut antiqua amici-
tia non deſtruatur , quia audivi à multis
vos adhuc vivere & vos bene habere,
atque ſitis adhuc in bona poſſibilitate,
ſicut fuiſtis adhuc juvenis , quod ego
per Deum ſanctum cum maxima hila-
ritate audivi : ſed parcat mihi bonus
Deus , quod tam robuſte juravi. Uti-
nam Deus & ſancta Maria ſemel velint
permittere , ut huc poſſitis equitare :
quia audio vos jam non ſic libenter equi-
tare ſicut feciſtis , quando fuiſtis me-
cum in Erphordia , & in cæteris parti-
bus Saxonix , quando ego ſæpius ad-
miratus ſum veſtram hilaritatem cum
equi-

equitastis in equo. Ego valde timui quando audiui Wormacienses habere litigium cum quodam nobilista, ne vos etiam essetis cum illo, quia una antiqua familia, sicut vos astis, est libenter apud aliam: semper in juventute cum illis libenter fuistis zechando & equitando, in quo ego vos sæpe taxavi. Sed tamen cum ad huc omnia bona sunt, volumus referre Deo Jesu meritas grates, quod tam diu mansimus sani. Miror valde quod mihi nunquam scripsistis cum tamen habetis multos nuncios ad Lipsig, & bene scivistis, quod hic semper habitavi. Ego non possum esse tam piger, ut vos estis, quare etiam scribo vobis, & semper scribo libenter, & scio quod in illis annis quibus nos simul invicem non vidimus, scripsi plus quam viginti literas ad doctos viros meos æquales: Sed transeat ille error cum cæteris. Domine nobilista, ego velim quod nuper fuissetis hic, quando serenissimus Princeps Saxonix habuit suas nuptias cum pulcherrima chorificatione, ubi fuerunt multi nobilistæ. Ego
hui

fui in illis nuptiis missus cum rectore nostro Lipsensi ut solet fieri, ubi propinavimus magnam Crateram, & multos florenos intra, & mansim⁹ ibi per duos dies, & fuimus valde læti & hilariter nos refecimus comedendo & bibendo. Ego habui mecum unum famulam, qui habuit duas ollas, & ille bene scivit ubi ego sederem in mensa, & posuit illas ollas infra scamnum meum, tunc habuimus vinum de meliori: scitis bene quod est illud, est enim dulcissime dulce, quod ego tam libenter bibo, ut mihi fiat rotundum caput inde, & post prandium soleo tunc chorifare: tunc accepi & implevi de meliori, & iterum posui infra mensam: hoc autem feci quod aliquid haberemus bibere in via. Postea inter alia multa fercula habuimus bonum galrinum cum multis gallinis & bonis rebus; tunc accepi aliam ollam & implevi cum tota gallina, etiam hoc feci ut magnificus Dominus Rector & ego haberemus aliquid comedere in via. Illo sic habito dixi ad unum nobilissimam: Domine nobilista vocare mihi ser-

vum meum, habeo sibi aliquid dicere: cum ille fecisset & servus venit, dixi: famule veni, leva mihi cultellum, quod cecidit mihi infra mensam (sed tamen ego libenter misi cadere) & sic repsit infra mensam, & accepit cultellum & ollas infra vestem, & sic distillavi, quod nullus unquam vidit. O sancta Dorothea, si tunc affuissetis nobiscum in via quando perreximus ad Lipsig iterum, quam jucunditer voluissimus vitam habuisse: ego comedi etiam ad duos dies postea de illis reliquiis, quia non potuimus totum comedere in via: propterea autem vobis hoc scripsi, quia scio, quod vos etiam libenter distillatis per filtrum & per saccum: tunc enim fecistis cum fuistis adhuc mecum ubi ego didici a vobis, & est in bona fide optima ars: ego non vellem carere centum aureis. Dixit mihi superrime unus quod habetis pulchrum hortum in vestra patria, in quo habetis multos fructus & pira & poma & botros: & cum estis in hospitio vestro, quia non habetis propriam mensam in domo, tunc habetis magnum carni-
rum

tum, in quem distillatis & simellas & astartas aves, & carnes, & ita pulchre facitis distillationem, ut nemo vidit, quod ego miror: sed creto hoc habetis ex longo usu, usus enim facit artem, ut dicit Philosophus nono Physicorum. Audio etiam, quod habetis vobiscum unam amasiam, quæ non vidit bene cum uno oculo, ego miror profecto, quod adhuc potestis esse in nocte unus vir, & estis tam senex: & quod mihi maxime mirum est, audiui, quod res vestra stetit una statione ad sex hebdomadas, quod non potuistis flectere, & vos dixistis, quod esset ex infirmitate: O dio, si etiam haberem talē infirmitatem, quam bonus socius tunc velim esse. Sed credite mihi, non possum amplius, sicut scivi in juventute, percussi extra domum meam Coccam ante quatuor hebdomadas, tamdiu est, quod nihil magis potui: Est adhuc unum quod volo vos petere, antequam faciam conclusionem si habetis aliquem puerum vel consanguineum, vel si scitis bonum amicum qui habet & debet studens fieri, tunc mittite huc ad Lipsig ad me, nos habeb-

bemus multos doctos Mag. apud nos, & habemus bonum comedere in bursa nostra & quotidie septem fercula bis, mane & sero, scilicet primum dicitur Semper, id est, Teutonice Grutz. Secundum Continue ein Supp. Tertium Quotidie, id est, Muß. Quartum Frequenter, id est, mager Fleisch. Quintum raro, id est, Gebrottes. Sextum Nunquam, id est, Kess. Septimum aliquando, id est, Epffel und Birn. Et cum hoc habemus bonam potationem; quæ dicitur Conventum, Ecce videte non est satis? Illum ordinem semper servamus per totum annum, & laudatur ab omnibus. Sed tamen in habitationibus nostris extraordinarie non habemus multa comedere, quod etiam non esset bonum, alias enim suppositi nostri non studerent, quare ego scripsi ad habitationes omnium illos duos verius.

Regula bursalis, est omni tempore talis Prandia fer tecum, si vis comedere mecum. Sed hoc sit satis, videtis quod etiam sum Poeta, ne videat superfluum. Datum raptim

*Arnoldus de
Thungaris*

tim
cum
thy
femo
ne fi
vobi
sunt
inge
bis j
crea
quod
fund
Pent

AR
M

V
v
ntel
veru
olo
& sup
lia v

tim ex Lipsig sub blavio cœlo : & valete cum amasia vestra lætius quam apis in thymo vel piscis in undis. Valete adhuc semel. Nunc videte Domine Mag. Ortuine si placet vobis illa epistola, tunc volo vobis mittere totum librum plenum, quæ sunt valde bonæ secundum meum debile ingenium : alias nihil magis possum vobis jam scribere. Valete in eo qui cuncta creavit. Datum in Eberburck, ubi velim, quod essetis mecum vel diabolus confundat me. Sexta feria infra Pascha & Pentecoste.

ARNOLDUS DE THUNGARIS

Magister noster in sacra pagina S.D.

Mag. Ortuino Gratio.

Venerabilis Domine Magister, ego vexor jam supra vexationem : nunc intelligo illud dicterium Poetarum esse verum : Nullum damnum solum, & hoc volo sic probare. Ego jam sum infirmus, & supra illam infirmitatem venit mihi alia vexatio maxima, quæ est talis. Cur-

H runt

runt quotidie ad me homines, & etiam scribunt ad me ex diversis provinciis, ut notus sum in omnibus regionibus propter libellum, quem feci contra defensorium Joh. Reuchlin, ut scitis. Illi homines dicunt & scribunt eos mirare, quod permittimus Joh. Pfefferkorn tinctum Judæum accipere nostrorum causa laborem scribendi, ut defendat se & nos omnes contra Reuchlin, & defendat fidem nostram: sic quod ipse habeat nomen, & nos tamen scripta omnia fecerimus, quæ emisit suo nomine, ut tunc verum est, in confessione hoc dixi. Dixerunt etiam quod jam compilasset novum librum quem intitulavit in Latino Defensorium Jo. Reuch. in quo enarrat totum factum a principio usq; ad finem, quem libellum teutonificavit etiam: cum ego hoc audivissem, dixi quod non esset verum simpliciter, quia ego nihil scirem de hac re, & si fecit, tunc per Deum scandalum, est, quod me non fecit certum: & tamen prius semper me consultavit. Credo, quod ipse jam non recordatur mei, cum sum infirmus:

mus: si me interrogasset, tunc dixissem
 uno modo satis fuisse, quia scio, quod
 scribendo nihil acquiremus: nam Reuch-
 lin semper restimulat, quod habet dia-
 bolum. Si ergo ita est, tunc peto diligen-
 ter, ut non faciat, quia vos potestis im-
 pedire tanquam Corrector suorum
 librorum. Secundo audiui etiam, quod
 non tam vehementer dolui, vos lardasse
 ancillam (cum honestate dico) Quentels
 impressoris, & fecisse sibi unum puerum,
 atque ut verum sit, tunc ipse dedit sibi ve-
 niam, & non vult pati amplius in domo,
 & jam est in propria domo, & facit anti-
 quas tunicas novas. Peto vos propter
 maximam charitatem, quam habuimus
 semper alternatim, ut velitis mihi hoc
 scribere an sit vel non, quia ego libenter
 vellem eam diu supposuisse, sed tamen
 non volui facere, quia timebam, quod es-
 set adhuc virgo. Si autem ita sit, quod vos
 fecistis, tunc si potestis pati, volumus ad
 unam dicam lardare, ego hodie & vos
 cras, quia digniora sunt priora, ego Do-
 ctor & vos Magister: dico tamen hoc si-

ne contemptione, sicque volumus hoc in secreto servare atque eam nutrire cum puerro expensis mutuis, & scio quod ipsa libenter erit contenta, atque etiam scio, si diu lartassem eam non esset mihi infirmitas illa: spero tamen quod volo renespur-gare, ut fiam sanus. Et cum hoc valete, si non fuisset debilis transitionis, tunc met ivissem ad vos, & non scripsissem: sed tamen vos debetis mihi scribere. Datum raptim ex bursa nostra Montis.

JOHANNES CURRIFICUS AM-
bachensis Ortuino Gratio Daventri-
ensi Salutis plurimum.

QUoniam quidem mihi nuper scrip-
sistis, quomodo mihi succederet in
Heidelbergam, & quod etiam vobis rescri-
berem quomodo placerent mihi Docto-
res & Magistri. Sciatis ergo primo, quod
quam primum veni ad Heydelbergam,
siebam cocus in bursa, ubi habeo men-
sam gratis, & etiam aliquas pecunias pro
mercede, & possum proficere & comple-

re ad gradum Magisterii. Sic etiam fecit pauper Henricus, qui non habuit libros neq; papyrum, sed omnia scripsit ad pellicium suum. Ita etiam nutrit se Plautus, qui portavit saccos ad molendinam sicut asinus, & tamen postea evasit in doctissimum autorem, quia postea scripsit metra & profas. Præterea ut sciatis, qui sunt hic viri docti, volo vobis prius recitare de dignioribus & deinde succèssive de aliis, quia ut dicit Philosophus primo Physicorum. Oportet ex universalibus ad singularia procedere. Et Porphyrius etiam descendit a genere generalissimo ad speciem specialissimam, ubi jubet Plato quiescere. Et a dignioribus debet fieri denominatio, ut dicit gentilis Magister in secundo de anima. Inter omnes Doctores Theol. est unus hic qui est prædicator nobiscum, & habet tubalem vocem, licet parvus sit: illum audiunt homines libenter prædicare, & tenent aliquid de eo, quod per Deum ipse est doctus & doctus in Superlativo dico vobis, & multi homines intrant ejus prædicationes, quia

ipse est delectabilis, & lacerat bonos bōs in ambone sive cancellis. Ego audiui semel ab eo ex libris Posteriorē de quæstione, quia est, quid est, si est, & propter quid est, & omnia scivit in Teutonico dicere. Præterea semel prædicavit de virginitate, & dixit quod virgines, quæ amiserunt suam virginitatem, solent dicere, quod sit eis per vim factum. Tunc ipse dixit: Beneveneritis per vim. Ego quæro, si unus haberet nudum gladium in una manu, & vaginam in alia, & ipse semper moveret vaginam, nonne est ita, quod ipse non posset gladium intra stimulare? sic etiam est in virginibus. Præterea semel in Novo anno, quando unicuique statutu dedit novum annum, tunc dedit studentibus in tribus Bursis (quia hic sunt moderni & antiqui) modernis dedit Saturnum, & ita exposuit: Saturnus est frigidus Planeta, & ille bene convenit modernis, quia ipsi sunt frigidi artistæ, quia non servant sanctum Thomam & copulata & Reparationes secundū processum burse montis in Colonia. Sed Thomis

tis dedit pro novo anno unum puerum,
 qui dormivit apud Jovem, & vocatur
 Ganymedes. Ille quadrat realists, quia
 Ganymedes propinat Jovi vinum & ce-
 revisiam & dulcem potum de lacaritis,
 quam historiam pulcherrime interpre-
 tavit Torrentinus in primo libro *Ænei-*
dos. Sic etiam reales infundunt eis artes,
 & scientias, & multa arguitur, & multa
 alia delectabilia, ut unus posset mirare.
 Ego credo, quod jacuit multas noctes &
 non dormivit, quando illa ita subtiliter &
 pulcherrime speculavit. Sed sunt mul-
 ti, qui dicunt, quod sit frascaria, quod
 ipse predicat, & vocant eum *Quacula-*
tor & Johannes cum destructo capite, &
 auca caput, ex illa ratione, quia ipse stetit
 semel male in disputatione, tunc expe-
 diverunt eum ita realiter, sicut unus in
 centum annis expeditus est. Et unus ex-
 pectavit eum ante lectorium, & detraxit
 suum baretum abinde (sed non propter
 honorem: sed sicut fecerunt Judæi, quan-
 do coronaverunt Christum, & flectebant
 genua) & dixit Dn. Doctor cum suppor-

tatione, Deus benedicat vobis balneum. Tunc ipse dixit : Deo gratias Domine Baccalaurie, & non dixit amplius & abiit. Unus dixit mihi, quod oculi ejus steterunt sibi plenum aqua, & credidit quod ploravit postea. Et quando ego audiui tales vexationes, tunc doluit mihi in ventre, & si ego scivissem quis ille leccator fuisset, ego percussissem me cum eo, & si deberent mihi caput cum una dila abinde trusisse. Sed ipse habet adhuc unum discipulum, ille est mihi unus doctus vir, & quasi plusquam doctus, & etiam quasi plus doctus quam suus Præceptor, nisi quod ipse est simplex Baccalaurius in Biliā, ipse cum pauculis, imo paucissimis temporibus præteritis intimavit bene viginti quæstiones & sophismata, & semper contra modernos, videlicet V. Deus sit in prædicamento, V. Essentia & existentia sunt distincte, V. rollationes a suo fundamento sint distinctæ, & V. decem prædicamenta sint realiter distincta. Huius quod respondentes, ego non vidi in vita mea plus respondentes in lectorio, & ipse
etiam

etiam defendit sua dicta, & imposuit honorem, quia unus simplex Magister haberet cum uno sufficientiam: ego miravi quare Decanus admisit, ego credo quod fuit insanus propter Caniculares, quia est contra statuta. Et quando disputatio fuit, ex tunc ego in laudem ipsius metrivicavi illa carmina ex tempore, quia ego pro parte sum humanista.

Hic est unus doctus Magister

Qui intimavit bis vel ter

An esse essentia

Distinguat ab esse existentia.

Et de Rollationibus

Et de Prædicamentorum distinctionibus

Et utrum Deus infirmamento

Sit in aliquo prædicamendo?

Quod nemo fecit ante eum

Per omnia secula seculorum.

Sed de hoc sufficienter, nunc de Poetis volo aliquid dicere vel scribere, & sic est hic unus, qui facit Valerium Maximum, sed ipse non placet mihi in media parte tam bene, sicut vos mihi placuistis, quando vos fecistis Colonia Valerium Maximum

H 5

um

num, quia ille hic procedit simpliciter: vos autem quando legistis ibi de neglecta religione, de Sœnniis & de Auspiciis, tunc allegastis sacram Scripturam, videlicet Catenam auream, quæ vocatur Continuum beati Thomæ, Durandum & alios sublimatos in Theologia, & iussistis quod bene notaremus illa puncta ex sacra pagina, & pingeremus ibi unam manum, & disceremus mentetenus. Scia- tis etiam, quod hic non intrant tam multa supposita, sicut Colonia, quia Coloniae studentes possunt esse sicut hic sunt scutones, & ibi aliqui studentes scutant etiam parthecas, quod non volunt hic concedere, quia oportet hic, quod omnes habeant mensam in bursa, & sint in matricula Universitatis, sed quamvis hic sunt pauci, tamen sunt audaces & bene tam audaces sicut illi multi in Colonia, quia ipsi scalaverunt nuperrime unum regentem in bursa, qui stetit ante cameram, & audivit quod luserunt interius, tunc unus voluit exire & invenit eum ibi, & projecit eum per gradus. Præterea etiam
sunt

sunt audaces, quia percuriunt se hic cum reuteris, sicut faciunt Colonia cum Do-
leatoribus, & incedunt more reutero-
rum cum productis gladiis, & Chordis
& Spadis, etiam cum plumbatis, ubi ha-
bent cordulam, ut possunt jactare & ite-
rum ad se trahere. Nuper semel reuteri
secaverunt hic unum Domicellum per
scabiem, quod cecidit ad terram, sed ci-
to surrexit & defendit se realiter & per-
cussit & secavit eos omnes quod ha-
buerunt sanctum Valentinum, & o-
mnes currebant fugens. Adhuc unum
est, quod debetis scire. Vos debetis inter-
rogare Doctorem Arnoldum de Tun-
garis, qui non est minimus in Theolo-
gia, an etiam sit peccatum ludere in ta-
xillis pro indulgentiis. Ego scio aliquos
socios, qui sunt Ribaldi, qui perluserunt
omnes indulgentias, quas dedit eis Ja-
cobus de alta platea, quando ipse termi-
navit causam Reuchlin Magistri, quia
tres fuerunt ibi, & etiam dixerunt, quod
illae indulgentiae non essent hominibus
proficuae. Si est peccatum, sicut credo,

& non est possibile, quod non fit peccatum, ego nosco illos bene, tunc ego volo hoc prædicatoribus dicere, qui erunt eos recte confundere, & ego etiam volo eis met in propria persona (ego sum bene tam audax) ad panem eorum ponere. Nihil est jam amplius ad scribendum, nisi salutate mihi ancillam Quentels, quia jam est in puerperio, & valete pancratice, athleticæ, pugillicæ, basilicæ, belle & magnificæ, prout dicit Eras. in parabolis. Datum Heydelberg.

WENDELINUS PANNITON
foris Baccalaurius & Cantor in Strass-
berg, Magistro Ortuino Gra-
tio S. D. P.

VOs culpastis me in superiori litera quod atramentum esset mihi balsamus, & calamus & papyrus aurea, eo quod ego vobis ita raro scriberem. Ego volo nunc deinceps semper vobis scribere, & maxime, quia vos fuistis Præceptor meus in Daventria in quinto loco, & quia etiam
estis

estis vitrinus meus, quare ego teneor
 vobis scribere. Sed quia jam nullas novi-
 tates habeo, volo vobis alia scribere: sed
 ego scio quod illa non delectabunt vos,
 quia vos estis bonus super latere Prædi-
 catorum. Nuper semel sedimus in sym-
 posio, tunc sedit ibi unus qui loquebatur
 tam mirabile latinum, quod ego non
 omnia verba intellexi, sed aliqua verba
 bene, & inter cætera dixit, quod vellet
 unum tractatum componere, qui debe-
 ret exire ad proximam missam Franck-
 furdensem qui deberet intitulari Cata-
 logus prævaricatorum, hoc est, Prædica-
 torum, quia vellet scribere omnes eorum
 nequitias, quas fecerunt, quia jam essent
 inter omnes ordines nequitiosissimi. In-
 primis, quomodo contigisset in Berna
 quod Prior & superiores introduxerunt
 meretrices ad claustrum, & quomodo fe-
 cerunt novum sanctum Franciscum, &
 quomodo beata virgo & cæteræ Sanctæ
 apparuissent illi Nolhardo, & etiam quo-
 modo Monachi voluerunt postea illi
 Nolhardo venenum dare in Corpore

H 7

Christi,

Christi & quod hæc omnia essent nequitia & fantasia, quod ipsi Monachi fecerunt, & quomodo deinde essent combusti. Deinde voluit componere, quomodo semel unus prædicator supponit Moguntia in Ecclesia ante altere unā meretricem & quando deinde alia meretrices fuerunt iratae super illam, tunc nuncupabant eam Monachus meretrix, Ecclesia meretrix, & altare meretrix : & hoc audierunt homines, & cognoscunt etiam adhuc illam meretricem. Et vult etiam componere, quomodo unus prædicator voluit uno modo Moguntia in hospitio ad Coronam ancillam lardare, quando Prædicatores de Augspurg habuerunt suas indulgentias ibi, quia jacuerunt in illo hospitio, & ancilla voluit lectum facere, & unus Monachus vidit eam, & encurrit ei post, & projecit eam ad terram, & voluit ante : tunc ancilla clamavit, & homines venerunt ei in auxilium, alias oportuisset, quod illa ancilla servasset ei unum ex. Et voluit componere, quomodo hic in Straßberg in clauetro Prædicatorum fuissent

fuiſſent Monachi, qui duxiſſent mulieres
ad cellas eorum perripam quæ fuit apud
clauſtrum eorum, & raſerunt eis crines
abinde, & ille mulieres iuerunt longe pro
Monachis, & iuerunt ad forum & eme-
bant piſces à viris ſuis qui erant piſcato-
res, & poſtea fuerunt traditæ, & taliter
Prædicatores fecerunt ſemel nequitiam
bachantibus: & quando ſemel unus
prædicator iuit ſpatiatum cum Mona-
cha, tunc iuerunt apud ſcholas, & ſchola-
res trahebant illos duos Monachos ad
ſcholam & correxerunt eos audacter: &
quando Monacham correxerunt, vide-
runt quod habuit vulvam: tunc omnes
riſerunt & dimiſerunt eos in pace, tota
civitas fiebant deinde plena de illa re.
Tunc ego fui per Deum valde iratus,
quando talia dixit & dixi ad eum: Vos non
deberetis talia dicere, poſito caſu quod
eſſent vera, tamen adhuc non deberetis
dicere: quia poſſet bene contingere,
quod omnes occiderentur in una hora,
ſicut Templarii, ſi homines illas nequi-
tias omnes ſcrirent. Tunc dixit, ego ſcio
adhuc

adhuc tot quod non possem ad viginti
arcus papyri scribere. Tunc ego dixi:
Quare vultis de omnibus Prædicatori-
bus scribere, non tamen fecerunt omnes.
Si illi in Maguntia & in Augspurck & in
Straßsberg sunt nequitiosi, tunc alii sunt
forte probi. Tunc ille dixit: Quomodo
confutis me, ego credo, quod tu sis fi-
lius Prædicatoris, vel fuisti met Prædica-
tor: nuncupa mihi unum claustrum, ubi
sunt probi prædicatores. Tunc ego dixi
quid fecerunt illi in Franckfurd? Tunc
dixit ille, nescis hoc? illi habent principa-
lem apud eos qui vocatur Wichandus
ille est caput omnium nequitiarum, &
ipse incepit illam hæresin in Berna, &
fecit unum libellum de Wesalio, & il-
lum postea in Heidelberga revocavit,
cassavit, extirpavit & annullavit: & fecit
etiam deinde unum alium librum qui vo-
catur die Sturmiglock, & ipse non fuit
ita audax, quod scriberet suum nomen:
sed misit Joh. Pfefferkorn suum nomen
scribere, ut daret sibi Medium lucrum,
tunc velit esse contentus, quia bene scivit
quod

quod Joh. Pfefferkorn esset talis homo, qui neminem curaret, etiam suam famam non curaret, quando nisi lucraret pecunias, sicuti faciunt omnes Judæi. Et quando vidi, quod eorum erant plus quam meorum, tunc ego abivi, sed fui valde iratus, quod ipse non fuit solus, si fuisset ego & ipse solus: ego vellem diabolum posuisse. Valete. Datum ex Strasberg Feria quarta post festum sancti Bernhardi, Anno millesimo quingentesimo decimo sexto.

JACOBUS DE ALTA PLATEA
septenatum & liberalium nec non ingeniarum artium & sacratissimæ Theologiae Professor humilissimus, nec non in aliquibus partibus in Germania hæreticorum Magister, id est, Corrector, Ortuino Gratio Daventriensi in Colonia vitam trahens, Salutem in Domino nostro

Jesu Christo.

Nun-

NUnquam fuit tam grata ruricolis
dulcissima pluvia tempore longæ
siccitatis, neque Sol post longas nebulas,
quam mihi fuit litera vestra quam ad me
huc ad Romam misistis. Quando ego
eam legi, tunc fui ita gaudibundus quod
libenter flevissem, quia mihi videbatur
quod jam essem in Colonia in domo ve-
stra, quando bibimus semper unam vel
duas quartas vinum vel cerevisiæ, & lu-
simus in assere, ita lætus fui. Sed vos vul-
tis quod iterum ita faciam sicut vos, hoc
est, quod ego etiam scriberem quid fa-
ciam hic in Roma tam longe & quo mo-
do mihi succedat, quod volo libentissi-
me facere. Sciatis ergo quod ego adhuc
sum sanus divina spiratione. Sed tamen
quamvis sum sanus adhuc, tamen non
sum libenter hic in Roma, quia illa cau-
sa propter quam ego sum hic, est mihi
nunc adversa: ego vellem quod nun-
quam incepissem eam, omnes derident
me & vexant me, & noscunt hic Reuch-
lin melius quam in Almania, & multi
Cardinales & Episcopi & Prælati, & Cur-
tisani

tisani amant eum. Si non incepissem, tunc
essera adhuc in Colonia & comederem
& biberem bene, ego habeo hic aliquan-
do vix ficcum panem. Ego credo etiam
quod male jam procedat in Almania, quia
ego sum absens, omnes jam scribunt libros
in Theol. secundum suum libitum: ipsi
dicunt quod Erasmus Roterod. compo-
suit multos Tractatus in Theol. ego non
credo quod faciat omnia recte. Ipse etiam
prius in uno parvo tractatu vexavit Theo-
logos, & jam scribit Theologice, est mihi
mirum. Si ego venio ad Almaniam & le-
go suos codiculos, & invenio unum par-
visimum punctum ubi erravit, vel ubi
ego non intelligo, ipse debet videre, quod
ego volo sibi supercutem. Ipse scripsit e-
tiam græce, quod non deberet facere, quia
nos sumus Latini & non Græci. Si vult
scribere quod nemo intelligat, quare non
scribit etiam Italicum & Bohemicum &
Hungaricum, & sic nemo intelligeret
eum, faciat se conformem nobis Theo-
logis in nomine centum diabolorum, &
scribat per utrum & contra, & arguitur &

re-

replica, & per conclusiones, sicut fecerunt omnes Theologi, sic etiam nos legeremus. Ego non possum vobis jam omnia scribere, neque meam paupertatem quam hic habeo dicere. Illi Curtisani, quando vident me, tunc nuncupant me apostata, & dicunt quod ego cucurri ex ordine, & sic etiam faciunt Doctori Petro Meyer, Plebano in Franckfurdia, quia vexant eum ita bene sicut me, quia ipse favet mihi. Sed tamen ipse habet melius, quam ego, quia ipse habet bonum officium, quia est Capellanus super Dei agro, quod est per Deos bonum officium, licet Curtisani dicunt, quod sit vilissimum inter omnia officia, quæ in Roma possunt esse. Sed hoc nihil nocet, ipsi dicunt hoc ex invidia, ipse tamen habet panem suum de hoc & nutrit se taliter qualiter, donec ipse suam causam contra Franckfurdienfes ad finem ducut. Omnidie quasi ivimus ipse & ego spatiatum in Campo flore & expectamus Teutonicos, ita libenter videmus Teutonicos. Tunc veniunt illi Curtisani & monstrant cum digitis

digitis super nos & rident nos & dicunt,
vide, ibi vadunt duo qui volunt Reuch-
lin comedere: comedunt ipsi eum, tunc
etiam merdant eum iterum: & habemus
tantas vexationes quod deberet lapidem
commovere. Tunc dicit plebanus, sancta
Maria, quid nocet, nos volumus hoc pro-
pter Deum pati, quia multa passus est pro
nobis, & nos etiam sumus Theol. qui de-
bent esse humiles & sprete in hoc mun-
do, & ita facit me iterum lætæ mentis, &
cogito, dicunt quid volunt, ipsi tamen
non habent omnia quæ volunt, si esse-
mus in patria & unus faceret nobis ita,
tunc sciremus etiam ei aliquid dicere vel
facere, quia ego vellem levem causam
querere contra ipsum. Nuperrime etiam
ivimus uno modo spaciatum, tunc duo
vel tres iverunt ante nos & nos post eos,
tunc ego inveni unam cedula, ego cre-
do quod unus eorum misit eam libenter
cadere, ut nos inveniremus &

illa continet illa
metra;

Epi-

EPITHAPHIA HOCHSTRATI.

Ira, furor, rabies, dolus, inclementia, li-
vor,

Dum cadit Hostratus non cecidere simul
Hæc ille insipido posuit plantaria vulgo
Ingenii dotes & monumenta sui.

Aliud (pulchro

Crescite ab hoc taxi, crescant aconita se-
Ausus erat sub eo qui jacet omne nefas

Aliud. (rum

Flete mali, gaudete boni, mors una duo-
In medium veniens abstulit his, dedit his.

Aliud.

Hic jacet Hostratus viventem ferre patiq;
Quem potuere mali, non potuere boni:
Ipse quoque excedens vita indignatus ab
illa

Mœstus ob hoc quod non plus nocuisset,
erat.

Ego & plebanus quando invenimus
illam cedulam, tunc ivimus ad domum
& jacuimus plus quàm octo aut qua-
tuordecim dies supra & non potuimus
intelligere: mihi videtur, quod me ar-
tingant illa metra, quia stat Hochstratus

inte-

interius, sed ego etiam cogito quod non attingant me ante, quia ego non vocor ita in latino, sed vocor Jac. de alta platea vel in teutonico Jac. Hoch. Quare ego mitto illam literam ad vos, quod vos velitis eam interpretare, an velit me vel alium. Si vult me (quod ego non credo, quia ego adhuc non sum mortuus) tunc volo inquisitionem facere, & quando ego habeo eum, tunc volo sibi unum balneum præparare, quod non debet ridere, ego bene possum. Ego habeo hic unum bonum fautorem, qui est Lansmañus meus, & ille est Stafirus Cartinalis sancti Eusebii, ille debet bene præparare, quod veniat ad carcerem, & quod ibi comedat panem & aquam, & haberet pestilentiam. Quare facite diligentiam, & scribite mihi mentem vestram, ut sim certioratus. Ego etiã audiui, quod Joh. Pfeff. esset iterum Judæus, quod ego non credo, quia etiam dixerunt ante duos vel tres annos, quod esset combustus à Margravio in Hallis, sed etiam non fui verum de eo, sed de alio qui etiam sic vocabatur, fuit bene verum.

Ego

Ego non credo, quod fiat Mammaluca,
quia ipse scribit contra Judæos, & esset
etiam omnibus Doctoribus Theologia
in Colonia & omnibus Prædicatoribus
dedecus, quia ipse fuit cum eis bene ante:
dicant quicquid velint, ego per deos non
credo. Et sic valete. Datum Romæ in
hospitio ad Campanam in Campo flore,
vicesima prima Augusti.

EPISTOLA CUJUSDAM DEVOTI
& imperterriti fratris, sancti & impol-
luti Ordinis, hoc est, divi Augustini,
de malis novitatibus nuper in Col-
maria factis, divina ira super
nos, proh bone
Deus.

Humilis frater Joh. Tolletanus, re-
verendo patri, fratri Richardo Kal-
berstadensi, Domino vere devoto S.P.D.
Non possum tibi non sine magno crucia-
tus animi mei dolore, clam habere,
clarissime frater, de his quæ nobis & no-
stri sancti Ordinis, hic in civitate novi-
ter

ter successerunt, & astiterunt. Quia est apud nos in Convento unus frater, quem tu met novisti spectabilis vir, utilis Monasterio & toti ordini honorabilis, quia habet tubalem vocem in choro, & scit bene ludere in organis. Ipse nuper loquebatur & peroravit unam bonam faultricem ordinis formosam, olim quando fuit, sed nunc apostatavit a nobis & facta est mala bestia. Et dixit tam multum, quod ipsa ad noctem venit ad illum ad Monasterium, & ad tres noctes ibi mansit. Et venerunt ad eam duo vel tres fratres, & fuerunt omnes lata mente, & leviter sensari cum ea, & fecerunt omnes, ut in festo Codri, fortiter & viriliter rem, ita quod bene contenta fuit. Et quando dies factus, quod ipsa debuit ad domum ire, tunc ipse dixit: Veni, ego volo te exterius mittere, jam videt te nemo. Ipsa dixit: Da mihi antea meum solarium pro te & alios omnes. Et dixit ipse, ego non possum pro aliis dare. Et fuit hoc die plenum officium in choro, & ipse fuit officiator, tunc oportuit eam ad chorum ire, ad in-

cipiendum & concludendum horas, &
 statim ad eam revenit in Dalmatica & in
 albis, & fuit ei amicabile in pectore inter
 mammillas, & in gremio egregie lusit, &
 ita quod se nihil mali ad illam providit.
 Tunc custos pulsavit ad chorum, & ipse
 cucurrit in albis sine bracha ad interes-
 sendum divinis. Et quando revenit, tunc
 illa mala bestia foras vias iverat, & porta-
 vit secum bonam superindusiam tunicam
 cum cucullo de bono nigro banno. Et
 quando ad domum venit, tunc statim
 percidit in partes, & non timuit incurro-
 re pœnam excommunicationis, quod ve-
 stimentum consecratum destruxit. Vere
 ibi impletum est illud: Diviserunt sibi ve-
 stimenta mea. Et sunt quidam zelosi fra-
 tres, qui dicunt, quod illis mala bestia de-
 bet invenisse in lyripipiololo cucullo qua-
 tuordecim coronatos (quod heu prohi-
 dolor) semper damnosum esset, sed unus
 credit, & secundus non credit. Tunc
 quando ille bonus frater vidit, quod in-
 juriatus & damnicatus fuit, ivit ad Pe-
 dellum cursorem civitatis (novi Latini-

stæ vocant viatorem) & dixit ad eum,
chare vade ad illam, & dic quod det mi-
hi meam cucullam. Pedellus dixit, ego
nolo ire, quando tu dicis , sed quando
Magistratus dicit, ego volo ire. Tunc fra-
ter, non bene consideratus, ex bono zelo,
quem habuit, quod Magistratus esset fau-
tor Ordinis, iuit ad Magistratum, & fecit
suam querelam. Tunc Magistratus fecit
actionem , & misit pro ea : & quando
venit , Magistratus interrogavit eam,
quare huic suam cucullam deportasti ?
Tunc ipsa stetit & sine verecundia omnia
manifeste dixit, & quomodo ad tres no-
ctes in monasterio fuit, & quomodo se-
cum viriliter fecerunt , & non dederunt
sibi salarium. Tunc Magistratus noluit
boni fratri facere suam cucullam reha-
bere, sed dixit ad eum : Vos multa incipi-
tis, certe non semper vobis sic pertransi-
bit, vade tu in nomine centorum diabo-
lorum, & mane in tuo Monasterio , &
dedit ei refutatorios, & sic bonus frater
verecundatus & confusus fuit. Et illude-
bant ei , & postquam illussissent ei, im-

posuerunt nobis crucem magnam quod sub magna pœna non debemus exterius Monasterium ire super plateas. Sed reverendus pater frater Prior non fuit domi, quando hæc pertransierunt : sed quando de via revenit, ipse misit omnem rem pertingere ad reverendum patrem Provincialem gratiosum Dominum nostrum (ipse ille doctus vir illuminatus, lux mundi, qui super duas disputationes strenue se habuit contra hæreticos, & super disputavit eos omnes, sed noluerunt ei credere ipsi infideles.) Tunc reverendus pater Provincialis statim venit in civitatem, & certe fuit ipse & Prior male contentus super illum fratrem, quod sic inconsiderate ivit ad Magistratum, melius fuisset, quod sibi emissemus novam cucullam de optimo panno, sed fecit ex bono zelo. Et statim Provincialis ivit ad Magistratum & Senatores, & rogavit eos, ut nobis iterum Licentiatum darent, ut possumus de monasterio ire super plateas, sed nihil potuit impetrare, quia dixerunt omnes, totus consulatys : hoc parvum est, quod non debe-

debemus amplius exire, ipsi volunt nobis adhuc unum factorem dare (ipsi vocaverunt curatorem,) qui debet monasterio omnia percipere & exponere, & nobis solummodo necessaria dare. Certe si hoc esse erit, tunc habet finem circa libertatem Ecclesiasticam, nihil est amplius, diabolus maneat in monasterio (o frater mi) vivi pervenimus illuc. Quis hunc aliquando potuit sperare dolorem? quod nostri optimi fautores nobis sic decedunt. Et certe reverendus pater frater Prior est valde contristatus, & fuit aliquibus diebus præ tristitia infirmus, sed hodie est octava, quod de mane post tertiam digestionem, unum malum sudorem habuit, & postmodum surrexit, & ivit ad opus naturæ, & cacavit valde male nimis, non spisse sed tenuiter, & factum est melius circa illum. Sed habet bonam expectantiam ab una faultrice Ordinis, quæ bene scit illi coquere bona juscula, & moniales crepitus, & hujusmodi, charissime frater, si laici nostri Domini erunt, omnes deridebunt: quia jam fecerunt

unum Proverbium de nobis, & acceperunt illi de uno antiquo, quod dicitur de uno Plebano, qui libenter comedit bonum caseum, & quando in sancta nocte fuit in ludo Paschali, tunc sua bona faultrix sibi bonum caseum furavit, & quando revenit de ludo, & non invenit caseum, clamavi; per Deos sanctos, meretrix furavit caseum. Sic jam quando nos de muris exspicimus ad plateas, solatii gratia, ipsi convertunt proverbium, non simpliciter, sed per contra positionem & clamant: Audite per deos sanctos, meretrix furavit cucullam. Pie frater, sic oportet nos habere multas & magnas vexationes & tribulationes sub istis laicis, propter Ordinem nostrum. Et vere jam in nobis implentur illæ Scripturæ. Servi domini sunt nostri, non fuit qui redimeret de manu eorum. Senes defecerunt de portis, juvenes de choro Psallentium, defecit gaudium cordis nostri, versus est in luctum chorus noster. Charissime frater, ora pro nobis Deum, ut liberet nos a malis laicis. Sed quicquid

fece-

feceris, bone frater vide, ut hanc literam illi mali Ribaldi Poetae seculares non sci-
ant, & non intelligant, quia alias erunt scripturi de nobis. Vale pancratice, charissime, pie Frater. Datum monasterio nostro, in octava mensis Maji, in Anno 1537.

Si quis vult hoc epistolium cum elegantis meliorare, ille bene potest: sed debet textum historiae mittere integrum manere, quia est veritas, & non potest aliquis tam mala scribere, multum pejus nobis transivit.

Hac litera missa fuit ex Brabantia, uno devoto Fratri Moguntia, de aliquibus malis, & inchristianis novitatibus scripta.

DIALOGUS

NOVUS ET MIRE FESTIVUS EX
 quoruntamviro- rum salibus cribratus, non
 minus eruditionis, quam macaroni-
 ces complectens.

Epigramma I. A. B. ad Lectorem.

Aspice quam lepidis salibus liberarteque
 docta

Detegit hic mentē, facta, refertq; virum,
 Quis linguæ gerris mos est maledicere
 Musis,

Musis quiq; movent bella cruenta sacris,
 Moreq; Democriti risū dabis ipse solutū,
 Et leges optatos, lector amice, sonos.

INTERLOCUTORES, M. ORTUINUS. M. Lupoldus, M. Geringolphus, Eras-
 mus Reuchlin, Faber Stapulensis.

MAGISTER ORTUINUS.

SAlveat tota societas M. Lupolp. Salu-
 tem maximam & multas bonas no-
 ctes, sicut sunt stellæ in cælo, & pisces in
 mari M. Gin. Dominus det vobis tot sa-
 lutes, quot sunt Alleluja inter Pascha &

Pen-

Pentecostes M. Ort. Quoniam quoniam quoniamquidem homines semper volunt scire aliquas novitates, ergo ideo, igitur M. Lupolde, Doctor illuminatissime, dicatis nobis si placet, si vos noscitis aliquid novi M. Lup. Certe zelosissime Magist. nost. Ortuine, ego nihil audi vi novi M Ort. Et vos viscerosissime Magister noster Gingolphe. M. Gin. Certe nec ego etiam Mag. nost. Ortuine, nisi unam novitatem: sed ego credo, quod vos bene scitis M. Ort. De quo est illa novitas? M. Ging. De quibusdam Ribaldis, qui non sciunt nisi facere guerras & disturbia in tota Ecclesia, Diabolus possit eos importare per terras & per Maria M. Ort. Ha ego bene scio, de quibus vos vultis dicere. M. Gingol. Et de quibus Magister noster? M. Ort. De illo grosso infami Erasmo fautore Reuchlin. M. Gin. De facto vos bene dicitis Magister noster M. Ort. Per Deum sanctum, vel per omnes Deos loquendo, bene esset factum si illuminatissima Theologiae facultas avisaret, quid oportet facere de illis rabientibus tru-

fautoribus. M. Lup. Videtur eis, quoniam ipsi sciunt modicum latinizare, quod nemo est dignus eos aspicere, neq; solvere corrigiam calceamenti eorum. M. Ging. Ipsi faciunt miranda, dicendo grossa verba. M. Ort. Ipsi vadunt per plateas armati sicut bufones. M. Lup. Vadunt per vias inflati sicut puvones. M. Ging. Ipsi aspiciunt se de utroq; latere. Sed viscerosissime Mag. nost. creditis, quod ipsi sciunt aliquid de Biblia? M. Ort. Sancta maria, bene scio, quod non. M. Lupold. Si daretur una positio, vel de præmiis Sanctorum, vel utrum Deus sciat omnes pulices & omnes pediculos, qui creantur quotidie Parrhisiis, creditis quod ipsi possent arguere pro & contra? M. Ging. Ipsi facerent suas febres quaternas. Mag. Ort. Itaque possunt eos importare. Mag. Lupold. Certe parcat mihi Altissimus, si ego pecco, sed ego vellem quod isti omnes Latinizatores essent in profundo inferni, unde nunquam possent reveneri. magist. Gingolph. Sancta Maria etiam magistri nostri de Parrhisiis, qui sapiunt

sapiunt arguere tam artificialiter, & qui sunt adeo illuminati & zelosi & renominati per omnes angulos terræ, faciunt male, quod non confundunt istos zizaniatores. Magist. Ortuin. Jesus Maria, non oporteret, nisi facere unam parvam, parvam quæstionem contra istum Latinizatorem Erasmaum, quod ipse esset statim ad metam non loqui. Magist. Lupold. Creditis, quod ipsi sciant aliquid fundamentaliter? Mag. Gingolph. Fundamentaliter? Jesus Maria, in bona veritate ego auderem bene bonere caput meum, quod ipsi non sciunt suos terminos, neque suas summulas, & quomodo possent ipsi respondere? Magist. Ortuinus. Creditis quod sciant syllogismos? Mag. Lupold. Creditis quod ipsi sciant elenchos? Mag. Gingolphus. Creditis, quod ipsi sciant prædicamenta, prædicabilia? Mag. Ortuinus. Creditis quod ipsi unquam viderunt aliquid de Ethicis? Mag. Lupold. Et de Phisica? Mag. Gingolphus. Et de Sphæra? M. Ort. Et de cælo & mundo? M. Lup. Ita da, ipsi fecerunt suas febres

quaternas m. Gingol. Quæ possunt eis religare veñas zelosissime Magist. nost. Ort. ego possum habere tot pediculos, quot carnifices occidunt post Pascha vitulos, si ipsi sciunt de hoc unum vocabulum. Ortuinus. Ipsi derident nos, quia nos non dicimus grossa verba, sicut ipsi faciunt. Mag. Lupold. Ho Jesus Maria, nos loquimur melius secundum Ciceronem, quam ipsi non faciunt. Cicero non habebat nisi verba intelligibilia. Sed isti credunt se fecisse unum magnum miraculum, si ipsi dixerunt unum grossum vocabulum. Magister Gingol. In bona veritate Dei Magister noster: Ego vidi duos Theologos multum artificiales in Daventria, quorum unus erat Magister noster, alter dicebat esse m. nostrandus; Et ipsi ambo sciebant bene tot sicut faciunt isti bufones. Sed tamen non volebant allegare ista grossa vocabula, quia Cicero non amabat ea. Mag. Ort. Ipsi non volunt esse auditi. Mag. Lupold. Ipsi sunt soli de sua parte. M. Ging. Juristæ, legistæ, apothecarii, advocati, Domini de par-

parlamento, omnes clerici villagiorum loquuntur sicut nos. Sed isti habent suum Latinum per se. M. Ort. Deus est testis, quod ego credo, quod si aliquis interrogares eos, quomodo declinatur Musa, quod ipsi non possent dicere. Mag. Lupold. Et tamen ipsi faciunt de magnis Clericis. Mag. Gingol. Ita da, & volunt corrigere Magnificat. Mag. Ort. Nunc iste Latinizator Erasmus dicit, quod nostra Biblia nihil valet. Mag. Lupold. Et Reuchlin etiam similiter. Mag. Gin. Et Faber etiam, qui vult dicere, quod sunt tres Mariæ Magdalenæ. Mag. Ortu. Et quod oportet dicere in missa: Et in terra pax hominibus bona voluntas. Mag. Lupol. Sancta Maria, ego nescio magis quam Biblia habebimus. Magist. Ging. Etiam Papa bene est fatuus, quod non excommunicat istos grossos bufones. mag. Ort. Et de parte diaboli, ipsi non facerent tot disturbia in populo. M. Lup. Sanctus Hieronymus non erat ita magnus Clericus, sicut ipsi sunt? Mag. Ging. Et sanctus Ambrosius, sanctus Augusti-

nus, & alii omnes zelosisimi Doctores non sciebant ipsi bene tot, sicut isti Ribaldi? M. Ortuinus. Ipsi deberent interponere suis. Magist. Lupoldus. Non bene indigenus de suo Græco. M. Gingolph. videtur eis, quia ipsi sciunt dicere to, tou logos, monstotiros, legoim, taff, hagiota tos, quod ipsi sciunt plusquam Deus. M. Ort. M. nost. Lupolde, creditis quod Deus curat multum de isto Græco? Mag. Lupold. Certe non M. nost. Ort. ego credo, quod Deus non curat multum. Mag. Gingol. Quia nemo intelligit eos, volunt vobis facere credere miranda. Magist. Ort. In conscientia, vos videbitis, quod nisi illuminatissimi Doctores de Parrhisiis mittant unum ambasiatam ad Papam ad excommunicandum eos, quod ipsi faciunt omnes hæreticos. Mag. Lupol. In bona veritate Magister noster, quando ego considero de prope scandalizationes, quas ipsi faciant, ego non possum aliquid dicere, nisi quod ego credo, quod Antichristus bene cito veniet. M. Gin. Helas. Certe erit magna pietas. M. Ort.

Ort. Timeo, ne sint multum male informati. M. Lup. Et ego, ne sint multi damnati. Mag. Gingolphus. Sed creditis quod ipsi curant? Magist. Ortuin. Per diem, ego credo quod videtur eis quod non est Deus. Magist. Lupold. Ego nescio nunquid est de mundo? Sed omnes non cureunt modo, nisi vanitates. Mag. Gin. Etiam vos videtis, quomodo capit nobis Magister noster. Mag. Ort. modo populus est honestus usq; ad ossa. M. Lup. modo non sunt nisi decimæ in Ecclesia. Mag. Ging. Timeo ne sit vindicta divina. Mag. Ort. Si essent boni Prædicatores, qui remonstrarent populos, non regnarent tantum ista peccata. M. Lupold. Ego credo quod si vos vivatis multum, quod vos videbetis multa nova. M. Gin. Quando ego eram clericus novellus in Daventria nos non habebamus nisi bona compilata. M. Ort. Deus habet animam. M. Jacobi de platea, sed ipse dabat nobis bona reportata. M. Lr pol. Pareat Altissimus Mag. Boquillon, de longa Ripa, sed ipse dabat optima vocabulorum significata. Mag.

Mag. Gin. Ho Jesus! bona interrogamenta, quæ dabat nobis pro quæstionibus
Mag. Rupeldus de bassa fossa. Mag. Ort. Nos sciebamur cor detenus nostra argumenta. M. Lup. Nos quærebamus in quæstionibus, quid est doctrinale? doctrinale & doctrinabile quomodo differunt? Quot sunt necessaria in domo Dei? Quid est Clericus? Quid est scientia? Sed jam omnia ista sunt derelicta. M. Gin. Habebamus bonos auctores septem auctores, Græcismum de Garlandria, & scribebamus omnia de manu propria M. Ort. Etiam nos habebamus bona fundamenta. M. Lup. modo non est amplius quæstio de via patrum nostrorum. M. Ging. modo antequam unus puer sciât mungere suum nasum, oportet quod ponatur ad Græcum. Mag. Ort. modo pro faciendo conclusionem nihil valent omnia M. Lup. Si illi boni patres, qui erant nostri præceptores, venirent modo, sancta Maria quid dicerent, si viderent omnia sic mutata? M. Ging. Sed quid dicerent de nostra Biblia, quæ est modo sic renovata,
Mag.

Magist. Ort. Sed quid dicerent de beata
Magdalena, quæ est modo sic triplicata ?
Reu. Erasme, Eras. surge quæso, & exper-
giscere. Eras. Quid surgam, & expergi-
scar? Reu. Ut rideas & irrideas, surge in-
quam, satis lætabere si surrexeris. Eras.
Quis est qui me vocat? Reu. Tuus in bo-
nis literis collega Reuchlin. Eras. Amici
præcibus aliquid est condonandum. Sur-
gam igitur, ut quid me velis accipiam.
Reuchl. Vis rem audire ridiculam, & tibi
forto voluptati futuram? Eras. Volo her-
cle, modo nihil sit fraudis. Reu. Nihil her-
cle fraudis, aperta omnia. Eras. Ago ergo
dic uno verbo, quid istuc est quod me ve-
lis? Reu. Arrige aliquantisper aures. Eras.
Faxo quod dixi, quid inde futurum? Reu.
Si unquam riseris, ridebis statim maxi-
me. Eras. Quando quæso? Reuchlin. Ubi
primum audieris quosdam, qui se Magi-
stros nostros appellitant, rugosæ frontis
veteranos. Eras. Ubinam sunt? Reu. Vi-
den pro tuis oculis istos stolidos? Eras.
Video, video. Reu. Sta ergo & quiesce, ut
audias, quod risû tibi moveat Eras. Taceo
M.Ort.

Mag. Ort. Per bonam fidem, ut ego ad meum primum thema revertam. Mag. nostri, totus mundus est multum malus. Magist. Lupold. Certe Magister noster Ortuine, Doctores forte sunt causa, quia ipsi non clamant satis alte contra peccata. Mag. Gingol. Si non essemus boni, sicut ut debemus, permetteremus quod iste Rivaldus. Eras. sic rideret de nostra Biblia? Mag. Ort. Permitteremus quod iste textualis Faber sic triplicaret de una Magdalena? Mag. Lup. Permitteremus quod iste Latinizator Reuch. trufferet se de nostra Theologia? Eras. Dii boni, quid istuc est, quod audio? Reu. Quod audisti nihil est. Eras. Nihil est? Reuch. Non mediis fidiis (Jupiter) si celerius paulo surrexisses, crepuisses risu, ut ego suspicor. Eras. Crepuissem risu? Reuch¹. Ita medii ament. Eras. Cur (inquam) risu? Reuchl. Vix enim tibi temperasses, si istorum pallorenus Philosophorum nugae & deliramenta a principio intel' exisses. Eras. Ain vero? Reu. Ajo hercle vero. Tot effutiverunt importunas loquacitates, ut ipsi quoque

quoque Heraclito risum fuscitatu-
ros dixisses, Eras. Age ergo, & rem paucis aperi,
ut huc una redeamus. Reuch. Tot ine-
ptiis aures meos obtuderunt, ut unde
primum sim exorsurus, non videam satis.
Eras. Quod animo primum occurrit,
istud est quod volo. Reuch. Vis ergo di-
cam, damnant omnes omnegenus literas.
Eras. Omnes vero? Reuch. Omnes vero.
Eras. Et bonas? Reuch. Bonas tantum.
Eras. Quid de malis? Reu. Illud est quod
omnium probant maxime. Eras. Nullam
ne probant disciplinam? Reu. Rem so-
lum probant una. Eras. Quid inquam?
Reuch. Quæ nullum omnino habeat or-
namentum, barbariem. Erasinus. Ho, ho,
Quid de Græcis literis? Reuch. Jupiter,
est quod ridere satis nequeunt. Eras. Quia
non norunt fortasse. Reu. Non norunt.
Quomodo nossent? congrui nō sunt. Eras.
congrui? Reu. Nec certe quod multo ma-
gis mirabere, elementarii. Eras. Nihil ne
habent Latini sermonis? Reu. Quem ha-
bent Latiniſmum, dicunt & Ciceronis
stylopene conformem. Eras. Et ita est? Reu.
Quid

Quid? Agrestes vetulæ, idiotæque rustici
comptius multo loquerentur & purius.
Eras. Trahis me in admirationem, Reu.
Nec certe immerido. Eras. Non sunt ta-
men fabule. Reu. Non non. Eras. Quam
artem profidentur ipsi? Reu. nescio, su-
spicor tamen Theol. nomen sibi vendi-
care. Eras. Sunt Theologi? Reu. Tales
saltem videri volunt. Eras. Quales ergo
tibi videntur? Reuchl. *Questionarii.*
Eras. Quid summe laudant? Reuch. Nihil
nisi quod est vituperandum maxime.
Omnes inprimis carpunt audacule sequi
solos opinantur, qui Deum prædicare, de
virtute loqui, & sacris moribus verba fa-
cere debeant. Eras. Vitam forte Philoso-
phicam degunt ac divitiis præferunt pau-
pertatem. Reuch. Paupertatem Jupiter?
Nullum est hominum genus, quod pa-
latiorum pavimenta frequentius terat,
quam isti. Eras. Aspernantur ne beneficia
& animarum curas? Reu. Aspernantur
Deus bone, imo vero per dies & per no-
ctes insequuntur. Eras. Quoniam ergo mi-
rabile est adeo hujusmodi hominum ge-
nus,

rus, libet adire propius, ut aliquando eorundem mores & vivendi ritum cognoscam. Proinde mi Reu. si modo hoc tibi non est onerosum, videamus quid agant id genus Sophistæ Reuch. Placet eamus. Eras. Sed priusquam eamus illuc, parumper me doceas, quibus ego verbis eosdem sum salutaturus, aut quo alloquuturus sermone? Reu. Volunt in primis te M. no. appellari Eras. Quid si id ego non dixerō? Reuch. Irascentur, & colloquio suo indignum te judicabunt. Eras. Nomen ut reminiscar. Reuch. Vocantur Mag. nost. Ort. de Daventria, Magist. nost. Lupoldus & Mag. nost. Gingolphus, Eras. Salvete Magist. noster Ortuine, Magister noster Lupolde, Magist. nost. Gingolphe. M. Ort. He salvete vere. M. Lupold. Vere bona dies vobis M. Gingol. Bona salus, bona salus. M. Ortuin. De ubi venitis vos duo? Eras. Roma. M. Lupol. Et de quid faciendū? Reuch. Illucieramus videndi Pontificis gratia. Magister Gingol. Pro quo faciendū volebatis videre Papam? Eras. Volebamus, ut faceret nobis potestatem

statem corrigendorum, quæ in Bibliis
 passim leguntur erratorum. M. Ort. He
 benedicite Deus, vultis dicere quod no-
 stra Biblia nihil valet? Reu. Non Herce
 sunt tamen permulta quæ censoria indi-
 gent nota. M. Gingol. Et qua nota, per ve-
 stram fidem? Era. Corrupta est Græci ser-
 monis tralatio M. Gin. Corrupta? Et san-
 ctus Hieronymus non valebat ipse bene
 sicut vos? Reu. Indigni sumus, qui Hie-
 ronymi vestigia deosculemur. M. Ort.
 Quare ergo vultis eum corrigere? Era.
 Corrigere Jupiter? immo vero quam de-
 dit ipse tralationem restituere. M. Lup.
 Per bonam veritatem, ecce bonum resti-
 tuere? hoc ergo quod nos cantamus quo-
 tidie in Ecclesia, non est bonum? & si non
 est bonum per consequens de post multis
 annis erravit Ecclesia. Reuchlin. Eccle-
 siam errasse non dicimus. Magister Gin-
 golph. Quid ergo vultis dicere? Era.
 multa posse melius dici, quam prius di-
 cta sunt. Magist. Ortuin. Sed, sed per ve-
 stram fidem, qui estis vos? dicatis nobis
 parum vestrum nomen, si placet vobis.

Reuch-

Reuchlin. Sumus illi, quos norunt omnes Reuchlin & Eras. Magist. Lupold. Ho Jesus Maria, caput facit nihil malum, quando ego audio loqui de vobis. mag.

Gingolph. Quis diabolus adducit vos hic? ego eram bene hebres, qui erant isti zizaniatores. Eras. Acrius irascimini, quam par sit. magist. Ortuinus. Irascimur? per Deos si essem Papa, vos & omnes qui simulant vobis essetis excommunicati, antequam esset unus mensis.

Reuch. Cur ita quaeso? magist. Lupold. Nonne est bona ratio? vos facitis nunc omnes haereticos Eras.

Quam haeresin disseminavimus? Magister Gigolphus. Tot, quod ego non possum dicere. magister Ortuin. Interpone tuis de parte diaboli, interpone tuis Latinizator Eras. & te similiter grosse infamis Reuchlin.

Reuchlin. Nunquid etiam rerum nostrarum satagimus? magist. Lupold.

Vos facitis vestras febres, utrum pertinet ad vos corrigere magnificat? Eras. Quid amabo illic correximus? multa dicitis, nihil probatis. Magist. Gingol.

Si unusquisque

quisque interponeret suis, omnia melius
irent, quam non faciunt. Reuch. Nonne
etiam quod nostrum interest facimus?
M. Ort. Non per diem sanctam. Eras. Do-
cete ergo nos, quid nostra referat ut con-
silio vestro prudentiores facti, resipisca-
mus. M. Lup. Curate de vestro Latino,
facite metra, facite magnas orationes, fa-
cite imprimere libros de modo latinizan-
di. Reuchl. Nihil de Deo? Mag. Gingol.
Non, de parte diaboli non, quia non per-
tinet ad vos. Eras. Ad quos igitur spectat?
M. Ort. Ad illuminatissimos & zelosissi-
mos Magistros nost. qui sciunt arguere
pro & contra. Reuchlin: Jupiter, quid
istuc est Erasme? putant isti nebulones
eloquentiam eo esse fato, ut eidem con-
jungi nequeat sacrarum literarum cogni-
tio? M. Lapold. Videte adhuc, quomo-
do ipsi sunt boni Christiani, quoniam
veniunt adhuc loqui de Jove. Erasmus.
Audi imperitiam. Reu. Rude & agreste
vulgus. Eras. Cervices cerebro vacua.
Reu. Quam bene idiotis imponunt. Eras.
Vix certe digni mihi videntur, qui ele-
men-

mentarii dici debeant. Reuchlin. Hercle sunt indoctiores Philoni de M. Gingol. Ho, quod ipsi sunt magni Domini, quia dicunt grossa verba, & non intelligibilia Eras. Obscuris verbis utimur? Mag. Ort. Omnes bene vident. Mag. Lupold. Non est unus solus, qui possit intelligere hoc quod vos dicitis. Reuch. Non ex his, qui sunt vestri pecoris Archadici? Mag. Gingolph. Vide adhuc. Archadici: Quid hoc significat? ipsi volunt facere divinare. Erasmus. Nescitis quid sit. Archadia? multos illic habetis fratres. Mag. Ort. Non habemus vestras febres, & quomodo nos sumus de Colonia. Reuch. Erasme. nos deliramus, verba nostra non capiunt. M. Lupold. Sed per vestram fidem dicatis mihi, quid indigemus de vestra Latinitate? Eras. Nos vero, quid vestros curamus barbarissimos? M. Gingolph, Barba? Reuch. Solæcismos, si mavultis. M. Ort. Adhuc melius, ipsi non volunt esse intellecti. Reuch. Vadamus Erasme, tu vides, surdis loquimur, isti Magistri nostri nihil dignum laude existimant, nisi quod me-

ram barbariem redoleat. Eras. Eamus, saltem Fabrem Stapulensem quaesituri, ut nos adjuvet. Magist. Lupold. Adducatis, adducatis nobis modicum vestrum Fabrum, & quod veniat ad defendendum suas tres Marias, M. Gin. Fabricaverunt super dorsum meum peccatores, sed nos fabricavimus super suus spatulas. Reuchl. Verbis temperare nequeo, neque tamen respondere audeo, ne ex stultis insanos faciam. Eras. Hos missos faciamus, tantisper donec subsidio nobis adfuerit doctissimus ille Faber, Reuchlin. Heus tu Philosophe Faber, salve. Faber. Salvos vo sesse opto. Quoniam pacto res vestra agitur? Eras. bene sane, modo valeas. Fab. Equidem valeo, modo bene sit vobis, Quae causa vos huc advexit viri doctissimi? Reuch. Audi, & paucis intelliges. Interambulandum reperimus nescio quos paleotenus Theologos & magistros nostros, qui nos probitis affecerunt infinitis, & intolerantis. Fab. Quare affecerunt? Eras. Damnant quae scribimus, & nos velut haereticos explodunt. Faber.

Uti.

Utinam optimus eorum esset alterutri
vestrum comparandus. Reuch. Dicunt
præterea non interesse quicquam de Deo
loqui. Faber. Quid ergo volunt facia-
tis? Erasmi. Nescio, nisi ut de diabolo
tantum verba faciamus. Faber. Mirabile
hominum genus, qui sibi sapientes ha-
beri volunt, & tamen sunt omnium stul-
tissimi. Reuch. Sed audi Faber, hoc
nihil est, te perinde ac nos exsibilant. Fa-
ber. Exsibilant. Deus bone, quam obrem?
Erasmi. Hæreticum te prædicant. Fa-
ber. Cur ita? Reuchlin. Quia dixeris le-
gendum: Et in terra pax, hominibus bo-
na voluntas. Faber. Cum eorum pace di-
xerim, ego ita in Ecclesiis legendum non
præcipio: sed moneo tantum hunc ser-
monis Græci habere sensum. Vos qui
utramque nostis linguam, iudices estote.
Erasmi. Neuter nostrum diffitetur, quin
rectissime dixeris. Fa. Nihilne aliud cul-
pant? Reu. Culpant etiam tuas Magdale-
nas, & hæreseos loco damnant. Fa. Quo-
modo culpant? Eras. In publicis concio-
nibus audiente populo te proscribunt,

impium vocant, & ut hæreticum flammis devovent. Faber. Deus bone, qui prædicant non esse detrahendum, detrahunt. Si scriptis deliquerim, quare scriptis non confutant ? Reuchlin. Scriptis etiam contutare conatus est, nescio qui auriculatus & cucullatus frater de grandis valle, qui ut doctrinam cum eloquentia habere conjunctam videretur, studuit, quantum potuit sermonem suum phalerare. Faber. Et quem adhibuit cultum ? Eras. Universam Apologiam pinxit perbelle. Faber. Quibus coloribus, Rhetoricis ? Reuch. Barbaris & solæcismis ; Ita ut prima quoque oratio Authoris ineptiam satis arguat, illic infinitis pene te afficiunt probris. Propterea oratum te venimus, ut ad expugnandos hujusmodi nebulones nobilem arma capescas. Faber. Ego eorum verba nihil facio, neque mihi curæ est respondere. Eras. Impune ergo tibi detrahent ? Faber Mordeant ut volunt, respondere non decrevi, & vos ipsi, si verbis meis & consilio velitis acquiescere, relinquetis eos in sua loquacitate, neq;

vanas

vanas hujusmodi curabitis injurias. Scitis scriptum esse; mihi vindictam & ego retribuam? Reu. Certe Erasme, ut paucis dicam. Optime mihi videtur consulere Faber doctissimus, propterea si me audis, eos missos faciemus. Crepent, increpent, clament, reclament, nihil ad nos. Si tacerimus, invidia rumpentur. Erasmus. Placet quod mones. Redeamus ergo ad pristina studia, neque ineptis cujuscumque sermonibus ab opere bono desistamus. Audite res interim valete.

PRO NUNC VOLUMUS IN FINE certificare Studiosos de commento seu lectura multum valde subtili, viri cujusdam spectabilis Magist. nostri Schlantz in Universitate Erfurdiensi, quam compilavit super hoc egregium opus.

Illustris significat nobilis, gloriosus & generosus, & dicitur quasi intus habens lacem.

Familia, proprie dicitur illa turba homi-

minū, quæ est in domo alicujus, sicut servi & ancillæ: & venit a nomine fœmur, sicut ponit vocabularius Gemma gemmarū.

Alumnus, dicitur a verbo alumno, alere, quod significat pascere & nutrire, & hinc venit alumnus, quod significat eum qui alit, & eum qui alitur, id est, passive & active. Et possumus etiam dicere alumni-fare, id est, alumnum facere.

Erfordia, est una solennis civitatis in Thuringia, & habet Universitatem, quæ meo tempore fuit in flore. Et fuerunt multa supposita ibi, & etiam nobilissimæ. Et Magistri qui fuerunt regentes in bur-sis, non permiserunt legere in Poesi, & aliis phantasiis: sed fuerunt diligentes in Aristotele, & fuerunt moderni & reales, & sciverunt fortites disputare contra antiquos & noviales.

Basilea, dicitur a basilisco, quia olim ibi fuit inventus Basiliscus. Vel a Basile quodam rege, qui percussit ibi unum gigantem, ita quod rogavit eum propter Deum, quod vellet cessare, & tunc ille rex ædificavit ibi civitatem: & dicunt quod
ille

ille gigas adhuc est pictus Basilix in una
turri ad perpetuam memoriam.

Ars dicitur a Græco artos, id est, panis,
quia omnes qui sciunt artem aliquam,
possunt acquirere panem & victum &
amictum. Vel dicitur ab arcu, quia sicut
in arcu possumus vulnerare corpus ali-
cujus, sic etiam per artem percutimus
mentem alicujus paralogisando eum
præcipue per Logicā. Vel dicitur ab arx,
quia sicut arx est in altitudine, sic etiam
ars est super ignorantiam. Vel dicitur ab
artus, id est, articulus, quia sicut corpus
movetur particulariter in suis articulis,
sic etiam animus hominis per artes mo-
vetur in suis sensualitatibus.

Zelosus, est pulchrum vocabulum, &
maxime Theologicale: quando Theolo-
gi volunt dicere, quod aliquis est bonus
Christianus, & habet bonam conscien-
tiam, tunc dicunt: iste homo est zelosus.
Et dicitur à zelus, quod idem significat
quod fervor, qui jacet sicut ignis in cor-
de alicujus, qui amat fidem. Et zelosi ita
sunt ignificati per illum fervorem, quod

vellent libenter facere aliquid bonum, etiam si deberent mori. Status dicitur a stando, quia quando aliquis est dives, vel habet unam bonam præbendam vel dignitatem, tunc dicimus: iste bene stat, sed quando nihil habet, & est nulla in dignitate, tunc dicitur male stat.

Finit se opus egregium magna diligentia a spectabilibus Magistris nostris compilatum, & jam melius quam ante impressum in Utopia, in impressoria Claudii Sutoris cum stella tenebrosa. Anno quo supra: Cavisatum etiam est, ut in aliis, ne quis audeat post nos impressare per decennium.

FINIS.

EPISTOLARUM OBSCURORUM VIRO-

rum ad M. Ortuinum Gratium ; nil
præter lulum continentium & jocum,
inrogantes fciolos , plerumque fame
bonorum Virorum obtrectatores,
& faniores doctrinæ conta-
minatores,

VOLUMEN SECUNDUM

AD LETOREM.

Risum Herclitæ est, vasti ridere parati
Arica mutarunt pectora Stoicita
Da mihi tristem animum, ferales objice
luctus,
Dispeream nisi mox omnia risus e-
runt,
Exerce pulmonem,

IOHANNES LA-
BIA, DEI GRATIA PROTO-
 notarius Apostolicus venerabili viro
 Magistro Ortuino Gratio Daventriensi
 ut fratri charissimo Salutis centum
 millia sestertia secundum no-
 vam Grammati-
 cam.

ACCEPERIM NUDIUS TER-
 tius honorande vir; unum li-
 brum quem dominatio vestra
 miserit mihi ex Colonia. Et
 fuit vel est talis liber intitulatus Episto-
 la obscurorum virorum. Sancte Deus
 quomodo lætatus sum in corde meo,
 quando vidi illum librum, quia habet
 multa pulchra in se, metricè vel prosaice
 compilata. Et fuit mihi magnum gau-
 dium in dulci iubilo, quia vidi quod ha-
 betis multos socios Poetas & Rhetoricos
 & Theologos, qui scribunt vobis & sunt
 amici vestri contra Johannem Reuchlin,
 ha-

habuimus heri collationem, & fuerunt
mecum aliqui Curtisani petiti, & habentes bonam practicam, & ego posui illum librum ad mensam, & postquam legērunt hinc inde, tunc movi unum dubium dicens: Domini mei quid videtur vobis? Quare tamen Magister Ortuinus intulit istum librum Epistolæ Obscuro-
rum Virorum? appellans amicos suos & coherentes obscuros viros? Tunc respondit unus sacerdos qui est Monasteriensis & est bonus Jurista, quod obscuritas multipliciter capitur, ut in l. Ita fidei. ff. de Jur. Fisti, rn. pri. in fine. Et dixit quod potest esse nomen proprium alicujus progeniei. Quia scribitur quod Diocletianus & alii quidam reges fuerunt nati obscuris parentibus. Tunc ego tetigi eum, & dixi. Cum licentia Domine, nihil ad propositum: Et consequenter interrogavi unum Theologum notabilem, qui bibit nobiscum. Ipse est de Ordine Carmelitarum, & natus ex Brabantia, & dixit cum magna gravitate.

Eximie vir Domine Prothonotarie. Quoniam ut dicit Arist. de singulis dubitare non est inutile, ergo exiemieta vestra assignavit mihi unam questionem: Quare Magister Ortuinus faciens inprimere novum Epistolare, intitulavit illud Epistolæ obscurorum virorum? Cum venia istorum dominorum, dico opinionem meam. Quare Magister Ortuinus qui est vir valde profundus & speculativus mystice appellavit amicos suos obscuros viros, quia semel legi unam auctoritatem, quod veritas latet in obscuris. Et ergo dicit Job. Qui revelat profunda de tenebris. Item Micheæ septimo legitur. Cum sedero in tenebris, dominus lux mea est. Et iterum Job. 28. Trahitur autem sapientia de occultis. Quapropter Virgilius dixit; Obscuris vera in obscuris, sicut ego andivi ab aliis. Et datur intelligi, quod Magister Ortuinus, & sui amici sunt tales, quod inquirunt secreta scripturarum & veritatem, & justitiam & sapientiam, quæ non potest intelligi ab omnibus nisi ab his, qui sunt illuminati à Domino. Unde

de Reg. i. 38. Quia tenebræ non obscurabuntur à te, & nox sicut dies illuminabitur. Sicut tenebræ ejus, ita & lumen ejus. Postquam talia dixit prædictus religiosus, omnes respexerunt me, si essem contentus. Ego autem cogitavi desuper. Tunc fuit ibi Bernhardus Gelff Magister Parrhisiensis, quia est juvenis, sed audio quod habet bonum ingenium, & valde studet, & bene proficit in artibus, & etiam in Theologia habet bonum fundamentum. Ipse more solido movens caput hinc inde & videns austeriter dixit. Scitote Domini mei, quod est magna rationalis causa: Magister Ortuinus fecit hoc propter humilitatem. Quoniam sicut potestis scire, quamvis etiam non potestis scire, sed præsumendum est, quod scitis quomodo ante tres annos Joh. Reuchlin faciens imprimere Epistolare amicorum suorum, intitulavit illud Epistolæ Clarorum Virorum. Quod considerans Magister Ortuinus, & multum desuper pensitans, dixit ad semetipsum. Ecce Reuchlin credit, quod nemo habet ami-

cos nisi ipse: Quid vult facere, si ego ostendo quod habeo etiam amicos & benedigniores quam ipse, & scientes facere carmina & dictaminas meliores quam sui amici? Et ergo in despectum ipsius dedit ad imprimendum istas Epistolas, intitulando eas, Epistolæ obscurorum virorum. Sicut dicit Psalmista. Misit tenebras & obscuravit. Sed ipse fecit hoc humiliter, minorando & humiliando se, ut queat dicere cum Psalmista: Domine non est exaltatum cor meum, neque elati sunt oculi mei. Igitur Dominus Deus videns humilitatem suam olim dabit ei gratiam quod faciet magna opera, & etiam intitulabit ea cum magnis titulis. Unde Job. Et rursus post tenebras spero lucem. Non intelligendo, quod istud Epistolare amicorum Magistri Ortuini non est artificialiter compositum, quia amici Johannis Reuchlin in vita sua nunquam componerent melius, etiamsi deberent perdere capita sua. Sed propterea divini, quia adhuc tamen excellentiora habet post se. Et favente Deo spe-

ro quod videbimus magnalia. Quia M. Ort. nō curat de pomposis titulis, & ergo sic dicit: Dominus illuminatio mea est, & salus mea, quem timebo. Quia scit quod minorando se, majorabitur olim. Nam dicit Scripturā. Qui se exaltat, humiliabitur. Et legitur Ecclesiastici 20. Est propter gloriam minoratio, & est qui ab humilitate levabit caput. Hæc prophetizata sunt per Prophetam Naim dicentem: & inimicos ejus persequentur tenebræ. Tunc ego non volens quod deberent fieri inimici, vel quod unus eorum deberet mihi irasci si dicerem tu vel tu subtiliores, allegavi Horatiū in uno passu qui dicit: Et adhuc sub Judice lis est. Scribens enim scribam M. Ort. quod dicat mihi rationem. Et ergo parcatis mihi, quod feci vobis molestiam. Et sic non contenderunt amplius, quamvis M. Bernhardus diceret, quod vellet disputare ad ignem, quod hæc est opinio vestra. Ergo Domine Ort. rogo vos amicabiliter, quatenus velitis mihi respondere, quid tamen habuistis ante vos intitulando illud epistolare epistolæ

læ obscurorum virorum? Et sic valeatis
sane & cum honore, Datum in curia Ro-
mana.

JOHANNES GRAPP. MA-
gistro Ortuino.

S Alutem cordialem cum multa dile-
ctione optat semper, & commendat
se tanquam humilem servitorem frater
& Præceptor dilecte. Quia nuper scripsi-
stis mihi, quod debeo vobis semel unum
dictamen seu Epistolam vel carmen me-
tricum scribere; quod potestis videre,
quid didici à vobis Coloniz & Daven-
triz, in despectum Johannis Reuchlin &
Reuchlinistarum qui sunt inimici vestri.
Sciatis quod feci diligentiam, & mitto
vobis hic unam Epistolam carminalem
seu metrosam, sicut sunt Epistolæ Ovidii,
quia scio quod libenter legitis metra
quam prosaica Sed debetis emendare,
Quia non est discipulus super Magi-
strum; Et debetis scandere. Quia non
sum adhuc bene usitatus in tali arte.

Epistola

EPISTOLA JOHANNIS GRAPP.

novelli Poetæ Carminalis ad Præceptorem suum Magist. Ortuum Gratium.

Mittit Epistoliò salutem Grappus in isto.
Sicut decet juvenem, qui amat suum
Præceptorem.

Sinon bene sonant, voluti vestra quoque
tonant,

Nec sumus omnes pares magistri sive
scholares.

Alius est Physicus, alius medicusq; petitus
Sicut vos etiam qui vix habebitis parem.
Ubi Curtisani vexant se sicut Beani.

Sicut nuper aliquis, cum quo est mihi
magnalis.

Sed vos in studiis, caretis illis phantasiis.
Ne isti seculares, qui sunt vestri tribulatores.

Scilicet Poetis, & legis suis Juristis.
Contra vos faciant, & hæretica carmina
scribant.

Et schola Francorum, quæ combusit illum
librum.

Sed

Sed volo dimittere ista scandala in sacra
fide.

Doctior Philosophis, in subtilitatib. istis,
Nec non servitium M. Ort, benignum.
Ergo Ort, meos velitis haut spernere ver-
sus.

Carmina scripta quidem : quia non o-
mnes valent idem.

Unus novit Logicam, ali^o didicit Poetriā
Alter habet gratiam, in cunctis rebus mi-
randam (rota,

In Colonia tota, & hic quoque Romæ in
Unus alium citantes, pro beneficiis liti-
gantes. (dia

Pro una vicariā, nec potest fieri concor-
In sacra Scriptura, ubi est vobis magna
cura.

Reuchlin cum auxilio, nec non populo
isto maligno

Qui ita vos tentant, sua nec dictamina
probant.

Ut facit & Tungarus, & Christicola Pe-
percornus

Speculum oculare dictum, & per vos for-
titer victum.

Vobis

Vobis & Hochstrato, qui est major quam Plato.

Ergo vos valete, nec non bonam noctem habete.

Deo Gratias.

Parcati mihi, si sint vitia in istis carminibus, quia humanum est errare secundum Philosophum, & debetis etiam aliquid novum ad me scribere. Datum in urbe Roma, ubi sunt mirabilia poma. Quæ rustici ibi vendunt: Et per libram bene pendunt. Sicut ego vidi, & per experientiam didici, Amen.

M. STEPHANUS ROMEDELANTIS. Magistro Ortuino Gratia. Salutem.

Celeriter non facto præambulo habeat dominatio vestra scire, quomodo noviter venit huc unus Doctor Theologiæ qui vocatur Thomas Murner, ipse est de Ordine S. Francisci, & est superiorista, & præsupponit ita multa quod non creditis. Dicunt quod facit cartas, & qui

qui ludunt in illis chartis discunt Grammaticam & Logicam. Et composuit unum ludum scaci, in quo trahuntur quantitates syllabarum. Et prætendit scire Hebraicum & componit versus in Teutonico. Et dixit mihi unus quod talis Doctor in omnibus artibus scit aliquid. Tunc ego audiens dixi: In omnibus aliqui, in toto nihil. Et steterunt ibi aliqui qui riserunt. Est autem ille Doctor magnus amicus Joh. Reu. Diabolus confundat eum. Ego timeo quod faciet hic cum Canonicis & aliis clericis, quod erunt pro Reuch. Dixit nuper multis audientibus, quod unus puer potest cognoscere stultitiam & phantasias & malitias Theologorum Coloniensium, & suorum cohærentium. Et iuravit ad sancta Sanctorum, quod nisi Papa habeat advertentiam & corrigit eos de illa perversitate, quod erit schisma in Ecclesia & fide Christiana. Quia si Papa permittit illos facere talia, nemo postea studebit & nemo cogitabit fieri doctus. Et super hoc dixit, quod Reuchlin uno die plus potest protestari Ecclesiæ Dei quam illi

isti inimici ejus in centum annis. Et dixit, si sunt boni aut recti viri, vel habent justam causam contra Reuchl, quare non agunt per se? quare per baptizatum Judzum volunt expedire negotia sua? Et faciunt libros scandalizativos, contra illum bonum doctorem, & ascribunt eos huic trifatori. Si esset peior & maledictior homo per totam Almaniam, ipsi etiam sociassent sibi eum. Sed non est mirum Quia schlim schlem quærit sibi similem. Tunc ego non potui amplius tacere, sed dixi: Domine Doctor parcatis mihi, Johannes Pfefferkorn est vir honestus, & est fidelis sollicitator Cæs. Majestatis & est natus de tribu Nephtalim. Et scitis, quod est una antiqua progenies. Et ipse posset gloriari quod est nobilis, quamvis non facit propter humilitatem. Tunc respondit Doctor ille; Accipiat is cochlear & gustate, quid dixistis. Tunc dixi. Creditis quod non etiam vidi homines? Ego sum Magist. Parrhisiensis, & Coloniae studui in Theologia pæne duos annos, Domine Doctor non sitis superbus, antequam cogno-

cognoscitis homines. Respondit Doctor Murnier. Quod non scivit, quod fui Magister, & dixit: de honestate Johannis Pfefferk. non multum audiui, sed quod de eo audiui, bene possum dicere, quod nisi Judæi voluissent eum mortificare propter maleficia sua. Ipse nunquam fuisset factus Christianus. Et dixit, quod quidā Judæus dixit sibi. Ecce illud quod non valet apud Judæos, bonum est apud Christianos. Non volumus ad mortem judicare istum malefactorem. Vos Christiani habetis eum in honore quasi homo probus & doctus, cum tamen videtis propter quid est factus Christianus. Ibi ego respondi. Domine Doctor audiat modicum. Judæi faciunt injuriam Joh. Pfeff. quia nunquam furavit aliquid, neque male fecit etiam quando fuit Judæus, sicut est pie credendum. Et quod hoc sit verum debetur scire, quomodo duo Judæi semel voluerunt ei imponere infamiam furti, sed ex invidia duntaxat & execrabili malitia, tunc ipse citavit eos ad cameram Imperialem, & dederunt sibi

sibi xxx florenos pro expensis, quod fuit contentus. Etiam Joh. Pfefferkorn natus est bona progenie. Sed quando fuit Judæus, fuit sicut alli Judæi. Qui aut communitur dicitur. Qui est inter lupos oportet ululare cum lupis. Nunc autem comedit carnes de porca, & facit sicut bonus Christianus. Tunc respondit D. Murner Comedit Pfefferkorn etiam farcimina? Respondi ego. Non vidi eum comedere Sed præsupponitur, si comedit porcas quod etiam comedit illa quæ fiunt de porcis: Dixit ipse. Bene excusastis Jo. Pfe. & interrogavit, si etiam adhuc habet ambas aures. Respondi quod quando ego adhuc fui Coloniae habuit, & credo quod etiam jam habet & habebit in æternum. Tunc dixit, quid tenetis de Jo. Reu. Dixi quod non novi eum, sed scio bene quod Theologi & Ecclesia communiter habent eum pro hæretico, quare criminavit Joh. Pfeff. & alios præstantissimos viros nullis eorum præcedentibus demeritis. Tunc risit & dixit: Per Deum vos bene facitis; Quia defenditis Joh. Pfeff.

&

& alios præstantissimos viros. Tunc dixi, Audiatis adhuc plus : Ille Pfefferkorn est valde utilis in Ecclesia Dei, quia obtulit Deo 12. Animas, ut ipsemet ingenuè fatetur. Respondit Doctor Murner. Ubi obtulit Deo illas animas ? In sylva Bohe- mica, quia fortasse ibi cum alliis latroni- bus interfecit homines, quorum animæ pervenerunt ad Deum. Respondi : Nullo modo, sed convertendo eos ad fidem Christianam. Tunc ipse dixit. Quomodo tunc scitis quod tales animæ pervenerunt ad Deum ? Respondi ; quod pie præsu- mendum est. Respondit Murner : Quid ergo nunc facit Pfefferkorn ? Dixi, quod fortasse vadit ad Ecclesiam audiendo mis- sas & sermones. Et defendendo se con- tra Johannem Reuchlin expectat diem ex- tremi iudicii. Respondit ille. Erit tunc Pfefferk. ita diu in vita ? Tunc dixi, quod sic, quoad animam, sed non quoad cor- pus. Dixit Doctor Murner, Bene est : Pfeff. dignus est habere talem defensorem, & dimisit me, & omnes qui fuerunt ibi, ri- serunt dicentes, per Deum Domine Ste- phane

phane vos audacter respondistis ei. Tunc dixi : Ego volo omnia verba scribere M. Ort. sicut videris quod nunc facio, & rescribite etiam. Ego sum vobis ad mandata. Datum Treveris.

M. JOHANNES PILEATORIS SALUTEM DICIT M. Ort. Gratio.

Quia scriptum est in Evangelio, quia mensura mensuraveritis, eadem mensurabitur & vobis. Igitur ego similiter non deberem vobis scribere, sicut & vos non scribitis mihi. Et tamen scio quod magnam importantiam habetis quod scribam vobis novalia ex urbe Roma, videlicet quomodo stat in causa Magistri nostri Jacobi de Hochstraden viri proculdubio zelosi, qui defendit fidem Catholicam contra illos Juristas & Poetas seculares qui non habent Deum prae oculis suis, sicut Theologi in Colonia & Parrhisia qui combusserunt Speculum oculare Johann. Reuchlin, sed ego deberem vobis facere, sicut vos facitis mihi, & non deberem vobis scribere unam

guttam, sed tamen non faciam, & adhuc
semel volo indulgere vobis, ita tamen
quod scribatis mihi statim. Et debetis
scire, qualiter isti Juristæ & adversarii
eum adjutorio diaboli qui est hostis fi-
dei Christianæ per suas blanditias, sicut
pie creditur, acquisiverunt multos fa-
tores, & præcipue Curtisanos qui sunt de
partibus superioribus, & non habent bonam
conscientiam, & inferunt magnas
injurias prædicto Magistro nostro, vexan-
tes eum sicut peanum & dicentes, quod
ipsemet est hæreticus. Et quod Theolo-
gi in Colonia sunt Bufones sancte Deus
quid debemus dicere? Non est magnum
miraculum quod sacra Theologia debet
scandalizari & haberi pro una Frascaria.
Et Theologi qui sunt sicut Apostoli Dei
debent sperni quasi essent stulti? Creda-
tis mihi firmiter, quod fides Catholica
habebit magnum malum exinde, & ego
timeo, quo erit una confusio in Eccle-
sia Dei. Etiam dicunt quod Dominus
Apostolicus est pro parte Joh. Reuchl.
quia ipse etiam est Poeta & laet et Jurista.

Sed

Sed
illum
non
Dor
celo
bre
FR
H
vos
can
quis
cam
de,
log
& p
mo
que
olin
non
gna
mo
nos

Sed tamen spero quod sua sanctissimitas illuminabitur per gratiam Spiritus S. & non dabit malam sententiam, quod velit Dominus Deus qui regnat in terris & per celos, & sua mater virgo Maria quæ libet et nos ab ista Poetria. Datum Rom.

FRATER JOHANNES DE WER-
dea M. Ort. Gratio.

Humiles & devotas Orationes cum numerosa salute. Venerabilis vir, vos scribitis mihi, quod audivistis quod causa vestra male stat, & Joh. Reuch. acquisivit unam inhibitionem Apostolicam; Et scribitur mihi quod timetis valde, ne habebit victoriam contra Theologos & sanctissimum Ordinem nostrum, & postea scandalizabitur Ecclesia Dei. Omodicæ fidei vultis esse ita perterticus, quod vultis statim desperare? Tamen olim quando fui vobiscum in Daventria non fuistis ita timax, sed habuistis magnam audaciam quia scio adhuc bene quomodo semel percussistis illos, duos beatos venientes ad vos cum longis cultris, &

L 2.

VOS

vos non habuistis unum armum seu defendiculum. Et tamen percussistis eos in adiutorio Dei realiter cum effectu, itaque unus præ timore perminxit se. Et viderunt multi homines & dixerunt: Per Deum iste Ortuinus habet magnum cor. Vos debetis scire quod hic in Curia Romana non est sicut vos puratis, sed unus una vice lucratur & alia vice perdit. Et licet aliquis habet aliquando duas vel tres sententias pro se, tamen adhuc potest perdere litem. Sed potestis dicere. Papa permisit, quod Speculam oculare debet vendi, legi, & imprimi. Quid tunc est? Si permisit, ergo non potest prohibere? Non sequitur; Quia sanctissimus habet potestatem ligandi & solvendi, & non debet corrigi; Quia habet plenariam potestatem, hic & ubique, sicut scitis ex Evangelio. Quia mirabiliter estis solidatus in sacra Scriptura. Sed ego volo allegare Jus Canonicum. Primo, quod Papa obtinet principatum totius Orbis ix. q. iiii. c. Cuncta per mundum. Et potest deponere Imperatorem solus, etiam

fine

sine Concilio, ut dicit glossa in Cap. Ad Apostolicam, De Sententia. & Re. Jud. Et habetur ij. q. vi. de Cetero. Et Papa non est sub lege, sed ipse est lex animata in terris: ut habetur in glo: super capit. xi. de offic. Jud. de le. Et si Papa est lex, potest facere quod vult & neminem respicere. Et quamvis semel dixit ita, tamen postea potest dicere non. Et debetis habere bonam confidentiam; Quia nuper audiui hic ex uno auditore Rotæ, qui est vir notabilis, & habet magnam experientiam, quod non est possibile, quod Papa potest sententiam dare contra vos: Quia habetis optimam causam, & est causa fidei. Ergo estote fortes in bello; Quia licet isti phantastæ dicunt vobis de illa inhibitiō, nihil debetis dare supra, quia non habet effectum. Sed ego spero quod statim volo vobis scribere bonas novitates. Quia Dominus Magister noster Jacob. de Hochstraten facit magnam diligentiam. Et nuper habuit convivium & invitavit multos Curtisanos antiquos, bene experimentales, & unum Scriptorem

Apostolicum qui est bene visus apud sanctissimum, & aliquos auditores Romæ. Et dedit eis comedere perdices & fasinus & lepores & pisces recentes, & optimum vinum Corsicum nec non Græcum, & dixerunt omnes, quod tractavit eos cum summa reverentia, & dixerunt. Per Deum iste est notabilis Theologus. Volumus esse pro parte ipsius. Et sic habet bonam sperantiam. Sed oportet concludere, qui nuncius non vult expectare. Valeatis & salutetis mihi omnes Magistros & Johannem Pfefferkorn. Datum Romæ

MAGISTER CORNELIUS STORATI M. Ort. Salutem Plur.

Secundum postulata vestra quæ misistis mihi in urbem, quando adhuc fui Curia Romanæ, quod debeo vobis articulatim significare, quomodo stat negotium in causa fidei, inter vos & alios Theologos & Joh. Reuchlin. Advertatis rogo. Ego ita celeriter abivi quod non
potui

potui scribere unum Verbum. Et propo-
fui mihi, quod ego volo vobis scribere
ex poetria, & ego nunc facio Ergo sciatis
quod quando ego fui Romæ, tunc non
beneficet, valde doleo. Nam Mag. nost.
Jacobus de Hochstraten est in magna
paupertate. Non habetis verecundiam
vos Theologi, quod non mittitis ei pe-
cuniam? Vos vultis expedire magnalia,
& non vultis exponere pecuniam. Cre-
detis quod est faciendum. Quando ille
Mag. nost. intravit Romam cum duo-
bus vel tribus equis, habens pecuniam
in Banco, & dat propinas, tunc Curti-
fani valde honoraverunt ipsum. Et di-
xit unus ad alium: quis est iste? Respon-
dit alius Ipse est unus Doctor de Almania
ita notabilis sicut est possibile, & est spe-
culativus & argumentifex singularis,
quod non habet similem. Ipse habet hic
causam fidei contra unum Juristam se-
cularem. Tunc Curtisani laudaverunt
eum & sæpe dixerunt mihi: Domine
Corneli commendate me huic notabili
Theologo, pro tunc habuit fautores, &

Causa sua bene stetit. Nunc autem derelinquitis cum non mittentes ei satis de pecunia. Ego semel fui in Camera ipsius, tunc vidi ibi jacere cappam suam, & vidi quod fuit plena pediculorum. Et ipse videns quod ego vidi, allegavit Scripturam dicens: Animalia tua habitabunt in ea. Paraſti in dulcedine tua pauperi Deus. Et iterum dixit: Tabescere me fecit zelus meus. Ego autem ex commiseratione fleui. Debetis ergo esse pro eo, quod tamen fratres Prædicatores mittant ei pecuniam. Si dicunt quod non habent, tunc dicatis quod accipiant de illa quam collegerunt ex indulgentiis. Quia est causa fidei, & quæ impetrantur in illa causa, impetrantur pro fide Christiana. Valete. Datum Augustæ.

FRATER ALBERTUS ACUFICIS
Magistro Ortuino Gratio.

Honorabilis vir nuper venit huc una litera a dominatione vestra mihi destinata. Et cum lætitia aperui quia cogno-

vi sigillum vestrum & legi, & intelligo quod D. vestra cupit scire quomodo tamen homines loquantur hic de causa fidei inter vos Theologos & Joh. Reuchl. Volo vobis scribere, sed non debetismihi habere pro malo, quia non sunt pro parte vestra. Omnes dicunt quod Theologi faciunt Reuchlin sicut scribæ & Pharisei fecerunt Christo, & quod ipsi semper fuit probus vir, & fuit in Concilio duorum Imperatorum. Et sua Juristria juxit multas Civitates & principes. Et omnes invenerunt eum probum & fidelem. Et quod Theologi invident gloriæ ipsius, & voluerunt declarare eum hæreticum per devia & nullitates. Quando talia audio, tunc teneo oppositum. Sed scitis bene quod multi canes superlatrant unum. Dixerunt nuper duo Magistri venientes ex Colonia, & unus ex eis est nobilitatis, quod omnes qui agunt contra Reuchlin, sunt communiter Spurii vel Infames, vel Bufones; Quod fuit mihi magna verecundia. Sed ipsorum unus audacter dixit quod omnes circumstan-

res audierunt Domini ut intelligatis qualis sit ista causa contra Joh. Reuchl. Illa causa habuit principium a Joh. Pfeffero, qui est similis re & nomine & omnibus modis huic Joh. Pfeff. qui fuit hic cum forcipibus calidis laceratus. Quia etiam est Judæus baptizatus, & etiam propter nequitias quas fecit, dereliquit fidem suam. Et si deberet hic sedere in turri, & spicula or deberet eum interrogare quid fecit, ipse deberet non minus confiteri quam ille alius. Ipse instigavit Theologos Colonie, & ipsi etiam instigaverunt eum, & voluerunt libros Judæorum per totam Almania comburere. Et hoc fecerunt propterea, quod Judæi deberent venire ad Theologos & præfatum Pfeffer, cum magna pecunia, occulte dicentes: permittatis mihi libros meos. Ecce hic habetis quadraginta aureos. Et aliqui Judæi dedissent libenter centum, aliqui mille. Tunc venit Reuchlin & impedivit illud propositum, irati sunt super eum, & scribunt libros & scandalizare volunt eum, & dicunt quod est hæreticus. Etiam

scri-

scribunt aliquos libros in Latino, & intitulant eos nomine Joh. Pfeffelk, cum tamen ipse non scit Alphabetum in Latino. Sed igitur faciunt, quia sciunt quod nemo respondebit ei. Quia nemo cum isto malefactore vult se permaculare, ergo videbitis quod si essent veri Theologi, aut probi viri, ipsimet facerent facta sua, & non velarent & occultarent se cum isto trafatore. Fecerunt etiā alios libros quorum aliqui sunt intitulati nomine Arnol-di de Tungaris, qui inventus est falsarius, ita quod nunquam potest negare, & nunquam potest exculare quod non est falsarius, quia manifestum est per totam almaniam quomodo falsificavit scripta Joh. Reuchl, alius scriptor Theologorum est Magister Ortuinus qui est filius presbyteri, qui etiam est concubinaris, & deprehensus in adulterio. Deinde habent alium de quo bene audivistis. Doctorem Vigandum Wirt, Ortinis Prædicatorem, qui similiter est infamis. Ipse composuit librum quod beata virgo est concepta in peccato Originali, & fecerat ma-

ius. Et ergo nunc coactus revocare verbum
& scripta sua publice Heidelbergæ, quod
egomet audivi & vidi. Sic potestis scire
quales sunt inimici Joh. Reuchl. Quan-
do audivi talia tunc dixi, Domine mi non
debetis talia dicere coram populo, et
essent vera. Quia scandalizatur per hoc
totus ordo, & homines accipiunt ma-
lum exemplum. Respondit ille. Etiam
vos non debetis ista fecisse contra Reuchl.
quem etiam voluistis scandalizare. Ergo
ipse nunc potest se purgare sine vestro
scandalo. Per Deum Magister Ortius
ego vellem quod haberet finem ista ca-
sa, quia est nobis multum incommodum.
Homines amplius non volunt nobis Ele-
mosynas dare, ego ivi septimana proxima
pro Caseis, & per decem dies non plures
quam 15. collegi. Quia dicunt omnes va-
de ad Joannem Reuchlin & dic quod de-
tibi caseos. Dominus Deus tribuat bo-
num finem. Et sic valeatis in Domino.
Datum Hallis in Saxonia.

MAT.

Matheus Finck a.
Finckenher d.

253.

MAT

IN
bilo
suffic
nrbe
tia D
non
quia
ctas
prom
Rom
docu
velle
in be
Imp
ecce
stant
mili
cept
tibu
quo
quo
hab

MATTHÆUS FINCK JBACCU-
larius M. Ortuino Gratio

INenarrabiles salutes & amores ineffa-
biles honorabilis vir, quoniam quidem
sufficienter scitur, quomodo sto hic in
urbe Rom & sum in Copistria, & de gra-
tia Dei habeo bonum servitium. Ergo
non est necesse quod scribo vobis de eo,
quia etiam non libenter legitis produ-
ctas literas. Sed secundum hoc quod
promisi vobis scribere novitates ex urbe
Rom, ad minus semel in mense & quan-
docunque irent Cursores vel postæ, tunc
vellem certificare vos, quomodo stat hic
in bellis & in aliis & de rege Franciæ & de
Imperatore, propterea potestis cogitare,
ecce iste est superbus, quia habet bonam
stantiam Romæ, & propterea non curat
mihi scribere, & est oblitus quod fui Præ-
ceptor suus & docui eum in Poesi & in ar-
tibus & cum hoc etiam in Græcismo, ita
quod pro parte est bonus Græcus. Dico
quod non, & Diabolus auferat me si non
habeo vos in memoria & in orationibus

meis erga Deum. Quia dicit Gre. quod ingratitude est radix omnium vitiorum, ergo qui peccat ingratitude, peccat in omnibus peccatis. Sed si ego non scriberem vobis per superbiam, tunc essem vobis ingratus qui fecistis mihi talia bona. Sed habeo rationabiles causas, quod non direxi literas ad Dominat. vestram, quia pro magna parte fui infirmus, & nescio quid fuit mihi. Medicus dicit quod habeo aliquid in stomacho & non scio digerere. Etiam nudius tertius sumpsi unam purgationem; Et salva reverentia coram Dominatione vestra, ego merdavi unam merdam ita tenuem quod aliquis posset sorbere cum cochleari. Et cum hoc exivit de me una petia alba bene ita magnificut pyrum. Et dixit Medicus: Illa est materia indigesta & causat febrem; Sed pro nunc scio iterum bene comedere, quia habeo bonum appetitum. Laudetur Deus. Et si maneo sanus, tunc semper volo scribere vobis. Et pro ista vice debetis scire quod Sanctissimus adhuc est Florentiæ & Curisani hic maledicunt ei quod non venit.

quia

quia non possunt expedire negotia sua. Sed ego dico quod debent habere patientiam, & non debent ei maledicere, alias sunt excommunicati; Et allego eis Jura supra hoc, quia vado hic ad Sapientiam & studeo: Jam feci magnum profectum in utroq; Jure in uno ita bene sicut in alio. Sed dicunt aliqui quod oculi dolent Sanctissimo, ergo non potest ambulare per aerem. Debetis etiam scire quod Rex Franciæ revertit in Franciam, vult portare magis populum ad bellandum contra Imperatorem. Et Hispani volunt auxiliare Imperatori, & habetis scire quod erit magna guerra. Quapropter debemus dicere in Orationibus nostris: Da pacem Domine in diebus nostris. Quia non est bonum quod est guerra in istis locis, pro Curtisanis. Si esset pax, tunc semel deberetis mihi scribere de Vacantia unius beneficii sive est curatum sive non curatum sive de jure patronatus sive aliter. Quia ego nunc habeo bonam Experientiam, & vellem bene impetrare aliquid. Et si habetis unam litem, tunc ego volo

volo sollicitare vobis hic. Etiam de causa cum Joh. Reuchl. Debetis scire quod Magister noster Jacobus de Hochstraten collegit adhuc alios articulos in speculo oculari: & sunt ita bene hæreticales sicut alii. Et ipse jam est Florentiæ cum Curia & diligenter sollicitat. Non debetis dubitare quod non habetis victoriam. Scribatis mihi similiter nova & valeatis cum gloria. Datum Romæ.

M. PHILIPPUS SCHLAURAFF,
Mag. Ort. Gratio.

Salutem sesquipedalem Venerabilis Magister, sciatis quod accepi literam vestram valde Poeticaliter scriptam: sicut est consuetudo vestra. Et scripsistis: Datum in Colonia, quando habuimus bona convivia: & viximus in hilaritate: & non curavimus de gravitate. Et consideravi quod fuistis bene vinificatus, id est, vino repletus dicendo Poeticaliter, & credo quod fuistis ebrius quando scripsistis illud dictamen. Et scribitis mihi quod debeo

debeo vobis mittere illud Carmen quod
compilavi de ambulatione mea hinc inde
per Almania[m] quando visitavi Universi-
tates: habens mandatum a Theologis
quod debui seminare favorem eorum
contra Johannem Reuchlin, & quomodo
fui ibi tribilatus a Poetis qui sunt hinc
inde. Faciam utique, sed vos iterum debe-
tis mihi aliquid mittere de vestris operi-
bus. Et dedi huic nuncio quod portaret
vobis. Etiam sciatis, quæ composui
rithmice non attendens quantitates: vi-
detur mihi quod sonat melius sic: Etiam
ego non didici illam Poetiam, nec euro.
Valete ex Bruneck in Flandria.

Carmen Rithmicale Magistri Philip-
pi Schlauraff quod compilavit & com-
portavit, quando fuit Cursor in Theolo-
gia & ambulavit per totam Almania[m]
superiorem.

Christe Deus omnipotens: in quem spe-
rat omne Ens
Qui es Deus Deorum: per omnia secula
seculorum.

Tu

Tu velis mihi esse propitius: quando tribulat me inimicus.

Mitte unum diabolum: qui ducat ad patibulum.

Poetas & Juristas: qui dederunt mihi

Præsertim in Saxonia: ubi fui studens in

Logica.

Quam docuit me Sibutus: qui est in medicina inbutus.

Et habet antiquam vetulam quæ vendit

bonam Cerevisiam.

Tunc est ibi unus Poeta: qui vocatur Bal-

thasar de Facha.

Qui me tribulavit, quod mihi valde doloravit.

Tunc Philippus Engentinus: qui non est vexator minus.

Incepit unam guerram: tunc quæsi vi aliam terram.

Et cogitavi bonam rem: ut ad Rostock

Ubi Hermanus Buschius: mortificavit

unum Carminibus.

Tunc audiui in via: quod viget ibi pesti-

Et ivi ad Gripswaldiam: quæ habet me-

dicam Companiam.

Et

Et sibi abivi mox: quamvis fuit statim nox
Et veni ad Frackfurdiam: quæ jacet apud Oderam.

Ibi Hermannus Trebellius: cum suis Poematibus.

Multum me infamavit: & audacter blasphemavit.

Nec non duo Osthonii: qui sunt hujus discipuli.

Qui multis cognominibus: vexabant me in civibus.

Dohies mich die/gantze Stadt: das Colnisch Copulat.

Ita quod ampulavi in Austriam: ad meam malam fortunam

Quia Collimicius (veniat ei sanctus Anthonius)

Fuit ibi Rector: & meus Inimicator.

Vocans me traditorem: & volens ponere ad Carcerem.

Nisi fecisset Heckman: sed Joachimus Vadian.

Novum infortunium: propter Pepercendum.

Mecam ibi incepit: quia eum vilipendit.

In

In sua defensione: quamvis cum magna
ratione.

Tunc dixi quod sum innocens, & rogavi
eum flens,

Quod vellet me dimittere: tunc dixi eis
tacere.

Rector Buræ lilii: quod retineret me
cum vi.

Et dixit Cuspinianus: quem amat Rex
Maximilianus.

Quod Magistri in artibus: sunt Doctores
in peccatis mortal.

Tunc incepti inde transire: & ad Ingol-
stad venire.

Hic Philomusus habitat: & contra Theo-
metrificat.

Tunc timens ejus furiam, transivi ad
Nurmbergam.

Ubi quidam Pirckheymer: qui non est
Magister.

Fecit mihi instantiam: sed audiui ibi clam
Quod cum multis fociis: in partibus di-
versis.

Magna in Conjuratone: vellet stare pro
Capnione:

Et

Et contra nos Theologos : facere multos
libros

Et fuit mihi dictum, quod noviter unum
librum.

Scriptit de usura : quam admittit Theo-
logia.

Sicut Bononiæ est disputatum : & per Ma-
gistros nostros probatum.

Sic ivi post unum mensem : ad Universita-
tem Lipsensem.

Ubi Richardus Crocus : qui dicitur esse
Anglicus,

Vidit me per viam : & dixit illam bestiam
Ego novi Colonia : Respondi noli dicere
Quia ego non sum, tunc dixit ad suum so-
cium.

Iste pro Theologis : est proditor Capnio-
nis.

Et est magnus pultronus, quod dixi Ma-
gistris in artibus.

Qui juraverunt invicem : accipere ei le-
ctionem.

Ita quod in posteram : non amplius ha-
beret stipendium.

Venit Molcellanus : dicens ille Beanus
Debe-

Deberet ad patibulum: suspendi per su-
um collum

Et fui Licentiatus: & ad Erfordiam in-
tentionatus.

Ubi Aperbachius me in cepit tribulare.

Et Eobanus Hessus: qui nunquam fuit
fessus.

Quærere in plateis: ut percuterent me
cum pugnīs.

Et multum terribiliter vexavit me bis vel
ter.

Et dixit ad studentes: frangatis ei dentes.

Quia Theologicus: Reuchlin est inimi-
cus.

Tunc dixit crocus Rubianus: unde ve-
nit iste Beanus.

Qui non est nobis noxtus: dixi quod sum
promotus.

Respondit, eatis utique, tunc volui rever-
tere.

Statim ad Coloniam, vadens per Bucho-
niam

Sed dixit quidam socius, quod Mutianus
Rufius

Esset itinere; Et posset me percutere.

Tunc

Tunc ivi per Campaniam : & veni iterum
in Misiniam (piano.

Quod fuit ibi subito, dictum Esticam-
Qui misit suos discipulos, qui traxerunt
mecum crinibus.

Et dixit Spalatinus, qui est ejus vicinus.
Quia etiam ex parte sua, darent mihi ver-
bera.

Ergo satis percussus, veni ad quoddam
Nemus, gelus

Ibi quidam diabolus, vel certe malus An-
Sturnū ad me purtavit, qui ubi cognovit
Dedit mihi alapā, tunc ivi ad Franconiā.
Ubi est fluvius Moenus, ibi Ulrichus Hut-
tenus

Juravit levatis digitis, quod vellet
me percutere virgis.

Si vellem ibi stare, tunc cogitavi meum
salutare.

Vadens hinc in Sveviam, ad civitatem
Augustam,

Ibi Conratus Beutinger, qui non placet
Brulifer.

Noluit me permittere, quod possem hic
quiescere

Tunc

Tunc præterivi Studgardiam, quia habet ibi stantiam.

Renchlin ille hæreticus, qui fuit mihi suspectus.

Tunc ad Tubingam abii, hic sedent multi socii.

Qui novos libros faciunt, & Theologos vilipendunt.

Quorum est vilissimus, Philippus Melanchthonius.

Sicut ego cognovi. Et igitur Deo vovi, Si viderem illum mortuum, quod irem ad sanctum Jacobum.

Fuit & Bebelius, & Joannes Brasicanus. Et Paulus Vereander, die schworen alle miteinander.

Quod vellent me percutere, si non vellem recedere.

Sed quidam hic Theologus, cum nomine Franciscus.

Sua cavifatione portavit me ex illa regione.

Tunc cogitavi ire, & ab illis Poetis venire. Et ivi ad unam patriam, quam dicunt Argentinam.

Ibi in media via, facta est una Rebaltria.
Quia Nicolaus Gerbelius, cum suis dis-
putationibus.

Confundit me in populo : quod steti in
magno scandalo,

Venit Sebestianus Brant, der nam mich
bey der Hand

Dicens mihi sequere, nos volumus navi-
gare.

Abhinc in Narragoniam, propter tuam
stultitiam.

Et fuit ibi Schurerius : qui est pinguis so-
cius.

Ipse me derisit, & dixit: Herr jr müßet mit
Bisins Schlauraffenland : do seint jr fast
vvol bekand.

Collegi meā tunicam : & cœpi inde fugā.
Pergens ad Sletstadium : cum vidi Wiin-
phelingum

Qui habet unum pellicium : quod est be-
ne impinguatum,

Nec non Jacobum Spigel: qui dixit: vvo-
herdu Daubengigel.

Respondi quod ex Suevia : tunc dixit
quod sum bestia.

M

Et

Et ego fui iratus: tunc dixit mihi Kircherus
Quod irem ad Athenas: & discerem Græ-
cas literas,

Et fuit etiam Sapidus: cum multis suis
scholaribus.

Dans mihi disciplinam: tunc invocavi
cælorum reginam.

Tunc exclamavit Storckius: volvamus
hunc de gradibus.

Respondit ei Phrygio: parcamus lacer-
dotio.

Venit beatus Rhenanus: quærens an sum
Almanus.

Respondi, sum ex Flandria: tunc statim
duo verbera (re,

Accepi super capite: quod vix potui audi-
Et ivi hinc ad Hagenavv, do vvurden mir
die Augen blau.

Per te Wolffgange Angst: Gott gib dass
da hangst.

Quia me cū baculo percusseras in oculo,
Accurrit autem Setzerias; qui vix est ba-
cularius.

Cum uno magno volumine: percutione
me in latere.

Quod

Quod non habui spiritum : tunc oravi il-
lum socium.

Quod facerem confessionem : quia ha-
berem contritionem,

Sed ego in noctis medio : surrexi de cu-
biculo.

Et ivi ad Friburgiam : quærens miseri-
cordiam.

Sed ibi multi nobiles : armati & horribi-
Reuchlin defenderunt : & mihi mortem
minaverunt

Nec non unus vetulus : qui vocatur Zasius
Ille antiquus Jurista : quæsit an sum
Scotista?

Respondi: Doctor sanctus est mihi autor
sumus,

Tunc fecit me risibilem : quod habui pu-
dorem.

Et statim quidam Amorbach : spricht ich
vvil ein anders machen.

Und langet mir die Pritschen : her so vvil
ich ihn ein neues lern.

Sic fui hinc fugatus : quia sum ad mise-
riam natus.

Et veni Basiliam : ubi vidi quendam.

Qui Erasmus dicitur : & multum hono-
ratur.

Tunc dixi cum licentia : dicat vesra ex-
cellentia.

Si estis Magister nostrandus : vel statim
qualificantus ?

Respondit ipse utiq; : tunc sivi cum stare.
Sed in domo Frobenii : Sunt multi pravi
hæretici

Nec non Glarianus : qui imposuit mihi
manus

Percutiens in dorsum : & projiciens deor-
sum.

Et dixi per tuam lauream : Fac mecum
misericordiam.

Tunc ivi ad Naviculam : abiens Worma-
tiam.

Ubi in hospitio : cum Theobaldo medico
Fuit mihi lis : quia de Theologis.

Dicebat multa scandala : tunc dicebam
cum modestia.

Vos estis homo stolidus : Et statim unus
Cafeus.

Stetit mihi in capite : & si recessi cum vul-
nere.

usque

Usque ad Moguntiam: ubi mihi gratiam
Fecit Prædicator: Bartholo: decimaror.
Dans mihi hospitium: & jurans per De-
um vivum.

Si vissem ad Coronam: quod accepissem
vexationem bonam

Quia ibi commensales: sunt valde ne-
quitiales.

Nicolaus Carbachius: qui legens pro
scholaribus.

Exponit Titum Livium, tunc reperi Hui-
tichium.

Qui ex antiquo odio: percussit me cum
scamno.

Quia feci unum bombum: tunc dedit
mihi pugnum.

Doctor Conrad Weydman: ich sprach
wie soll ich das verstahn

Tunc trusit me Johan. Königstein, quod
cecidit de gradibus.

Et sic post hoc periculum: contulit me ad
Rheum.

Ubi cum ambulavi: visus est mihi in navi.
Doctor Thomas Murner, Ordinis mino-
rum frater,

Qui dixit, nisi parcerem: propter meam
dignitatem.

Statim coram omnibus: jaceres hic in flo-
ribus.

Respondi, quare hoc? tunc dixit schweig
du Holtzbock.

Es leytt mir noch im Sinn: quod fecisti
Doctor Reuchlin.

Sic ivi ad Coloniam: & inveni bonam
companiam.

Quamvis mihi Buschius: cum suis audi-
toribus.

Et Johannes Cæsarius: qui legit ibi Plinius
Facerent instantias: quia non curavi has.
Sed steti cum Theologis: & vixi in lætitiis.
Und gab nicht ein Har: auff den Graven
von neuen Ar.

Quamvis fit Poeticus: quia Pepercornus.
In suis dictaminibus: dicit de nobilibus
Qui quamvis sunt clari: non possunt ex-
cusari.

Et debent sibi solvere: pro sua obscuri-
tate.

Et sic est finis: propter honorem Univer-
sitatis.

M. NOSTER BARTHOLOMÆUS

Kuckuck M. O.

Salutes innumerabiles cum summa
 Veneratione a parte ante Venerabilis
 Mag. non facto præambulo aut multo
 circuitu verborum habetis scire sicut nu-
 per scripsistis mihi, quod deberem vobis
 notificare qualiter negotium in causa fi-
 dei stat hic. Sciatis quod bene stat, sed
 nondum exivit Sūia diffinitiva. Et est hic
 unus Jurista qui vocatur Martinus Groni-
 gen: Doct. Senensis ut ipse dicit satis præ-
 tensus & superbus. Ipse debet latiniza-
 re Speculum oculare: & est valde præ-
 sumptuosus: quia cupit videri. Aliqui
 laudant eum: & quæsiui nuper ex eis.
 Quid plus scit quam alius: Tunc dixerunt
 quod habet bonam notitiam in Græco.
 Et sic videtis quod non est curandum de
 eo, quod Græcum non est de essentia sa-
 cræ Scripturæ. Et credo quod non scit u-
 num punctum in libris Sūnarum, nec ipse
 posset mihi formare unum Syllogismū in
 Baroco aut Celarent: quia non est Logicus
 Ipse nuper vocavit me aſinum. Et dixi ei:

si es ita audax, tunc disputa mecum: & tibi
 bisavi eum audacter: Et tacuit, tunc ulte-
 rius vexando eum, dixi: ego arguo quod
 tu sis asinus. Primo sic: Quicquid portat
 onera, est asinus: tu portas onera; ergo es
 asinus. Minorem probo, quia tu portas
 istum librum: Et fuit verum quia ipse
 portavit unum librum quem dedit Jaco-
 bus Questenberg ad studendum intus
 contra Mag. nost. Jacobum de Hochstra-
 ten. Tunc non fuit ita prudens quod ne-
 garet mihi Majorem, quia non potuissem
 probare: sed scivi quod nihil scit in Lo-
 gica. Dixi ergo ad eum: Domine Doctor
 Vos vultis vos intromittere in negotio
 Theologorum, quod non est in faculta-
 te vestra, ego suaderem vobis quod di-
 mitteretis; Quia vos non intelligitis Ma-
 teriam istam, alias potestis venire ad da-
 mnum. Quia Theologi non volunt quod
 Juriste, debent tractare causas fidei. Et
 statim ille iratus dixit, ego non solum in-
 telligo istam materiam; Sed etiam video
 quod tu es una maledicta bestia, tunc fui
 etiam commotus, & surrexit & fuit inter

nos magna rixa in die illa. Dixiteue mihi
M. N. Petrus Meyer Plebanus Franck-
fordiensis, eamus ad hospitium pro co-
medere, quia est tempus ap prandium,
permittatis stare illum bonum virum
quia non intelligit facta sua, ipse adhuc
deberet ire ad scholas desuper, sed debe-
tis scire Magister Ortuine quod volumus
pulcherrime vindicare istam injuriam.
Ipse est studens Coloniensis, & fletit in
Bursa Montis, quod ego pro certo scio,
ergo faciatis quod Universitas citat eum,
tunc volumus eum declarare perjurium
quia est immatriculatus in matricula Uni-
versitatis & fecit juramentum quod vult
procurare bonum Universitatis, sed nunc
stat cum Johanne Reuchlin contra Uni-
versitatem, & rogo quod velitis hoc sta-
tim facere, & mittatis mihi librum Joh.
P. qui intitlatur Defensio Joh. Peper-
corni contra famosas, ego vidi nuper
unum socium portare huc, & vellem ita
libenter habere quod cor dolet mihi in-
de: Quia talis liber habet multas propo-
sitiones subtiles. Dominus Deus noster

in æterna gloria det vobis salutem & pacem, Amen.

JODOCUS SARTORIS

Magist, Ort, Gratio.

Salutem sempiternam & novum annum cum bona fortuna sicut est in mundo, & plus si est possibile opto vestræ Dominationi, quæ debet scire quod adhuc bene succedit mihi de gratia Dei, qui tribuit mihi misericordiam suam, & sicut dicit Psal. Exaudivit Dominus deprecationem meam, Dominus orationem suscepit, quia oro cotidie pro peccatis meis, & peto quod Dominus noster Jesus Christus velit mihi custodire animam & corpus, sed tamen magis animam; Quia corpus est pluvius: & sicut dicit sacra Scriptura. Pulvis es & in pulverem reverteris. Etiam spero quod non male succedit vobis: Quia quando unus habet istam gratiam a Deo quod semper pœnitet de peccatis suis, & orat devote orationes suas etiam non saepe jejunit, tamen Dominus Deus non vult quod male succedit ei, ego scio quod habetis bonam conscientiam, & semper

& pa

IS

n an-
est in
vestre
dad-
ei, qu
z ficut
reca-
nso-
men
Chri
cor-
cor-
iptu-
eris.
t vo-
ran-
pec-
erit
dens
scio
&
per

Jodocus Sartorius

semp
bon
mo
con
& fu
hab
unum
rum
ego
pita
una
fore
bru
que
tion
Mi
con
bio
me
con
ne
no
con
no
lau
sta

semper estis in Studio volent procurare bonum Ecclesiæ. Quia scio bene quomodo nuper scripsistis unum librum contra quendam hæreticum. Joh. Reu. & fuit ita magistraliter compilatus quod habui admittationem exinde, & dixi ad unum Cursores de Ordine Prædicatorum qui circumportavit talem librum: ego credo quod iste homo habet duo capita quod potest ita scientifice praticare unam rem, sed intellexi etiam ab illo cursore quod scribitis commentum super librum Mag. nostri Arnoldi de Tungaris, quem articulatim composuit de propositionibus hæreticalibus Speculi ocularis. Mittratis mihi quando est perfectum tale commentum. Quia scio quod proculdubio erit mirabile, exponens omnia argumenta & notabilia & propositiones & conclusiones & corollaria, quæ pauci bene intelligunt, quia ille Mag. noster est nominis subtilis in scriptis suis sicut communiter Albertistæ in via sua: sed non debetis mihi pro malo habere quod laudo albertistas, cum vos estis Thomistæ, quia non est magna differentia, & mul-

tum concordant in aliquibus, sed Doctor sanctus est profundior, & hoc habet ex speciali inspiratione Spiritus sancti, quapropter etiam dicitur Doctor sanctus, quamvis Reuchlin non vocat eum sic in suis scripturis, & propterea est hereticus & maneat in nomine diaboli, ego nuper fui iratus super unum Juristam qui defendit eum, & scripsi unum carmen metricum contra eum; etenim soleo poeticare etiam quando sum solus ex arte metrificandi Bebelii quæ est multum subtilis,

EST AUTEM HOC

Carmen.

Astipotēti Dei Mater venerabilis Christi
Da precibus famuli aures benignas tui.
Qui te orat Maria pro sancta Theologia
Contra quam scribit Reuch. Jurista mal⁹.
Non clarificatus nec desuper illuminatus
Qualiter esse debet qui vult placere tibi.
Ergo tuum natum memento habere rogarum

Ut subvenire venit huic facultati suæ.

Et est Elegiacum & scanditur sicut primum metrum in Boetio, incipiens: Carmina quæ quondam studio &c. Sed nuncius non dixit mihi quod vult ita cito recedere, alias volui vobis misisse plura metra quæ scripsi pro defensione Ecclesie & fidei: ergo cogitate quod mittatis mihi tale commentum a vobis practicum, tunc iterum volo vobis aliquid novum mittere. Valete raptim faustum zelose Datum Olmuntz in Moravia.

M. GUILHELMUS LAMPARTIUM Mag. M. Ort. Gratio Sal.

Reverende vir secundum quod dixistis & mandastis mihi quod statim quando venio ad Romam, debeo vobis scribere quomodo transivit mihi in via per omnia, & quomodo sto quoad sanitatem corporis, & sciatis quod de gratia Dei adhuc sum sanus & vellem etiam de vobis libenter audire quod estis sanus, sed spero si vult Dominus Deus quod estis sanus, & facio vobis notum, qualiter statim

tim quando veni ad Moguntiam in hospitium Coronæ, tunc inveni ibi quosdam viros qui loquebantur de causa fidei & erant pro Doct. Reu. & quando viderunt quod ego sum Colonienfis, adhuc magis loquebantur & fecerunt mihi in despectum, & laudaverunt Joh. Reu. & parvipenderunt M. nostr. in Colonia & dixerunt quod essent vespertilioes quæ nihil habent agere in luce, sed volant in tenebris, tractant obscuritates, tunc ego dixi: audiatur pars altera, & allegavi flores legum, & ipsi inceperunt me irritare multis malis verbis quod dixi, quid mihi cum Reuchlin? Permittatis me comedere pro pecunia mea, & potestis dicere Domine Wilhelm: vos debuissetis perseverasse & audacter respondisse ipsis. Sciatis quod non est faciendum in isto loco, & audiui quod nuper unus in isto hospitio fuit percussus cum uno scamno quod defendit M. N. Jacobum de Hochstraten, quia isti socii qui vadunt ibi, ad mensam sunt valde terribiles, & habent gladios & spados, & unus ex eis est Comes, & est lon-

gus vir, & habet albos crines. Ipsi dicunt quod accipit cum manibus suis unum virum armatum & jactat eum ad terram, & habet gladium ita longum sicut gigas, quando vidi eum tunc tacui & permisi eos loqui, sed cogitavi quod vellem vobis scribere, sed pro tunc non statim habui nuncium, sed quando veni ad Wormatiam intravimus ad unum hospitium, ubi sunt multi Doctores qui sunt in Judicio Camera, ibi dicebant mirabilia contra Theologos & audiivi quod citaverunt Joh. Pfefferk. propter Sturmglock, & dixit unus, vos videbitis quod adhuc in paucis annis auferentur isti Mag. nost. & non erunt amplius, tunc dixi, quis tunc predicabit vobis & docebit in fide Catholica? Respondit ille: Hoc faciunt docti Theologi qui intelligunt scripturas sicut Eras. Roterodamus, Paulus Ricius, Joh. Reuchl. & alii, tunc tacui & cogitavi mecum. Stultus stulta loquitur, & sedit unus in mensa nomine Theobaldus Fettich qui pro nunc est Doct. Medicinæ & cognovi eum quia olim stetit Colonia

in Bursa montis : ipse multo plura dixit quam alij, & dixi ei: Vos debetis recordare quod fecistis Juramentum Rectori & Universitati Colonienfi: respondit quod merderet super nos omnes, sed transeant illa. Postea quando exivimus Wormatiam, venerunt quidam viri terribiles in equis, habentes balistas cum telis & volentes nos sagittare, tunc facius meus clamavit: Jesus Jesus, & ego habens bonum cor dixi quod non debet ita clamare, & dixi ad illos viros: Domini gratiosi nolite sagittare nos, quia non sumus induti cum armis & non sumus inimici vestri sed sumus clerici: & tendimus Romam pro beneficiis, tunc unus dixit, quid ego curo beneficia? Detis mihi pecuniam & sociis meis quod habemus bibalia vel diabolus debet vos confundere. Tunc si volumus venire de ipsis oportet quod dedimus ipsis ij florenos. Et ego dixi occulte: Bibite, quod diaboli benedicat vobis. Et postea socius meus dixit: Quid vobis videtur, volumus illos citare ad Curiam Romanam? tunc dixi quod non

est

est possibile, quia non scimus nomina
 ipsorum. Deinde per multam merdam
 ivimus ad Augustam, & valde pluit. Et
 etiam ita nixit quod non potuimus ape-
 rire oculos nostros, tunc dixit socius: O
 diabole quomodo friget me. Si essem ad-
 huc Coloniae, ego non vellem ire ad Cu-
 riam Romanam. Et ego risi. In hospitio
 autem erat una pulchra virgo, & de no-
 cte fecerunt Choream, & socius meus
 chorizavit etiam, & dixi ei quod non de-
 beret facere. Quia est Magister & non de-
 beret exercere istas levitates, sed ipse non
 curavit. Et dixit mihi: si illa virgo vellet
 mecum dormire per unam noctem, ego
 vellem de merda ejus comedere unam
 libram. Et non potui amplius audire, sed
 allegavi Ecclesiasten, id est, Vanitas vani-
 tatum & omnia vanitas, & ivi dormitum.
 De mane venimus ad Landzberg, ubi so-
 cius meus supposuit ancillam Hospitis
 per noctem. Et de mane quando exivi-
 mus hospitium, tunc equus suus claudi-
 cavit. Et dixi, supponatis cras amplius an-
 cillas, sed unus faber juvit eum. Et postea

ivi-

ivim^{us} ad Schongavv ubi emimus pulchra
specula. Deinde ivimus versus Ispruck,
tunt fuit ita mala via quod equi non po-
tuerunt ire, & fuit ita profunda merda
quod transivit equis ad ventres superius,
Et sic post multas tribulationes venimus
Isprucken ubi fuit Dominus Imperator
& ejus Vasalli & Curiales & Satrapæ &
milites & armigeri, habentes vestes seric-
as & catenas aureas in collibus suis. Et
aliqui fuerunt terribiles cum Barbis &
Birretis scissis militariter. Et timui come-
dere in hospitio, quia audiui unum di-
centem, si esset Imperator, ipse vellet sus-
pendere omnes Curtisanos: quia vadunt
Romam & discunt nequitias. Ibi etiam
decipiunt se invicem pro beneficiis, &
vexant alios beneficiatos in Almania, &
faciunt quod pecunia venit ad Romam
de Almania. Et sic vidi quod isti Curiales
non curant Deum neq; homines, & ergo
peribunt sicut pulvis a facie venti. Postea
transivimus per unum montem qui fuit
plenus nive & est ita altus, quod credo
quod transit ad medium cœli. Et fuit ita

ma-

magnum Frigus super illum montē quod
putavi habere febrem, & cogitavi de stufa
mea Coloniae. Dixit autē socius meus, O
si haberem Pellicium meum, tunc dixi ei:
vos semper queritis de frigiditate quan-
do estis in Campo, & quando venitis ad
hospitium, tum vultis supponere. Non
scitis quod coitus etiam infrigidat? re-
spondit ipse quod non videtur sibi quod
infrigidat, sed calefacit. Et debetis scire
M. Ott. quod in vita mea non vidi unum
hominem ita luxuriosum, semper quan-
do intravimus unum hospitium tunc pri-
mum verbum fuit ad famulum hospitis.
O famule! non habemus aliquid proge-
nibus? Datulus meus stat mihi ita dure,
ego scio quod vellem cum eo nuces supra
percutere. Deinde venimus ad Triden-
tum, & parcat mihi Dominus & vos
etiam non habeatis mihi pro malo quod
scribo vobis veritatem; Quia ibi etiam se-
mel purgavi rienes vadens occulte ad pro-
stibulum, sed postea de nocte oravi horas
debeata virgine pro peccato illo. Fuerunt
ibi multae gentes: volentes ire ad Veronā,
& fa-

& facere ibi mirabilia, & dicebantur nobis grandia, quomodo imperator velit captivare Venetiam, & vidimus Bombardas & alia multa, qualia non vidi in vita mea. Et una Sabbattorum venimus ad Veronam. Illa est pulchra civitas habens muros, castra & fortalitia. Et vidimus ibi domum Ditheri de Bern ubi ipse habitavit, & ibi superavit & mortificavit multos gigantes qui bellaverunt cum ipso: postea volentes procedere, diu non potuimus propter metum Venetianorum, quia dicebatur quod essent in campo, & fuit verum. Quia postea apud Manduam audivimus eos bombardare, quia jacebant ante Brixiam. Et dixit socius meus. Hic natus fuit Virgilius, respondi: Quid curo illum paganum? Nos volumus ire ad Carmelitas & videre Baptistam Mantuanum qui in duplo est melior quam Virgilius, sicut ego audiui bene decies ab Ortuino: & dixi ei: Quomodo semel reprehendistis Donatum quando dicit Dotissimus Poetarum fuit Virgilius vel optimus plebis: & dixistis: Sed esset Don-

tus hic, ego vellem ei in faciē dicere quod mentitur : quia Baptista Mantuanus est super Virgilium. Et quando venimus ad claustrum Carmelitarum, dicebatur nobis, quod Baptista Mantuanus est mortuus: tunc dixi: Requiescat in pace. Deinde venimus ad Bononiam ubi fuit Sanctissimus & etiam Rex Franciæ. Ibi audivimus missam Papalem : & accepimus multas indulgentias pro omnibus peccatis, tam venialibus quam mortalibus, & fecimus Confessionem : tunc fuit ibi Reveren: pater frater Jacobus de Hochstraten Magist. noster & inquisitor hæreticæ pravitatis : Et ego videns eum dixi: O pater reverende quid excellentia vestra facit hic ? Ego putavi quod estis Romæ, tunc dedi ei literas vestras & literas Magist. nostri Arnoldi de Tungaris : tunc respondit mihi quod vult impetrare per regem Franciæ, quod Reuchlin debet declarari hæreticus : Et speculum Oculare debet comburi. Interrogavi autem eum intelligit tunc etiam Rex istam materiam? Respondit: Licet ipse non intelligit.

ligit per se, tamen Theologi in Parrhisiâ
instruxerunt eum. Et Confessor suus Wil-
helmus parvi qui est vir zelosus dixit ei in
confessione, quod non vult eum absolve-
re nisi vult facere cum Papa quod Reu-
deklarabitur hæreticus. Et gavisus sum
valde, & dixi: Det Dominus Deus quod
fiat secundum verba vestra. Et inveni
ibi multos Curtisanos mihi notos, & in-
vitavi eos ad hospitium. Deinde iui-
mus ad Florentiam, quæ est ita pulchra
Civitas, sicut est in mundo. Et postea
Senam, ubi est Universitas, sed sunt
pauci Theologi. Postea sunt parvæ Civi-
tates, & una vocatur Montefiascon: ibi
bibimus optimum vinum quale non bi-
bi in vita mea: & interrogavi hospitem,
quomodo vocatur illud vinum? Respon-
dit quod est lachryma Christi, tunc dixit
socius meus: utinam Christus vellet etiam
flere in patri nostra. Et sic bibimus bo-
nam potionem. Et post duos dies intra-
vimus Romam. Laetetur Deus qui libe-
ravit nos de multis tribulationibus quæ
sunt in tota via: nec non in mala Scarpa-
ria

ria, te
nova
beno
& ha
ego:
vidi
bus
quo
cred
vim
alia
fani
ria,

TH

Q
re
op
te
ne
do

ria, sed nunc in Curia non intellexi aliqua nova, nisi quod vidi hic unum animal bene ita magnum, sicut quatuor equi, & habet rostrum bene ita longum sicut ego: & est mirabilis creatura. Quando viditunc dixi: Mirabilis Deus in operibus suis. Ego vellem dare unum florenum quod videre deberetis illam bestiam. Sed credo per Deum quod satis bene expedivime scribendo. Vos similiter faciatis, alias nunquam vobis scribam. Et valeto saniter. Datum Raptim Romanæ Curia.

THOMAS KLORBIUS HUMILITER
Theologiæ Doctor, Mag.
Ort, Salutem,

Quia scriptum est, vexatio dat intellectum; Ergo non debetis mihi habere pro malo quod modicum teneo vobis oppositum: cum ego facio in bonam partem. Vos nuper scripsistis in uno dictamine de uno Magist. nostro: qui est valde doctus: & est Doctor multorum annorum
& est

& est profundus Scotista: & est valde curiosus in libris Sⁿarum: etiā scit mentetenus totum librū Doctoris sancti de Ente & Essentia: & fortalitium fidei est ei sicut pater noster, & per artem memorativam impressit sibi formalitates Scoti sicut ceram, & ultimo scribitis quod est membrum decē Universitatum. Parcatis mihi vos estis incongruus. Quia unum membrum non potest habere plura corpora: sed per contrarium unum corpus bene habet plura membra: Quia corpus humanum habet caput, pedes manus brachia ventrem Piriapum vel vulvam si est mulier, & pes est membrum hominis: & caput est membrum hominis: &c. Et totū corpus hominis habet sub se illa membra: & illa membra subsunt huic corpori: sicut species suo generi. Sed nullū istorum membrorum habet sub se plura corpora: sed si velitis dicere quod talis Magister noster est corpus decem Universitatum: Iterum ego vellem reprehendere vos. Quia ibi putaret aliquis, quod decem Universitates essent membra illius
Ma-

Magi
Univ
lum
raren
etiam
mine
sitati
Quia
quan
volu
Adv
ficili
mat
nost
tricu
ad te
nes,
varo
giftu
sum
men
qua
ro,
gili
bat

Magistri, & quod ipse constaret ex decem
 Universitatibus, quo posito fuesit scanda-
 lum illis x. Universitatibus, & ipsæ mino-
 rarentur exinde; cum unus homo (quia
 etiam Magist. nostri sicut scitis, sunt ho-
 mines) diceretur esse dignior tot Univer-
 sitatibus: quod est Casus impossibilis.
 Quia etiam Doctor sanctus non est plus
 quam x. Universitates. Quomodo ergo
 volumus emendare quod dicimus recte?
 Advertatis quia est quæstio multum dif-
 ficilis. Et quamvis pertinet ad Gram-
 maticalia: tamen etiam plures Magistri
 nostri non sciunt. Ille ergo qui est imma-
 triculatus in decem Universitatib⁹, etiam
 ad tempus studuit in eis: audiens lectio-
 nes, & servans statuta: facto etiam & ser-
 vato juramento, exhibens honorem Ma-
 gistris & Doctoribus, potest dicere; Ego
 sum membra x. Universitatum, & non
 membrum. Et non est Oratio incongrua
 quamvis sit ibi disconvenientia in nume-
 ro. Quia fit ibi appositio sicut in Vir-
 gilio: Formosum pastor Coridon arde-
 bat Alexin Delicias Domini. Quia ibi
 N etiam,

etiam Alexis, qui est solum unus rusticus
dicitur esse deliciae per appositionem.
Et credatis mihi quod est una subtilitas
valde notabilis. Ego didici quando steti
Lovaniae, & nondum fui Bacularius,
quando hæc materia fuit disputata per
quatuor dies. Non habeatis pro indigna-
tione: quia ex bono scripsi vobis, & Va-
lete: Datum Confluentiae.

MAGISTER OTHO HEMER-
lin. Magistro Ortuino
Gratio.

Salutis maximam copiam Venerabi-
lis Magister, Dominatio vestra ma-
gnam gratiam fecit mihi mittendo illum
notabilem librum Johan. Pfefferk, qui
intitulatur Defensio Joh. Pfeffer. contra
famosas. Ego non possum admirari satis
quod sic notabiliter & excellenter ille vir
reprehendit Joh. Reuchl. Et dixi quan-
do legi: Iste Reuchlin deberet libenter
esse mortuus. Sed Plebanus quidam exis
bonus Reuchlinista, semper opponit mi-
hi

hi arguens a majori ad minus: Et heri ante vespervas quando ivi secum spaciatum hæc verba exiverunt ab ore suo: Si Theologi non obtinuerunt contra Reuchlin in Almania, multo minus obtinebunt in Curia romana, quia in Italia sunt doctissimi viri & statim intelligent stultitiam & vanitatem Theologorum; Quia Romæ non curantur tales Frascariz. Et etiam dixit. Quale signum est hoc? quod Theologi non audent nominibus propriis scribere contra Johannem Reuchlin & coherentes, sed subordinant unum Bufonem qui neque honorem neque bona habet perdere, & huic adscribunt libros? Tunc respondi ego: Pfefferkorn quidem composuit materiam, sed Magister Ort, postea latinizavit. Dixit Plebanus. Beneficio quod Ortuinus composuit hoc Latinum, quia statim cognovi stylum suum, etiam scio quod ipse Ortuin. est de bona progenie scilicet sacerdotali, sed dicatis mihi unum: Vos habetis fateri quod Pfeff, non scit Alphabetum Latinum. Et si non scit Alphabetum, multo minus scit

legere. Et si non scit legere, multo minus scit intelligere. Et si non scit intelligere, multo minus scribere & componere. Et si non scit legere neq; intelligere neq; scribere, multo minus scit disputare de istis quæstionibus quas nemo potest sapere nisi sit profundissimus literatus. Quomodo ergo est possibile quod ipse composuit hanc materiam vel Latine vel Theutonice vel Hebraice? respondi quod videtur mihi quod Pfefferk. habet ita illuminatum intellectum: & ita sæpe audit istam materiam, quod adjuvante Deo & ex instinctu Spiritus sancti bene potest disputare desuper. Et causa illa est ita facilis, quod Reuch. posset vinci in ea etiam per uxorem Pepercorni. Dixit Plebanus: Verum est hoc; Quia credo quod uxorem Johan. Pfefferk. non vincerent quinque Juvenes quadrati rustici ex Westphalia: multo minus Johan. Reuchlin qui est senex & debilis, & per Consequens impotens poterit eam vincere, sed miror quod sanctissimus Dominus Papa & etiam Imperator noster permittunt tanta scanda-

la fieri : per istum Judaicum Bufonem, quod debet stare in loco sacro, & prædicare populo, & dare benedictionem, & facere talia, quæ si faceret unus Laicus qui fuisset semper Christianus, tamen nihil boni deberemus suspicari de eo : multo minus de Judæo baptizato, qui non debet probari quod fuerit bonus Christianus nisi post mortem. Et si non deberent hoc pati, multo minus deberent pati quod ipse intromitteret se in disputationes Doctissimorum virorum : & scandalizaret honestissimos viros. Ipse deberet suspendi cum libris & scandalis suis : sicut diu meruit. Respondi quod prædicatio Joh. Pfefferkorn non fuit Pontificalis : sed fuit Laicalis & simplex instructio : sed de libris ejus manifestum est quod ipse defendit se contra Joh. Reuch. qui parvipendit eum. Et ipse in Speculo suo manuali corrigit injustitiam Johan. Reuchl. Et quod sit bonus Christianus, præsumitur ex hoc, quod si non semper maneret bonus Christianus, ipse non esset ita iratus super Judæos, & faceret eis tan-

ta mala. Dixit Plebanus: scribere seu componere libros est una magna res, & non compedit nisi magnis & doctis viris, qui sunt altissime graduati, multo minus Joh. Pfefferk. qui est Idiota. Et ergo Theologi Colonienses nunquam debuissent prætere, quod vellent hominibus persuadere quod Pfefferkorn componit talia. Sed si ego essem Imperator, ego vellem Pfefferkorn & Hochstrat suspendere ad unum Patibulum. Respondi. Quid fecit Magist. noster Jacobus de Hochstraten? tamen est bonus imperiales, quod ego volo probare per Epistolam suam ad Imperatorem in qua sic scribit: Valeat & in æternum gaudeat Cæsarea Majestas, quam Deus optimus maximusque suæ Ecclesiæ conservare dignetur per millia tempora felicem. Dixit Plebanus: ego vidi x. malefactores mortificari & nullus fuit ita dignus mortis sicut Hochstrat, quia tam bonum & innocentem virum sic injuste tribulat, & adhuc petiit etiam adjutorium a Rege Franciæ qui est publicus inimicus Imperii contra Johannem Reuch-

Reuchlin, quod est crimen læsæ Majestatis. Et super hoc Romæ lamentavit. Respondi quod Hochstrat facit talia zelo fidei & fides major est quam imperator, & Theologi non curant supericitatem secularem. Tunc Plebanus abscessit dicens. O innocentissime Reuchlin, debes tu sic tractare a pessimis & nequitiosissimis tribulatoribus? Deus de conservet. Sed si ulla est justitia, tu non potes superari in ista causa. Ergo possum dicere: zelabunt gentes & nihil adversum de poterunt. Respondi occulte: Fiant dies ejus pauci, & Episcopatum ejus accipiat alter. Per Deum Domine Ortuine nos habemus multas tribulationes. Vellem quod ista causa esset expedita: & ergo scribatis mihi tamen quomodo stat in Curia romana, & valeatis per tot annos quod vixit Mathusalem. Datum Uratislavia.

M. PETRUS STEYNHART,
Magist. Ortuin. Gratio,
Salutem.

Multum vellem vobis scribere Domine Ortuine de novitatibus, hic inde & bellis & guerris & etiam de causa Johan. Reuchlin. Sed jam sum ita iratus quod non possum sedere præ ira: & ergo non possum scribere talia, quia cor palpat mihi quasi unus percuteret cum pugno: quia est hic unus Almanus de partibus Misnientium: & ipsi promisit mihi dare unum vocabularium Juris: nunc non vult dare: & sæpe monui eum amabilius sed non juvat. Et video quod prætendit me vexare. Sed quia scitis quod omne promissum cadit in debitum, propterea feci eum citare. Tunc hodie scripsit mihi unam literam vituperativam & scandalizavit me quasi Bufonem. Ergo sum ita iratus quod nescio quid debeo facere. Sed volo ire ad Gubernatorem & impetrare unum mandatum de capiendo: quia iste socius est mihi suspectus de fuga. Et quando non mittit mihi statim librū, tunc afferam famulos Pariselli ad captivandum eum: & mittere in Presunam: & si tunc habebit unam

Strape-

Aspecordam vel duas, capiat sibi; Quia volo cum docere quomodo debet unum circumducere: & non tenere promissu & credatis mihi firmiter quod volo rectificare illum socium, vel est damnum quod vivo; Quia oportet me habere talem librum. Quia jam pono studium meum in ordine: & emi libros in Jure & in aliis vadens cotidie quaduor horas ad sapientiam audiendo instituta, & in fortiatum & etiam in Jure Canonico, & Regulas cancelariæ, & inveni hic unum librum multum practicum, & est excellens & ex eo disco multa, ego credo quod in Almania non habetis eum, ipse est mirabilis & est valde declarativus, & intitulatur Casus longi super institutis, & practicar pulcherrimas materias, & ita profunde declarat instituta, quod sæpe dividit unum Paragaphum in x. partes, & procedit per modum dialogi, & etiam quantum ad latinitatem valde elegans. Non possum vobis scribere, quantum est utile habere talem librum: sed non debetis dicere Juristis in Colonia qui sunt fautores Joh.

Reuchlin, quia si haberent illum librum, magis subtiliter possent praticare, ego bene scio quod non habetis libenter quod studeo in Jure, quia sæpe dixistis mihi quod debeo studere in Theologia: quæ beatificat & est de majori merito, quam illa Jura quæ faciunt curvum rectum & rectum curvum. Et allegastis mihi Richardum in uno passu, attamen dico quod oportet me facere. Quia scientia Juris est de pane lucrando. Unde versus. Dat Galenus opes ut sanctio Justiniani. Ex aliis paleas ex istis collige grana. Et scitis bene quod alias sum pauper, & mater mea scripsit mihi quod debeo cogitare ad habendum victum & amictum. Quia amplius non vult mittere mihi pecuniam, & sic est per Deum. Sed jam iterum cogito de isto socio qui fecit me iratum. Valete cordialiter. Datum Romæ.

M. JOHANNES PILEATORIS,
Magist, Ort, Gratio.

Salutes vobis plures
Quam sunt in Polonia fures
In Bohemia Hæretici
In terra Suitensium rustici
In Italia Scorpiones
In Hispania Leones
In Ungaria Pediculi
In Parrhisia Articuli
In Saxoni Potatores
Et in Venetia Mercatores Et
Romæ Curtisani :
In Almania Capellani
In Frisia Caballi
In terra Franciæ Vasalli
Pisces in Marchia
Sues in Pomerania.
Oves in terra Angliæ.
Boves in regno Daciæ.
Meretrices in Bambergæ
Artifices in Nurmberga.
In Praga Judæi.
Coloniæ Pharisei.
Clerici in Herbipoli.
Naves in Neapoli
Busto ducis acufices.

Franckfordiæ Bellifices.
 Nobiles in Franconia.
 Nautæ in Selandia.
 Sodomitici Florentiæ.
 Ex ordine Prædicatorum indulgentiæ.
 Textores Augustæ,
 Per æstatem Locustæ.
 Collumbæ in Wetteravia.
 Caules in Bavaria.
 Haleces in Flandria.
 Sacci in Turingia.

Id est infinitas Salutes vobis opto Ve-
 nerabilis M. quia estis mihi ita charus sic-
 ut est possibile in charitate non ficta. Sed
 possetis dicere quod fingo illam dilectio-
 nem: quia non creditis quod est ita cor-
 dialis, igitur non volo multum scribere
 de illa. Unde versus. Laus propria sordet
 in ore. Teutonice: Eigen Lob stinckt gem
 Sed in signum dilectionis mitto vobis
 hic duo munera: scilicet unum Pater no-
 ster factum de cornu Busli: & tetegit se-
 pulchrum sanctorum Petri & Pauli, &
 multas alias reliquias Romæ. Et cum hoc
 feci,

feci, tres missas superius legi. Et dicunt
quod valet contra latrones & omnes in-
terfectoriales nequitias, quando aliquis
orat Rosarium in eo. Secundo, mitto vo-
bis unam rem quæ est ligata in pannicu-
lo, & habet virtutes contra serpentes, quia
vidi experimentum, & quodocunque
(Deus custodiat) mordet vos unus ser-
pens, tunc non nocet vobis: ego dedi
unum Carlinum pro. Fuit hic unus in
Campo flore qui facit mirabilia per vir-
tutem S. Pali, & habuit multum de ser-
pentibus terribiliter formatis: ita quod
est mirabile ad videndum. Ipse tangit eos
& non nocet ei. Sed quando mordet
animalium, tunc ipse liberat eum per ta-
lem virtutem: dans homini illam mate-
riam sic ligatam, & dicunt quod est de illa
progeniæ, cui S. Paulus concessit talem
virtutem. Quia quando S. Paulus ambu-
lavit in terris: tunc semel fuit hospitatus
ab uno viro qui tractavit eum cum sum-
ma reverentia: & faciens ei bonam Com-
pagniam præbendo comedere & bibere &
bona lectisternia, & de mane quæsit
N 7 cum

eum, o bone Domine non habeatis mihi pro malo, ego video quod estis unus magnus vir: & habetis specialem gratiam a Deo, & nō dubito quod estis sanctus: quia heri vidi vos facere miracula rogo dicatis mihi quis estis? Respondit ei sanctus Paulus: Ego sum Paulus Christi Apostolus, tunc ille vir cecidit in genua sua dicens, O sancte Paule parcatis mihi quia nescivi quis estis: & ergo rogo velitis Deum orare pro peccatis meis: & velitis mihi dare pro valedictione unam specialem gratiam propter Deum. Dixit ei sanctus Paulus; Fides tua salvum te fecit, & dedit ei talem gratiam: & omnibus successoribus suis, quod possunt sanare homines qui sunt veneficati a serpentibus. Et iste vir qui dedit mihi hoc, est de tali progenie sicut multoties probavi. Ergo accipiat pro bono. Et scribite mihi novalia de guerris, & mittatis me scire an ille Jurista Johan. Reuchlin composuit adhuc alia contra vos: quia possibile est quod fecit propter suam audaciam, quamvis nullis vestris præcedentibus de-

deme
confu
N. I
bene
bere.

SA
ficar
quo
gnu
pau
mus
mih
& e
vet
Do
bist
resp
per
visi
& c

demeritis. Sed spero quod etiam bene confundetis eum. Quia hic Dominus M. N. Hochstrat dixi mihi quod causa sua bene stat: & quod debeo hoc vobis scribere. Valete Datum Romæ.

FRIDERICUS GLANTZ

Mag. Ort. Gratio.

Salutis cumulum Honorabilis vir, si non scitis prius tunc volo vobis certificare nova: quod fui hic in guerra cum quodam Cantore, qui putat se esse magnum Dominum: sed est adhuc ita bene pauper socius sicut ego & alii. Nos bibimus infimul: & ipse dixit quod portasset mihi unum totum cantarum Cerevisiæ: & ego dixi quod non. Et ita me Deus juvet quod non vidi quod bibit. Tunc dixi: Domine Cantor: Ego non vidi quod bibistis, si vidissem, tunc libenter vellem respondere vobis, quia adhuc sum imperterritus contra unum cantarum Cerevisiæ, tunc iuravit quod portasset mihi & dixit quod debeo bibere. Respondi:

Por-

Portate mihi unum & faciam vobis æquum, tunc dixit quod portasset mihi, & ergo effem ei satisfacere obstrictus, respondi quod non vidi: & posito casu quod vidissem: tamen non tenerer ei, & de nullo jure potest me cogere ad bibendum quando non volo, dixit ille: imo possum vos cogere, respondi. Ubi hoc legistis? Dixit in l. vinum, ff. Si certum petatur. Respondi: vos allegatis mihi Jura, ego non sum Jurista, sed volo interrogare de super. Et sic solvi Zecham & recessi. Et dixit ipse quod nunquam in vita sua vellet mihi portare aliquid, respondi: dimittatis. Sic est factum Mag. Ort. Vos etiam per contrarium scribite mihi novalia, & valete tam diu, donec unus passer ponderat centum libras. Datum Monasterii.

F. SIMON WORST SACRÆ
Theologiæ Doctor, Magistro Ort.
Gratio Salutem.

Postquam venit huc defensio Johan. Pfefferk, contra famosas quam composuit

posuit in Latino semper omni die audivimus hic nova: Unus dicit sic alius sic: Unus est pro eo alius pro Reuchl. Unus defendit eum alius culpat. Et est magnum certamen. Et volunt invicem percutere se. Si deberem vobis scribere, omnes guerras, quæ sunt de hoc libro, Olympiæ me tempus sit defecturum. Sed transcuntur: dicam pauca. Simpliciter plures dicunt: & communiter seculares Mag. & Presbyteri & fratres de ordine minorum: quod non est possibile quod Pfefferk. composuit istum librum: Quia nunquam didicit unum verbum Latinum. Respondeo quod hæc objectio nihil valet: licet magnos etiam viros in hunc usque diem ververterit: & male. Quia Joh. Pfefferk. qui secum fert Calamare & atramentarium eo potest annotare quæ audit vel in sermonibus publicis, vel in conventiculis, vel quando studentes & fratres Prædicatores veniunt in domum suam, vel quando ipse vadit ad palneum. Sancte Deus quot Prædicationes intra xij. annos audivit? Quod admonitiones? Quod sancto-

sanctorum patrum authoritates? quas ipse
vel per seipsum retinere aut uxori suæ di-
cere potuit, vel ad parietem scribere, vel
ad tabulam suam ponere, & dixi ei nuper
quod Joh. Pfeff. de se ipso profidetur (ci-
tra jactantiam tamen) quod omnia illa
quæ in Biblia vel in sacris Evangeliiis ha-
bentur, per se ipsum allegare potest ad om-
ne propositum five malum five bonum,
Judaice five Almanice, & etiam scit men-
tetenus omnia Evangelia quæ per totum
annum exponuntur, & potest ea recitare
ad unguem quod non possunt facere isti
Juristæ & Poetæ: etiam habet filium no-
mine Laurentium, ingenuum profecto
adolefcentem, qui studuit ita quod: est
palidus: Sed ego miror quod permittit
eum studere in illis diabolicis Poetis ipse
recolligit patri suo sententias Oratorum
& Poetarum tum ex suo tum Præcepto-
rum suorum ore, ad omnem materiam
& omne propositum, & scit allegare Hu-
gonem: & ipse Joh. Pfeff. intelligit multa
ex tam ingenuo adolefcente, ita ut quæ
ipse indoctus facere non potest, filius ejus
. perfici-

perfic
circu
fuit su
lonia
& in a
etiam
posui
sepz
tres v
quas
sunt i
crede
rueru
quan
xant
diab
ut scr
in m
sam.
pati
mini
eum
luta
occu
vald

perficiet. Doleant igitur omnes qui false circumtulērunt, quod ipse non composuit suos libros sed Doctores & M. in Colonia componunt eos. Erubescat quoq; & in æternum ingemiscat Joh. Reuch, qui etiam dixit quod Joh. Pfefferk. non composuit suum Manuale Speculum de quo sepe apud Doctos fuit contentio: quia tres viri dederunt ei illas Authoritates quas ibi allegavit, tunc unus dixit: Qui sunt isti viri? Respondi quod nescio: Sed credo quod sunt isti tres viri, qui apparuerunt Abraam ut legitur in Genesi. Et quando dico talia tunc subsanant me vexantes sicut scutonem. Ego vellem quod diabolus percuteret eos plaga magna sic ut scribitur in libro Job, quem pro nunc in monasterio nostro legimus ad mensam. Dicatis Joh. Pfefferk. quod habeat patientiam: quia spero quod semel Dominus Deus faciet miraculum, & salutate eum nomine meo. Etiam debetis mihi salutare uxorem ejus sicut bene scitis: sed occulte, & valeatis. Datum raptim non valde speculative Antwerpia.

CON-

CONRADUS UNCKEBUNCK
Magistro Ortuino Gratio.

Nonne mirabile est venerabilis Domine M. quod parentes mei non mittunt mihi pecuniam : & tamen sciunt quod non habeo unum obulum , & scripsi eis bene xx literas. Si non volunt mittere mihi pecuniam , tunc per Deum ego volo aliter facere , & credatis mihi quod nuper habui in voluntate quod volui me obligare sub pœnis Cameræ accommodando duos florenos Rhenenses aut tres & redire in patriam & dicere eis opinionem meam ita grosse quod deberent tangere. Diabole, credunt quod sum natus super arborum vel debeo comedere fœnum sicut animal ? Diabolus auferat me, si habui unum Carlinum in sex mensibus ? & semper nihil comedo nisi salutum & cæpe & alium , & aliquando unum menestrum de fabis vel herbis vel spinaciam more Italico. Ego bene scio quod fratres mei in patria comedunt pisces & aves & bona fercula & non cogitant su-

per

per me, sed ego non volo diutius pati, & debetis ipsis dicere: tunc ego etiam volo diligenter hinc instare apud Dominum meum quod promovebit negotium vestrum, sicut scripsistis mihi. Et rogo vos quando parentes mei dabunt pecuniam quod velitis mihi mittere. Et cum hoc mittatis mihi unum frustum de creta: quia in tota Roma non habent bonam cretam: etiamsi velitis dare unum florenum pro ea: sed sicut scitis: quod oportet habere cretam, quia sum Logicus: & quando volo facere syllogismum, tunc non habeo atramentum super. Etiam est fastidiosum facere cum atramento: & mittatis mihi ligas Teutonicas ad ligandum caligas: quia faciunt ita malas ligas in Italia quod est mirabile. Mitto vobis hic unam Veronicam quæ tetigit capita sanctorum Pet. & Pauli & multas alias reliquias: & mitto vobis unum agnus Dei: & debetis mihi salutare Dn. Valentin. de Gelterssheym Mag. nost. colendissimum, per Deum ego nunquam ita potuisssem discere Logicam, si non stetissem in Bur-

sa sua: quia ipse est valde declarativus, & supposita cito capiunt quando ipse legi. Valete plurime cum sanitate mentis & corporis. Datum Romanæ Curia.

M. MARQUARDUS FOTZEN.

huc M. Ort, Gratio.

S Alutem cum servitute amicabili Venerabilis Domine Magister, sicut scribitis mihi, quod debeo notificare vobis de Magistro nostro Jacobo de Hochstraten. Scitote quod Juristæ faciunt ei magnam instantiam. Sed sicut ego audivi diabolus confundat eos. Quia multi Cardinales sunt pro vobis & præcipue Cardinalis, s. Crucis: qui debet fieri Papa quando ille Papa moritur. Et audivi: quod dixit: Ego volo defendere illum notabilem Theologum Jacobum de alta platea contra Reuchlin, etsi omnes Juristæ in toto mundo starent pro eo, sicut etiam fecit cum habuit semel articulos contra Petrum Ravennatem qui etiam fuerunt multum hæreticales, Et debetis pro cer-

ro ha
Card
ristas
est et
niver
Fran
alias
M. N
ping
jusda
mina
Reve
hier
mor
elect
num
Colo
Epis
ria,
dei
Joh
qui
Col
ei u
Reu

to habere Domine Ortuine : quod ille
 Cardinalis adhuc confundet omnes Ju-
 ristas, quia est bonus pro Theologis, &
 est etiam bonus pro Rege Franciæ & U-
 niversitate Parrhisiensi. Antiquus rex
 Franciæ voluit ipsum facere Papam. Etiã
 alias habetis bonam causam cum hoc.
 M.N. Jacobus dedit ante octo dies una m
 pinguem propinam vini referendario cu-
 jusdam Cardinalis, quem non volo no-
 minare, qui debet eum promovere apud
 Reverendissimum sicut bene scit. Fuit
 hic rumor, quod Episcopus Colon: est
 mortuus, & Comes de nova Aquila est
 electus in novum Episcopum. Si est ve-
 rum, tunc volo dicere, quod Canonici
 Coloni: sunt magni stulti: quia Poeta &
 Episcopus proprie sunt duo contradicto-
 ria. Etiam non esset bonum pro causa fi-
 dei: quia talis Comes est magnus fautor
 Johannis Reuchlin. Quia dixit mihi
 quidam Curtisanus, quod quando ex
 Colonia ivit ad Italiam, tunc ipse dedit
 ei unam Epistolam quam portavit Joh.
 Reuchlin, & audiivi ab aliis quod habet
 socie-

societatem cum multis Poetis & novis
Theologis sicut est Eras. Roter. Quando
ego fui in Herbipoli: tunc fuit unus Poe-
ta qui vocatur Ulricus Hutenus, qui sem-
per ridet & vexat Theologos & Magis-
trum: ipse dixit in mensa in uno hospi-
tio ad quendam alium nobilitarem: quod
in illo die scripsit unam literam ad illum
Comitem, tunc respondit ille nobilitaris
quid tamen scribitis, quando sic scribitis
ad invicem? Respondit ille: quod scripsit
ei: quod debet facere magnam diligen-
tiam in causa fidei: & debet laborare per
Reuchlin contra Theologos, ne combu-
rant Speculum oculare, & quod multum
commendavit ei Johan. Reuchl. & dixit
quod amat Joh. Reuchl. tanquam patrem
suum: & ego tacui ne notaret quod sum
fautor vester. Et propterea dico vobis
quod non est bonum, si iste debet esse
Episcopus. Sed spero quod non est ve-
rum. Ergo scribatis mihi veritatem, &
valete a planta pedis usque ad verticem
capitis. Sicut dicit Esaias. Datum in ur-
be Roma.

JOHANNES HOLCKOT

.M. Ort. Gratio.

A Micabilitatem pro salute excellens
vir : accepi litteram vestram quam
compilastis in Colon. & notetis quod ta-
lis littera fuit compilata in die S. Marga.
& ego accepi eam in die. S. Bartholo. &
quando accepi eam, tunc dixi : o diabole
illa littera est diu scripta, & Dominus
Ort. irascebitur mihi & potest dicere:
Quoniam iste est superbus & non respon-
det mihi. Ergo peto venerabilitatem ve-
stram quod habeatis me excusatum, &
non debetis dubitare quod non est ita.
Quia vos putatis quod fui adhuc in Cal-
sel, & hospes meus quando accepit eam
misit mihi postea ad Margburck. Et sic
transiit multum tempus quia actu sum
in Margburg & resumo duos juvenes do-
micellos: quando ergo vultis mihi litteras
mittere, debetis eas destinare huc: & in-
tellexi a vobis quod componitis seu pra-
dicatis unum notabilem librum quem
vultis intitulare defensio Joh. Pfeff. con-

tra famosas & vultis eum dare ad impres-
suram : & scribitis quod non vultis po-
nere nomen vestrum, & cogitatis quod
est melius intitulare cum nomen Johan-
Pfeff. quia Pfeff. non curat talia & non ti-
met Joh. Reuchl. & suos cohærentes
vellent aliquid componere contra eum.
Sed volo vobis unum aliud dicere, quid si
Reu. diceret : Ecce Pfeffer. non scit Lan-
num, ergo non potest compilare talia,
sed Theol. in Colon. & Ort. qui est Poe-
ta eorū, componunt tales scandalizatio-
nes & postea dicunt Pfefferk. scripsit, non
non scripsimus Ergo vellem quod con-
siderabitis bene ante factum : si velletis
postea negare quod scripsistis, tunc Reu.
posset cognoscere vestrum styllum & pro-
bare quod vos composuistis, & sic facer-
eretis scandalum : & perdonare mihi
quod scribo ex amore. Valete. Datum
Margbach.

JODOCUS KLYNGE BACLA-
rius M. Ort. Gratio,

Venerabilis vir quamvis sum remotus a vobis corporaliter : tamen habetis scire quod quoad mentem semper sum vobis propinquus, cogitando de soliditate nostra quam habuimus invicem cum stetimus Daventriæ. Ergo nuper ille Peanus veniens huc & portans mihi illud vestrum dictamen dixit quod dixistis ei : O ille Jodocus pro nunc est in patria & habet bonos dies, & non curat pro me. Ego respondeo quod nihil est. Quia non sum de talibus : & adhuc bene scio quomodo semper Daventriæ scripsisti ad parietem : Qui procul est oculis procul est a lumine cordis. Et per Deum heri quando fuimus in Cæna & habuimus de illis piscibus de patria mea qui vocantur Amæ : quia pater meus portavit mihi : tunc optavi vos & dixi. O si M. Ort. deberet esse præsens & comedere de talibus piscibus : tunc cor deberet mihi latari. Respondit pater meus : Quis est ille Ortuinus ? tunc dixi ei quod estis socius meus antiquus, & fuistis mecum Daventriæ : & quando ego fui secum domi.

Vos fuistis primarius : & postea in Universitate Coloniensi fuistis Depositor meus quando deposui Beatum, quia vos venistis unum annum ante me ad Coloniā, & postea steti vobiscum usque ad gradum Baculaureatus : tunc vos accepistis Magisterium. Sed ego promotus in Bacularium de gratia Dei recessi ad Universitatem Wittenbergensem : tunc huius scholirega hinc inde, & sic non vidi vos. Et dixi ei multa de vobis. Et dixi ei quomodo semel feci vos ridere, quando allegavi vobis illud metrum : Veni Spandam aggere : tunc inspexerunt me Amæ : & dixi vobis quomodo Beati in Spandam composuerunt tale metrum de Teutonico in Latinum quia Teutonicum sic sonat Ick kam genn Spandav opp den dam, Dar seggen mick de plotzken an. Et pro tunc dixistis mihi quod prius nescivistis quod ille piscis scilicet Plotzken Latine vocatur Amæ : & allegavi tale metrum & vos risistis intime, & consequenter dixi vobis qualiter ille piscis est in magna copia apud nos : & unus qui est ita longus

sicut

sicut brachium meum vix solvit unum
grossum. Et dixistis: O Deus si essemus
ibi, & ergo heri optavi quod essetis me-
cum. Dixit autē Pater meus: credis quod
etiam non habet pisces Colonia: Dixi ei
quod pisces in Colonia sunt in caro foro:
Sed scripsistis mihi quod negotium ve-
strum non bene stat & male procedit vo-
bis in urbe Roma: & quod factores Jo.
Reuchl. faciunt vobis magnas instantias.
Debetis mihi credere quod ita doleo de
vobis sicut essetis mater mea, sed spero
quod Dominus Deus dabit benignitatem
& terra nostra dabit fructum suum. Id est
vos Colonienses Theologi postquam
combussistis libros hæreticales fructica-
bitis in Ecclesia Dei prædicando, argu-
mentando, Disputando novas materias
scribendo & talia faciendo, si faciat filius
Dei Christus qui sit vobis clemens & pro-
pitius Amen. Datum Perlin in Marchia,
ubi sunt bona piscalia.

M. BERTHOLDUS HACKSTRO;

Magist. Ortuin. Gratio.

O 3

Dile-

Dilectionem fraternalem loco salutis.
 Honorabilis vir secundum quod
 reliqui vobiscum quod volo vobis noti-
 ficare singula & scribere quomodo sto-
 scire debetis quod nunc fui per duos men-
 ses in urbe Roma: & non possum habere
 Patronum. Unus auditor Romæ voluit
 me suspicire, tunc fui latus & dixi. Bene
 est Domine sed magnificentia vestra velit
 mihi dicere quid debeo facere. Respondit
 quod debeo esse in stabulo & unum mu-
 lum servare in Ordine: dando ei comedere
 & bibere & stringilando & mandifican-
 do. Et quando ipse vult equitare quod sit
 paratus. Et habeat frenum & sellum &
 omnia. Et postea debeo currere & cum
 eo ad audientiam & iterum ad domum.
 Ego dixi quod non est pro me: quia sum
 M. artium Colon. & non possum talia fa-
 cere. Respondit ipse. Si non vis facere: tunc
 damnum. Et sic credo quod volo iterum
 ad patriam. Deberem stringulare mulum
 & purgare stabulum, ego potius vellem
 quod diabolus auferret illum mulum cum
 stabulo. Etiam credo, quod esset contra
 sta-

statu-
 bet so-
 scan-
 debe-
 patri-
 etian-
 Copi-
 quod
 quod
 resp-
 bulu-
 scil. C
 artiu-
 est p-
 sicut
 min-
 exar-
 tus, t
 Qu-
 qua-
 arti-
 mag-
 tare
 cap-
 ut n-
 dic-

statuta Universitatis nostræ: quia M. debet se tenere sicut M. Et esset magnum scandalum Universitatis: quod M. Col. deberet facere talia. Ergo volo redire in patriam propter honorem Universitatis: etiam alias non placet mihi Romæ: quia Copistæ & Curtifani sunt ita superbi quod non creditis: unus heri dixit mihi quod velit merdare super unum M. Co. respondi quod deberet merdare ad patibulum. Tunc dixit quod ipse etiam est M. scil. Curia, & unus M. Curia prævalet M. artium de Almania. Respondi quod non est possibile: Et dixi tu velles esse ita bonus sicut ego, cum tamen non stetistis in examine sicut ego ubi quinque M. rigerose examinaverunt me, & ergo est M. bullatus, tunc incepit disputare mecum dicens: Quid est Magister? respondi: Est persona qualificata, promota & gratuata in septē artibus liberalibus, præcedente examine magistrali, privilegiata quod potest portare annulum aureum & sericum sub cappa, habens se ad suos discipulos sicut rex ad suum populum. Et Magister dicitur quatuor modis. Uno modo à

magis & ter, quia Magister ter magis debet scire quam simplex persona. Secundo dicitur a magis & terreo: quia Mag. debet esse terribilis in conspectu suorum discipulorum. Tertio a magis & ther. i. status, quia Magister in suo statu debet esse major quam sui discipuli. Quarto a magis & sedere, quia Magister debet esse major in sua sede quam aliquis suorum discipulorum. Tunc ille interrogavit quid est author? Respondi quod legi in Vade mecum. Statim ipse voluit reprehendere illum librum & dixit quod non est authenticus. Respondi, tu vis reprehendere illos antiquos, & tamen tu non scis melius. Ego neminem vidi Coloniae reprehendere talem librum. Non habes verecundiam? Et cum indignatione magna recessi ab eo. Et ergo notetis quod volo redire in Almanniam, quia ibi Magistri sunt Domini & merito. Prebo per Evangelium. Quia Christus etiam vocavit se Magistrum, & non Doctorem dicens: Vos vocatis me Magister & Dominus, & benedicitis, sum etenim. Sed non possum plus scribere

scribere
plio pa
flore.

M.

HU

dem
audic
to/ro
conc
tis qu
Mag
vi Ma
lonia
quoc
quif
Præ
brun
culu
dit N
vir d
dere

scribere quia pro nunc non habeo amplius papyrus, & est longum ad Campum fore. Valete. Datum in Romana Curia.

M. PHILIPPUS MESVE,
Mag. Ort, Gratio.

Humilem subjectionem loco salutis
venerabilis Magister. Quandoquidem promisi vobis omnia scribere quæ audio & video in causa vestra, quæ merito vocatur causa fidei, quia universaliter concernit fidem Christianam. Ergo sciat quod primo quando veni huc, tunc Mag. dixerunt mihi: Quid novi, quid novi Magister Philippe, Quid novi de Colonia? Respondi quod nihil novi scio nisi quod noviter Domini Theologi & Inquisitor hæreticæ pravitatis de Ortuine Predicatorum conbuserunt unum librum hæreticalem qui intitulatur Speculum Oculare Joh. Reuchlin. Respondit Magister Ecbertus de Harlem qui est vir doctus & probus, & debetis mihi credere quod non est partialis. Ipse dixit bene

ne audivimus hic quod combusserunt
librum, sed etiam audivimus quod
non debite & iusto modo processerunt
in illa causa, & commiserunt maximum
scandalum, quia nos hic etiam vidimus
talem librum, & non videtur nobis quod
hæretica pravitas inest. Sed quod est ma-
ius. Theologi dederunt sententiam quan-
do causa pendebat in Curia Romana, &
Sanctissimus commisit illā duobus Car-
dinalibus, & mandavit silentiam ex utra-
que parte. Illo non obstante, Theologi
Colonienses combusserunt librum. Tunc
dixi quod fecerunt hæc propter Parrhi-
sienses, & alias quatuor Universitates quæ
sunt contra Reuchlin. Respondit Magi-
ster Ecbertus: Etiam si decem Universi-
tates essent contra illum Doctorem, tamen
debuerunt esse obediētes summo Pon-
tifici tanquam capiti Ecclesiæ. Respondi
quod præsumitur quod tot Universita-
tes non errant. Respondit ipse quod talis
præsumptio non valet, & ergo credatis
mihi quod istud negotium habebit ma-
lum finem. Tunc non volui amplius re-

spon-

spond
ro. Ergo
alia
quod
pæst
litem
Roste
rhific
unum
ad fa
ses,
cere
stoc

M.

S
ciu
dic
ho
no
ge

spondere sed dixi: sit a, vel b, ego non curo. Ergo Domine Ortuine notifico vobis talia quod velitis esse cautus: quia timeo quod Sententia erit contra vos, quia Papa est iratus, & si etiam Romæ perditis litem, tunc diabolus tenebit candelam. Rostochienses sunt magni inimici Parrhisiensium: quia Parrhisienses habent unum statutum, quod non accipiunt ad facultatem suam Magist. Rostochienses, sed vos forte scitis quid debetis facere. Commendo me vobis. Datum Rostock.

M. ADOLPHUS KLINGE-
for, Magistro Ortuino
Gratio.

Salutis tantum sit M. Ort. quantum non potest in hac litera stare: & nuncius non potest portare: & nemo potest dicere: & nemo potest scribere. Et cum hoc etiam vellem quod essetis latus & non cruciaretis vos sit in causa fidei. Ego nunquam suadeo vobis quod debetis

esse ita tristis: sed permittatis vobis requiem. Ipsi etiam multa dicunt mihi hic, quia sum Colonienſis, ſed ego rideo quaſi non curans, aliquando etiam reſpondeo iſſis vexans eos iterum. Sicut nuper quando unus (qui etiam ſtetit Coloniz ante decem annos) dixit mihi quod non credit quod Pfeff, adhuc eſt bonus Chriſtianus. Quia dixit quod vidit eum ante unum annum, & adhuc ſerebat ſicut alius Judæus, & tamen dicunt communiter quod quando Judæi baptizantur non amplius ſerent, ergo credit quod Pfefferk. adhuc habet nequam poſt aures. Et quando Theologi credent quod eſt optimus Chriſtianus: tunc iterum erit Judeus: & fides non eſt ei danda, quia omnes homines habent malam ſuſpicionem de Judæis baptizatis, tunc dixi. Sancte Deus vultis arguere ex ſuſpicionibus? homines credunt quod Judæi baptizati ſunt mali Chriſtiani: ergo Pfefferk. eſt malus Chriſtianus? Non ſequitur: ego etiam poſſum ſuſpicari quod M. N. Arnoldus de Tungariſ eſſet Sodomita: ſed

tamen non esset verum quod Colonia omnes tenent quod est purus virgo, sed respondebo vobis ad illud obiectum. Vos dicitis quod Pfefferk. fatet. Posito casu quod est verum : sicut non credo, neque unquam intellexi : dico quod est alia causa hujus factoris. Quia Joh. Pfeff. quando fuit Judæus : fuit macelarius, & macellarii communiter etiam fatent, tunc omnes qui audiverunt, dixerunt quod est bona ratio. Sic etiam rogo vos quod non velitis nimis tristati in illa causa, quia spiritus tristis exsiccat ossa. Valete
Datum Franckfordiæ ad Oderam.

HENRICUS SCHAFFSMULIUS
M. Ort. Gratio. S. P. D.

Cum priusquam ambulare ad Curiam dixistis mihi quod sæpe debeo vobis scribere & aliquando debeo dirigere aliquas quæstiones Theologicales ad vos : tunc vultis mihi eas solvere melius quam Curtisani Romæ, ergo nunc quero Dominationem vestram quid tenetis de eo : quando unus in die Veneris

id est, feria sexta vel alias quando est ieiunium : comedit ovum & est pullus intus, quia nuper in Campo flore sedimus in uno hospitio & fecimus collationem & comedimus ova : & ego appariens ovum vidi quod juvenis pullus est in eo, ostendi socio meo, tunc ipse dixit : Comedatis cito antiquam hospes videt, quia quando videt, tunc oportet ei dare unum Carlinum vel Julium pro gallina, quia est hic consuetudo, quod quando hospes ponit aliquid ad tabulam, tunc oportet solvere : quia non volunt recipere. Et si videt, quod juvenis galina est in ovo, ipse dicit : Solvatis mihi etiam gallinam, qui computat parvam sicut magnam. Et ego statim bibi ovum : & simul illum pullum intus, & postea cogitavi quod fuit dies veneris & dixi socio meo, vos fecistis quod feci peccatum mortale comedendo carnes in feriis sextis. Et dixit ipse quod non est peccatum mortale, immo non est peccatum veniale, quia ille pullaster non reputatur aliter quam ovum donec est natus, & dixit mihi quod est sic

ut de Caseis in quibus aliquando sunt
vermes, & in cerasis & in pisfis & fabis re-
centibus: sed tamen comeduntur in sex-
tis feriis & etiam in Vigiliis Apostolo-
rum. Hospites, autem ita sunt Pultroni
quod dicunt quod sunt carnes: ut ha-
beant plus pecuniam, tunc ego abivi, &
cogitavi desuper. Et per Deum Magister
Ortuine ego sum multum turbatus &
nescio quo debeo me regere. Si vellem li-
benter consilium quærere ab uno Curti-
fano, tunc scio quod non habent bonas
conscientias: videtur mihi quod istæ Juve-
nes gallinæ in ovibus sunt carnes, quia mate-
ria est jam formata & figurata in membra
& corpus animalis, & habet animam vita-
lem, aliud est de vermibus in caseis & aliis
quia vermes reputantur pro piscibus sic-
ut ego audiui ab uno medico quia est val-
de bonus Physicus. Ergo rogo vos multū
cordialiter quatenus velitis mihi respon-
dere ad propositam quæstionem. Quia si
tenetis quod est peccatum mortale, tunc
volo hic acquirere unam absolutionem,
antequam yado ad Almaniam, etiam
debe-

debetis scire quod Mag. nost. Jacobus de Hochstraten acquisivit mil e florenos ex Banco: & credo quod lucrabit causam & diabolus confundet illum Jo. Reuch & alios Poetas & Juristas: quia volum esse contra Ecclesiam Dei, id est, contra Theologos in quibus est fundata Ecclesia: ut Christus dixit: Tu es Petrus & super hanc Petrum ædificabo Ecclesiam meam. Et sic commendo vos Domino Deo. Valete. Datum in urbe romana.

M. WILHELMUS STORCH
Magistro Ortuino Gratio, Sa-
lutem P. D.

Quid est quod multum scribitis mihi de vobis, & tamen non repræsentatis mihi semel illum librum quem scripsistis contra Joh. Reuchlin. Et scribitis mihi quod habuistis bonum ingenium quando composuistis illum librum, & creditis quod talis liber erit multum notabilis, ito quod unus impressor voluit vobis dare xx. florenos quod mitteretis

cum

eum imprimere, & scribitis mihi quod vultis mihi mittere copiam, quod debeo ostendere hic Curtifani & Copistis, & vexare eos. Quia non vult credere quod in Almania sunt etiam ita bene Poetae sicut in Italia. Et esset bonum quod mitteretis mihi eum. Sed non facitis: & tamen semper scribitis quod vultis facere. Et ego rogo vos quod velitis mihi mittere illud dictamen seu librum. Quia volo hic vexare aliquos copistas: qui credunt quod nemo scit aliquid quam ipsi etiam reprehendunt hic carmina mea quando aliqua scribo: dicentes quod non sunt bene compilata. Videatis tamen est verum, quia hic mitto vobis unum quod composui nuper, quando M. N. Hochstrat advenit, & posui ad pasquillum in honorem illius Doctoris. Quia est vir singularis & defendit fidem Catholicam contra multos haereticos. Et est tale Carmen.

Carmen M. Wil. Storch Daventriensis quod composuit ad intronizationem Rev. Patris Fra Jacobi de Hochst. Ort. Prædi. M. nostri & inquisitoris Hære. pravit.

No-

Notum sit hic omnibus : parvis nec non
senibus.

Qualiter unus Magister noster: qui est do
ctus excellenter.

Et vocatur Jacobus de Hochstraten
quod est suum proprium nomen.

Est in hac Civitate : & vadit cum magna
gravitate.

Sed venit ex Almaniam partibus : ubi col
legit multos caseos. (tate.

In magna quanditate : & in una Univer
Tandem fuit graduatus & in Theologia
qualificatus.

Quia ibi subtiliter disputavit : & multos
syllogismos formavit.

In Baroco & Celarent ; ita ut omnes ad
mirarent.

Quod videntes ibi Theologi : qui sunt in
fide zelosi.

Fecerunt eum inquisitorem : contra he
reticam pravitatem.

Sed posset aliquis quærere: quid vult talis
hic facere ?

Advertatis diligenter: quia dico vobis li
benter.

Est

Est ibidem in Almaniam : unus Doctor in
Juristria.

Qui Johannes Reuchlin vocatur, ille per
hunc Mag. nostrum citatur.

Ad Romanam Curiam. Quia scripsit u-
nam materiam.

Quæ non est Theologicalis, sed videtur
esse hæreticalis.

Quia habet multas propositiones in fide
scandalizativas.

Et debet notum esse vobis, quod ille liber
favet Judæis.

Et propterea est suspectus, ergo nuper ab
illo inquisitore per lectus

Fuit ad ignem damnatus, & autor ad re-
vocationem vocatus.

Etiā sciatis istum librum. Speculum
oculare dictum. (curiam

Sed ille M. nost. jam venit ad Romanam
Ad perficiendum illud negotium, quia

Theologi non permiserunt ei otium,
Donec huc veniret, & faceret quod ille

Jurista periret.

Ergo debetis eum honorare, atque reve-
renter salutare.

Quando

Quando est vobis obuius, quia est valde
disputativus.

Et quandum ad primas intentiones, pa-
cos habet similes.

Ipsi dicunt, quod non est rectè com-
positum seu comportatum in pedibus
suis, & ego dixi: quid ego curo pedes
ego tamen non sum Poeta secularis, sed
Theologicalis, & non curo nec habeo re-
spectum ad ista puerilia, sed tantum curo
sententias. Quapropter Domine Ortuus
debetis mihi omni modo respondere ad
hoc dictamen, & debetis literas ponere
in Bancum. Etiam volo vobis nova scri-
bere quod quidam homines qui vocan-
tur Hispani, vadunt ad Lombardiam, &
dicunt quod Imperator vult expellere
regem Franciæ, quod non esset bonum
pro M.N. de Hochstraten, quia ipse per re-
gem Franciæ sollicitat negotium suum
apud Sanctiss. & Christianissimus Rex
multum petit pro eo, propter honorem
Univesitatis Parrhisiensis, quæ scandalizaretur ex hoc, si Speculum oculare non

com-

ombureretur. Sed jam nihil magis scio.
Valete in gaudio. Datum Romæ,

M. BERNHARDUS GELFF

unus ex minimis M. Ortaino

Gratio Salutem,

Venerabilis seu præstans vir, quam-
vis non habeo notitiam vestri quo-
ad personam: tamen quoad famam novi
vos. Et jam dudum est quod intellexi de
causa vestra quæ vocatur causa fidei con-
tra Joh. Reuchlin, & habeo mecum to-
tum processum. Et disputo cotidie cum
Curtisanis & copistis qui defendant Jo.
Reuchlin, & quando iste Cursor præsen-
tium lator dixit mihi, quod vult ire ad
Almaniam, & per Coloniam habet faec-
re iter, dixi tunc: per Deum sanctum ego
volo contrahere notitiam cum M. Ort.
& scribere ei unum dictamen, tunc ille
dixit: O per Deum faciatis: ipse mul-
tum gaudebit, & dixit mihi quando exi-
vi Coloniam: Ticatis omnibus Theolo-
gis & Magistris & Artistis & Poetis qui
sunt

sunt Romæ quod scribant mihi. Quā-
 benter habeo quod docti viri & qui
 bene qualificati scribunt mihi distan-
 nas, & quando sic scribunt mihi, tunc
 colligo illas literas & postea facio unum
 librum ex illis, & facio eas imprimere.
 Respondi ei, bene scio quia vidi bene-
 num librum qui intitulatur; Epistolæ
 Obscurorum virorum, & multum dele-
 ctat me quando lego: quia est notabiliter
 bonus: habens in se de multis materiis
 hinc inde. Ergo Magist. Ort. rogo domi-
 natio vestra velit me habere commen-
 datum quia sum mirabilis fautor vestre
 & amo vos incredibiliter. Etiam debet
 me commendare Johan. Pfefferk. quon-
 dam Judæo sed nunc feliciter in Christo
 baptizato. Liber suus qui intitulatur De-
 fensio Johan. Pfefferkorn contra famo-
 sas: est mihi portatus ex Almania & legi
 eum per totum: & signavi notabilia &
 continuationes in margine. Et multum
 teneo de tali libro: Sed debetis ei dicere
 quod est unus Officialis curiæ, qui est sin-
 gularissimus fautor Johannis Reuchlini.

Ipse

Ipse collegit aliquos articulos ex tali libro Johan. Pfefferkorn, & vult probare quod in talibus articulis partim est hæresis, partim crimen læsæ Majestatis. Et dicit quod fiat inquisitio contra Johan. Pfefferk. de hæresi & crimine læsæ Majestatis. Mitto vobis hic unam schedulam in qua scribuntur illi articuli, & continentur contra ipsos Solutiones quas ego replicavi. Quia disputavi cum illo Officiali & defendi Johan. Pfefferkorn pro posse meo, & sic valete habens me pro noto & amico vestro. Datum in Curia Roma.

Articuli extracti de libro Johan. Pfefferkorn contra Reuchlin & quosdam Reuchlinistas, qui liber intitulatur Defensio Joh. Pfefferk. contra famosas. Et sunt tales articuli a Reuchlinistis excerpti pro hæreticis & habentibus in se crimen læsæ Majestatis, quod favente Deo non est, nec fuit, nec erit verum.

PRIMUS ARTICULUS.

Dicit

Dicit Reuchlinista : quod Joh. Pfefferkorn in libro suo qui intitulatur Defensio Joh. Pfefferkorn contra famosas in Epistola ad S. D. Leonem x. Pont. Max. blasphematur & committit Crimen læsæ Majestatis, appellando Papam ministram Domini quasi sit Fœmina, sicut legimus quod semel una fœmina fuit Papa, sic enim scripsit A. ij. col. Tuam itaq; Sanctitatem velut Domini nostri in terris locum tenentis ac ministram. Etiam habet in se hæresim iste Articulus, quia vult ibi Pfefferk. innuere licet non expresse tamen implicite quod tota Ecclesia erraverit faciendo mulierem in Papam : quia ille error est manifestus, sed qui Ecclesiam dicit errare, defecto est hæreticus, ergo. Respondeo quod Joh. Pfefferk. qui non est bonus Grammaticus & non intellexit Latinum : putavit quod Papa est generis fœminini sicut Masfa : quia ut ipse audivit ab aliis Nomina in a, sunt generis fœminini exceptis excipiendis, unde aliter : Sit tibi nomen in a, muliebre, sed excipe plura. Unde patet quod Joh. Pfefferk. in præsentî Tractatu

scri-

scribit sicut Theologus : sed Theologi non curant Grammaticam quia non est de sua facultate.

SECUNDUS ARTICULUS.

Reuchlinistæ arguunt Joh. Pfefferk. in multis locis sicut. a. i. & k. iiij. quando vult jurare quod aliquid sit verum, dicit medius fidius : quasi diceret per meum Deum fidium. Nam medius fidius interpretatur meus Deus fidius : unde manifestum est quod ipse Joh. Pfefferkorn est Idololatra & non habet Christum pro Deo suo sed fidium qui fuit idolum apud veteres paganos. Respondeo quod Pfefferk. juravit ibi medius fidius non respiciendo ad hunc terminum fidius, quod est forsitan proprium alicujus Idoli : sed ipse utitur illo termino in quantum est adverbium. Et sic ponit Donatus qui est authenticus & legitur in scholis : & est dicere mediusfidius, id est, certe, vel seriose, vel dic ut prius quod Johann. Pfefferkorn non curat Grammaticam : vel

dic, quod mediusfidius idem quod
meam fidem: & sic audiui ab uno Po

TERTIUS ARTICULUS.

Dicit reuchlinista. Quisquis dicit
sustentare Ecclesiam est hæreticus, Joh. Pfeff.
dicit se sustentare Ecclesiam ergo est hæreticus.
Majorem probo qui dicit se sustentare Ecclesiam,
probat quod tota Ecclesia est in errore, & si
ipse sustentaret eam caderet & destrueretur.
Etiam talis videretur esse Antipapa id est
volens esse Papa contra illum papam quem
elegit communis Ecclesia. Quia sustentare
Ecclesiam est officium Papæ, sed Pfeff. arrogat
sibi hoc officium ergo est Antipapa & hæreticus
inueniens papam errare & non esse bonum Pastorem.
Minor patet ex verbis Joh. Pfefferk. scribit
in eodem libro se esse humile Ecclesie mem-
brum. Sed humile membrum in corpore est
pes, quia pedes stant humi id est in terra:
Pedes autem sustentant corpus, & a moris
pedibus cadit corpus.

Ergo

Ergo Pfeff. præsumit quod Ecclesia stat
in se: & ipse sustentat Ecclesiam. Respon-
deo quod Pfeff. non sumit terminos sic
strictè: & prout in sua prima impositio-
ne significat. Sed dicit se membrum id est
partem Ecclesiæ, sicut omnis homo Chri-
stianus dicitur esse pars Ecclesiæ vel etiam
membrum largo modo utendo terminis,
& sumitur ibi humilis pro devoto & sim-
plici: sicut etiam in Epistola ad papam
idem Joh. Pfeff. dicit: Quanquam mini-
me dignus sum ut vel ad sacratiss. pedes
tuos &c. Ergo non debet intelligi quod
pfefferkorn loquitur contra papam.

QUARTUS ARTICULUS.

Dicit Reuchlinista: Pfefferkorn te-
net quod fides Christiana est falsa: & hoc
suismet verbis affirmat: Sic etiam scri-
bit se dixisse ad Moguntinensem Episco-
pum in libro præfato D. I. Si fides Chri-
stiana est vera, Reuchlin nullam per-
fidiam mihi factururus est. Sed postea
plusquam in ducentis locis & etiam

in aliis suis libris prius scriptis vocat
 hannem Reuchlin perfidum. Ergo ma-
 festissime dat intelligere quod non
 dat fidem Christianam esse veram.
 Ipondeo: quod illa verba sunt limitanda.
 Quia quando dixit Pfefferkorn: Si
 Christiana est vera: subintelligenda
 est: & Reuchl. est verus Christianus: quia
 si Reuchl. fuisset verus Christianus, non
 quam fecisset tantam perfidiam: vel dico
 & melius. Quia Joh. Pfefferkorn prout
 ita sensit. Quia omnes sumus homines
 humanum est errare: sed tunc statim
 cit, ab Episcopo castigatus, & patienter
 tulit illam correctionem faciens peni-
 tentiam. Quia scribit quomodo Episco-
 pus dedit ei alapam quando dixit illa ve-
 ba: & sic habuit illam correctionem pro
 peccato suo.

QUINTUS ARTICULUS.

Dicit Reuchlinista, Pfefferkorn facit
 se majorem Christo: quia in hoc libro
 dicit: F. i. Sic me tradidit Reuchlin, sicut

Judas

das Christum: & multo pejus, quasi di-
 ceret: pejus est quod Pfefferk. traditus est
 quam quod Christus. Vel magis merito
 Christus est traditus quam Pfefferkorn.
 Vel Christus dignior fuit Passione quam
 Pfeffer. Sed talia dicere ita aperte est hare-
 ticum, quod aliquis posset tangere cum
 digitis suis. Respondeo: quod quando
 Pfefferk. ibi dicit: quod sit pejus tradi-
 tus quam Christus vult intelligere: quod
 Reuchlin tradidit eum Cæsari. Sed Chri-
 stus tamen fuit traditus scribis & sacer-
 dotibus qui sunt minores quam Cæsar.
 Et sic videtur esse pejus, id est, terribilius
 quod aliquis traditur Cæsari quam sacer-
 dotibus, & scribis qui non habent ita
 magnam potestatem.

SEXTUS ARTICULUS

Dicit Reuchlinista, Pfefferk. commit-
 tit iterum crimen læsæ majestatis: & hoc
 multipliciter. Dicit enim O i. omnes ami-
 cos & fautores Joh. Reuchlin, principes
 & alios doctos & indoctos peccare in hoc

quod Johanni Reuchlin favent: sed tales sunt in Germania bene x. Principes & Dominus Imperator met, & multi Cardinales & Episcopi Romæ, & ipse sanctissimus Dominus Papa Leo: qui nuper quando legit Epistolam Johannis Reuchlini multum laudavit talem virum. Et dixit quod vult eum defendere contra omnes fratres, & talia dixerunt etiam Reverendissimi Cardinales sancti Marci & sancti Georgii & S. Chrisogoni & alii plures. Respondeo quod Pfeffer, fecit hoc amore veritatis quæ est major quam Papa & Imperator & omnes Cardinales & Episcopi & Principes. Et ergo in protestatione sua finali. O. iiii. sic excusat se. Meipsum duce veritate & sine alicujus defensione sua defendi. Nam Hieremiæ vaticinium. Maledictus qui prohibet gladium suum a sanguine, & melius est incidere in manus hominum quam in manus omnipotentis Dei. Et ergo putat quod melius est offendere Papam & Imperatorem, quam veritatem, id est Deum, Quia Deus est veritas.

SEPTIMUS ARTICULUS.

Dixit Reuchlinista, Ptefferkorn in eodem libro uno eodemq; loco committit hæresin & crimen læsæ Majestatis. Quia dicit O. i. colum, ij. Non pugnatur hic gladio, non viribus, non hastapro creditur in campum (quod superbiæ crimen est) cum rege miles: ibi enim dicit: quod bellare & ire in campum superbiæ, crimen est: sed hoc faciunt Papa & Imperator: & semper fecerunt & etiam multi qui sunt in Catalago Sanctorum. Si ergo ire in campum esset crimen superbiæ, tunc illi Sancti & Imperator modernus & etiam Papa essent in peccato mortali, & per consequens erraret Ecclesia quæ habet pro Sanctis. Ergo Pfeff. directe est contra jus Canonicum & Civile: contra Imperatorem & Papam, contra Ecclesiam & imperium. Respondeo: quod hæc verba sunt limitanda, quorum talis erit intellectus, quod bellantes cum armis & valentes in campum committunt crimen superbiæ, in quantum sine justa

causa aliis faciunt injuriā. Sed quando Imperator & Papa gerunt bellum, tunc præsumitur quod faciunt pro defensione Ecclesiæ & imperii : & sic Pfefferkorn non reprehendit eos.

OCTAVUS ARTICULUS.

Dicit Reuchlinista : Pfefferkorn arguit Imperatorem quod menditur, quia sic scribit O. ij. Col. prima contra Reuchlin. Ego contra dico eum esse proditorem Dei & hominum & Cæsareæ majestatis perfidum consultorem. In his aperte tenet oppositum Imperatori & vocat eum mendacem : Quia Dominus Imperator in Epistola sua ad Papam : & etiam in multis mandatis & commissionibus hinc inde vocat Johan. Reuchlin suum fidelem consiliarium & consultorem. Quomodo ergo posset majorem blasphemiam facere : quam vocare eum mendacem ? Unde irremissibiliter meruit poenam læsæ Majestatis. Respondeo : quod iste textus distinguendus est & punctan-

du-

us, ita ut post hoc verbum majestatis ponantur duo puncta. Quia Reuchlin forte est fidelis consultor Imperatoris in suis rebus: sed non fuit fidelis Joh. Pfefferkorn, ut ipse probat multis argumentis. Et ergo nemo debet putare, quod Johannes Pfefferkorn loquitur contra Imperatorem: quia ipse est bonus imperialis, ut apparet in suis libris hinc inde Teutonicis & Latinis.

NONUS ARTICULUS.

Dicit Reuchlinista. Quod omnium maximum & grandissimum & horribilissimum & diabolicissimum & infernalissimum est: Johannes Pfefferkorn reprehendit Papam & curiam: attribuendo eis crimen falsi. Sic enim scribit, l. iiii. Ceterum omnia hæc, id est ipsius exurbe Roma commissionem: nimis juste imo injustissime acquisitam hæreticæ pravitatis Magister non curavit &c. Sed Papæ dedit illam commissionem: ergo Papam vituperat Joh. Pfefferkorn: quod

non bene administrat justitiam: quod est
ita hæreticum ut mereatur tres ignes. Re-
spondeo Pfefferkorn non dicit ibi: quod
Papa vel Curia Romana injuste dedit il-
lam commissionem: Sed vult intelligere
quod Reuchlin in iuste acquisivit eam.
Et ergo Johannes Reuchlin appellat in-
justum & non papam.

DECIMUS ARTICULUS.

Dicit Reuchlinista. Pfefferkorn ite-
rum committit crimen læsæ majestatis
quia manifeste mentitur de Imperatore
& Episcopo Coloniensi. Quia dicit quod
quidam inquisitor hæreticæ pravitatis et
commissione Cæsar. majestatis cum ap-
positione manus Episcopi Coloniensis
combussit Speculum Oculare Colonia.
Quod est falsissimum: Quia neque Cæ-
sarea majestas commisit hoc, neque Epi-
scopus unquam apposuit manum: quia si
Imperator commisisset hoc, non jam la-
boraret pro Reuchlin scribendo ad Pa-
pam: quod debet sibi Consiliarium de-
fen-

ensum habere contra infidos & captio-
los Theologos. Ergo Pfefferkorn mani-
feste est falsarius: quia falsificat vel men-
titur commissiones imperiales. Respon-
deo: quod de Episcopo Coloniensi non
curatur, qui est mortuus. Sed de impe-
ratore Johannem pfefferkorn loquitur in-
tentionaliter, & implicite quandum ad
primam Imperatoris mendem. Quia pri-
mo quando Johann. Pfefferkorn incepit
istud laudabile negotium in causa fidei
ut faceret comburere libros Judæorum:
Tunc Imperator fuit intentionatus, ut
videbatur: quod vellet comburere o-
mnes libros qui sunt contra fidem Chri-
stianam. Sed liber Joh. Reuchlin, est talis.
Ergo Imperatori videbatur, quod vel-
lent etiam eum committere ad combu-
rentum. Igitur Pfefferkorn scribit:
quod Imperator commisit videlicet im-
plicate non expresse. Et ipse putat quod
satis fuit: quod Imperator commisit ei
semel de libris Judæorum, sub quibus
reprehenduntur etiam libri hæreticales:

Quia audiui ego: quod si Imperator mansisset in illo laudabili proposito, tunc Theologi voluerunt omnes librarios per totam Almanniam visitare: & omnes malos libros comburere: præsertim librorum istorum novorum Theologorum qui non habent fundamentum suum ex Doctore sancto: ex Doctore subtili: & ex Doctore Seraphico: & Alberto Magno. Quod fuisset utiq; laudabile & valde proficuū: & credo quod adhuc erit quod tribuat Omnipotens qui regnat per omnia & super omnia & omni tempore, Amen.

ECKBERTUS UNGENANT. M.
Ort. Grat. Salutem.

Venerabilis Domine & amice singularissime. Diu est quod non habui nuncios ut possem dirigere litteras ad Dēminationē vestram: alias diu scripisssem vobis. Parcatis ergo mihi: quia libenter scripisssem vobis, si habuisssem nuncium. Sed sicut scripsistis mihi quod Magister noster Velemtinus de Gelterisheim dixit

vobis: quod debetis mihi scribere: quod adhuc duos florenos debeo ei pro lectionibus quando steti in bursa sua: Sciatis quod nihil volo ei dare. Quia ipse etiam promisit mihi multa: & dixit quod vellet mihi dare bonas propinas: quod irem omni die bis vel ter ad Rehnium, videndo quando naves veniant ex partibus inferioribus vel superioribus: Et quando beani sunt intus: tunc deberem eis suadere quod visitarent in bursa sua. Et per Deum ego bene portavi ei viginti beanos & perdidi multum tempus, currendo hic inde, & fuisset melius studere illo tempore: Sed ipse nunquam dedit mihi aliquid. Etiam dedit nobis mala bursaia: & macras carnes: & acerbum potum. Et potestis ei bene dicere quod debet ista recortare. Sed vos valete in charitate. Datum Lo.

BALTHASAR SCHLAUG BACCALARIUS Theologiae formatus M. Ort.
Gratio Salut.

Gratiarum actiones vobis immensas : infinitas : inenarrabiles : innumerabiles : incomparabiles : ineffabiles quod misisti mihi librum Doct. Johan. Pfefferkorn qui intitulatur Defensio Johannis Pfefferkorn contra famosas. Ego fui ita lætus quando accepi illum librum quod saltavi præ gaudio : Et certissime credo : quod Joh. Pfefferkorn est ille de quo prophetizatur Ezechielis ix. sic : Et vocavit virum qui indutus erat lineis & atramentarium scriptoris habebat in lumbis suis. Quia Johan. Pfefferkorn semper habet atramentarium secum & scribit in Prædicationibus vel conventiculis Auctoritates & notabilia : unde postea cōponit talia. Vos exhilaratis me valde quando mittitis mihi libros suos quia sunt ita artificialiter compositi quod miror. Ego etiam Wiennæ multum gloriator quod sum notus sibi, & quando nomino eum, dico, Johan. Pfefferkorn, amicus meus. Sed in illo libro intellexi quod Theologi sunt discordes super speculum oculare : quia aliqui damnant

eum

eum ad
nien. A
M. no
Specul
Ad pat
bro. V
posset
hereti
quand
teneb
disco
conce
gister
& sui
culu
bulu
hare
hare
dun
quo
furt
cir
lin
da
da

cum ad ignem: sicut Parrhisiens. & colonien. Aliqui vero ad suspensionem: sicut M. nost. Petrus Meyer qui quando vidit Speculū Oculare, clamavit voce magna, Ad patibulum ad patibulum cum tali libro. Vos deberetis esse concordēs, tunc possetis habere victoriam contra illum hæreticum. Ego fui multum perterritus quando legi ista, & dixi. Nunc diabolus tenebit candelam, si Theologi volunt esse discordes. Sed spero quod eritis iterum concordēs. Sed mihi videtur quod Magister noster Petrus non est Justus ipse & sui Coherentes, qui tenent quod Speculum Oculare debet suspendi ad patibulum. Quia est ille liber hæreticus, & hæretici merentur pœnam ignis. Quia hæretici comburuntur, sed fures suspenduntur. Quamvis ille fortasse dicunt quod speculum ocular, etiam commisit furtum. Quia Johannes Pfefferkorn dicit quod in hoc libro Johannes Reuchlin furavit ei honorem suum quem non daret pro viginti florenis: quia dua Judæi qui similiter furaverant ei honorem suum

suum dederunt & triginta florenos pro eo. Sita, vel b. ego vellē quod essetis concordēs. Non habem⁹ hic nova: nisi quod ille Poeta Joachimus Vadianus qui est unus ex Reuchlinistis & factus Rector Universitatis: percutiat Deus omnem societatem Poetarum & Juristarum & non derelinquat unum ex eis mingentem ad parietem. Ego cogitavi quod volo recedere, quid deberem in illa Universitate facere, ubi Poeta est Rector? & sunt hic ita multi Reuchlinistæ sicut in nulla alia Univesitate, scilicet Joach. Vadianus Rector, & Georgius Collimutius Tanstetter pro nunc Medicus, olim Mathematicus, & Cuspinianus qui est servitor & consiliarius Cæsaris: Et quidam qui vocatur Thomas Resch, & Simon Lessius qui est compatriota Joh. Reu. & alii multi, sed Mag. nost. Heckman est de via nostra & dixit quod tenebit cum Theologia usque ad finem vitæ suæ, ipse etiam multum salutatur vos & Johannem P. Vale. Datum in Vienna. Iterum valete tamdiu, donec Pfefferkorn manet Christianus,

AL

ALB

R

go v
indul
quia
Rom
tois
scrib
lore
bor
Col
eitis
ftis
Poe
mus
dic
dan
quo
non
qui
vig

ALBERTUS STRUNCK MAGI-
stro Ort, Gratio Daven.

Reverentialem obedientiam loco sa-
lutis Vener. Domini Magister. Ro-
go vos cordialiter quatenus velitis mihi
indulgere, quod non scribo vobis sæpæ:
quia est per Deum ita magnus calor in
Roma: quod unus non potest ire in pla-
teis vel sedere in domo: Et non possum
scribere aliquid vel componere præ ca-
lore. Sed vos scitis quod est magnus la-
bor facere dictaminas, & dixistis mihi in
Colonia, quod in septem diebus vix fa-
citis unum bonum dictamen. Et allega-
stis mihi Horatium dicens: quod talis
Poeta docet: quod novem annos debe-
mus consumere faciendo unum bonum
dictamen. Et credo quod sic est facien-
dum, quia oportet esse cautum & videre
quod est bona congruitas. Et aliquando
non est fatis: quod est bona congruitas:
quia requiritur etiam Ornotus secundum
viginti præcepta Elegantiarum & modum
Epi-

Epistolandi Pontii vel Pauli Niavis qui
fuit Magister Lipsensis. Etiam isti Poetæ
sunt nunc valde reprehensivi: & quando
aliquis scribit aliquid, tunc dicunt: Ecce
ibi & ibi non bona Latinizatio: veniunt
huc cum suis novis terminis: & confun-
dunt antiquam Grammaticam. Ego
non possum scribere in istis caloribus.
Ergo habeatis me excusatum. Et valete.
Datum Romæ.

MAGISTER HENRICUS CRIBEL-
linioniatius Magistro Ortui-
no Salutem.

Venerabilis Magister primum & an-
te omnia sciatis: quod perdidi duas
sententias: & si perdo tertiam, tunc dia-
bolus erit abbas. Et timeo valde quia au-
ditor dixit mihi. Per Deum: si essem sicut
vos, ego non vellem appellare, quia non
habetis Jus: ergo non scio quid debeo fa-
cere. Ego credo quod Theologi hoc an-
no non debent fortunam habere. Quia
etiam eximius vir Dominus Magist. no-
ster

ster Petrus Meyer satis male stat in causa
 sua contra Canonicos Franckfordien-
 ses: quod vexant illum bonum & devo-
 tum patrem. Sed credo quod isti Cano-
 nici faciunt hoc propter Johan. Reuch-
 lin quem diligunt propter suam Poe-
 triam. Et propterea volentes ei placere
 tribulant illum bonum Pastorem: quia
 ipse mirabiliter inimicatur Joh. Reuch-
 lin, & merito, quia stat pro facultate sua.
 Quia Joh. Reuchlin est inimicus Theo-
 logorum: sed Mag. nost. Petrus est Theo-
 logus: ergo. Et est bene licitum: quod
 unus defendit facultatem suam: Etiam
 D. Jacobus de Hochstraten Magister no-
 ster & haeret. pravit. Inquisitor non ha-
 ber bonam fortunam in causa fidei: Quia
 isti Curtisani nunc omnes volunt esse
 Poetæ, & sic parvipendunt Theologos
 & sunt contra eos. Sed tamen spero quod
 parum lucrabunt: quia Dominis re-
 spiciet famulos suos & liberabit eos. E-
 go audiui nuper quod imperator scri-
 psit unam literam ad Papam pro Johan.
 Reuchlin, & scripsit ita: quod si Sanctissi-
 mitas

mitas sua non vult finem facere in isto negotio & dare sententiam: tunc ipsemet vult videre, quomodo potest defendere suum consiliarium. Sed quid est? Si Papa est pro Theologis tunc non timeo: etiam audiui ab uno notabili viro qui est Officialis Curiae qui dixit: Quid nobis hic cu literis? Si Reuchlin habet pecuniam, mittat huc. Quia in Curia oportet habere pecunias: alias nihil potest expetire. Et alius occulte dixit mihi quod Mag. noster Jacobus iterum dedit certas propinas quibusdam reverendariis. Et sic quando jam vadunt ante eum, tunc faciunt ei maiorem reverentiam & loquuntur amicebiler cum eo. Ergo nunc semper meliorem spem habemus. Si perdo illud beneficium, tunc adhuc volo contendere pro illa vicaria in Nussia sicut scitis. Quia Procurator meus informavit me quod habeo bonum Jus. Sed jam recorder quod nupervenit unus huc qui dixit: quod Universitas Erfordiensis vult revocare sententiam suam seu determinationem contra Joh. Reuchl. Et si facit, tunc volo

dice-

dicere quod omnes Theologi qui sunt ibi,
sunt perfidi & mendaces: & volo sem-
per de eis dicere hoc scandalum: quod
non manent cum facultate sua & defen-
dunt zelosissimum virum Dominum Ja-
cobum de Hochstratem qui est lux Theo-
logorum: & lucet sicut stella per suas do-
ctrinas & argumentationes pro fide Ca-
tholica. Et credo quod si Hæretici vel
Turci venirent, ipse disputaret contra eos
& confunderet eos cum subtilitate sua: &
converteret eos ad fidem Christianam.
Quia ille Theologus non habet æqualem.
Et nuper disputavit hic in sapientia valde
doctrinaliter. Tunc dixit quidam Italus:
Ego non credidi prius, quod Almania
habet tales Theologos. Sed quidam alius
dixit quod non est bene profundatus in
textibus Bibliæ: & non bene scit intelli-
gere Hieronymum & Augustinum. Re-
spondi: O bone Deus quid dicitis, ille Do-
ctor præsupponit talia & jam ipse habet
curare alia, & bene majores subtilitates,
Deus det quod recte eat, tunc volumus
triumphare: & postea ex tota Almania
pel-

pellere illam poetriam. Et volumus facere quod isti Juristæ non audent dicere: num verbum quando sunt cum Theologis. Quia timebunt, ne mittant super eos Inquisitorem & comburant eos pro hæreticis. Sicut nunc spero quod fiet Joh. Reuchl. adjuvante Deo: cujus nos sumus judices. Quia sicut milites seculares defendunt Justitiam in terris. Ita nos defendimus Ecclesiam per disputationes & prædicationes. Sed parcatis mihi de longiloquio. Et valete. Datum Rom. Curia

PETRUS LAPP. SACRÆ PAGINÆ Licentiatuſ M. Ort. Gratio.
Salutem.

SECUNDUM quod semel scripsistis mihi vir venerabilis quod habetis valde magnum miraculum abinde quod pronunciant ita multi excellentes Doctores in Colonia: & etiam alii non adhuc promoti sed propediem M. N. & multi egregiissimi Theologi: & nominastis mihi M. N. Jacobum de Hochstraten M. N.

Ar-

Arnol
gium
Gelte
qui te
& D.
qui a
qui q
bus l
schol
Gran
scrib
& co
fuer
Et si
præ
mne
Scri
Mo
ma
mo
Fra
qui
qua
& q
mi

Arnoldum de Tungaris & M. N. remigium: & Magist. nostr. Valentinum de Geltersheim: & Magist. nostr. Petrum, qui tempore meo regebat in bursa Kuck: & D. Rutgerum Licentia. & multos alios qui acti sunt Colonia: & etiam Jo. Pfeff. qui quamvis est laicus & indoctus in artibus liberalibus: & nunquam visitavit scholas Christianorum, & non didicit Grammaticam aut Logicam: tamen ut scribitis, habet profundum intellectum & cor illuminatum. Etiam Apostoli non fuerunt docti: tamen sciverunt omnia. Et sic putatis, quod Spiritus Sanctus potest prædicto Joh. Pfefferkorn infundere omnem scientiam Sanctorum: sicut dicit Scriptura. Etiam nominastis mihi in Moguntia duos Mag. nost. D. Bartholomæum Zehener Prædicatorem in Summo: & D. Pet. Bertram Plebanum. Et in Franckfordia Dominum Pet. Meyer, qui est mirabilis in sermonibus suis: Et quando vult ipse, facit homines ridere: & quando vult, facit eos flere: & facit mirabilia prædicando, Secundum hoc vel-

vellem quod faceretis omnes ad unum & expelleretis istos Juristas & Poetas seculares: vel imponatis eis silentium quod non auderent ita scribere libros. Et quando vellent aliquid compilare: tunc deberent prius ostendere Magistris nostris ad videndum si debet imprimi. Et si non placet Magistris nostris, non debet imprimi vel debet comburi. Etiam deberent Magistri nostri facere mandatum quod nullus Jurista vel Poeta aliquid scriberet in Theologia: & ne introducerent illam novam Latinitatem in sacrosanctam Theologiam, sicut fecerunt Joh. Reuch. & quidam ut audio, qui appellatur Proverbia Erasmi, quia non sunt fundamentales in ea: & possibile est quod nunquam disputaverunt publice vel tenuerunt conclusiones sicut est mos. Ipsi volunt mittere falcem in messem alterius, quod Theologi non debent pati. Ergo rogo vos quod velitis rogare illos de quibus scribitis quod disponant disputare contra illos novos Latinizatores & scommunitizare eos bene. Et si dicunt quod sciant

-lit-

litteras
spond
tur a
suffici
aliistr
mus d
atum
dzi vi
dicun
scient
suam
Chris
fide,
igitur
& eo
a Ch
quod
quod
starr.

M.

S

litteras Græcas & Hæbraicas, habetis respondere quod tales litteræ non curantur a Theologis. Quia sacra Scriptura sufficienter est translata & non indigem^{us} aliis translationibus. Et potius non debemus discere tales litteras propter despectum Judæorum & Græcorum. Quia Judæi videntes quod discimus suas litteras dicunt: Ecce Christiani discunt nostras scientias, & sine illis non possunt fidem suam defendere: & fit magna verecundia Christianis: & Judæi fortificant se in sua fide. Sed græci recesserunt ab Ecclesia: igitur etiam debent haberi pro inimicis, & eorum scientiæ non debent practicari a Christianis. Talia vellem libenter quod faceretis, & postea scriberetis mihi quod fieret. Valere. Datum in Halberstarr.

M. JOHANNES SCHNERCKIUS
Mag. Ort. Gratio.

Salutem simpliciter annunciatam &
non per pomposum ornatum verborum

Q

rum

rum sicut consueverunt Poetales Magistri, non ampulantes in via simplici cum Theologis.

Sed salutem in Christo: qui liberet nos in die isto.

Ab omni tribulatione. Nec non a Joanne Capnione.

Qui est Jurista secularis: sed in Theologia vix scholaris.

Et si deberet disputare: cum Theologis se exercitare.

Ita quod aliquid solveret: per Deum ipse perderet;

In sacra Scriptura: quia ibi est magna cura,

Quia posset aliquis bene stare: vel unum alium vexare.

Ita quod eum concludat: & concludendo bene confundat.

Sicut nuper Hochstratus: qui est ad salutem Ecclesiæ natus.

Ut expellant istos socios: Poetas & historicos.

Qui tenent malas opiniones: & non valent disputationes.

Sandē

Sancte Deus, ego non habui voluntatem scribere vobis metra: & tamen scribo: Sed factum est ex improvviso. Etiam illa metra non sunt de Poetria seculari & nova: sed de illa antiqua quam etiam admittunt Magistri nostri in Parrhisia & Colonia & alibi. Et tempore meo quando fleti Parrhisii: dicebatur quod unus antiquus Magister qui habitavit in Collegio Montis, componeret totam Bibliam metricè, scilicet cum istis metris. Debetis autem scire novitates quæ sunt bene pro vobis: videlicet, quod Reuch. non potest amplius ita multum studere sicut prius, quia oculi volunt ei decreescere: sicut dicit Scriptura in Genesi. Et caligaverunt oculi ejus nec videre poterat. Quia nuper venit unus Bacularius de Sturgardia qui fuit tibi in domo ejus: & ego feci quasi non scirem de inimicitia vestra quam habetis invicem: dixi ad eum. Bone Domine Bacularie, non habeat mihi pro malo quod interrogo vos: Et cum supportatione primo libenter vellem scire, an

Q²

Reuch.

Reuchlin est adhuc sanus? Respondit: quod ita, sed tamen quod non potest bene videre sine brille. Tunc dixi: Ergo pro secundo dicatis mihi quomodo tamen habet se quoad causam fidei? Ego audiui quod habet certas lites cum certis Theologis: sed credo quod faciunt ei injuriam (sed dixi ironice) quomodo ergo habet se? Ego credo quod semper componat aliquid contra Theologos. Respondit ille. Nescio, sed tamen volo dicere vobis, quid ego vidi ab eo quando veni in domum ejus, dixit mihi: Bene veneritis Domine Bacularie: sedeatis. Et ipse habuit brillum in naso & librum ante se, qui fuit scriptus mirifice, ita quod statim vidi quod non erat Almanice neque Bohemice scriptus: neq; etiam Latine. Et dixi ei: Egregie Domine Doctor quomodo vocatur talis liber? Respondit quod vocatur Plutarchus in Græco: & tractat de Philosophia. Tunc dixi, legatis in nomine Domini: Et sic credo quod scit artes mirabiles. Tunc vidi jacere unum parvum librum noviter impressum sub

sca-

scanno: & dixi ei: Egregie Domine
 Doctor. Quid jacet hic? Respondit: Est
 unus liber scandalizativus quem nuper
 quidam amicus meus misit mihi ex Co-
 lonia: & est scriptus contra me, & Theo-
 logi Colonienses composuerunt cum, di-
 centes nunc quod Joann. Pfeff. fecit ta-
 lem librum. Tunc dixi: Quid facitis ergo
 desuper? Non vultis vindicare vos? Re-
 spondit nullo modo sed sum satis vindi-
 catus. Ego nunc non curo amplius istam
 sultitiam, sed vix habeo satis oculos ad
 studendum ea quæ sunt mihi utilia: Fuit
 autem talis intitulatus: Defensio Joan.
 Pfefferkorn contra famosas. Aliud non
 scio de Doctore Reuchlin. Talia dixit
 prædictus Baccalarius. Ergo Domine
 Ortuine habeatis bonam confidentiam;
 Quia si ille habet malos oculos quod non
 potest amplius legere aut scribere: suum
 damnum. Vos autem non debetis qui-
 escere, sed debetis recentior scribere con-
 tra eum. Valete. Datum Ulmæ.

MAG. WILHELMUS LAMP,
M. Ort Grat. Salutem.

EXimie, & promotoriali reverentia
celeberrime vir. Vos scripsistis mihi
qualiter littera mea quam composui vo-
bis de ambulatione mea ad Curiam, fuit
vobis præsentata. Et scribitis quod pote-
stis exinde notare quod diligo vos valde.
Et bene scribitis talia: etenim vera. Quia
vos estis mihi in corde, & ego amo vos
cordialiter. Sed etiam scribitis mihi quod
debeo vobis intimare seu declarare quo-
modo transit mihi pro nunc. Scitis
quod sum apud unum Notarium Rotæ,
& habeo parare mensam & ire ad fo-
rum pro corporando herbas & fabas &
panes & carnes & talia, & facere domum
in ordine, quando Dominus venit ex au-
dientia & commensales sui quod omnia
sunt parata. Et cum hoc etiam studeo.
Et Dominus meus nuper dixit mihi,
quod per Deum quando sto unum an-
num vel duos secum, ipse vult mihi ju-
vare

vare ad unum beneficium, sicut prius
 invit multis. Et est bene credendum,
 quia amat me multum. Et præcipue nu-
 per quando vidit quod sum Poeta, tunc
 dixit quod vult me semper amantius ha-
 bere. Et factum est ita. Est unus ex com-
 mensalibus qui est Poeta in ista Poetria
 nova: & semper in mensa loquitur de
 Poesi, & multum reprehendit illos anti-
 quos patres & Grammaticos Alexan-
 drum Græcistam, Verba deponentialia,
 Remigium & alios. Et nuper dixit quod
 aliquis volens discere bona carmina fa-
 cere debet scire Diomedem, & dixit mul-
 ta de tali Diomode. Respondi: ego miror
 quomodo tamen venistis super illos no-
 vos Grammaticos; & tamen habetis o-
 mnia metricæ in tertia parte Alexandri de
 pedibus & quantitibus syllabarum, &
 artem scandendi, & cætera. Et cum
 hoc iste Deomedes non fuit bonus Chri-
 stianus. Quia legi semel, qualiter ipse
 habuit equos qui comederunt homi-
 nes, & ipse dedit eis comedere homines.
 Tunc ille Curtisanus multum risit &

subfannavit me: & postea dixit, quid
beo ei dicere: quomodo Abacuck habet
primam syllabam? Respondi, ego di-
stinguo. Quia prout est proprium habet
primam indifferentem secundum Alexan.
ad placitum poni priorum multa no-
tavi. Sed prout quæritur quandam habet
primam naturaliter respiciendo ad natu-
ras appellativorum, tunc habet primam
breve[m] secundum Alexan. dicentem
quod a ante b in primis syllabis exceptis
excipiendis est previs. Tunc ille adhuc
magis derisit me & dixit, Vade tu Colo.
Copula ista cum tuo, Alexan. qui fuit as-
inus Parrhisiensis sicut adhuc sunt plu-
res, Et sic multum scandalizans illum bo-
num Alexan. abiit. Et dixi ego, Cras vi-
debitis, & de mane portavi unum carmen
quod compilavi per noctem in laudem
Alexand. & mitto vobis exemplum. Et
quando Dominus meus vidit illud car-
men tunc laudavit me & dixit: iste socius
est pro me: Et dixit O Wilhelme, scis ita
compilare metra? ego ignoravi. Et pro-
pterea plus volo de diligere in posterum,

& sic

& sic spero quod volo bene stare, & quando vult Dominus Deus quod acquirō aliquid, tunc iterum volo me conferre ad patres fiendo presbyter. Valete igitur.
Datum Romanæ Curix.

Metrum Epigrammaticum confectior-
natum per Wilhelmum Lamp. M. septem
artium liberalium Col. In laudem Alex.
Galli.

Qui vult discere Grammaticam, legat
prius Alexandri materiam.

Quæ est divisa in quatuor partes. Do-
cens multas bonas artes.

Præbens Lac & Mel pueris. Sicut docet
glossa notabilis.

In Colonia facta. Præcipue quoad metra.
Collige partem tertiam. Ipsa tollet tibi
omnem inertiam.

Sicut fecit mihi. Qui multum ex hac di-
dici.

JOHANNES ARNOLDI M. OR-
mino Gratio Salutem dicit
plurimam.

CRediderim utique quod audiretis vel fuerit vobis pluscule dictum qualiter ex quadam affectione animalis bona contulerim me nuperrimæ viaticæ ambulatione ad urbanam Romæ Curiam, causa lucruli ad confarcinandum unius beneficiolum seu bræbendiolum vel parrochiam aliquam missam, Unde poterit mihi ex nunc usquæ ad finem vitæ me sufficere ac suppetere victus & amictus, si divina voluerit Dei gratia. Quamobrem me Hercle vel mediusfidius debueritis mihi non rariuscule unam literulam amicose conflata seu compilat mascribere, & in ea effectionaliter significare quomodo steteritis in omni qualitate corporali seu animali, & quomodo fueritis fortunatus fataliter ex prædestinatione divina, quæ fuit ante secula sicut dixerit Lactantius quem nuperrime audiverim studio intentionali, quando lectus fuerit formaliter hic in sapientia, præterea enim vero venerit unus socialis ex Colonia & gelitis Almania partibus, apportans epistolia missiva hinc inde sibi adsi-

pulata, quod quo videlicet intellexerim
 qualiter vos fecistis imprimere arte ca-
 racterali unum librulum, qui intelligitur
 esse vel fuisse intitulatus seu prænomi-
 nus Epistolæ Obscurorum virorum ad
 Magistrum Ortuinum Gratiam in quo
 utique codiculis seu libello sicut talis de-
 derit mihi intelligendum, continentur
 omnes literulæ ad vestram dignitatem
 hinc inde destinatæ charitative & frater-
 naliter, a vestris amicis & notis, etiam po-
 sneritis meum epistoliam intus & valde
 miratorie stupefactus fuerim, quod di-
 gnamini me tantisper honore sesquipe-
 dali, & facitis mihi æternalem tamam.
 Quapropter habueritis scire, quatenus
 voluerim vobis gratiam referre in quan-
 tum potero, etiam sciveritis qualiter stu-
 duero hic per totum in Poeseos artificio-
 lo, & ergo fuerim aliter stylatus quam pri-
 us. Valete sesquipedaliter. Datum Romæ

FRATER GREGORIUS BLECK
 Magistro Ortuino Gratio.

HUmilem orationem meam cum qua decet subjectione Domine M. Quia vos misistis mihi huc librum Joh. Pfefferkorn qui est pretitulatus defensio Joh. Pfefferkorn contra famosas, quem utique petivistis: ostendi omnibus Magistris nostris per totam Parrhisiā; & similiter de nostro Ordine Theologis, qui unanimiter dixerunt: Ecce Almania habet notabiles Theologos: Si unus simplex scribit talia quid deberent facere docti & promodi? & unus interrogavit meam etiam principes in Almania faciunt magnam reverentiam Joh. Pfefferkorn. Respondi quod pro parte non. Et qualiter ipse est verus & dilectus sollicitator Imperatoris ad procurandum negotium de libris Judæorum & augmendum fidei Christiane. Et quod Episcopus Moguntinen. pie Memoriz defunctus jam solebat valde eum amare & promisit ei auxilium in rebus omnibus quandum ei fuit possibile, & quando ampulavit hinc inde in negotio fidei, tunc dedit ei magnū pretii nummum pro viatico. Respon-

spon-

spondi
magna
negoti
sic qui
Alman
conve
educat
quit.
fecer
lante
occu
do fi
dunt
estis
aliqu
vidu
Att
tine
pre
qui
lin
Ep
ne
se
sa

spondit unus Theologus, facit tunc etiam magnam diligentiam ipse Pfeff. in dicto negotio? dixi velut scripsistis mihi quod sic quia sine molestia circumvixit per totam Almanniam: quamvis protunc fuit ei inconveniens: cum uxorem & libros suos educare & alere conveniret, quos dereliquit. Quamvis in absentia sua Theologi fecerunt multa bona uxori ejus, consolantes eam: quia vident quod vir ejus est occupatus in causa fidei. Etiam aliquando fratres de Monasterio nostro accedunt eam dicentes: Miseremur vestri quod estis sic sola, & ipsa respondet: Veniatis aliquando visitantes me: quia sum quasi vidua, & detis mihi consolationes vestras, Attamen modernus Episcopus Moguntinensis non favet Joh. Pfeff. & hoc propterea: quia habet aliquos Consiliarios qui multum promovent Johan. Reuchlin & odiunt Theologos. Etiam dictus Episcopus non voluit admittere Johannem Pfefferkorn quando voluit ei presentare suam defensionem contra famosas: sicut intellexi ex vestra littera. Talia dixi:

dixi. Tunc respondit unus: Quis es tu-
 men ille Pfefferkorn? Respondi, quod
 olim fuit Judæus, & nunc est feliciter in
 Christo baptizatus, & est vir proculdu-
 bio integerrimus, & est de tribu Nepta-
 lim, dixit ille: Vere benedictio quæ data
 est Neptalim: completa est in Joh. Pfeff.
 Quia Jacob dixit filio suo Neptalim; Ne-
 ptalim cervus emissus dans eloquia pul-
 chritudinis, Gen. xlix. Postea multi li-
 centiati, & alii Theologi per totum lege-
 runt istum librum de folio ad folium: de
 verbo ad verbum, de articulo ad articu-
 lum. Sed est unus Superiorista qui studet
 in Græco: ipse vadit ubique & dicit: quod
 non est verum quod Pfefferk. est sollici-
 tator Cæsaris, & quod nunquam etiam
 fuit. Et quod Imperator pro Reuch. scrip-
 sit ad Sanctissimum & simpliciter vult
 quod Theologi non debent sibi vexare
 suum Consiliarium fidelem & probum.
 Item Jacobus Fabri Stapulensis de quo
 audivistis multa, ipse aperte favet Joann.
 Reu. quamvis Theologi dixerunt ei, ne
 deberet facere. Et dictū fuit quod scripsit

in una l
 gi Parr
 aliter c
 quid vo
 est pro
 sitatis
 esse bo
 Val. a

DEM

SO
 Sm
 bet se
 pro J
 terra
 Prae
 sunt
 nos
 Ber
 cer
 Mo
 nas
 qua

in una littera ad Almaniam quod Theologi Parrhisienses tractaverunt Jo. Reu. non aliter quam Judæi Christū. Sed dicat quicquid velit, tamen major pars in Parrhisia est pro nobis propter honorem Universitatis & odium Juristarum: ergo debetis esse bono animo lætando & gaudendo. Val. æternaliter. Datum Parrhisiis.

DEMEDRIUS VALERIUS, MAG.
Ort. Gratio S.

Scribitis mihi interrogans a me quomodo tamen Universitas nostra habet se in causa fidei: an est pro vobis, an pro Joh. Reuch. Sciatis hic & per totam terram Suitensium, fratres de Ordine Prædicatorum habent malam famam & sunt in magna disgratia propter illos innocentes fratres qui fuerunt combusti in Berna, quia nunquam credo quod fecerunt talia quæ dicuntur de eis. Igitur Monasteria eorum desolantur: & Monasteria fratrum, S. Fracisci crescunt. Et quando unus homo dat Eleemosynam

Præ-

Prædicatoribus, tunc viginti sunt Ministris & Augustinen, & alias etiam dicitur quod est in prophetia quod ille Ordo Prædicatorum debet totaliter deleri: sed per hoc est hic unus Theologus ut ipse nominat: sed mihi videtur quod magis est Poeta, dictus Erasmus Roterodamus qui a multis ita honoratur sicut si esset miraculum mundi: & est ille qui scripsit librum Proverbiorum: quem semel ostendisti mihi Colonia & dixistis: Quid nobis cum Proverbiis Erasmi? cum habemus Proverbia Salomonis? Et ille Erasmus multum tenet de Reuchlin & semper laudat eum, & nuper fecit imprimere aliquas Epistolas quas misit ad Curiam Romanam ad Papam & aliquos Cardinales, in istis laudavit Reuchlin & scandalizavit Theologos. Ego videns dicit: Si videbunt hoc Magistri nostri, diabolus confundet eum. Sic ergo Universitas nostra quæ fecit magnam reverentiam Erasmo, inclinata est pro Reuchlin & venit huc Glarianus Poeta qui est homo valde audax ut scitis, ipse mirabilia scandali-

loquitur de vobis & aliis Theologis. Et dicit quod vult unum librum componere de nequitiis Prædicatorum, & vult totaliter describere illa quæ facta sunt in Bem. Ego vellem libenter amicabiliter dicere ad eum ne faciat. Sed est homo terribilis & est iracundiosus, semper volens percutere, quapropter habeat sibi diabolus, ego spero quod veniet sententia ex urbe Roma pro Theologis, tunc omnia erunt bona. Si autem fuerit pro Reuch, tunc diabolus tenebis candelam, Valet. Datum Basiliæ.

CONRADUS STRILDRIOT M.

Ort. Gratio. Salutem.

Reverentia ex servitio affectuositatis meæ præcedentibus erga virtuositatem vestram venerabilis Magist. Intimavi vobis sepæ qualiter non sum hic libenter, credo quod diabolus portavit me huc, & non possum recedere quia non sunt hic pona societates sicut in Almania. Et homines non sunt ita sociales, & habent pro malo

malo quando aliquis semel indie est
 vocantes eum porcum, etiam non habet
 supponere; Quia meretrices volunt in
 tum pecuniæ & tamen non sunt pulchre
 & dico vobis in veritate, quod in Italia
 sunt ita distortæ mulieres sicut est possi-
 bile, quamvis habent pulcherrimas vestes
 de serico & Sameloto. Quia quando mo-
 dicum sunt senes, tunc statim habent cur-
 va dorſa & vadunt quasi vellent merdare,
 etiam comedunt allium & fatent maxime
 & sunt nigræ, nec sunt ita albæ sicut in Al-
 mania. Item, in facie sunt pallentes sicut
 mors, & quando aliquæ sunt rubræ cer-
 tum est quod fecerint sibi colorem cum
 unguentis, ergo non placent mihi mulie-
 res hic, etiam dicunt quod in æstate non
 est bonum supponere hic. Tunc dico ego
 ergo redire volo in Almaniam ubi semper
 bonum est supponere, & sæpe recordavi qua-
 liter habuimus in Daventria amasias ego
 & vos, & iuimus in despectum istius do-
 micelli qui etiam amabat vestram ama-
 siam: sed ipsa merdasset ei super os. Sed
 nunc audiui, qualiter debetis supponere

uxorem Joh. Pfeff. causa honestatis, quia
 est secreta & quasi honesta; & est bonum
 quando aliquis habet propriam in secre-
 to, & dixit unus ad me quod Joh Pfeff.
 semel rixavit vobiscum dicens ad vos: D.
 Or, ego vellem quod comederetis ex ve-
 stra patella & permetteretis me comede-
 re ex mea, & vos diu non intellexistis, quia
 ille vir est valde subtilis & semper loqui-
 tur enigmatice in proverbiiis, sed quidam
 amicus vester sicut ego audiui ab aliis, ex-
 posuit vobis illa arcana verba dicens,
 ego vellem quod comederetis ex vestra
 patella quod supponeretis vestram mu-
 lierem & permetteretis me comedere ex
 mea patella, id est non tangeretis ux-
 orem meam, sed sineretis me eam tangere,
 ego dixi hic ad quendam Poetam quod
 quæreretur illam Proverbiam in Prover-
 biis Erasmi. Respondit mihi, quod non
 potest invenire. Dixi ei ergo, ille Author
 non est sufficiens sed diminutus, sed
 quando audiui hæc de J. P. dixi: quod est
 nominis inviduoli ssi facit hoc, quia est u-
 na Proverbia quod amicorū omnia sunt
 com-

communis: quamvis aliqui dicunt
 uxores debent excipi, Ipse tamen non
 beret irasci super vos, quia vos non ha-
 tis uxorem: & non habentibus de-
 mus impertire, audivi etiam quod
 ponitis ancillam Impressoris. Quæ-
 sita quod fecit puerum: hoc non debe-
 tis facere scilicet forare nova foramina
 ego semper maneo cum antiquis quæ
 faciunt pueros, sed hic habeo neque
 quas neque novas, ergo volo redire
 Almanniam sicut spero. Valet tamdiu
 nec una alaunda ponderat C. talenta, D.

M. JOHANNES CRAPP. MAG.
 stro Ortuino Gratio S.

Dominatio vestra scribit mihi quæ-
 ter valde gavisus est de Epistola
 Cardinali nuper compilata: & scribit
 quod vix vidistis similem: & sicut in-
 ligo, vultis quod semper ita debeo vos
 scribere, sed dico vobis sicut etiam im-
 met scitis, quod non est possibile quod
 unus semper facit carmina, vos bene-
 tis

de vobis quamvis estis valde facundus
 scitis facere pluralia metra. Tamen
 non semper oleum sicut communiter di-
 citur, & aliquando estis luxuriosus ad me-
 tra, aliquando ad prolas, & recordor
 quod semel dixi vobis Colonia: D. Ort.
 faciatis tamen aliquod carmen metri-
 cum. Respondistis mihi, non habeo pro-
 pinc Apollinem: & dixistis mihi quod
 aliquando in x. diebus vix potestis facere
 unum bonum metrum, quia aer non pa-
 titur, & oportet expectare tempus: Unde
 Ovidius; Tempora labuntur tacitisque
 senescimus annis. Ego quando semel ha-
 beo bonum Apollinem, tunc volo dicta-
 re unum & mittere vobis: etiam scribitis
 mihi quod debeo vobis intimare aliquas
 novitates: sed nihil scio nisi quod sunt
 licet tres excellentes Theologi, qui habent
 magna nomina inter Almanos, & faciunt
 nobis bonam famam & laudabilem per
 totam curiam. Duos forte bene novistis.
 Rev. patrem Dominum Mag. nostrum
 Jacobum de Hochstraten, Latine dicitur
 Alta platea: & Magistr. nostr. Petrum
 Meyer

Meyer Plebanum Franckfordien. tenet
 est D. Caspar Prædicator ex Kempten
 græ Theologiæ Licentiatus propedi-
 Mag. nostrandus. Ipsi habent hic ag-
 tres causas notabiles. Unus scilicet Ma-
 noster Jacob. habet causam fidei contra
 Joannem reuchlin qui dicitur esse he-
 reticus, & bene, est enim. Secundus habet
 causam competentia scilicet Mag. nob.
 Petrus contra Canonicos Fran. qui non
 volun- ei dare competentiam suam, &
 ergo venit huc in curiam tribulans
 terribiliter. Tertius scilicet D. Caspar ha-
 bet causam sacri olei contra quosdam
 monachos qui habitant extra mun-
 Kempten, & habent sacrum oleum in
 monasterio: & quando homines debent
 oleari: tunc non habetur sacrum oleum,
 & ergo præfatus Licentiatus vult ipsos
 monachos rectificare, quod debent sa-
 crum oleum in civitate permittere pro
 communi salute hominum, alia nova non
 habeo: sed vos etiam nihil scribitis mihi.
 Nescio profecto, quomodo demerui
 reverentia vestra.

Com-

Commendo vos Domino Deo : qui vos
custodiat quod estis fortis sicut Leo.
Pulcher sicut Absolon : Prudens sicut Sa-
lomon.

Dives sicut Asverus : Poeticalis sicut
Homerus.

Et sanctus sicut Joannes Baptista : Mo-
riatur Reuchlin Jurista.

Nec non Poetæ seculares : qui adhuc
possent esse vestri scholares.

Ecce non volui facere Carmina & ta-
men feci : sed nescio, qualiter venit quod
feci. Laus Deo. Val. Et sic est finis. Tho-
los. Tetragrammaton. Datum Romanæ
Curia.

MAGISTER SIMON POCOPO-
rius Magistro Ortuino Gra-
tio S. P. D.

Mirabilis facta est Scientia tua, ex
me confortata est & non potero
ad eam. Psalmista : Hæc verba po-
sunt appropriari mihi directe : quan-
do

do considero doctrinam Dominationis
 vestra quam perspexi nuper ex libro ve-
 stre qui intitulatur Orationes Mag. Or-
 tuini. Sancte Deus quomodo crevistis in
 in magnum virum? cum tamen olim fu-
 istis hebes scholaris. meus: sed nunc estis
 super Magistrum, quamvis dicit Scriptu-
 ra, non est discipulus super Magistrum.
 Et ergo quando vidi talem librum, tunc
 clamavi alta voce: O Ortuine! mirabilia
 facta est scientia tua, ex me confortata est
 & non potero ad eam. Et bene mirabilia
 quia nunquam credidi quod postestis
 facere dictamina excelenter & artificia-
 liter ex me: quia de gratia Dei fui resur-
 ptor & instructor vester & multum glo-
 rior super vobis. Confortata est bene
 quia olim non fuit ita efficax scientia vo-
 stra sed nunc confortata est per instinctum
 Spiritus Sancti qui illuminavit vos. Eto-
 lim (parcatis mihi) non voluistis studere,
 & saepe correxi vos quando non scivistis
 mei vel sui cuius casus: & legat legant cu-
 jus tēporis: Et saepe dixi ad vos illud me-
 trum; Duræ cervicis est, hæc enim sapere

non

non val
 & ego n
 essem v
 potero
 dixit So
 sed pro
 & eritis

MAGI
 pir

V A
 sc
 vestris
 scribit
 sempe
 qui ve
 ter ha
 semel
 maxim
 scripsi
 ut po
 Quia
 præ v
 res so

non vales. Sed nunc possetis me instruere
 & ego non deberem verecundari quod
 essem vester discipulus, & ergo dico, non
 potero ad eam scilicet pervenire, quia ut
 dixit Socrates quæ supra nos nihil ad nos:
 sed procedatis sic compilando dictamina
 & eritis notabilis vir. Vale. Datū Lubeck.

MAGISTER ACHATIUS LAM-
 pirius, Magistro Ortuino Gra-
 tio. S. P. D.

Valde miror vir honorabilis, quod
 scribitis omnibus sociis & amicis
 vestris Romam versus & solum mihi non
 scribitis, cum dixistis tamen quod vultis
 semper scribere mihi. Sed intellexi ab uno
 qui veni ex Colonia quod velitis liben-
 ter habere illam artem de qua dixi vobis
 semel: videlicet ut facitis quod una mulier
 maxime amat unum. Quamvis jam non
 scripsistis mihi, tamē volo mittere vobis:
 ut potestis videre qualiter diligo vos.
 Quia non volo aliquid in secreto habere
 præ vobis, sed volo vos docere quæ vetē-
 res sociis nolebant pandere charis. Est au-

R

tem

tem talis ars illa: Sed nō debetis aliquem docere quia ita abscondo illam, quod nō vellem docere fratrem meum. Quia plus amo vos quam fratrem meum. Ergo volo participare vobiscum, & faciatis sic. Quando amatis unam mulierem, tunc debetis quærere quomodo vocatur ipsa, & quomodo vocatur Mater ejus: Sed ponamus casum quod amatis unam que vocatur Barbara, & Mater ejus vocatur Elfa. Tunc quæratis unum crinem decipite ipsius Barbaræ & quando habetis illum crinem, debetis esse contritus & confessus vel ad minus dicere confessionem generalem. Deinde faciatis unam imaginem de cæra virginea, & faciatis legentes missas desuper, ligando illum crinem circum collum ipsius. Postea uno manū audiat prius missam, deinde accipiat

1. Ollam novam vitreatam cum aqua & faciatis ignem in una camera clausa undique & faciatis fumum de thure, & incendatis unam candelam de cæra nova in qua est modicum de candela Paschali. Deinde dicatis istam Conjunctionem super

Ima-

Imagi
tem D
ros An
Bold i
tax &
fentare
tate Ba
omnib
cum c
flylo a
Sydra
lam &
catis i
Barbar
tentis
per vir
nab, L
per vi
strob.
tim inc
tatione
langue
cipiet f
vos am
ipsa r.

Imaginem : Conjuro te Cæra per virtutem Dei omnipotentis, per novem choros Angelorum, per virtutem Cosdriel: Boldriach : Tornab, Liffiel, Farnach, Pitrax & Starnial, quod velis mihi representare in omni substantia & corporalitate Barbaram Elſæ, ut obediat mihi in omnibusquæ volo. Postea scribatis circum caput imaginis hæc nomina cum stylo argenteo, Aſtrap† Arnod† Bildron† Sydra† Et sic ponatis Imaginem in ollam & aquam, & ponite ad ignem, & dicatis istam conjurationem : Conjuro te Barbara Elſæ per virtutem Dei omnipotentis, per novem choros Angelorum, per virtutem Cosdriel, Boldriach, Tornab, Liffiel, Farnach, Pitrax & Starnial, & per virtutem istorum nominum Aſtrob. Arnod. Bildron. Sydra, quod statim incipias amare me, ita quod sine tatione velis ad me venire : Quia amore langueo, Et tunc statim quando aqua incipiet fieri calida satis est, quia ita incipiet vos amare quod quando non videt vos, ipsa reſcit ubi estis. Probatum est sæpe &

totiens quotiens. Et debetis mihi credere
quod ista scientia est valde pretiosa. Mag. vos in
ego non darem vobis nisi amarem vos gnali
intentionaliter. Ergo vos etiam semel de dicens
betis mihi participare unum secretum niz no
Et sic valete cum sanitate vestra. Datum patria
Romanæ Curia. hono

FRATER OTHO FLERSKLIR-
drius, M. Ortuino Gratio. tum p
ne ad

DEvotam orationem meam pro li-
lute venerabilis vir, ut scribitis mihi
quod omnes nos Theologi debemus age-
re gratias omnipotenti Deo, quod p-
nunc Theologia est ita in flore, & sunt
plures docti Theologi in omnibus pa-
tibus Almanix. Et omnes homines Do-
mini & servi, nobiles & rustici faciunt
eis magnum honorem vocantes eos Ma-
gistros nostros propter excellentiam,
deponunt pileos & bateta ante eos di-
centes: Commendo me egregitadini ve-
stræ eximie Domine Magister noster. Et
quando unus Mag. nost. transit per stra-
tum, tunc omnes honorant eum sicut si
venerit unus princeps. Et merito. Qua

Mag.

Mag. nost. sunt sicut Apostoli Dei. Sic
vos in Epistola vestra scribitis mihi ma-
gnalia. Sed ego tenebo vobis oppositum
dicendo: quod bene est hoc verum Colo-
nia non autem alibi. Et præcipue hic in
patria mea M. N. religiosi habent nullum
honorem, & Canonici & nobiles mul-
tum parvipendunt eos. Sed seculares be-
ne adhuc habent honorem & sunt in re-
spectu. Et hoc videtur mihi indignum.
Quia religiosi deberent semper habere
primum locum, quia sunt magis clerica-
les, & semper religiosus quoad coelestitem
est super secularem clericum. Quia reli-
giosi sunt apti nati ad personandum indi-
vinis laudibus ad gloriam Dei & suæ san-
ctæ matris virginis Mariæ semper bene-
dictæ, & ad gloriâ omnium Sanctorum &
sanctorum Martyrum confessorum, &c.
Ergo videtur mihi magnus error quod
plus honorant homines seculares quam
religiosos. Etiam seculares Theologi in
partibus superioribus incipiunt esse su-
perbi: & sunt quasi contra religiosos: cum
tamen ipsi sunt plus mundiales & tanto
plus

plus remoti a regno cælorum. Quia vos
 scitis quod Christus dixit: Vos qui secum
 estis me, sedebitis super sedes iudicantes
 xij. tribus Israel. Sed religiosi reliquerunt
 patrimonia sua & omnia bona, & sunt
 spreti in mundo, ergo sunt proximi ad re-
 gnum cælorum. Et parcatis mihi quod
 scribo talia de Theologis secularibus
 cum vos etiam estis unus. Sed est aliter
 Colonia ubi sunt humiles & reverentia-
 les erga religiosos. Et etiam vos quod
 zelositatem estis religiosus: quia dixisti
 mihi semel Colonia: Domine Otho ego
 credo quod adhuc volo fieri monachus
 de vestro ordine: quia habeo bonam in-
 clinationem. Et ergo scribo vobis soci-
 liter: Quia displicet mihi valde quod nunc
 aliqui Theologi seculares sunt ita supe-
 bi: sicut hic Doct. Joh. Reys, qui est Pre-
 dicator in hac civitate in Summo. Ipse est
 in magno honore, & omnes Canonici &
 nobiles valde amant eum: quia scit ea
 bona verba dare. Sed talis Doctor vide-
 tur esse valde contra religiosos intentio-
 natus. Unus dixit mihi qui saepe fuit cum

in mensa, quod ipse omnino tenet u-
nam propriam viam, & neque est Alber-
tista neq; Scotista, neque Occanista, neq;
Thomista, sed quando aliquis interrogat
eum eximie Dn. Doct. de qua via estis:
Respondet de via Christi. Et ipse ridet
quando Doctores Theologiæ appellant
se M. N. Etiam non multum tenet de re-
ligiosis dicens: quod non oportet induere
cappam: sed alias etiam possumus salvari.
Et dicit quod Deus non respicit vestes. Et
in hoc videtur mihi esse hæreticus, quia
est irreverentialis erga religiosos & san-
ctos patres. Ipse tenet etiam specialem
modum prædicandi: & non facit sicut
alii, movendo subtiles quæstiones & for-
mando argumenta contra: & solvendo
postea & eliciendo Corollaria, sed sim-
pliciter procedit. Et ego miror quod li-
benter audiant Prædicationes ejus, cum
tamen non est artificialis Prædicator: ego
consideravi in duobus passibus, quod
non est bene intentionatus erga religio-
sos. Semel quando incepistis vos Coloni-
enses una cū Ordine nostro universaliter

istam laudabilem contentionem contra J. R. tunc ego portavi ei unam schedulam in qua erat mandatum contra Joh. Reu. quod liber suas deberet comburi, & ipse debet cogi ad revocationem. Et dixi ei si ut mihi commissum a Provinciali nostro eximie Dn. M. nost. hic habet eximietas vestra unum mandatum quod Reu. est hæreticus & liber ejus debet comburi. Ergo velitis publicare super cancellas: & cum hoc rogamus vos quod velitis stare nobiscum contra prædictum hæreticum. Tunc ipse legit mandatum. Et postea dixit: ego non video nisi quod est mandatum quod speculum oculare non debet vendi publice: usque ad cognitionem & decisionem causæ. Ego non intelligo quod Reu. debet dici hæreticus. Respondi: quod præsumitur ex quo prohibitum est quod liber suus non debet vendi, & rogavi eum quod vult causam nostram commendare in cancellis. Respondit: Permittatis mihi pacem: ego sum hic quod debeo seminare verbum Dei, & non debeo scandalizare quenquam. Quia scriptum est, Qui scan-

dali-

dalizaverit unum ex nimis istis &c. Et
 sic non potui impetrare quod vellet ad-
 juvare causam fidei. In alio passu notovi
 Quando fuit hic frater Jacobus de Ord-
 re nostro & seminavit indulgentias quas
 impetravimus Romæ pro monasterio
 Augustensi, tunc etiam rogavit prædi-
 ctum Doctorem Reyfs quod in ambone
 vellet laudare illas indulgentias & hor-
 tare mulieres & alios quod darent pecu-
 niam ad cistam, quia esset bene datum.
 Sed ipse permisit eum dicere, quicquid
 voluit & tamen non voluit dicere unum
 verbum de indulgentiis, & frater Jaco-
 bus semel dixit ad eum: Ecce vos invide-
 tis nobis quod debemus colligere pecu-
 niam, & tamen colligemus, etiamsi debe-
 ret vobis cor frangi. Et dixit etiam in am-
 bone: ecce hic habetis indulgentias: & li-
 teras indulgentiales, & quod scriptum est in
 illis est ita verum & credendum sicut Evan-
 gelium. Et quando accipitis illas indul-
 gentias tunc estis ita absoluti sicut si Chri-
 stus met venisset & absolvisset vos. Tunc
 Doctor Reyfs tenuit oppositum, dicens:

R. 5

Nihil

Nihil est comporandum cum Evangelio
 & qui bene facit: bene vivit. Et si aliqui
 centies acceperit istas indulgentias & non
 bene vixerit: peribit, nec adjuvabitur per
 istas indulgentias. Sed e contra si quis be-
 ne vixerit: vel post peccata pœnitentiam
 egerit & vitam emendabit: ecce ego præ-
 dico ei quod erit habitator regni celo-
 rum nec indigebit ullis aliis auxiliis. Et
 sic notavi quod iste Doctor Reys est in-
 micus religiosorum: & videtur etiam mi-
 hi quod favet J.R. quamvis nescio, ergo
 videtis quid sit dicendum. Bene concedo
 quod Theologi Coloniae sint in magna
 veneratione: & quod Theologi seculares
 & mundani sunt in magna unione cum
 religiosis: sed hic non est ita. Spero tamen
 quod quando Reuchlin erit superatus,
 tunc Theologi gaudebunt invicem: quod
 præstet nobis Salvator noster unigenitus
 Amen. Datum Herbypoli.

PETRUS DE WORMATIA

M. Ort, Grat. S.P.D.

VIt eximie secundum quod estis mihi
 naturaliter inclinatus & multum in-
 yeus

vetis mihi : ego etiam volo vobis facere
 possibilia. Dixistis mihi autem : O Petre
 quando venitis Romam : videte an sunt
 novi libri & mittatis mihi aliquos. Ecce
 habetis unum novum librum qui est hic
 impressus. Et quia estis Poeta credo quod
 potestis vos multum ex illo meliorare.
 Quia audiui hic in audientia ab uno No-
 tario : qui debet esse perfectus in tali arte :
 quod iste liber est fons Poetriæ : & autor
 ejus qui vocatur Homerus est pater o-
 mnium Poetarum : & dixit quod est adhuc
 alius Homerus in Græco : tunc dixi : quid
 mihi cum Græco ? Ille Latinus est melior :
 quia volo eum in Almaniam mittere M.
 Ort. qui non curat illas Græcas fantasias.
 Et interrogavi eum quid continetur in
 tali libro ? Respondit quod tractat de
 quibusdam viris qui vocantur Græci :
 qui bellaverunt cum aliis viris qui vocan-
 tur Trojani, quos etiam audiui prius no-
 minare. Et isti Trojani habuerunt unam
 magnam civitatem, & illi Græci posue-
 runt se ante civitatem & jacterunt ibi be-
 ne x. annos, tunc Trojani aliquando

exiverunt ad eos & percusserunt se realiter cum ipsis & interfecerunt se mirabiliter ad invicem: ita quod totus campus sanguinavit: & fuit ibi quædam aqua quæ fuit colorata per sanguinem, & fuit per totum rubicata, ita quod fluxit sicut si esset sanguis: & clamor audiebatur in cælo, & unus projecit unum lapidem quem xii. viri non possent elevare, & unus equus incepit loqui & prophetizavit. Sed non credo talia quia videntur mihi impossibilia: & tamen nescio, an talis liber est multum audenticus. Rogo scribatis mihi de eo: & faciatis me cognoscere quod tenetis. Et cum hoc valete. Datum Rom.

JOHANNES GERILAMBIUS
Mag. Ort. Gratio.

Sicut scribitur: Amicus in necessitate probatur: volo etiam videre an adhuc habetis memoriâ mei. Et possum videre tali medio: præsentium lator est consanguineus meus & habet bonum ingenium & intendit studere in artib. tunc pater suus voluit eum huc facere ad Universitatem.

&c.

ego dissuasi quia volo quod studet in
via antiquorum sicut ego studui. Et rogo
quod mittatis eum vobis esse comenda-
tum. Quamvis ego sum Albertista, non
curo tamen quod faciat eum ad bursum
Montis, ubi student in via Thomæ; Quia
ille Rector est superiorista, & etiam non
est magna differentia inter Thomistas &
Albertistas, nisi quod Albertistæ tenent
quod adjectiva appellant, & quod cor-
pus mobile est subjectum in Phisica. Sed
Thomistæ tenent quod adjectiva non
appellant: & quod eus mobile est subje-
ctum in Phisica. Etiam Albertistæ di-
cunt quod logica est de secundis inten-
tionibus in ordine ad primas. Thomistæ
vero dicunt quod est de primis intentio-
nibus in ordine ad secundas. Item Alber-
tistæ tenent quod mobile positum in va-
cuo movetur successive. Thomiste di-
cunt quod mobile positum in vacuo mo-
vetur instandi. Etiam Albertistæ dicunt
quod Galaxia est naturæ cœlestis. Tho-
mistæ dicunt quod Galaxia est naturæ ele-
mentaris. Sed non multū refert sic tenere

dummodo sit aliquis antiquus : & volo quod iste juvenis comedat in Bursa, & quod teneatis eum sub rigore : ne curat exterius quando sibi placet. Et quando facit aliquem excessum, detis ei disciplinam. Quia scribitur Prov. xxij. Noli subtrahere a puero disciplinam : si percussis eum virga non morietur. Tu virga percuties eum : & animam ejus de inferno liberabis. Et teneatis eum in consuetudine quod semper intrat disputationes bur-
sæ : & quod non visitat lectiones Cæsarii vel aliorum Poetarum. Gaudeo quod scripsistis mihi Quod Buschius non est amplius Coloniae, quia ipse fuit magnum impedimentum Universitatis, seducens supposita cum sua Poetria. Sunt hic etiam duo Poetæ Eobanus Hessius & Petrejus Aperbachus qui sunt inimici mei : sed ego non curo eos. Ubique vident me : loquuntur de causa Joh. Reu, & dant ei rectum, & obloquuntur Theologis : ego autem taceo : quamvis nuper dixi : Joh. Pfeff. bene scit ei dicere qualis est : & ostendi eis librum ipsius qui intitu-

latu

latur Defensio Joh. Pfeff. contra famo-
sas & sic abivi. Det Dominus Deus: quod
sententia vadat pro vobis alias isti Poetæ
facient nobis magna frivola. Sed habea-
tis vobis illum juvenem commendatum
& valeatis. Datum Erfordiæ.

MAGISTER CUNRADUS UNC-
kebunck. Magist. Ortuino
Gratio. S. P. D.

OShabent & non loquentur: oculos
habēt & non videbunt: aures habēt
& non audient, Psalmista, hæc verba pos-
sunt sic introduci & thematizari ad pro-
positum meum: M. Ort. habet os & non
loquitur, ita ut semel diceret alicui Cur-
tisano qui tendit Romam: salutetis mi-
hi D. Cunradum Unkebunck. Et habet
oculos & non videt: Quia scripsi ei mul-
tas literas & non respondet mihi quasi
non legens seu videns. Et tertio habet au-
res & non audit, quia commendavi mul-
tis sociis quando iverunt ad partes ut sa-
lutarent eum. Sed ipse non audivit salu-
tationes meas, quia non respondit illis.
Ergo peccatis valde quia ego amo vos:
& ex-

& ergo debetis me iterum amare. Sed non facitis quia vos scribitis mihi nihil. Et vellem libenter quod sæpissime scriberetis mihi: quia quando lego literas vestras, la-
tificant me in corde intus. Attamen intellexi quod habetis paucos auditores, & est querela vestra quod Buschius & cæsarius trahunt vobis scholares & supposita abinde, cum tamen ipsi non sciunt ita exponere Poetas allegoricè sicut vos: & superallegare sacram Scripturam. Credo quod diabolus est in illis Poetis. Ipse destruit omnes Universitates, & audiui ab uno antiquo M. Lipsensi qui fuit Mag 36. annorum: & dixit mihi quando ipse fuisset juvenis, tunc illa Universitas bene stetit, quia in viginti miliaribus nullus Poeta fuisset. Et dixit etiam quod tunc supposita diligenter compleverunt lectiones suas formales & materiales seu buriales: & fuit magnum scandalum quod aliquis studens iret in platea & non haberet Petrum Hispanum aut parva Logicalia sub brachio. Et si fuerunt Grammatici, tunc portabant partes Alexandri vel vade me-

cum;

cum, vel Exercitium puerorum, aut Opus minus, aut dicta Joh. Sinthen. Et in scholis advertebant diligenter: & habuerunt in honore Mag. artium: & quando viderunt unum Mag. tunc fuerunt perterriti quasi viderent unum diabolum. Et dixit etiam quod pro tunc quater in anno promovebantur Bacularii, & semper pro una vice sunt sexaginta aut quinquaginta. Et illo tempore Universitas illa fuit multum in flore, & quando unus stetit per annum cum dimidio, fuit promotus in bacularium: & per tres annos aut duos cum dimidio in Magistrum: & sic parentes eorum fuerunt contenti, & libenter exposuerunt pecunias. Quia videbant quod filii sui venerunt ad honores. Sed nunc supposita volunt audire Virgilium & Plinium & alios novos autores: & licet audiant per quinque annos, tamen non promoventur. Et sic quando revertuntur in patriam, dicunt eis parentes: Quid es? Respondent quod sunt nihil, sed studuerunt in Poesi. Tunc parentes non sciunt quid est. Et quando vident quod non

non sunt grammatici tunc sunt male contenti super illam Universitatem: & poenitent de pecuniâ. Et dicunt postea alii Non mittatis filios vestros ad Universitatem quia nihil student: trufantes in plateis per noctem. Et est inutilis pecunia quæ datur ad studium. Et dixit mihi amplius talis Magister, quod tempore suo fuerunt bene duo millia studentes in Liptzick & Erfordia totidem. Et Viennæ quatuor millia, & Colonia etiam tot: & sic de aliis. Nunc autem in omnibus Universitatibus non sunt tot supposita sicut tunc in una aut duabus. Et Magistri Lipsenses nunc valde conqueruntur de paucitate suppositorum. Quia Poetæ faciunt eis damnum. Et quando parentes mittunt filios suos in burſas & collegia: non volunt ibi manere: sed vadunt ad Poetas & student nequitias. Et dixit mihi quod ipse Liptzick olim habuit quadraginta domicellos: & quando ivit in Ecclesiam vel ad forum vel spaciatum in Rubetum, tunc iverunt post eum. Et fuit tunc magnus excessus studere in Poetria. Et quando unus con-

fite-

firebatur in confessione quod occulte
 audivit Virgilium ab uno Baculario, tunc
 sacerdos imponebat ei magnam pœni-
 tentiam; Videlicet jejunare singulis sextis
 feriis, vel orare cotidie septem Psalmos
 pœnitentiales. Et juravit mihi in consci-
 entia sua quod vidit quod unus Magi-
 strandus fuit rejectus, quia unus de exa-
 minatoribus semel in die festo vidit ipsum
 legere in Terentio: utinam adhuc staret
 ita in Universitatibus: tunc etiam ego
 non vellem ita servire hic in curia. Quia
 quid debemus facere in Universitatibus?
 Nos non habemus proficuitatem; Quia
 socii non volunt amplius stare in burfis
 vel sub Magistris: Et quando sunt viginti
 studentes, vix unus intendit procedere
 ad gradus. Sed omnes alii volunt studere
 in humanitate. Et quando unus M. legit
 tunc non habet auditores: quia Poetæ in
 resurrectionibus suis habent tot auditores
 quod est mirabile. Sic omnes Universita-
 tes per totam Almaniam minorantur. Er-
 go debemus Deum orare quod moriantur
 omnes Poetæ: quia expedit vobis ut unus
 moria-

moriatur &c. Id est ut Poetæ quorum sunt pauci in qualibet Universitate moriantur potius quam quod tot Universitates pereant. Vos autem scribite mihi potius hac: vel facia munam longam querelam de negligentibus vestris commissis. Valete.
Datum Romæ.

FRATER BENEDICTUS DE
Scotia M. Ort. Gratio.

FRaternali & effectuosâ dilectione salutis loco præmissa: notû facio vobis sicut peritis quod Epistola vestra est mihi præsentata in festo S. Michaelis, & vos respondere ad proximas vestras articulare. Primo quæritis, quare non fratres Prædicatores cantamus grossiori voce quàm alii Religiosi. Dico quod non ob aliam rationem puto nisi quod scribitur Esai, lix, Rugiemus quasi ursi omnes & quasi columbæ gememus. Et propterea credo quod S. Dominicus voluit implere istam prophetiam. Secundo quæritis quod teneo an S. Thomas vel S. Dominicus est sanctior. Dico quod sunt variæ opiniones, & Doctores Ordinis nostri variis mo-

dis disputant. Aliqui tenent quod S. Dominicus est sanctior merito vitæ: sed non merito Doctrinæ: & per contrarium: S. Thomas est sanctior merito doctrinæ, non merito vitæ Alii putant quod simpliciter S. Dominicus est sanctior, & probant duabus rationibus. Prima est, quia S. Dominicus est sanctior Ordinis nostri: & sic S. Thomas qui est de illo Ordine fuit ejus discipulus. Sed non discipulus super Magistrum. Ergo. Secunda est, quia doctrina non habet prærogativam ad vitam & gesta, & ergo licet. S. Thomas fuit doctior quam S. Dominicus tamen non propterea etiam est sanctior. Alii volunt quod simpliciter S. Thomas est sanctior, quia non est alius Doctor inter omnes Sanctos qui appellatur Doctor sanctus præterquam S. Thomas. Et ergo sicut Aristoteles appellatur Philosophus & Paulus Apostolus: sic sanct. Thomas propter eminentiam vocatur sanctus. Et ergo non solum in doctrina sed etiam in sanctitate est major quam S. Dominicus. Respondetur quod S. Thomas vocatur sanctus, non quod est sanctior omni-

mnibus aliis sanctis simpliciter, sed tantum inter sanctos Doctores est sanctior. Et non est sanctior quā S. Dominicus, quoniam etiam dixit mihi unus antiquus de ordine nostro: quod vult mihi ostendere in uno libro veterissimo: quod prohibitum est disputare de superioritate inter istos duos Sanctos. Ergo relinquo hanc questionem & non volo eam decidere. Tertio quæritis, an etiam pato quod Johannes Pfefferkorn perseverabit in fide Christiana? Respondeo quod per Deum nescio quid debeo dicere. Quia est valde periculosum. Vos bene scitis illud exemplum ad sanctum Andream Coloniz: qualiter unus Decanus ejusdem Ecclesie Judæus baptizatus diutissime mansit in fide Christiana: & vixit rectissime. Sed postea in articulo mortis iussit sibi portare unum leporem & canem: & misit eos currere, tunc statim canis apprehendit leporem. Tunc iterum iussit currere unum cattum & murem, & cattus apprehendit murem. Et dixit multis circumstantibus: Videtis quod ista animalia non di-

mit-

mittunt naturam suam? Sic etiam Judæus
 nunquam dimittit fidem suā, ergo etiam
 hodie volo mori, mori, sicut bonus Ju-
 dæus; & mortuus est. Tunc cives Colon.
 ad memoriam facti illius fecerunt has
 areas imagines quæ adhuc sunt super
 murum ante Cœmeteriū. Item audiui de
 aliquo, qui similiter in articulo mortis con-
 stitutus, jussit sibi portare unum lapidem
 magnum: & ponere eum in olia cum
 aqua, & ponere ad ignem ad coquendum:
 & stetit bene tres dies apud ignem, tunc
 quæsiuit an esset coctus. Responderunt
 quod non: quia non est possibile quod u-
 nus lapis deberet coqui. Tunc respondit
 ipse. Sicut iste lapis nunquam fit mollis
 apud ignem, ita etiam nunquam aliquis
 Judæus fit recte Christianus. Sed faciunt
 hoc propter lucrum vel propter timorem
 vel propterea quod possint facere unam
 prodicionem. Et ego hodie volo mori sic
 ut fidelis Judæus: Ergo per Deum Mag.
 Ort. timendum est valde de Joh. Pfeffer.
 quamvis spero quod Dominus Deus da-
 bit ei specialem gratiam & conservabit
 eum

eum in fide: & nos debemus utiq; semper
dicere quod pro certo semper manebit
Christianus propter Joh. Reuchl. & se
adherentes. Quarto interrogatis quod
teneo de propriis nominibus: an careant
in plurali numero sicut tenent antiqui
Grammatici Alexander & alii: an verum
habent pluralem sicut opinantur moderni
& novi ut Diomedes & Priscianus.
Respondeo, quod dicendum est: quod
propria careant plurali in quantum propria.
Sed aliquando tamen declinantur
plurali: & tunc debent exponi per appella-
tiva: ut duo Jacobi, id est duo Apostoli
qui fuerunt nominati Jacobus: duo
Catones, id est, duo reges vel sapientes
Senatores Romani vocati taliter. Tres
Mariæ, id est, tres mulieres habentes illud
nomen. Respondi vobis pro posse meo.
Si scirem melius: etiam melius respon-
debo vobis. Et ergo accipiatis in bonam
partem. Et salutate mihi plurimum
M. N. Arnoldum de Tungaris præcepto-
rem singularissimum, & Valete, D. S.

Johannes
Kalb

S Alu
Do
quod n
me trib
batis m
vultis f
beo al
sum m
oport
re, si n
nire d
esse co
vobis
pace c
vultis c
anima
habui
amav
quod
do fu
gnat
dixit

OBSCUR. VIROR.
JOHANNES KALB.
Mag. Ort. Gratio.

409

Salutem amicabilem. Honorabilis
Domine, venerabilis Dn. Mag. sciatis
quod miror valde: quomodo sic potestis
me tribulare scribēdo mihi semper: Scri-
batis mihi tamen aliquid novi. Et semper
vultis scire novalia, cum tamen ego ha-
beo alia ad agendum. Et ergo non pos-
sum multum curare de novitatibus: quia
oportet me currere hinc inde & sollicita-
re, si non volo perdere sententiam & vo-
nare de beneficio illo. Sed tamen si vultis
esse contentus, tunc semel volo scribere
vobis: ita quod postea permittatis me in
pace cum novitatibus. Vos bene audi-
vistis qualiter Papa habuit unum magnū
animal quod vocatum fuit Eliphas, &
habuit ipsum in magno honore. Et valde
amavit illud. Nunc igitur debetis scire,
quod tale animal est mortuum. Et quan-
do fuit infirmum, tunc Papa fuit in ma-
gna tristitia, & vocavit medicos plures, &
dixit eis: Si est possibile, sanate mihi E-
S le-

lephas, tunc fecerunt magnam diligenti-
 tiam & viderunt ei Urinam: & dederunt
 ei unam purgationem quæ constat quin-
 que centem aureos: Sed tamen non po-
 tuerunt Elephas facere merdare, & sic ei
 mortuum. Et Papa dolet multum super
 Elephas. Et dicunt quod daret mille da-
 catos pro Elephas. Quia fuit mirabile
 animal habens longum rostrum in magna
 quantitate. Et quando vidit Papam tunc
 geniculavit ei & dixit cum terribili voce
 bar. bar. bar. Et credo quod non est si-
 mile animal in mundo. Dicunt quod rex
 Franciæ & rex Carolus fecerunt pacem
 ad multos annos & iuraverunt invicem.
 Sed videtur aliquibus quod talis pax
 cautelosa, & non durabit diu. Ego nescio
 quomodo est, etiam non multum curo.
 Quia quando venio iterum ad Almani-
 am tunc ibo ad Pastoriam meam & habeo
 bonos dies. Quia habeo ibi multas aucas
 & gallinas & anetas, & possum habere in
 domo mea quinque vel sex vaccas, quæ
 dabunt mihi lac quod facio Caseos & Bu-
 tyrum. Quia volo habere Coccam quæ facit
 mihi

mihit
 esset ju
 nes car
 etiã de
 volo h
 eos in
 num la
 domo
 volo se
 midiu
 dium
 domu
 re All
 habere
 in hyc
 quod
 monit
 in Bib
 dicant
 vel lab
 de bel
 oratio
 curare
 runt p
 Roma

mihi talia. Et debet esse antiqua. Quia si
 esset juvenis, tunc faceret mihi tentatio-
 nes carnis, ita quod possem peccare. Ipsa
 etiā debet mihi necesse, quia emā eī linū. Et
 volo habere duos vel tres porcos & volo
 eos inpinguare quod faciunt mihi bo-
 num lardum. Quia ante omnia volo in
 domo mea habere bona coqualia. Etiam
 volo semel mactare unum taurum, & di-
 midium volo vendere Rusticis, & dimi-
 dium volo suspendere in fumo. Et retro
 domum habeo hortum ubi volo semina-
 re Allium, Cœpas, Petrosilium, & volo
 habere Olera & Rapas & alia. Et ego volo
 in hyeme sedere in stuba mea & studere
 quod possim rustici prædicare in Ser-
 monibus parati vel discipuli, vel etiam
 in Biblia, ita quod ero habuitatus ad præ-
 dicandum. Et in æstate volo ire piscatum
 vel laborare in Horto, & non volo curare
 de bellis, quia volo esse pro me, & dicere
 orationes meas & legere missas, & non
 curare ista mundana negotia quæ affe-
 runt perditionem animæ. Valete. Datum
 Romanæ Curia.

PHILIPPUS SARTORIS DE
Erfordia Magistro Ortuino
Gratio.

Salutes honorabiliter optandas, honorabilitati vestræ venerabilis Domine Magister, sicut nuper scripsistis mihi quod quidam Poeta in Almania dictus Erasmus Roterodamus, componit multos libros, & præcipue composuit unam epistolam ad Papā, in qua commendavit Joh. Reuch. Sciatis quod vidi illam Epistolam. Sed adhuc vidi unum alium librum magnum qui intitulatur novum Testamentum, & misit illum librum ad Papam. Sed spero quod non fiet. Quia Magister sacri Pallacii qui est vir notabilis & magnæ reputationis dixit, quod vult probare quod Erasmus ille est hæreticus, quia in quibusdam passibus reprehendit Doctorem sanctum, & nihil tenet de Theologis. Et cum hoc scripsit unam materiam quæ vocatur Moria Erasmi quæ habet multas propositiones scandalizativas & parum reverentiales: & aliquan-

quand
Qap
bure
crede
magn
bus d
Heri
xit m
sibi:
se. S
rator
instan
nost
es co
habu
quod
iteru
non l
ira te
nem
unus
ning
ocul
ster
occu
quan-

quando continet apertas blasphemias. Quapropter Parrhisienses volunt comburere talem librum. Ergo etiam non credo quod Papa authenticabit illum magnum librum. Etiam Mag. nost. Jacobus de alta platea est in bona sperantia. Heri invitavit me ad collationem: & dixit mihi veraciter quod Cardinalis dixit sibi: quod debet habere sententiam pro se. Sed Johannes Wick qui est Procurator Johannis Reuchlin facit ei magnam instantiam: ego semel affui quod Magist. nost. Jacobus dixit ad eum: Ecce tu jam es contra me: & credas mihi firmiter: si habuero victoriam, ego tribula bo de ita quod in tota Almania non eris securus. Et iterum dixit ad eum: ego scio quod Reu. non habet tibi dare pecuniam, & tu es ita temerarius quod vis tibi totum Ordinem ad inimicitiam facere. Postea est unus alius scilicet Doctor Martinus Groningen: qui debet transferre Speculum oculare. Ego intellexi quod Magister noster Jacocus dabit ei centum ducatos in occulto quod falsificavit speculum oculare

lare: & si faciet tunc eritis victores. E
spero quod ille Doctor faciet: de talib
quicquid scitis, debetis mihi scribere. Va
lete ex Roma.

M. ADOLPHUS CLINGESOR

Magistro Ortuino Gratio

Sicut nuper intellexistis de me quod
solent hic mecum disputare de Joh.
Reuchl. in causa fidei. Sciatis quod post
quam misistis mihi illum librum Johan
nes Pfefferkorn qui intitulatur Defensio
Joh. Pfefferkorn contra famosas, tunc
ivi ad quendam qui semper tenet mihi
oppositum & ostendi ei in illo libro circa
finem scilicet O. ij. ubi sic scribitur an. x.
annos si bene memini nobis Colo. a Joh.
Lichtenberger sive peregrino Ruth e
remita (cujus Prognostica Moguntizeti
Latine quam Teutonice impressa sunt)
vaticinata fuisse. Sic enim scribit fol. xvi.
Attendite o vos Philo. Colon. ne lupi ra
paces introeant in ovile vestrum. Nam
temporibus vestris exsurgent nova & in
audita in Ecclesiis vestris quæ Almipo
tens

tens avertat. Cum ille legisset stetit modicum & pensavit Deinde dixit: Ego miror stultitiam Theol. Creditis quod omnes homines sunt pueri: quod possetis eis persuadere talia? Sed quia Theol. Colon. volunt ita subtiles videri, ego ostendam vobis etiam unam prophetiam de J. Reu. quæ magis erit ad propositum. Et postea demonstrabo etiam illam Prophetiam quam illi ponunt: quod est pro Reuch. & non contra eum: videatis igitur Soph. 1. ubi Propheta sic dicit: Et erit in tempore illo scrutabor Jerusa. in lucernis & visitabo super defixos in facibus suis: qui dicunt in cordibus suis &c. Nunc quia vos Colon. prætenditis Scripturas trahere ad placitum vestrum: Audiatis quomodo etiam ego possum exponere verba Prophetæ. Dicit ergo Dominus per os Prophetæ, & erit in die illa: Scrutabor Jerus. 1. visitabo Ecclesiam meam: cogitans reformare eam, tollere errores si sunt aliqui in ea: hoc faciam in lucernis, id est, meditantibus doctissimis viris sicut sunt in Almania Eras. Roterod. Joh. Reuch.

& Mutianus Ruffus & alij, & visitabo super viros, id est Theologos, defixos, id est obstinaciter induratos: in fœcibus suis, id est, in quadam sordida & tenebricosa & inepta Theologia: quam ante paucæ sæcula usurpaverunt sibi: relinquentes illos antiquos & literatos Theologos qui in vera luce scripturarum ambulaverunt. Ipsi autem non sciunt neq; Latinas neque Græcas neq; Hebraicas iteras: ut possent scripturas intelligere. Et ergo relicta vera & originali Theologia nihil amplius faciunt nisi quod disputant & argumentantur & movent inutiles quæstiones. Et ista faciendo dicunt se defendere fidem Catholicam: cum tamen neminem apud se habeant qui pugnat contra fidem: & sic inutiliter perdunt tempora & non conferunt aliquam utilitatem in Ecclesia Dei. Sed si disputationes eorum haberent aliquam utilitatem, tunc possent illam vertere ad commodum Ecclesiæ fidei Catholicæ, eundo per mundū & prædicare verbum Dei sicut Apostoli: & disputare contra Græcos quod redeant in

unio-

unionem in Ecclesia Romana. Vel si non
vellent longe abire: saltem irent in Bohe-
miam concludentes illam gentem cum
Argumentis & Syllogismis suis. Sed hoc
non faciunt. Verum ibi disputant ubi nō
est opus. Ergo visitabit eos Dominus: &
mittet quosdā alios Doctores Græce La-
tine & Hebraice doctos: qui ejēctis illis
fœcibus, id est ablatiis illis ineptis Cavilla-
tionibus & adulterinis Theologis & ob-
scuris commentationibus: adducent lu-
cernas suas & illustrabunt Scripturas, &
restituunt nobis antiquam & veram Theo-
logiam, sicut nuper ille prænominatus
Erasmus emendavit libros sancti Hie-
ronymi & fecit eos imprimi. Etiam emen-
davit novum Testamentum: quod ego
credo esse majori utilitati quam si viginti
millia Scotistæ vel Thomistæ centum an-
nos disputarent de Ente & essentia. Post-
quam dixit talia, respondi ego: Custo-
diat me Dominus Deus! quid audio? Vos
de facto estis excommunicatus: & volui
abire ab eo: tunc tenuit me dicens: Au-
diat istamen finem. Respondi: Nolo au-
dire

dire finem. Tunc dixit: Audiatis ergo solum quomodo exponam prophetiam, & cogitavi mecum quod volo audire: quia nihil nocet audire unum excommunicatum, dummodo aliquis non bibit vel comedit secum, tunc incepit sic: Attendite o vos Philosophi Colonientes. Non dixit Theologi, sed Philosophi; Quia Theologia Colonensium potius est Philosophia item ars Sophistica, quam Theologia dicenda, quia nihil aliud est quam garrulitas diabolica & inanis loquacitas. Ne lupi rapaces, scilicet Jacobus de Hochstraten, Arnoldus de Tungaris & similes, qui falsitate & fraudibus suis violenter & ferociter invadunt innocentes oves, quales sunt & fuerunt Petrus Ravennas & Joh. Reuchlin volentes eos declarare hæreticos propter doctrinam & laudem suam cui ipsi invident. Et quia vident quod ipsi non possunt talia efficere qualia isti doctissimi viri, ergo vellent libenter perdere eos. Hi sunt igitur lupi rapaces, qui insidiantur famæ ac vitæ innocentum. Et sic per septem jam annos rapuerunt & tra-

ctave-

Averunt hinc inde miserum senem J. R.
Et nisi omnipotens Deus avertisset illud
malum, omnino devorassent eum. Et
non potest exponi quod Reuch. sit ille lu-
pus rapax. Quia in tota sua vita neminem
rapuit, id est, neminem falso accusavit
vel contra vitam vel famam ejus vel scri-
ptis egit. Sed attentatis quid sonant se-
quentia verba. Introivit in ovile vestrum.
Quia ille bonus Reu. nunquam intravit
studium Colon. Immo nunquam habuit
curam de Theol. Colonien. vel Ecclesia
Colo. Sed habuit alia agere majoris utili-
tatis. Ergo ipse non potest dici unus ex il-
lis lupis rapacibus de quibus Lichtenber-
ger sentit, qui debet esse ex ovili Colon.
Consequenter. Nam temporibus vestris
exsurgent nova & inaudita. Bene nova &
inaudita; Quia neque oculos vidit, neque
auris audivit, neq; cor in homine descen-
dit, quod ita doctus & probus vir, qui tam
multis profuit; & nemini unquam no-
cuit, in summa senectute sua debet ita
crudeliter & perfide vexari & conturba-
ri & persecutionem pati. Et ergo sequi-

tur in Ecclesiis vestris, quapropter non potest de Reuchlin allegari: quia ipse benignissime vivit extra Ecclesiam Coloniensem: scilicet in Episcopatu Constantiensi. Et sic spero quod venient canes: id est fideles custodes ovium: qui sine invidia & malevolentia humiliter & fideliter pascent oves Christi, id est, populum Christianum, & dilacerabunt illos lupos qui vastaverunt ovile Dei, & purgabunt Ecclesiam Dei, id est, ejicient illos fardos & fœculentos Theologos qui nihil sciunt, & omnia scire prætendunt. Postquam talia dixit, recessi ab eo: & juravi ad sancta sanctorum quod volo scribere ad Colon. Peto ergo humiliter quod velitis ista dicere Magistris nostris & Joh. Pfefferkorn, qui est quasi scriptor Coloniensiu, & scit mirabiliter componere, ut bene vexet eos scriptis suis. Ille qui dixit ista, est natus ex Perlin, si vultis nomen ejus scire, tunc scribatis mihi & dicam vobis ipse stetit Bononiæ, ubi fuit bene castigatus: sed tamen adhuc loquitur contra Theologos & est male Christianus: &

manet

manet in Pravitate sua : & ergo morietur
in gehenna, a qua Dominus Deus conser-
vet vos & Theologos & fratres Prædica-
tores per omnia secula seculorum Amen.
Datum Franckfordiæ apud Oderam.

JOHANNES HELFERICH LATI-
ne Jupiter Magistro Ortuino.

Salutem cum humilima commenda-
tione sui venerabilis Domine Magi-
ster, sicut scribitis mihi quod habetis ad-
mirationem abinde quod voco me Jupi-
ter. Sciatis quod quando steti Viennæ
tunc audiui lectiones in Poetria : & fuit
ibi quidam juvenis Poeta qui fuit disci-
pulus Cunradi Celtis, & vocatur Geor-
gius Sibus, ipse fuit socius meus & sem-
per fuimus una. Et dixit mihi, tu debes
vocari Jupiter : quia Jupiter latine est
idem quod Helferich Teutonice, & sic
vocant me nunc Jupiter. Sed ille Poeta
nunc est Wittenberg ibi accepit unam
antiquam vetulam, quæ vixit annis septua-
ginta octo vel paulo plus. Ego fui semel
in domo ejus : quando ambulavi ex Prus-

sia tunc illa vetula sedit retro fornacem.
 Tunc dixi ei est ista mater vestra? Respondit, Non sed est foemina & uxor mea. Et dixi ei, Quare sumistis ita antiquam vetulam? Respondit quod est adhuc bona in fornicatione. Et etiam habet multum pecuniæ & scit facere bonam cerevisiam: & postea venditeam & colligit pecuniam. Tunc dixi: benefecistis. Et interrogavi quomodo vocatur foemina vestra? Respondit, & ego voco eam Catina mea: Lesbiamea, & Cynthia mea. Sed transeat illa. Scribitis quod videtur vobis quod statim erit extremum iudicium. Quia mundus ita nunc est pejoratus quod non est possibile quod potest amplius pejorari: & homines habent sic malos gestus quod est mirabile. Quia iuvenes volunt se æqui parare senibus: & discipuli magistris, & Iuriste Theologis: & est magna confusio: & surgunt multi hæretici & pseudo-Christiani, Joh. reuchlin, Erasmus rederodamus: Bilibaltus nescio quis & Ulricus Huttenus, Hermannus Buschius, Jacobus Wimphelingus qui scrip-

sit contra Augustinen. & Sebast. Brant.
 qui scrip sit contra Prædicatores (quod
 sit Deo conquestum) & temerarie vitu-
 perat eos. Et sic multa scandala surgunt in
 fide, & bene credo vobis, quia legi quod
 talia debent immediate præcedere extre-
 mum iudicium. Sed adhuc aliud volo si-
 gnificare vobis quod audiui, & dictum
 est mihi veraciter ab uno religioso patre:
 quod dicitur pro certo quod Antichristus
 est natus: sed est adhuc parvus. Etiam di-
 xit quod facta est quædam revolutio cui-
 dam ordinis Carthusiensium, qui quando
 semel dormivit in cella sua audiui unam
 vocem de cælo dicentem. Peribit mun-
 dus: peribit mundus: peribit mundus.
 Tunc ille Religiosus timuit & voluit ali-
 quid dicere: sed occulte fecit orationes
 suas contra tentationem diaboli. Tunc
 incepit iterum clamare vox illa & etiam
 tertio incepit. Tunc ipse intelligens in
 spiritu quod esset vox Domini. Respon-
 dit: Dn. quare. Respondit vox illa. Pro-
 pter peccata sua, tunc iterum dixit religio-
 sus: Dn. quando? Respondit vos illa ad-
 huc

huc in x. annis, propterea timeo valde.
Et quando ampulavi per Bononiam, &
divi quod est ibi unus civis qui habet spi-
ritum qui vocatur Rilla: & ille spiritus mi-
rabilia dicit ei de rege Franciæ & Impe-
ratore & Papa: & de fine Mundi. Ego legi
prophetias ejus. Sic scripsi vobis quid
ego scio. Cum hoc sitis commendans
Domino Deo. D. K. L.

HENRICUS SCHLUNTZ

Mag. Ort. Gratiæ.

A Micitiā & servitutē Dominationis
vestræ a parte ante semper, & quicquid
possum pro dominatione vestra hic
& ubique & in omnibus locis & honeste
venerabilis Domine Magister, mitto do-
minationi vestræ hic unum notabilem &
multum proficualet librum, & vide-
tur mihi quod talis liber est compositus
multum artificialiter, habens in se pro-
positiones valde magistrales: & vocatur
rationale divinorum: ego emi hic quan-
do fui in nundinis, & dixi iste liber est pro
Magistro Ortuino, laudetur Deus quod

inve-

inveni eum. Quia volo ei mittere: sicut
 ipse nuper misit mihi librum Joh. Pfeff-
 erkorn qui intitulatur Defensio Johan.
 Pfeff. contra famosas: quem talis vir com-
 posuit intentionaliter defensorum sa-
 crae fidei Catholicae contra Joh. Reuchl.
 & sequaces, dando eis bonas scommas.
 Sed possetis dicere. Qare talis mittit mi-
 hi talem librum? Credit quod non met
 habeo libros satis? Respondeo quod non
 facio propterea & quando putatis quod
 misi vobis talem librum propterea: tunc
 facitis mihi injuriam: quia feci cum bona
 opinione. Et non debetis credere quod
 parvipendo vos: quod habetis paucos li-
 bros: quia scio quod habetis multos li-
 bros. Quia vidi bene quando fui in stussa
 vestra Colonia: quod habuistis multos
 libros in magna & in parva forma, & ali-
 qui fuerunt ligati in asseribus: aliqui in
 Bergamentibus, & aliqui fuerunt per to-
 tum cum corio rubeo & viridi & nigro:
 aliqui pro dimidio supertracti, & vos se-
 distis habens flabellum in manu ad pur-
 gandum vulveres abinde. Tunc ego dixi,
 Magi-

Magister Ortuine, vos per Deos habetis multos pulchros libros, & tenetis eos magno honore. Tunc dixistis mihi quod ita debeo cognoscere, quando aliquis doctus vel non. Quia qui honorat libros honorat etiam scientias. Et e contra qui non honorat libros etiam non honorat scientias. Et tunc in corde meo tale dogma & tenebo per omnia seculorum secula Amen. Datum in Nurnberga.

JOHANNES SCHLUNTZIG

Magistro Ortuino Gratio.

Scripsistis mihi noviter unam litteram valde vituperativam; & criminatissimam quod non scribo vobis, quomodo statim causa fidei cum Joh. Reuchlin. Et quando legi illam litteram fui valde iratus & dixi: Quare scribit mihi talia? cum ego scripsi ei duas litteras & non est adhuc medius annus. Sed nuncii non præsenterunt sibi: quid ego possum facere? Et debetis mihi firmiter credere quod scripsi vobis singulariter & articulatum quicquid scivi. Sed est bene possibile quod nun-

nun-

nunci non præsentant vobis. Et præci-
 que scripsi vobis quod quando equitavi
 ex Florentia versus Romam, tunc in via
 inveni Reverendum patrem fratrem Ja-
 cobum de Hochstraten M. N. & hæret.
 pra. Inquis, venientem ex Florentia, ubi
 impetravit aliquid in causa vestra per re-
 gem Franciæ. Tunc detracto pileo meo
 dixi: Pater reverende estis vel non estis?
 Tunc respondit. Ego sum qui sum. Tunc
 dixi. Vos estis Dominus meus Magister
 noster Jacobus de alta platea, Inquisitor
 hæret. pravit. Respondit: Sum utique. Et
 dedi ei manum dicens: O Deus quomo-
 do venit quod inceditis per pedes? Est
 scandalum quod talis vir debet pedibus
 suis ambulare per merdā & per lu-
 tum. Respondit ipse, hi in curribus &
 hi inequis: nos autem in nomine Do-
 mini venimus. Dixi ei: Sed nunc est
 magna pluvia & frigus. Tunc levavit
 manus suas ad cælum dicens. Rorate
 cœli desuper & nubes pluant justum.
 Et cogitavi mecum, O Deus non est
 magna miseria quod talis Magister
 noster

noster debet habere malam fortunam
 ante duos annos ego vidi eum venire
 manum cum tribus equis & nunc vadit
 pedes? & dixi ei. Vultis equum meum
 spondit ipse metricè. Qui dare vult alii
 non debet dicere vultis. Tunc dixi. Per
 Deum eximie Domine, ego habeo manum
 vacantiam: & propterea oportet me ve-
 lociter ire, alias vellem vobis dare equum
 meum, & sic dereliqui eum. Ecce nunc
 scitis quomodo stat: & videtur quod ille
 M. nost. est in magna miseria, propterea
 procuretis ei pecuniam, vel causa mea
 stabit. Quia Procurator Joh. Rench. Joh.
 von der Wick facit maximam diligen-
 tiam: & currit & recurrit. Et nuper im-
 posuit quædam scripta contra Magistrum
 nostr. Jacobum ita scandalosa, quod ego
 miror quod Deus non aperte plagat eum.
 Ipse etiam nuper vituperavit præfatum
 Magistrum nostrum in faciem, dicens.
 Ego efficiam auxilio veritatis, quod tu
 morieris in scandalo & miseria & tristitia,
 & Joh. Reuchlin triumphabit, & omnes
 Theologi debent hoc videre, etiam si
 debe-

leberent rumpi, & sic video quod iste
 prædictus Joh. de Wick prætendit esse
 inimicus omnium Theologorum, & est
 homo valde audax, & est ita temerarius
 quantum est possibile. Ego audiui a Mag.
 nostro Jacobo quod dixit: Nisi fuisset
 iste, ego habuissem sententiam pro me
 statim quando veni Romam, & est ve-
 rum, quia etiam ab aliis audiui: quod
 quando M. N. Jacobus primum venit ad
 Romanam curiam: tunc fuit ita terri-
 bilis quod omnes Curtisani timuerunt
 eum. Et nullus Procurator voluit esse
 pro Joh. Reuchlin, quia timuerunt talem
 Magistrum nostrum: & Jacobus de Que-
 stenberg qui est etiam amicus Reuchlin
 quæsiuit per totam Romam invenire u-
 num Procuratorem: & non potuit inve-
 nire, quia omnes dixerunt quod vellent
 ei in aliis complacere: sed in negotio fidei
 timerent ne Mag. nost. Jacobus inquire-
 rete eos ad ignem. Istis sic stantibus venit
 ille Doctor (si est dignus) Joh. de Wick
 & dixit ad Jacobum de Questenberg. Ego
 sum paratus offerre me contra furorem
 illius

illius monachi. Tunc Mag. nost. Jacob
 aperde minavit ei dicens: Ego volo fac-
 re quod pœnitebit te quod unquam ex-
 xisti unum verbum pro Reuchlin. Et
 divi ab ore ejus tunc temporis quod ex-
 iit: Quando haberet sententiam contra
 Reuchl. tunc statim vellet illum Docto-
 rem de Wick citare & declarare eum hæ-
 reticum: quia ex verbis ejus collegit al-
 quos articulos hæreticales. Sed nunc
 aliud. Et credatis mihi quod non bene
 stat negotium: quia nunc semper sunt
 fautores Joh. Reuchlin ubi non est unus
 Theologorum, & quando fuit post di-
 sputatum à Theologis votatum, tunc fu-
 runt xvij. qui votaverunt pro Reuch-
 lin, & solum septem pro Theologis. Et
 adhuc ille septem non dixerunt quod de-
 beret comburi Speculum oculare: sed li-
 mitaverunt verba sua. Ergo non habeo
 bonam sperantiam. Vos debetis omnia
 facere quæ potestis quod moriatur ille
 Johan. de Wick, quia ipse est causa quod
 Reuchlin bene stat & Theologi male. Et
 nisi ipse fuisset, talia non fuissent perpe-
 trata

ata. Et sic credo quod bene expetivi me
scribendo quod postea non potestis mihi
scribere talia vituperia. Ergo valete, Da-
tum Roman. Curia.

GUILHELMUS BRICOT
M. Ortuino Gratio.

Quia semper petitis quod volo vobis
nova scribere : & ego tamen sæpe
scribo vobis sed non juvat, ergo iterum
scribere vobis volo : & credo quod suffi-
ciet. Venit mihi in litera ex Romana ur-
bis Curia quod Matthæus Finck singula-
rissimus fautor vester est mortuus, & ali-
qui Curtisani Lansmanni sui habuerunt
me rogatum quod volo ei componere
Epitaphium quod feci sic:

Hic jacet extinctus quondam venerabilis
Fincus:

In rubea toga pro eum Deum roga.

Cujus olim venter bibit Corsica vina li-
benter:

In fide sincera & Charitate vera.

Unum

Unum rogo de vobis quod velitis
tamen instruere, quomodo debeo intel-
gere: quod Parrhisienses quando senten-
tiam fuerunt super Speculum oculare, po-
nunt ista verba citra tamen auctoris ipsius
notam: quem ob humilē ejus submissio-
nem & alia ejus laudabilia scripta pro-
tholico habemus. Quia non scio quid sit
quod speculum oculare debet comburi
tquam liber hæreticus: sine infamia
Joh. Reu. qui composuit & adhuc defen-
dit eum. Quia videtur quod aliquis arti-
fex qui est causa efficiens: magis debet
habere culpam quam res illa quam fecit.
Etiā vellem quod Lovanienses in Epi-
stola ad Papam non scripssissent: quod sen-
tentia Parrhisiensium & condemnatio
Speculi ocularis attulit ipsis multum spi-
ritualis jucunditatis: quia sanctissima
Dominus Papa cogitabit: Ecce nunc vi-
deo quod nihil est in Theologis nisi pe-
ra invidia. Si enim essent Theologi, im-
mo si essent Christiani, deberent potius
compassionem habere de malis alicujus
Christiani quam gaudere & exultare.

C
Et cred
vebit ca
credent
tamen i
tum est
potius
capnio
fecerun
defend
met pe
menda
dicit:
obstar
tiis &
zate(
contra
aliqui
lus &
potes
de Joh
tiam
& erg
to, &
secul
de in

Et credatis mihi quod multum promo-
 vebit causam Joh. Reuchlin, & omnes
 credent quod ex invidia tribulatur: quod
 tamen in rei veritate nunquam comper-
 tum est. Quia ille adversarius noster seu
 potius in Christo amicus & sui Philo-
 capniones, id est, filii Johannes Reuchlin
 fecerunt injuriam Joh. Pfefferkorn qui
 defendit se & scripsit veritatem. Et ipse
 met petit quod moriatur, si vel minimum
 mendacium scripsit. Quamvis Psalmista
 dicit: Omnis homo mendax. Nec debet
 obstare quod Joh. Pfefferkorn in nequi-
 tiis & criminibus a puerilis, proh dolor?
 etate (ut ipsemet scribit in defensione sua
 contra famosas) exercitatus est. Quia licet
 aliquis etiam per longum tempus sit ma-
 lus & nequitiosus: tamen bene iterum
 potest fieri probus, sic pie credendum est
 de Joh. Pfeff. qui regeneratus est per gra-
 tiam Spiritus Sancti mediante Baptismo:
 & ergo nunc est probus, sicut non dubi-
 to, & manebit Christianus usq; ad finem
 seculi. Etiam intellexi quod quidam val-
 de infamavit vos ubique dicens: quod

T

estis

estis filius presbyteri & non estis legitimus. Miror istos Ribaldos quod non habent verecundiam & sunt ita audaces. Item habetis literas legitimationis vestras. Ergo vellem eos citare qui dicunt talia. Et rogo vos quod in causa fidei velitis habere magnam diligentiam : quod ille hæreticus eat ad patibulum & sic valeat. Datum Wormaciæ.

MAGISTER SYLVESTER GRISI-
us, M. Ort. Gratio.

QUoniam quidem ego sum juratus quod volo defendere facultatem meam & promovere ejus utilitatem in omnibus. Ergo volo vobis articulare scribere qui sunt hic qui favent Theologos & qui favent Joh. Reu. ut dicatis Theologos quod possent se dirigere secundum hoc. Primum sunt quidam commentales in hospitio coronæ qui semper faciunt summas nequias Magistris nostris, & fratribus de Ordine Prædicatorum, facientes quod nemo in isto hospitio dat elemosinam Prædicatoribus. Ego scio nomina

ali-

liquorum, unus vocatur Magister Philippus Keilbach, qui semper loquitur de Reuchlin commendans eum, & semel M. nost. Petrus Meyer Plebanus in Franckfordia dedit ei bonam scommam: unus Ulrichus de Hutten qui est valde bestialis: qui semel dixit, si fratres Prædicatores facerent sibi illam injuriam quam faciunt Joh. Reuchlin ipse vellet fieri inimicus eorum & ubicunque reperiret unum monachum de hoc Ordine tunc vellet ei amputare nasum & aures. Iste etiam habet multos amicos in curia, Episcopi qui etiam bene favent Johan. Reuchlin. sed nunc abivit (Deo gratias) ad fiendum Doctor & in uno anno non fuit hic. Diabolus auferat eum. Deinde sunt duo fratres nobilitares Otho & Philip. de Bock ipsi vexant omnes Theologos. Et semel in illo sacro actu quem Mag. nostri celebraverunt in Moguntia contra speculum oculare: tunc M. Jacob. de Hochstraten ex officio suo dedit indulgentias omnibus qui interfuerunt huic actui. Tunc isti duo fratres cum aliis bufonib. sedendo in

conspectu Theologorum qui fuerunt
 in hospitio: luserunt cum talis pro illis
 indulgentiis. Adhuc est ibi unus qui voca-
 tur Joh. Huttichius qui etiam est inimicus
 vester, & alias est quidam noviter pro-
 motus in Doctorem in Jure nominatus
 Conradus Weydman, ipse juvat omnes
 qui faciunt aliquid contra vos. Et alius
 Doct. qui olim fuit Artista de via Mode-
 norum & vocatur Eucharis & cum hoc
 Nic. Carbachius qui legit in Poesi. Item
 Henricus Brumannus qui est vicarius in
 Summo, & est bonus Organista. Et dicite
 semper ei, vos deberetis respicere organum
 vestra & dimittere Theologos in pace.
 Sed ante omnia Canonici fere omnes
 sunt pro Reuchlin, præterea multi alii
 Magist. qui amant Poetiam quorum no-
 mina non teneo. Nunc scribam vobis de
 amicis fautoribus. Vos habetis hic unum
 amicum qui est vir multum excellens &
 vocatur Dominus Adularius Schwan,
 ipse est nobilis, & habet unum calicem in
 clypeo, pater ejus fuit Campanifex. Et est
 subtilis disputator in via Scotistarum: &

facit

facit bona argumenta: & dicit quod statim vellet concludere Joh. Reu si deberet cum eo disputare. Alius est fautor vester singularissimus dictus Henricus Han, alias Glockenheintz quia libenter campanisat, ille est homo valde inventivus & habet mirabilem intellectum & ita profundum ingenium quod non creditis, & libenter disputat, & quando disputat, tunc ridet: & ridendo concludit unum. Talis quando vidit articulos hæreticales Joh. Reu, tunc dixit: quod propter unum ex istis Articulis Joh. Reu, deberet comburi. Postea etiam habetis de vestra compania unum nobilem domicellum & armigerum qui dicitur Matthias de Falkenberg: & est vir multum bellicosus & portat semper arma secum, & est equestris, ipse semper in mensa sedet ante & nunquam retro, quia dicit quod quando sederet retro & fieret bellum, tunc non posset ita statim surgere & percutere inimicos suos. Et cum hoc est argumentator multum subtilis de via antiquorum: ipse dicit, si Reuchl, non vult cessare tu ac vult

venire cum C. equis ad auxiliandum vobis. Adhuc est unus civis Moguntien. qui nobis minantur Wigandus de Scholium. Ille est juvenis: sed ita doctus, quod potest æqui valere unum Magistrum nostrum. ipse dicit quod vellet cum Reuchlin disputare cum decem florenis. Et nuper superdisputavit Johannem Huttichium in quod fuit conclusus & nihil scivit respondere. Cum illis est etiam de via vestra Dominus Wernherus qui est mirabiliter cursivus in summa Thomæ contra gentiles: & scit mentetenus formalitates Scoti, qui dicit: si Magister noster de Hochstraten non esset in Curia, tunc ipse vellet intrare & concludere Joh. Reuchlin. In socii vestri jam nominati singulis Septimanis semel conveniunt in domo excellentis viri Domini Magistri nostri Barth. qui est caput omnium amicorum vestrorum, ibi tractant materias multum subtilis, & opponunt sibi invicem. Et unus tenet opiniones Reuchlin & alii arguunt contra eum, & habent notabilis disputationes, de aliis qui sunt hic de parte vestra

non

non se
quand
pro nu

GIL
arti

SA
vi
stis m
opini
multi
Theo
re: q
Theo
dispu
de q
quid
quod
Et h
gloss

non scio, quia non sunt mihi noti. Sed
quando scio, tunc volo vobis scribere,
pro nunc commendo vos Deo.

GILBERTUS PORRETONIUS,
artium Magister & utriusque Juris
Baccularius, Magistro Or-
tuino Gratio Salutem
plurimam di-
cit Ma.

Salus vobis & bona Dies venerabilis
vir, legi literam vestram quam mis-
istis mihi ad Ingelstadt. Et intellexi bene
opinionem vestram, vos dicitis quod
multum gaudetis quod ego sum primus
Theologus & nunc etiam studeo in Ju-
re: quia est valde bonum quod aliqui
Theologi sunt experti in Jure, ut possint
disputare cum Juristis. Et scribitis mihi
de quibusdam terminis, volens scire
quid significant: quia videtur vobis
quod sunt juristici, & bene sunt etenim.
Et habetis hic expositiones eorum ex
glossis & Accursio. Et sic potestis videre
T 4 quod

quod habeo bonum fundamentum
 Inre: Latus clavus est nomen dignitatis
 vel dic quod erat clava de metallo quæ
 projiciebat tribunus in confertissimos
 hostes, & sic cæteri omnes fortiter pugna-
 bant ita: quod clavem illam recuperabant
 Epistographum est tabula linea in qua
 erant scripta debita ut hodie fit: dicitur
 epistographum ab opib9 & graphia: quod
 est scriptura suarum opum. Abaces di-
 cuntur vasa pretiosa. Corinthia dicuntur
 vasa de vili materia, ut de palea vel herba
 palustri quales venduntur Bononiæ, ba-
 nea est vas lucens vel quasi bajulans lucem
 vel lancem. Prothyrum a thyros quod est
 Magister, & nescitur quid sit dicere. Ve-
 dic quod est illud quod procul trahitur
 ut aqua vel aliquid aliud ut in domo Ac-
 cusi Cyrella. Obsonatores sunt qui custo-
 diunt Dominum in lecto, vel obsonato-
 res qui resonant & cantant Domino in
 mensa. Hypocaustum est locus ubi stant
 ægroti qui quandoq; indigent igne. Gal-
 lus gallinaceus dicitur Gallus castratus,
 & sic vilis quem dicunt, fortius pugnare
 cum

um serpente. Vel dic Gallus gallinaceus
quia amat Gallinas: ut vir uxorius qui fo-
minas diligit. Ut in Odis Horatii: Dieta
est locus in aulis, ubi Domini stant ad
ignem. Chorus est multitudo servorum
cantantium cum quodam instrumento
musico quod dicitur Chorus. Centum-
viri sunt senatores qui centum numero
erant. Patricius dicitur quasi principis
pater: Unde Salust: O patres conscripti.
Nam scripta erant eorum nomina in ali-
quo loco: vel in Corona capitis eorum
vel alias. Semper quando habetis aliqua du-
bia in utroq; Jure: tunc debetis significare
mihi & exponam vobis ita bene sicut Jo.
Reu, vel aliquis Jurista qui sunt in mun-
do, & cum hoc valete. Datum Ingelstat.

GALIENUS PADEBORNENSIS

Magist. Ortuino Gratio.

Sal. Plur.

Venerabilis Mag. terribilis fuit mihi
valde una loquela quæ pervenit ad
me faciens mihi surgere crines superius.

T 5

Est

Est autem talis. Omnes fere studentes
 clerici qui veniunt ex Colonia dicunt
 quod est murmur: quod fratres Prædica-
 tores antequam volunt quod Jo. Reuch-
 debet eos vincere in causa fidei: ipsi vo-
 lunt potius prædicare unam aliam fidem.
 Et dixit quidam quod est possibile quod
 quando Papa fecit sententiam contra eos
 quod ibunt in Bohemiam & hortabuntur
 hæreticos ad credendum contra Eccle-
 siam & Papam: & sic vindicabunt inju-
 riam. Obone Domine Ortuine consulari
 eis quod non faciunt: quia esset magna
 hæresis. Ego spero quod non est verum
 & cogitavi mecum: Forte, quod Prædica-
 tores minantur, sic Papæ volentes eos
 terrere quod debet cogitare: Ecce si ego
 non dabo sententiam pro ipsis: tunc ip-
 erunt in maximo contemptu & despectu.
 Et totus mundus erit inimicus eorum: &
 nemo dabit eis eleemosynas & destruen-
 tur monasteria eorum: tunc ibunt in
 Bohemiam vel etiam in Turciam & præ-
 dicabunt. Quia fides Christiana non est
 vera: erit magnum malum. Sit quicquid

vult

ult. Ego vellem quod haberetis patientiam & non faceretis contra Papam vos Theologi, ne omnes Christiani sint inimici vestri. Et valere in nomine unigeniti filii Dei. Datum Bremen.

MAGISTER IRUS PERLI-
rus, Magistro Ortuino.
Gratio.

Salutis copiam. Venerabilis vir. Venerunt huc scripta vestra ad Universitatem quæ composuistis contra Johannem Reuchlin: quæ antiqui Magistri hic valde laudant: sed novi & juvenes non tenent aliquid de eis, dicentes quod ex invidia vexatis bonum Reuchlin. Et quando habuimus consilium, an etiam vellemus concludere contra Speculum Oculare, tunc illi novelli qui non sunt adhuc satis experimentati tenuerunt oppositum antiquis illis, dicentes quod Reuchlin est innocens, & nunquam scripsit aliquid ad hæreticum. Et sic usque adhuc impediverunt: nescio quid fiet postea, ego

credo quod Universitas adhuc scribit propter illos Poetas qui sunt ita multi quod est mirum. Et noviter advenit unus qui vocatur Petrus Mosellanus qui est Græcus. Et alius est hic qui etiam legi Græcus vocatus Ricardus Crocus & venit ex Anglia: ego dixi nuper: Diabolus venit iste ex Anglia? Ego credo quod si esset unus Poëta ibi ubi Piper crescit ipse etiam veniret Liptzick. Et ergo Magistri habent in paucos domicellos, quod est scandalum. Et ego recordor adhuc: quod quando unus Mag. ivit olim ad balneum, ipse habuit plures domicellos retro se: quam nunc in diebus festis quando vadunt ad Ecclesiam. Supposita etiam tunc fuerunt ita discreti sicut Angeli. Sed nunc currunt hinc inde & non curant aliquid Magist. Et volunt omnes stare in civitate & comedere extra Collegium, & Magistri habent valde paucos commensales. Item in proxima promotione fuerunt promoti tantum x. bacalarii. Et quando habuimus examen, tunc tractaverunt Magist. quod volunt aliquos rejicere. Tunc ego dixi

nullo

nullo modo. Quia si rejicitis unum, tunc
postea nullus intrabit amplius examen:
vel studebit pro gradu: sed ibunt ad Poe-
tas, & sic dispensavimus cum ipsis. Fit au-
tem dispensatio in tribus. Primum in
etate: quia oportet quod unus qui vult
promoveri in Baculariū, sit ad minus xvi
annorum: in Magistrum autem viginti.
Si non sunt autem satis senes tunc dispen-
satur cum eis. Secundo fit dispensatio in
moribus. Quia quando supposita non ex-
hibuerunt debitam reverentiam Magist.
& graduatis, tunc rejiciuntur, nisi me-
diante dispensatione admissi fuerunt. Et
cum hoc queritur de excessibus scilicet:
si fuerunt in platejs sine discretione vel
fuerunt apud meretrices: vel portave-
runt arma: vel tibi saverunt unum Ma-
gistrum vel presbyterum, vel fecerunt tu-
multum in Lectoriis vel Collegiis. Ter-
tio fit dispensatio in artibus, quando non
sunt bene habituati in scientiis, & non sa-
tis compleverunt: nuper in examine qua-
sivi unū: dic mihi quomodo tamen venit
quod tu nihil respondes? Dixit ille quod

esset ita timax, respondi ego quod non
 crederem quod esset ita timax, sed bene
 crederem quod esset ita ignorax. Tu
 dixit per Deum non Dn. Mag. ego habeo
 magnam scientiã intus, sed non vult exire.
 Et sic dispensavi cum eo. Ita videtis quod
 Universitates valde minorentur. Ego ha-
 beo, unum domicellum quem nuper in-
 terrogavi super unum excessum, tunc re-
 bellavit mihi & statim tibi favit me. Et
 dixi ei, hoc volo servare usq; ad promo-
 tionem, innuens quod deberet pati re-
 punctionem. Respondit ipse: ego merdarem
 vobis super vestros Baculaureatus, & ibi
 ad Italiam, ubi Præceptores non decipi-
 unt sic suos discipulos, & non habent
 in usu istas fantasias facientes Baculau-
 rios. Sed quando aliquis est doctus, tunc
 habet honorem, quando autem est indo-
 ctus, habetur sicut alius asinus. Et dixi ei:
 Tu Ribalde velles tu parvipendere gra-
 dum Baculauriatus quæ est magna digni-
 tas? Tunc respondit quod etiam non cu-
 raret magisterium, & dixit: Ego audi
 ab amico meo quod quando stetit Bono-

nia

iz, tunc vidit quod omnes Magistri
artium ex Almania deponerentur tan-
quam beani, simplicita supposita non.
Quia in Italia habetur pro vituperio,
quando aliquis est promotus in Almania
in Magistrum vel Bacularium. Ecce talia
scandala fiunt. Ergo vellem quod omnes
Universitates facerent insimul, & con-
cluderent simul omnes Poetas & huma-
nistas quia destruunt Universitates. M.
Langschneider & M. Negelin & M. Ka-
chelofen & Mag. Arnold. Vullenfelt &
Doctor Ochsenfart mittunt vos sal. Va-
lete. Datum Liptzick.

JOHANNES COCLEARLIGNEUS
Mag. Ort. Gratio.

Commisistis mihi, quod quando est
hic Missa, tunc deceo interrogare
ab omnibus Kauffmannis qui veniunt ex
diversis partibus de illa conjuratione de
qua scriptum est vobis, quia debent esse
aliqui Poetæ & Juristæ qui fecerunt con-
jurationē quod volunt J. Reu. defende-
re, & contra Theol. Colo. & frates Præ-
dicatores scribere, nisi statim dimittunt
Præ-

prædictum Joh. Reuchlin. Sciatis quod
 feci magnam diligentiam quærendo
 interrogando, & ultimo veni ad unum
 librivendum de Patribus superioribus.
 Ipse dixit mihi mirabilia, & nominavit
 mihi multos & dixit quod vidit scripta
 eorum quæ mittunt sibi ad invicem. Et
 dixit primo de Doctor. Murner qui est
 quasi caput illius societatis, quod scit per-
 fecte quod ipse composuit unum librum
 de scandalis Prædicatorum & unum aliū
 in defensionem Reuchl. postea nominavit
 Hermannum Buschium dicens quod vi-
 dit Epistolam ejus in qua promittit so-
 ciis suis, quod non vult esse minimus, &
 audacter vult stare pro Reuchlin. Item
 deinde dixit quod etiam est in illa conju-
 ratione Comes de nova Aquila Colon.
 Canoni, & quod talis composuit mirabi-
 lia de Theologis quæ vult statim impri-
 mere & ipse habet multos alios amicos
 & nobiles quos ipse etiam instigat scriptis
 suis quod debent favere Joh. Reuchlin.
 Item Bilibaldus nescio quis qui debet esse
 in Nurnberga, ipse fecit multas minas
 dicens

licens quod realiter vult expedire Theo-
 logos scriptis suis. Tunc ego dixi: Quimo-
 ritur minis, ille compulabitur bombis
 Teutonice (wer von trevven stirbt, dem
 soll man mit Furtzen zum Grab lauten.)
 Nominavit mihi postea unum Poetam in
 Erfordia qui vocatur Eobanus Hessus &
 debet esse juvenis & expertissimus Poeta:
 & talis habet unum socium ibidem di-
 ctum Petrejum Aperbachium, ipsi com-
 ponunt jam libros quos volunt statim im-
 primere, nisi Theologi faciant concor-
 diam cum Reuchl. Cum hoc debet esse
 Liptzick unus angelicus nescio quomodo
 dictus. Sed credo quod est ille qui fuit ante
 duos annos Colonia qui est etiam unus, &
 Vadianus Vienna, de quo dicunt quod
 est terribilis Poeta. Item in curia Cardina-
 lis est quidam Casparus Urfinus qui scit
 facere Græca carmina & promisit Reu.
 auxilium suum: & vult esse inter socios.
 Item ipse dixit quod audivit quod Phi-
 lipp. Melanchthon & Jacobus Wimphe-
 lingus, & Beatus Rhenanus & Nicolaus
 Gerbelius sunt etiam tales: Et dixit ipse
 quod

quod scriberet literas ad Ulrichum Hertenam qui studet Bononiæ : quod etiam debet esse unus ex eis. De aliis autem non audivit. Tunc quæsi vi ab aliis, etiam Erasmus Roterod. esset cum eis. Respondit mihi quidam Kauffmannus dicens, Erasmus est homo pro se. Sed certum est quod nunquam erit amicus illorum Theologorum & fratrum : & quod ipse manifeste in dictis & scriptis suis defendit & excusat Joh. Reuch. etiam scribens ad Papam. Et ab aliis audivi quod Paulus Ritus est etiam de hoc numero. Et dicunt quidam quod Johan. Cuspinianus & Conradus Beutinger qui sunt in magna gratia Imperatoris ipsi copulant istos socios & faciunt omnia quæ possunt contra Theologos Colon. in honorem Joh. Reuch. Et quidam studens Erfordi, qui est mihi notus dixit quod Conradus Mutianus est pessimus omnium illorum qui sunt pro Reuchlin, & est ita inimicus Theologis quod non potest audire quod aliquis nominat Theologos Colonien. & talis studens dixit quod vidit

Et bene viginti Epistolas illius, in quibus
 perorat quosdam socios quod volunt
 esse Reuchlinistæ. Talia audiui pro nunc:
 sed quando scio plura: tunc volo vobis
 scribere. Valete in Christo. Datum
 Franckfordiæ.

M. WERNHERUS STOMPFF.
 . Mag. Ort. Gratio.

Sciatis magnifice vir quod quando ac-
 cepi vestram litterâ: & ego fui ita per-
 territus quandum est possibile, & fui ru-
 beus in facie: & crines surrexerunt mihi,
 & credo quod vix tantum fui in timore
 quando fui in rubea camera Coloniz in-
 tendēs fieri Baccularius, & subiciens me
 examini: Quia tunc etiam valde timui,
 quod rejicerent me Domini examinato-
 res. Scribitis mihi quod causa fidei male
 stat Romæ: Sancte Deus! quid debemus
 dicere? Isti Juristæ & Poetæ volunt de-
 struere totam facultatem Artistarum &
 Theolog. Quia etiam hic in nostra Uni-
 versitate ipsi prætendunt multa contra
 Ma-

Magistros & Theologos. Et quidam
 per dixit quod unus Bacularius Juris
 beret in processione ire super unum Ma-
 gistrum in artibus: dixi hoc non est pos-
 sibile. Quia volo probare quod Magistri in
 artibus sunt super Doctores in Jure: Quia
 Doctores in Jure sciunt tantum unam ar-
 tem scilicet artem Juris; Sed Magistri sunt
 Magistri in septem artibus liberalibus,
 etiam sic sciunt plus, tunc ille dixit; Vade
 in Italiam & dic quod es Mag. Lipsensis
 & videbis quomodo vexebunt te ibi.
 Tunc dixi quod possem adhuc ita bene
 defendere Magisterium meum sicut una
 ex Italia. Et abiivi ab eo cogitans mecum
 quod facultas nostra multum parvipen-
 ditur, & est malum: Quia Magistri in arti-
 bus deberent regere Universitates nunc
 Juristæ prætendant eas gubernare quod
 est valde indecenter. Et volo vos conso-
 lari quod non debetis disputare in causa
 fidei. Quia spero quod Deus bene provi-
 debit vos: & cum hoc valete tamdiu do-
 nec Pfefferkorn manet Christianus. Da-
 tum Liptzick in Collegio Principis.

PETRUS CHARITATIS CUR-
sor in Grammatica & Professor in Logi-
ca Salutem dicit plurimam
Ort. Gratio.

Reverentissime Dne. Magister: Quia
hic ante picem five Harzonem est
consuetudo, quod in die habent semper
duas zechas una vocatur Civium zecha &
incipit hora duodecima; & manet usq; ad
horam quartā five quintā. Altera voca-
tur nocturnal is & post zecha, quæ a quin-
ta hora incipit & durat interdum ad octa-
vam, nonam & etiam decimam horam.
Interdum etiam durat usque ad duodeci-
mam & ad primam horam. Et divites ci-
ves; & etiam consules; & Magistri civium
quando in prima zecha sederunt & satis
biberunt; tunc solvunt & vadunt ad do-
mum. Sed juvenis bursa & illi focii qui
non multum curant quid solvit triticum,
isti manent sedere in illa post zecha & bi-
bunt ac si corpus & animam solveret. Ne-
per ergo cum sic etiam sederemus in una
post

postzecha ego & Dominus Petrus monachus Ordinis Prædicatorū qui vobis tantum favet propter Jacob. Hochstraten hæreticorum Magistr. in Colonia: tunc erat infra decimam & undecimam nocte: tunc multa disputavimus de ratione nominis vestri. Et ego tenui istam opinionem de Grachis Romanis vos esse nominatum. Sed Dominus Petrus qui etiam aliquantulum in arte humanitatis bene tentus dixit nō convenire: sed quod a gratia supernaturali nominaremini gratius. Tunc fuit ibi unus trufator qui fecit valde crispum latinum: quod ego non omnia bene intellexi: ille dixit quod neque a Grachis neque a gratia essetis dictus gratius, & fecit tam multa inutilia verba quod ego dixi: Unde ergo dicitur gratius? tamen alii viri valde profundi habuerunt de super latam examinationem & concluderunt, Quod vel a grachis vel a gratia est dictus gratius. Tunc ipse dixit, Isti qui hoc disputaverunt, fuerunt amici Mag. Ord. Gratii; Et interpretati sunt illud nomen quilibet secundum suam opinionem

em in meliorem partem. Sed tamen istæ
 opiniones non præjudicant veritati. Tunc
 Dominus Petrus interrogavit, quid est
 veritas? & putabat quod ipse deberet ta-
 cere: sicut fecit Dominus noster, quando
 Pilatus eum interrogavit. Sed ipse non
 tacuit & dixit. Est in Halberstadt unus su-
 pensor: qui vocatur Mag. Gratius, & ille
 est Ortuini avunculus maternus: & ab
 illo Gratio suspensore vocatur Gratius.
 Tunc ego non potui me servare, & dixi:
 Ohe socie, illa est una magna injuria, &
 ego protestor Magister Ortuinus non de-
 bet sic mittere transire, ego scio, vos dici-
 tis hæc ex invidia quam habetis adversus
 Dominum Ortuinum. Quia omnis pro-
 genes accepit nomen & cognomen a pa-
 tre & non a matre: Quare ergo deberet il-
 le bonus Magist. a matre & ab avunculo
 materno nominari & non a patre sicut
 alii. Tunc ipse respondit & dixit auda-
 cter quod omnes audirent: Est bene ve-
 num & deberet sic esse ut dicitis, sed ipse
 non audet patrem suum cum honore no-
 minare. Quia pater suus est presbyter: si
 er-

Ergo se nominaret a patre: tunc omnes intelligerent quod ipse esset sacerdos meretricis filius, qui proprie vocatur spurii. Tunc ego iterum valde audaciter clamavi: & dixi. Quomodo potest hoc verum esse? tamen ipse est Magist. Coloniensis. Sed alma Universitas habet unum statutum quod neminem promovet nisi sit legitimus. Et ergo &c. Tunc respondit sive promovet legitimos sive illegitimos: tamen M. Ort. est spurius: manebit spurius in æternum. Tunc ego iterum dixi. Quid tunc, si forte Papa dispensasset secum: tunc ipse tamen esset legitimus & tu graviter peccares dicere contra Romanam Ecclesiam. Tunc illi dixit? etiamsi millies esset secum dispensatus, tamen non esset legitimus: & ducit unum exemplum; Quemadmodum esse cum Judæo qui baptizaretur ex aqua sine Baptismate, si ibi tamen non esset Spiritus Sanctus, tunc illa aqua nihil proficeret: sed esset adhuc Judæus. Sic etiam est cum istis spuriiis qui sunt sacerdotum & meretricum filii. Quia isti sacerdotes non pos-

sunt

unt in Jure meretrices matrimonialiter
habere: & ergo non potest dispensatio
filiis eorum proficere. Tunc ego iterum
interrogavi. Quid ergo servas de Domi-
no Joh. Pfefferkorn? Tunc responden-
do dixit. Ego firmiter teneo quod adhuc
est Judæus & replicando allegationes su-
pra tractatas allegavit etiam Evangelium.
Matth. iij: ubi stat: Nisi quis renatus fue-
rit ex aqua & Spiritu, non intrabit in vi-
tam æternam. Sed quia Pfeffer, nunquam
fuit renatus ex Spiritu. Ergo illa aqua ni-
hil profecit: sed ipse manebit Judæus in
æternum. Tunc ego non potui ei ultra
respondere & surreximus: ego & Dn. Pet.
& ivimus dormitum. Nunc autem audio
quomodo iste nequam gloriatur quod
nos disputando vicit: & quod sit doctior
quam ego & Dn. Pet. Quare oro vestram
dominationem ut velitis mihi rescribere
quomodo ego debeam illa argumenta de
dispensatione, similiter de Baptismate
D. Joh. Pfeff. solvere, & illi Leccatori ad
suum rostrum adligare. Quod volo per
omnem vitam promovere, Valete.

U

MA-

M. GRATIANUS ZISANIE EX-
tirpator: hoc est furum suspensor, pro-
torum quadruplicator, falsariorum
calumniatorum virgator: hæreticorum
combustor: & multa alia, Magistro
Ortuno avunculo materno
Salutem D. P.

Charissime avuncule nec non vere-
rendissime Dn. Magister. Quia jam
sunt multi anni elapsi & non vidimus
nos invicem: Cogitavi quod bonum es-
set, quod vobis unam literam scriberem.
Audio enim multa mirabilia de vobis
quomodo sitis magnæ famæ. Et dicunt
quod jam estis omnibus etiam medio-
criter doctis notus, non solum in Colo-
nia: sed etiam ultra Albim & Rhenum
etiam in tota Italia & Francia. Colonia-
ses tamen præcipue colunt vos propter
egregiam doctrinam: quam scribitis in
fide Catholica contra quendam Docto-
rem & Poetam secularem Joh. Reuch-
lin. Et ita vos inspiciunt & admirantur,
quod

EX
ro
um
omn
tro

re
ia jam
dimu
um e
erem
vobis
dic
nedio
Colo
num
onice
propte
bitis
Docto
Reuch
irantur
quod

quod quocunque eatis in platea: tunc
monstrant cum digitis super vos dicen-
do, hic est Magister Ortuinus qui ita ve-
xat Poetas. Credo si scirent quod essetis
avunculus meus, tunc magis hoc face-
rent. Nam ego hic sum etiam magnæ fa-
mositatis: & exerceo artem meam in ma-
xima populi frequentia: & homines fa-
ciunt mihi eundem honorem: & quan-
do eo in plateis etiam monstrant cum di-
gitis super me, sicut faciunt in Colonia
super vos. Quare ego valde lætor, quod
homines servant aliquid de vobis & me.
Audio etiam alios viros esse in Colonia
qui sunt vestri amici, & etiam vobiscum
scribunt contra Doctorem Reuchlin. Vi-
delicet Jacobum de alta platea hæretico-
rum Magistrum, & Mag. Arnoldum de
Tungaris regentem in bursa sancti Lau-
rentii. Et omnes homines credunt quod
vos tres estis vere illuminati in fide Ca-
tholica. Et servant vos tanquam tria
magna candelabra sive lucernas. Et ali-
qui addunt quartum, velut unam lam-
padem sive pendens lumen quod non
U 2 tam

tam clare splendet : scilicet Joh. Pseffert.
Ego credo si vos quatuor cum vestra
entia, mediante forti palo in aliquo ex
celso loco aridorum lignorum congre
gati edificati : essetis colligati, posset statim
unum magnum lux mundi fieri, & etiam
clarius quam fuit illud in Berna. Sed hoc
charissime avuncule vobiscum pro nunc
jocor. Spero tamen extra jocum futu
rum quod vos quatuor eritis lux mundi
fieri : Nam non est possibile ut illa magna
sciētia quæ est in vobis deberet sic in mun
do manere jacere. Est mihi etiam dictum
quod nuper voluistis unam antiquam vi
tulam quæ vendit multa vitra circa fon
tem Coloniz in nocte supponere, & ipse
clamavit & homines viderunt cum lu
minibus extra domum & viderunt vos
per Deum ego va' de laude tam bona lu
cta vestra quæ pertinent omnia ad meum
artificium : & hoc docet etiam vos Theo
logos. Venit nuper huc fama quod esse
unus Poeta in Colonia, ille solus teneret
vos pro stulto & vocaret vos porquinum
hoc est porcis & hara dignum. Per Deum

si ego

si ego scirem quis esset iste Poeta, ego vellem eum gratanter suspendere; sed finaliter vos charissime avuncule orarem ut omnia cum magna diligentia faceretis, quod fama vestra per totum orbem terrarum fiat nota, nisi scirum non opus esse ut vos admonerem. Vos enim per vos pulchre scitis & ab avis, abavis, attavis & tritavis habetis. Præcipue tamen didicistis a matre vestra charissima meaq; fore, quæ audiens, quod spurii semper habent meliorem fortunam quam legitimi, idcirco ad sacerdotem cucurrit, & permisisse lardare ut vos talem virum generaret, quem totus mundus aliquando cognosceret. Valete ex Halberstat.

JOHANNES DE SCHWINFOR-
dia septenarum artium liberalium Magi-
ster scientifico & mirabiliter docto atque
illuminato viro Ortuino Gratio in Da-
ventria Græcam & Latinam lin-
guam magistraliter docenti
mille salutes & pau-
lo plus.

U 3

Reve-

Reverentiali honore & obedientia prælibatis, Præceptor in pluribus scibilibus ex parte. Scripsistis mihi nuper de victoria vestra obtenta in Roma contra istum Reuchl, qui audacter fuit contra vos, & virum noviter deifice illuminatum in fide Christiana Johan. Pfefferkorn. Et quomodo Papa imposuit sibi silentium: ita quod nihil deberet magis scribere: ne deterius sibi aliquid contingat: ut dicit Dominus noster in Evangelio. Prius n. in Speculo oculari sic scripsit mirabiliter, quod Mag. nost. non poterunt intelligere: & tamen dixerunt quod est hæreticus: ideo quia non habet sic in libris suis, sicut ille scripsit: neque novus eorum Theologus quem Deus suscitavit ex lapidibus: ut esset semen Abraham: sicut Scriptura dicit: videlicet Johan. Pfefferkorn habet sic ex deifica visione seu manifestatione: vel ex fide digna relatione uxoris suæ, quam audiit etiam habere spiritum Prophetiæ: de quo vos melius scitis quam ego: quia sæpe cum ea fuistis quando Johannes Pfefferkorn

korn non fuit in domo. Sed nescio per Deum quomodo Reuchlin fit per vos confusus aut per Papam. Quia jam fecerunt novam facultatem ultra alias quatuor facultates : quas jam habuimus, & omnes illi laudant Reuchlin & dicunt quod sunt ejus discipuli, & non curant amplius facultatem Artisticam, eo quod Artistæ sunt ita magni & superbi asini : quia non sciunt tria aut quatuor verba Latine loqui, & vahillæ bestiae seducunt plures innocentes juvenes, qui postquam longam ætatem contrivere & quasi immergi in hac omni barbarie nequam sentinam : redeunt in paternas aedes nihil præter arguitur : Respondetur : quæritur, dicere : quorum dii Taretetus, Versor, perversor, puritanus : bruxellensis : & id genus similes turbæ obscuræ sunt. Est tamen mirum quod unus simplex studens aut cornutus vult plus scire jam in Aristotele, quam Baccalaureandus aut Magistrandus qui audivit cursum, & est bene qualificatus. Ipsi etiam non sunt reverentiales Magistris : & quando ante

uam; vatunt non tangunt birretum (ut moris est) & semper volunt frequentare domum, scis bene. Etiam non audire consequentias Marfilii neq; suppositiones aut parva Logicalia: ideo non est possibile quod possunt esse formaies, & apparere in disputationibus. Sed dimittamus ista. Scribo vobis pro novitatibus quod Jacobus Wimphelingus qui etiam est medicus Reuchlinista: realiter est expertus per quendam monachum Paulum Langium: qui realiter scivit sibi dicere quod non recte scripsit in uno libro qui vocatur de integritate: videlicet quod sanctimonia non tantum esset in cuculla. Nam ille monachus composuit alium librum contra: qui est approbatus in Capitulo sive Synodo Reinhartzbornensi ordinis sancti Benedicti, An. domini 1501 & est bonum Latinum: quia unus dixit quod esset ferme ita bonum sicut doctrinale Alexandri, & ego multum gaudeo quod tanta Latinitas etiam invenitur in monachis: & ipsi etiam dicunt quod superexcellescat stylum Ciceronis: sed

ego

ego non credidi, quia est una nota altius
 sed procedit doctrinaliter multum con-
 tra Wimphelingum, metrice, prosaice &
 rigmaticæ: & sicut ego puto recte habet:
 quod omnis scientia est in cuculla, id est,
 in monachis: quia transeundo de inferio-
 re ad superius, monachi scripserunt
 commenta in regulas Grammaticales: in
 Donatum: in Petrum Hispanum: in
 Physicorum: Metaphysicorum & Ethi-
 corum, & sic commentis suis commer-
 daverunt, & in omnibus scibilibus facti
 sunt magistrales: Sed cum supportatione
 sua ego distinguerem, primo de cuculla-
 tis: quia est terminus æquivocus ad mul-
 ta. Primo ad Bohemos qui habent cucul-
 las ita longas, ut vadant ultra cingulum
 abinde, & in illis non est scientia sed po-
 tius hæresis. Secundo ad Judæos qui etiã
 sunt cucullati: & tamen non scientifici,
 quia extra Ecclesiam. Tertio ad Magistros
 nostros qui sunt bene illuminati, sed non
 in superlativo. Quarto ad monachos: &
 illi superexcellenter habent scientiam sic-
 ut vos habetis. Igitur rogo vos, iuvate

illi monacho : quia etiā vos estis ex parte
 id est Tertio modo cucullatus : ut possit
 scripta sua defendere contra Wimphe-
 lingum. Quia ut audio quod Wimphe-
 lingus habet multos discipulos : quos mi-
 hi unus nuper nominavit qui sunt Ar-
 gentiæ: Unus vocatur Jacobus Sturmius
 nobis: & ut dicunt bonus Latinista, alius
 Ottomarus Luscinus qui etiam scit Græ-
 cum sicut Reuchlin: & scit multum alle-
 gare extra digestis & etiam ex Biblia que
 non sunt mirabilia, quia studuit in Pa-
 rhisia. Item Lucas Batodius & Joh. Ru-
 serus. Jo. Sapitus & multi alii qui omnes
 volunt Wimpheilingio juvare contra
 cucullatos, & eos realiter expedire in scri-
 ptis suis. Et dicunt omnes quod ille
 Paulus non est bene fundatus in dictis
 suis & bene novem modis apostatavit ab
 Ordine, & est inquietus & trifator ma-
 ximus, sicut ipsemet Tritemius scripsit
 in una litera ad Hieronimum Tungen-
 heim ex Ochsenfurt: & magnum dam-
 num est quod aliquis sic debet perdere
 Papyrus incaustum, & etiam tempus
 sicut

sicut
 S. H
 chun
 culis
 esset
 semp
 Et sic
 re qu
 esse
 nym
 scrip
 trusa
 disci
 do si
 cept
 scrip
 tem
 Erin
 mul
 hab
 Tuc
 quia
 sanc
 do p
 lūt p

sicut ipse fecit. Ipsi etiam dicunt: quod S. Hieronymus scribit ad unum monachum sic: Nunquam de manu tua vel oculis tuis liber Psalteriū discedat: quod si esset verum, tunc obligaret monachos semper: & pro semper: quia est negativū. Et sic monachi nihil aliud deberent facere quam Psalterium legere: sed ego credo esse mentitum. Quia sanctus Hieronymus met fuit monachus: & ideo non scripsit contra eos. Audiui etiam unam trifam & magnam Ribaldriam de uno discipulo Wimpheilingi qui nuper quando sibi audacter ad os dixi: Vester Præceptor Wimpheilingius errat valde: quia scripsit contra Dominum Abbatem Tritemium & contra monachos quia in doctrina sua & sanctitate sunt notabiles & multum utiles: Et Ecclesia jam non habet alias columnas nisi monachos. Tūc ille dixit: ego distinguo de monachis quia accipiuntur tribus modis. Primo pro sanctis & utilibus: sed illi sūt in cælo. Secundo pro nec inutilibus nec inutilibus & illi sūt picti in ecclesia. Tertio modo pro illis

qui adhuc vivunt & illi multis nocent,
etiam non sunt sancti: quia ita superbi
sunt sicut unus secularium. Et ita libere
habent pecunias & pulchras mulie-
res: quia veni nuper ex Heidelbergâ, ubi
prope Heidelbergam est unus magnus
Abbas: pinguis discolor & iste abigavit
omnes monachos de Collegio S. Jacobi:
& ipse dixit: quod vult eis recte bonum pal-
mentum præparare: & postea cessavit ul-
tra dicere: sed ipsi dicunt quod bene vo-
lunt credere quod fecerit ideo (der gute
Bruder) Quia Palatinus vult unam aliam
viam instituere quod veniat unus Poeta
ad Heidelbergam, qui faciat monachos
istos & alios studentes nunc latine loqui.
Tunc ille pingvis Abbas cito intellexit,
quomodo locus vult finem accipere, &
dixit: monachi mei non debent discere
Latinum novum: quia postea erunt super-
bi quod sciunt plus quam ego: tunc ego
pulchrè venirem inter eos, ut pinguis
asinus inter simias: sed revera illa distin-
ctio non est multum formalis: quia non
est bimebris: & sic non potest conclu-
dere

dere. Ego mitto vobis hunc librum: quem
 debetis facere impressare: quia multa bo-
 na sunt; intra contra istum Wimphelingū
 qui scripsit contra monachos. Quia sta-
 tim erit in meta quando legit Dominum
 nostrum Christum fuisse monachum vi-
 delicet abatem, & S. Petrum priorem:
 & Judam Ischariothis cellerarium, & Phi-
 lippum portarium, & sic de aliis secun-
 dum sub & supra, quæ omnia iste illumi-
 natus & valde scientificus monachus
 Paulus Langius sic magistraliter probat,
 ut Wimphelingus & sui discipuli non
 debent unum verbum contra rebellare:
 sed resistit mihi unus Wimphelingianus
 in faciem & dixit: quod monachi men-
 tiantur sicut sceleratissimi caupones, qui
 volunt Christum fuisse ita portentosum
 animal & cucullatam bestiam & super
 me protestavit nomine Christi, tunc fui
 ita perterritus quod perminxi & permer-
 tavi me, quod omnes nulum prætene-
 bant: sed sit quomodo sit, ego hoc fir-
 miter credo, quod omnes tantem erunt
 stare, confuse tamen cum sua scientia, &

dicere diabolus portavit illum monachum ad nos, quis fecit eum in omnibus scibilibus ita formalem & qualificatum. Quomodo potest hoc esse nisi per scientiam infusam: quia non stetit in aliqua Universitate: & est adhuc unus purus beanus: & tamen bene valet Magistrandum vel etiam plus, cum venia eximiorum Magistr. nostr. Ipse etiam Thomas Murner monachus & Doctor multum subtilis etiam semel solenniter prædicavit in ambone, quod Christus Dominus noster fuit monachus: & scivit etiam realiter defendere. Sed unus discipulus Wimpelingii noluit credere in Christum si esset monachus, & fecit illos versus desuper. Nō ego falaci tecto: tibi Christe cucullo Crediderim, veste hac fraus tegiturque dolus.

Atque probat novus e Berna quæsitus habenda

Franciscus, monachis quanta sit ipsa fides.

Sed quid ad hoc quod non vult credere, tunc erit hæreticus, sicut alii qui
con-

contemmati sunt cum Reuchlin in Par-
thisia & Colonia & in aliis Universitati-
bus. Oro etiam vos, ut velitis etiam supra
librum bonere illos versus quos ego in
lantum libri & authoris, videlicet Pauli
Langii monachi cum magna diligentia
composui & pro majori parte quando
denotte jacui in lecto, & sic speculavi,
tunc quasi insomnis factus sum versifi-
cator, ut sequitur.

Hic liber indignum: vexat Jacobum
Wimphelingum,

Langi9 quem Paulum fecerat mirifice,
Metrice qui scripsit etiam quoq; rhetori-
cavit:

Quod omnes artes sunt in cucullatulis:
Sic quoque Tritemius dixit sic & Eber-
hardus.

De campis Volzius Paul9 & Schæteri9.
Johannes Piemont. Siberti Jacob: Rotger
Sicamper docti cucullatiq; viri.

Jam erit confusus Jacobus & omnino
detrusus.

Wimphelingius Bebellius, atque il-
le Gerbelius.

Stur-

Sturmius & Spiegel Luscinius atq; R
manus

Rufus, Sapius, Guidaq; Bathodius
Omnes hi victi jacent, non audent dicen
Guckuck.

Sic in Sacco conclusi Wimpelingia-
ni erunt.

Non valēt in Græcis invenire neq; Poeta,
Quod Lango respondeant viro scien-
tifico.

Valete vir illuminatissime, & Præ-
ceptor valde doctrinalis, & me vicever-
sa habeatis dilectum, quod ita bene pro-
moveo vos per omnia secula seculorum.
Datum in Oppido Imperiali Suersheim
in longa platea, ubi juvenes Rustici sem-
per in Dominica die corrisant: quod
cor eis crepet. Anno a mundo condito
primo.

DOMINUS VOLWINUS DE
Monteflascon Reverendo Magistro Do-
mino Ortuino Gratiano æter-
nam S.

Quar-

Quanquam vos nihil sciatis Reve-
 rende Mag. in Latinitate seculari (ut
 unus mihi dixit) propter quod multum
 diligo vos: & non curatis pomposa ver-
 ba sicut faciunt Poetæ: tamen alias scitis
 ubi debetis de nocte jacere (sicut dicit Sa-
 piens in Proverbiis) & non est nobis ma-
 gna cura quid faciant illi novatores Lati-
 nitatis scilicet Erasmus Roterodamus &
 Joh. Renchl. Necessario curo eos: quia non
 est de essentia sacrae scripturae, licet ipse
 & etiam alii semper volunt Theologos
 antiquos plagare cum illa literatura & ne-
 scio quomodo ipsi supponunt cum novo
 Testamento & operibus sancti Hierony-
 mi, quod semper volunt illam hæreticam
 literaturam immiscere, cum tamen di-
 cat Paulus quod Græci semper sint men-
 daces: & ergo videtur cum supportatio-
 ne eximiorum Magistrorum nostrorum:
 quod illa literatura nihil sit quam men-
 dacium; nunc subsumo. Sed quicumque
 vult confundere sacram Scripturam men-
 daciis, ille est hæreticus: ergo, nunc ipsi
 met sciunt quid sequitur quia esset credo
 ipsis

ipsis scandalū quando ego palam con-
derem eos esse hæreticos. O si scirēt illū
subtilitatem in me esse, ipsi non venirent
mihi ante faciem, tacere tamen usq; ad
nem, tunc bene videbitur cuius toni. Sed
pro novitatibus non possum dimittere
quin vobis scribam. Sedi enim nuper re-
sci quando in uno convivio, & ibi etiam
fuerant multi prætensi juvenes socii, &
venerunt quilibet ex alia regione in unum
Symbolum: unus ex Anglia, alius ex Ar-
gentina, alius ex Vienna, alius erat Win-
pinus qui vocatur Angelinus, alius Ro-
manus qui fuit bene medius Curtissimus
& multi multa dixerunt ut ipse scitis. E-
venimus in Colloquia de Causa Reuch-
lini. Tunc unus surrexit erga me ubi audivi
quod ego non fui bonus Reuchlinista, &
dixit: ne veniat mihi obvius Collonienis
copulativus Theologus, alias volo eum
cito emasculare. Et præsertim Mag. On-
tunc ego traxi fistulam meam in meum
saccum, & alius dixit qui non erat dives
& perdidit plura beneficia in curia Ro-
mana: & cum hoc male habet cum
omni-

omni-
sequit
ravi c
cantu
ubi in
natum
& re
viam
Acci
inter
semp
non f
inqu
pravi
unus
gis,
niam
lis &
prin
nutr
tiose
nuli
fies
nus
sem

omnibus Curtisanis & dixit mirabilia ut
 sequitur: super anima mea ego sæpe mi-
 ravi quod isti in magnis capitiis qui vo-
 cantur Theologi, & sunt in illa civitate
 ubi impressitæ sunt quæstiones super Do-
 natum secundum viam sancti Thomæ,
 & regulæ Grammaticales secundum
 viam antiquorum cum isto carmine.
 Accipias tanti Doctoris dogmata sancti,
 inter ipsos monachi: qui volunt alios
 semper facere hæreticos. Quare etiam
 non stimulant super illos, & producunt
 inquisitionem super eos, super hæretica
 pravitate, qui habent tot multa beneficia,
 unus sex, alter decem, alius viginti & ma-
 gis, & congregant tam multam pecu-
 niam, & tantam credentiam ex flasculis
 & poculis pecheriis, sicut si essent filii
 principum vel comitum, & in domo
 nutriunt putanas sive concubinas pre-
 tiose, cum catenis in collo, cum an-
 nulis in manibus, cum schubis, veluti
 si essent uxores militum. Et interdum u-
 nus illorum habet tres Canonias simul &
 semel, & iinbusat de omnibus illis tribus
 giltas

giltas, quod inde potest habere multas
zechas, Et potest solum stare, & esse in
choro, & in aliis non. Et sic in aliis choris
nullus & nemo stat pro eis, qui laudant
Deum & rogat pro vivis & pro defunctis
estne hoc recte? Quare non inquiruntur
super eos, & interrogant coram multis
notariis & multis testibus (sicut olim in
Mentz fecerunt) & dicunt quid creditis?
ita vel non? creditis vel non creditis? quid
creditis de Sacramentis in Ecclesia Dei?
Dicatis nobis quot sunt Sacramenta? &
quam fidem in corde vestro portatis de
sacramento Eucharistiæ? estne ibi corpus
& sanguis Christi? si creditis, quando
ergo postquam missam legistis (si saltem
anno semel legistis) statim quando ad do-
mum iterum vaditis, concubina vestra
habens mores & inspectum ac si esset una
meretrix, vobiscum in domo vel in men-
sa vel in camera: dicatis nobis si creditis
adeo magnum esse fructum: & qui Deo
placet ex missa? sicut in decretalibus & in
tractatibus Theologorum stat: Quare er-
go vos habetis tot beneficia? quæ possent
quin-

quinqu
tentar
libenti
populu
consili
anima
corrig
pro De
pis & p
uitate
sa poss
tissim
venire
quar
super
& do
scere
ruat
& De
sic in
& ne
plad
esset
non
tunc

quinque aut sex devotos sacerdotes sustentare qui libenter legerent missas : qui libenti animo facerent Prædicationes ad populum & ad Clerum, qui possent dare consilia pro honore Dei, pro salvatione animarum, pro libertate Ecclesiastica, corrigere vitia, & vellent rogare Deum pro Domino Papa: pro Rege: pro Episcopis & pro aliis Christicolis, pro pace & tranquillitate sicut stat in tranquilla & silenti missa post sanctus, & post te igitur clementissime pater. Si creditis tamen bonum venire ex missa pro vivis atque defunctis, quare non supradatis illa quæ habetis in superfluo: & dimittitis aliis bonis devotis & doctis viris, ut Deus exinde præcomiseretur, & animæ eorum qui mortuerunt citius ex purgati igne redimerentur, & Deus nobis amicabiliter placatus non sic immitteret nobis deorsum pustulas, & non sic percuteret nobis vinum & plada per grandinem & pruina, & non esset sic magna fames in terra : Si autem non creditis tot bona venire ex missa, tunc estis per Deum sanctum suspecti de hære-

hæresi. Imo estis realiter hæretici præ
quam Wessalia & Doctor Reuchlin.
Videte reverende Magist. Ort. has non-
tates volui vobis etiam scribere, quomodo
ipsi communiter omnes tenent contra
vos cum Reuchlin per conscientiam
meam, ego credo denique quod diabo-
lus etiam favet ipsi Reuchlin: tunc bene
permerdavimus nos. Et sic commendo
me vobis. Ex Spira ubi de nobis dicuntur
mirabilia, quia omnes Reuchlinisti
dicunt quod Colonienſes nil sunt quam
copulatistæ: sed multum gaudeo de vo-
bis quod patiens estis sicut ovis, & po-
testis pati illa, sicut essetis simplex sacer-
dos in villa.

PERDOCTO ARTIUM PROHI-
bitarum M. Ort. Grat. Col. Theo-
logo M. Bartholus Kutz.

S Alutem accipite quando vultis, per-
docte Domine Magister Ortuine: Di-
xit mihi quidam quondam quodam in
loco de vobis quod estis valde infirmus,

&

quando estis infirmus tunc semper facitis quasi essetis infanus, quod laudo in vobis: quia proprium est illis qui sciunt scientias prohibitas, hoc est diabolum in vitrum vel quocunque banniare, quia isti utin plurimum sunt ita insani quandoq;. Et oportet etiam quod sint spurii, sicut vos (ut mihi ab singulari amico dictum est) etiam estis: quia illi semper sunt meliores diabolo ad aliquid efficiendum. Quia diabolus non ita libenter committit se legitimis ut sicut spuriis, qui sunt singulariter apti diabolo. Et si solum essetis monachus, tunc omnia dona haberetis ad hanc artem, & tunc essetis egregium instrumentum diaboli, sed ego nescio tamen an sitis monachus, quia si essetis, tunc essem bene contentus. Quia monachi præ aliis habent illam gratiam quod sunt protervi multum, & quicquid conatur hoc facere audent, sicut nuper audivi de aliquo qui vocatur Paulus Langius & scripsit unum excellentissimum tractatum cum versibus contra Jacobum Wimphelingium & bene scompisat eum.

Et

Et etiam dicunt de illo Paulo quod novem modis cucurrit (salva reverentia) ex clauistro. Et quicquid nemo conatur facere hoc ipse facit. Et credo quod etiam aliquando sit insanus, & quod sit spurius. Tertium ex se habet, & ego plurimum laudo, quod etiam estis nobis similis quod rem habetis cum diabolo, sed transeat hoc cum reverentia, ego habeo hic unum notabile punctum Nigromanticum, quod vobis libenter manifeste scriberem sed ego timeo, quod quando estis ita insanus, tunc famulus vester posset illam Epistolam invenire, & sic legeret, tunc diabolus confunderet me & eum, & ergo volo secundum consuetudinem meam facere, quia quando habeo sic aliquod secretum, tunc scribo super papyrum sine atramento, & tunc nemo scit legere nisi sit illegitimus. Et ergo eo casu in præsentiarum vobis etiam decrevi facere. Et est illud punctum, ut sequitur.

Credo quod bene intellexistis me : & hæc est veritas ; & prohibeo vobis & con-
juro

ro vos per virtutem omnium scientia-
um prohibitarum quod neminem do-
ceatis. Et sic valete ex Rubrechtso: in
breui plura expectabitis a me & maiora si
illa placuerint vobis.

MAGISTER ABRAHAM ISAAC
de stirpe Aminadab, Magistro
Ortuino Grat, S.

M Alarum bonarumque artium Ma-
gist, sciat dominatio vestra quod
ego volo jam satisfacere promissis meis :
quia promisi super vestram petitionem
quando a vobis recessi ex Colonia, quod
volo vobis continue novitates scribere.
Et ante omnia libenter haberetis quod
notificarem vobis de illo astuto Jurista
Johan. Reuchlin, cum quo Magister no-
ster Jacobus de Hochstraten multum ha-
bet in curia propter fidem tractandum.
Hoc ego volo facere ex singulari dilecti-
one. Tunc sciatis primo (quia ego ab ori-
gine mundi vobis omnia pandā) Quan-
do ego recessi in diebus Canicularibus

versus Romam (ut bene scitis) tunc
 lam majorem passionem habui supera-
 tam viam, nisi quod maxime sitivit
 quando ascendi altos montes in Alga
 cum meis sociis. Et quando veni ad Ca-
 riam, factus sum servus corporalis unius
 Cardinalis prope Campum flore: & factus
 servitor suus octo mensibus cum magna
 diligentia pro uno beneficio curato in
 Kelbartzhausen, quod jacet in Vol-
 lenbergensi diocœsi, & impetravi super
 hoc unam bullam cum duodecim sig-
 illis de omnibus Cardinalibus. Et sanctis-
 simus noster fecit suum sigillum etiam
 ante, ad majorem cautelam. Tunc con-
 latitia exivi & volui possessionem ac-
 pere: tunc ille prior Plebanus non est me-
 tuus: tunc ego in magna ira dixi: Pen-
 tiant mille diaboli ad hoc, debeat pec-
 niam meam sic perdere? Etiam fuit pa-
 vum beneficium, si in Curia scivissen
 ego non exivissem propterea. Ego puta-
 vi quod posset portare in omnibus annis
 xx. florenos in reservato. Vos etiam be-
 ne scitis quod ego non maneo persona-

ter in illis partibus. Ego vellem libentius
 habere beneficium in Daventria prope
 patriam nostram cum centum florenis,
 & cum una simplici puella duodecim an-
 norum, quam in illa superiore parte u-
 num cum triginta florenis & cum calli-
 da matrona sexaginta annorum. Sed il-
 la reservata bene facerent uni. Secundo
 sciatis M. Ortuine quod deinde non po-
 tui ita statim venire ad Curiam propter
 bella in Italia: quia currunt hinc inde nu-
 di Ribaldi, & si unus acciperet mihi ve-
 stimenta, tunc perdidissem paupertatem
 meam totaliter, sicut dixit semel una ve-
 tula quando fregit ova super pontem in
 Helpruna. Et sic permansi duobus men-
 sibus in valle ad Wimpinam etiam cum
 quibusdam bonis Curtisanis & ibi didici
 unum ludum a Johanne Greyfferio qui
 est valde liberalis: quia dedit semel sex so-
 ciis quorum ego fui unus, ad comeden-
 dum septem ova & non minus. Et ille
 ludus dicitur in lingua Italica Trent uno.
 Hoc ego nunquam vidi in Romana curia.
 Etiam non est mirabile, quia oportuit

me semper habere advertentiam ad
 lum in stabulo inferius, & audiat quomodo
 modo semper fecimus. Nos ivimus
 quando in Wimpina super scholam
 semper convenerunt superextra bonificiū.
 Et fuit unus inter eos qui dicitur
 Gregorius Speculi, ille est valde dedica-
 rativus de modo supponendi. Ipse de-
 clarat hanc materiam ita clare sicut
 nobis olim tertiam partem Alexandri
 arte versificandi. Quandounque
 dio eum sic grosse loqui de illa luxu-
 sa re, tunc acquirō delectationem ad su-
 ponendum. Ego multum didici ab
 (parcatis mihi quia est opus naturæ
 ego vellem sicut Deus mihi juvat una
 Carlinum dare quod vos sciretis ita ac-
 cabiliter laudare nisi propter uxorem
 Johan. Pfefferkorn, tunc ego scio quod
 amaret vos super omnes alios Theolo-
 gos qui sunt in Colonia. Per Deum
 ars non juvat quam mihi semel ostend-
 stis in libello parvo qui fuit retro scriptus.
 Nunc audiat quod post illa factum
 est. Ipsi una vice apud vinum quasi

unt me (quia fui Curtisanus) quomodo
 res in stare causa fidei cum Joh. Reuchl.
 & Coloniensibus. Respondi: Per Deum
 ego timeo multum de illo bono viro Jo-
 han. Reuchlin, quod est nimis pauper
 ad finem perducendam illam causam.
 Quia Prædicatores monachi remotius
 veniunt cum eorum caseorum saccis
 quam una unica persona cum pecunia.
 Tunc unus dixit: O sancte Deus! quam
 magni nequam sunt isti monachi quando
 colligunt caseos. Nuper fuit frater N.
 hujus monasterii hic in villa mea & vo-
 luit mihi meam sororem cum potestate
 lardasse. Ipse fugavit eam per gratum su-
 pra indomum, & cucurrit ei post: & je-
 cit eam ad lectum, & voluit levare cucul-
 lam & cum datulo inferius ad, tunc so-
 ror clamavit Her. N. Her. N. cessate: ego
 clamo quod omnis homo audit, & tunc
 diabolus vos permerdabit. Tunc ipse di-
 xit. Per corpus tuum noli clamare, ego
 volo tibi pro dedicatione aliquid emere,
 quod debet medium florenum valere.
 Deinde venit mater: tunc ipse descen-
 dit.

dit, & Datulus ei adhuc stetit, quod le-
vit sibi cucullam, quasi haberet dentem
Rastri inferius. Tunc unus alius se-
dixit: Si iste nequam hoc fecisset for-
meæ, ego vellem ei testiculos excindere
& aliis monachis mittere ad comed-
dum in aceto, quando haberent festum
Jovis. Tunc ille iterum dixit: Per Deum
ego non habeo sibi pro malo: quia sem-
per sunt inclusi. Ego credo quando alius
haberet peplum supra, quod non esset
curus præ ipsis, & quare una femina
imago non deberet eis tenere? Tunc
juravit & dixit quod Johannes Ren-
vult in unum librum colligere omnes
quitias monachorum in Almania per-
num vagantē hinc inde, & vult illas Sa-
ctissimo offerre & vult dicere: Cur
Hochstrat non extirpat illā luxuriā in
fratres suos? Et dixit ille quod monachi
fœtent sicut Hirci quādo sudant, & in
patria veneficaverunt omnes meretrices,
& quando ipse vult semel in necessitate
purgare feces, tunc ipse putat quod lar-
dat monachum propter illum fœtorem
quem

Frater Nollerus

quem
Mag.
fictis a
torem
strat q
tis : tu
saltem
prior
potest
Mani
scand
melius
tum
gratia
sector

FRA

D
ologi
si per
tis ta

quem conceperunt ex monachis: Ergo
Mag. Ort. vos estis eorum fautor. Ideo
sitis ante, quod habebunt etiam inquisi-
torem luxuriæ salacitatis ad illum Hoch-
strat qui est inquisitor hæreticæ pravita-
tis: tunc res bene stabit cum ipsis. Vel si
saltem facerent occulte, sicut ipsorum
priores, qui vocant eas ad cellas, ibi nemo
potest videre. Et sic bene transfiret hinc
Manifeste autem sic super eas cadere,
scandalum est toti Ordini. Ideo faciatis
melius ad hoc. Post hæc omnia traxi ite-
rum ad Curiam, & adhuc ibi expecto
gratias Dei. Valete Datum Romæ in Re-
fectorio Capitolii.

FRATER NOLLERIUS STECH
de Calabria Magistro
Ortuino.

DEvotas meas orationes opto vobis
loco salutis, excelentia vestra The-
ologicalis scit, quod ego jam veni qua-
si peregrinus ex monte Sinai. Nesci-
tis tamen quam multa sum passus in
X 4 hoc

hoc tempore quando a vobis a Colonia
recessi: longum esset vobis illa omnia scri-
bere: quia nul'us alius amicus mihi
pereft: cui necessitatem meam conqueri
præter vos: quando aliquid dico in mo-
nasterio, tunc statim respondent mihi:
O tu non es ideo claustratus quod vel-
les habere bonam vitam. Non sic impij
non sic. Ego non possum excogitare un-
de veniat: nisi ex illa mala fortuna quod
Magister noster Jacobus de Hochstrat
consumit ita magnam summam pecunie
in curia Romana propter fidem Chri-
stianam, quam ille nequam Joh. Reuchl.
destruxit in suo Speculo Oculari, ego cre-
do quod omnia monasteria nostra de-
bent ei mittere pecuniam: quia oportet
eum esse liberalem dando hinc inde Car-
dinalibus propinas: ut judicent pro se &
non pro Joh. Reuchlin. Ideo priores no-
stri abbreviant nobis vinum: quamvis
Salomon dicat: Musica mulier & vinum
lætificant cor hominis pri. Prov. xii. Et
ego me semper exerceo in Musica. Psal-
mos in choro lyrando & u'lulando: & hoc

non

non est rarum, ideo non charum. De mul-
 lieribus est mihi grave loquendum: quia
 nullam video, nisi quando vado ad fo-
 rum cum procuratore nostro quando
 emit ova. Etiam quando vado ad villas
 ad colligendum rapas & olera: & si caro
 me susperaret quando essem apud unam
 foeminam, tunc ipsa non teneret mihi.
 Ergo quando nunc vobis vinum abbre-
 viatur: quale gaudium habebimus? Si
 medium haberemus ita bonum sicut alii
 Ordines: ut sacerdotes nobiscum apud
 Spiritum Sanctum professionati. Credo
 quod bene sciatis quid sit pro Ordine:
 ipsi habent duplices albas cruces in tunica:
 & non sunt alte rasi sicut nos: & quando
 illis unum gaudiū tollitur: scilicet quan-
 do eis vinum abbreviatur propter unam
 supergressionem: tunc habent aliud gau-
 dium. Nam possunt disponere meretri-
 ces perclaudicantem Johānem qui ligna
 secat, etiam graditur super manibus &
 genibus. Possetis dicere hæc vita mere-
 tricea: non licet Sancti spiritualibus. Re-
 spondeo: quod audivi pro certo: quod

eorum Dominus Magister (quamvis senex, claudus, griseus, & lippus: est tamen avidus ad illam rem: non antequam semper potens) solet habere propriam in sua stussa: & quando excavavit illam totaliter: tunc disponit sibi unum virum, & dat sibi bonam dotem ex Gazophylacio Spiritus sancti, quod nunquam minoratur: quia est ibi mera gratia Spiritus Sancti. Deinde sibi aliam ancillam procurat: & facit sibi etiam sicut jam scripsi, & sic ille ordo in multis hominibus occulte crescit: nunc volo inferre proverbialiter, quia communiter dicitur: Quando cum Abbas, id est, pater supremus apponit tesseras, tunc possunt fratres ludere: hoc est quando prælati nostri antiqui sunt ita luxuriosi: & ducunt ita miserabilem vitam: ergo nos subditi licite possumus sequi. Hæc est bona consequentia, quia perspexi in tractatu de suppositionibus: quia ibi prælatus supponit personaliter, sed secundum Marsilium supponit inferius materialiter. Nunc ad propositum: ego vellem quod quando Magister noster Jacobus

nobis Hochstrat in Roma nihil sciret
 Johanni Reuchlin abinde lucrare quod
 impetraret nobis laxiorem Ordinem: sic-
 ut ille prænominatus. Caro tamen nos
 quandoq; etiam stimulat: ego scio quod
 ero brevissimæ vitæ, quando non de-
 beo quandoque expurgare vetus fermentum,
 quod contraxi ex illis caseis, parca-
 tis mihi: quia loquor vobiscum cordia-
 liter id est, quæ mihi sunt circa cor: ego
 semper timeo quod illa causa erit malum
 finem acquirere: sicut causa Beinensis.
 Vos satis intellexistis me: Dominus
 Magister noster Johannes Amphoraticius
 optavit vobis multas salutes: ipse evasit
 in solennem virum. Est enim Prædica-
 tor noster: omnis homo eum laudat. Est
 ita bonis in exemplari demonstratio-
 ne. Anno Domini 1416. prædicavit pas-
 sionem: tunc accepit secum unum bacu-
 lum super Ambonem: & quando recita-
 vit sententiam Pilati, tunc traxit eum
 decuculla extra, & fregit illum baculum
 in medio in duas partes: quasi sceptrum,
 quod fuit miserabiliter ad videndum:

Vetulæ mulieres flebant ita amare : sicut Petrus quando audivit gallum prope ignem cantare. Valetet & commendam me Magistro nostro, quando venerit in Roma.

M. JOHAN. TEXTORIS PETRO
Schvinkoncio suo tot dicit salutes, quot
sunt guttæ in mari, & athomi
in Sole.

Scitis charissime amice quod ego litteram vestrâ accepi, in qua mihi scribitis de Erasmo Roterodamo : & vultis scire quid ego teneam de eo. Debetis scire & mihi credere quia etiam quando fui adhuc juvenis multa legi in litteris humanis, & Stephanum fliseum & græcistam & Synthis : Facetum : Floretum : & illos antiquos Poetas quasi super unum unguem scivi mentetenus : & quod verum sit, tunc scripsi unum librum qui dicitur Florista in quo bene videtis scientiam meam & plura alia : si ego vellem me jactare. Sed dico pro tanto : quod non putetis,

etis, quod ego vobis mentio :: Quia ego
possum bene valde judicare de illo Eras-
mo. Ego etiam examinavi Speculum
Reuchlin & ejus Gabalam sicut bene sci-
tis. Et ut non faciam multa verba : ego
nihil teneo de Erasmo ; Quia ipse est ini-
micus monachorum : & dicit multa ma-
la de eis : & dicit quod sunt grossi asini : &
odiunt litteras Politiores : & nihil sciunt
nisi comedere & bibere & Psalmos lira-
re, quod ipse mentitur in collum suum
quando hoc dicit. Immo ipse est unus asi-
nus, ipse est bonus Latinista, & scit bene
latinizare, alias nihil scit. Ipse fecit mul-
tos libros præsertim unam navem stul-
tiferam & commentum super Hiero-
nymum, in quibus ipse nihil facit quam
quod stimulat religiosos : per Deum ego
dico sibi, si non vult cessare ab illis : tunc
volumus sibi facere sicut Reuchl. etiam
si centum modis essem acceptus apud
Papam & Regem Carolum : Sed nos vi-
dimus bene tam superbos sicut ipse est :
& tamen suppressimus eos. Ego dicam
vobis aliquid : sed non debetis mihi hoc
X 7 post

post dicere, alias diabolus me confunderet. Magister nost. Jabobus Hochstrat etiam omnes Magistri nostri in Colonia & in Cantabria illi examinant jam commentum super Hieronymum, & sicut ego audio, tunc ipse pessime stabit: ego non acciperem centum florenos quod haberem hoc in loco suo, quia dicunt quod ipse ibi multam seminavit zizaniam: & putat quod nemo debeat hoc notare. Sed Magistri nostri non sunt tam stulti. Et ipsi bene sciunt ubi jacet anguis in herba (ut Alexander ait) ego non potui omnia retinere; sed aliqua adhuc scio, quia dicit quod sanctus Hieronymus non fuit Cardinalis, quod utique est crimen læsæ majestatis & male sentit de sancto Georgio & Christofero & reliquiis Sanctorum & candelis: & de confessione Sacramentali, etiam in multis locis blasphematur: quia loquitur contra Doctorem sanctum & contra Doctorem subtilem, & dicit quod Theologia ipsorum nihil sit: quæ omnia Magistri nostri scripserunt in unum volumen, & volunt eum confun-

condemno sicut hæreticum : sicut fecerunt
 Johanni Wessalia in Moguntia, Et si vult
 multum relatrare & invectivas scribere
 contra eos, tunc volunt expectare usque
 post mortem ejus. Et tunc volunt con-
 demnare omnes libros ejus. Illa est jam
 practica apud Magistros nostros. Et quia
 etiam libenter auditis novitates, debetis
 scire, quod fratres minores debent jam
 habere generalem de Observantia quod
 impetraverunt ipsi in Curia pro 16. mille
 ducatis. Et Moniales ad sanctam Claram
 de Ordine Minorum valde timent ne re-
 formentur, & quicquid habent, hoc fu-
 gant in civitatem, & jacent miserabili-
 ter in scaminibus. Aliqui dicunt, quod
 Doctor Murner habet rem cum ipsis, sed
 hoc non est verum: quia ipse est Eunuchus
 castratus. Sed de aliis religiosis ego non
 bene credo quando sic currunt ad eas. Est
 mortuis in civitate unus Curtisanus qui
 habuit etiam beneficia pingua & Poetæ
 qui sunt ibi, faciunt multa metra contra
 illum. Alias nihil scio nisi quod Domi-
 nus tamdiu teneat vos sanum quamdiu
 unus

unus supercurrit unum Canem. Vale
ex Argentina.

MARCOLPHUS SCULTETI

Johanni Bimperlumpum
ex Rotbach.

Salutes infinitas & immortales dile-
cte Johannes, vos scripsistis mihi nu-
per aliquas novitates, quas non libenter
audivi: videlicet de Joh. Reuchlin quod
comparavit sibi magnam gloriam apud
suos Poetas, quia fecit unum librum qui
intitulatur gabelistica vel gabala, & est
jam in gratia Papæ. Vellem tamen liben-
ter scire quid est gabala? ego quæsi diu
in meo Catholicon & Gemma gemma-
rum & in Briton: sed non possum repe-
rire quid significat, nisi etiam unam li-
teram ad Magistrum nostr. Ortuinum:
sed ipse etiam nihil rescribit. Sed Magi-
stri nostri fecerunt unum consilium &
examinaverunt illum librum: & sicut ego
audivi ab ipsis de nocte in convivio ubi
zechayimus ita liberaliter quod oport-

tuit

uit unum dare pro zecha tres obulos :
quod ego non habeo ultra pecuniam :
quod ipse male stabit : quia posuit ibi ali-
qua contra Doctorem sanctum & mo-
dernos Doctores : & dicit quod filius Dei
est factus de patre. Ita multa alia, & per-
vertit terminos Theologiæ generare &
facere : & sic de alijs : nihil curat de argu-
mentis & quæstionibus : & sophismata
Doctoris sancti, & ideo volunt illum li-
brum comburere : quia dicunt quod non
intelligunt eum, & quicquid ipsi non in-
telligunt, hoc comburant. Ergo. Quia
omnis Magist. noster est rabi & lux mun-
di. Etiam ille liber habet multa dicta Pi-
thagoræ qui fuit Nigromanticus : sed Ni-
gromantia est scientia prohibita : sicut pa-
ter, 66. q. 10. capitulo nullo : & in Cano-
ne. O vos asini, & concordat Doctor san-
ctus & Aristoteles in nono Physicorum
de ignorantibus. Est enim in hoc etiam li-
bro multum Hebræum : quod Magistri
nostri, non possunt legere, & multum Græ-
cum, & quia ipsi non curant hæc vana :
sed majora, & ideo disposuerunt Johan-
nem

nem Pfefferkorn Christianum & dimidium Judæum: qui est bonus ebrinus: ille jam examinat, ne forte ibi laet venenum sub melle. Sed volo illa jam dimittere, quia videbimus bene in nundinis Franckfurdienfibus: & tunc volumus plura loqui de illis cum Magistro nostro Ortuino: qui est missus a Magistris nostris quod debet emere novitates que ibi venduntur: & tunc volunt etiam examinare. De aliis novitatibus non possum vobis plura scribere, nisi quod etiam unus Magister noster de Ordine Prædicatorum in Argentina: qui semper vocatus est Doctor Jesus exivit ex clauistro: & multa mala dicunt de eo: quod ego non audeo dicere: & multi Ribaldi carminifera faciunt sibi versus in vituperium ejus: & mittunt cadere in foro & Ecclesia, quod male me habet: ego vellem quod non facerent, ne venirent ex gratia illorum Prædicatorum: inter alia tamen ego reperianum carmen, & est tale:

Detra-

Detractor cleri: fur: profugus atque ci-
nædus

Ignē: aut perpetuo carcere dignus erat
Plebanorum osor, gestus imitans mulie-
bres

Formidās flammās more latronis abit
Cujus ope ex claustrō seducta est magna
sacerdos.

Omaia per monachum pessima dæ-
mon agit.

Ecce videte quid illi mali furciferi fa-
ciunt, ipsi neminem curant: sed per Deum
sanctum non facit hoc aliud (ut verissi-
me dixit Alexander) quia semper est de
mala consuetudine eorum, quod quic-
quid sit sic Argentina, tunc ipsi tractant
de eo, & faciunt sic carmina de eo: pro-
xime vobis scribam de ea re. Valete ex
Schletstat.

Magister Malcolus in Paradiso: Omni
verborum ornatu reciso.

Famossissimo Magistro Ortuino: Qui
clamat more asinino.

Contra Poetas & Latinos: Nec non Græ-
cos peregrinos.

Omni-

Omniū Barbarorum defensori. Et
Colonienſium præconi famoſiori.

Mirabiles truſas & egregias nequitias audio de vobis prædicare Magiſter Ortuine, quas unquam in vita mea nunquam per Deum ſanctum audiui, quas vos & alii Colonienſes Magiſtrinoſtri (cum ſupportatione) feciſtis honeſtiſſimo & doctiſſimo viro Domino Johanni Reuchlin, & tamen cum audiui, non ſcivi in tantum mirare, quia cum eſtis bicipites aſini & naturales Philoſophi (vulgo natürlich Narren zwanzig Centner über ein tollen Fantafien) Intenditis etiam miſere & nebulonice vexare ita pios & doctos viros, tamen ſuper hoc incidit mihi una ſingularis miratio, quis vos docuit ita ſubtiliter pervertere & falſificare ita pias opiniones probiſſimi hominis, ſed ego finaliter cogitavi quod non facit hoc aliud hominum genus quod Judas de triſticulis ſcälpiſit, quia patrem ſequitur ſua proles, ut eſt Johan. Pfefferkorn. Et vos omnes eſtis amici
hujus,

hujus, quia schlim schlem similis querit
sibi similem. Et ergo ad furcas cum vobis
omnibus, ad quas perducatur vos lictor
cum sociis suis: vobis dicentibus orare
pro nobis. Sed quanquam quoniam
quidem illa omnia vera sunt, & ideo vo-
bis singulariter ad manus proprias illa
scribo, ut possitis etiam aliis dicere qui
vobiscum sedent in hac Cathedra pesti-
lentiæ, ut dicit Psalmus, & ne illa veniant
in publicum, quod omnis homo sciat:
quid retro vos est. Sed ad omnes Sanctos
mihi incidit una scrupulatio, & timeo
quod Impressor furavit mihi unam co-
piam de Epistola, & si sic est, tunc juvet
vobis Deus, tunc ego non possum resiste-
re, sed tamen ego volo vobis bonum con-
siliū dare. Orate solum octo dies cor-
tinue flexis genibus, & invocare jejunos
sanctam Helenam quæ invenit Crucem
Domini nostri Jesu Christi. Tunc ite-
rum ero invenire illam epistolam. Tunc
vos iterum bene stabitis. Ecce videte
quod illa omnia facio vobis ex charitate
fraterna, sicut omnes sumus fratres, &
omnia

omnia facio vobis quod etiam homines
 tenent aliquid de vobis. Valete ex He-
 delberga apud Claudicantem Lipsiam
 qui finit unum sibi cum nuso in culum
 currere.

O utinam vos etiam essetis
 cum illo, tunc non opus esset vo-
 bis disponere unum brillum.

Quia ipsi dicunt quod
 gratis accommo-
 dat uni.

Roma Stampato con Privilegio del Pa-
 pa, & confirmato in lugo, qui
 vulgo dicitur, Bel
 vedere.

EPISTOLARUM OBSCURORUM VIRO- RUM

a diversis ad diversos scriptarum, &
nil præter lulum jocunque continenti-
um, in arrogantes sciolos, plerumq; famæ
bonorum Virorum obtrectatores,
& sanioris doctrinæ con-
taminatores.

VOLUMEN TERTIUM.

AD LECTOREM.

Risum Heraclitæ est, vasti ridere parati
Arida mutarunt pectora Stoicidæ
Da mihi tristem animum, ferales objice
luctus.

Dispeream nisi mox omnia risus erunt
Exerce pulmonem,

VULLUPIUS TIMANOETUS
 trium optimarum artium Magi-
 ster Theologisticus & conscientiosissi-
 mus, Domino Marceno Anoretino Bac-
 calaureo felicissimo æternissimam
 valetudinem & beneve-
 cturam optat.

Scripsit ad me nuper unus bonus
 amicus, quem nos ambo bene
 novimus, & qui sicut Pastor per-
 ditum ovum & misera meretrix
 amissum ducatum quærit cum toto stu-
 dio, quod nos etiam debeamus magni
 viri fieri, quod affinis ejus vellet de novo
 in pressuram dare epistolas Obscurorum,
 vel quod idemque est, clarorum viro-
 rum, & vellet optare, quod illi, qui vo-
 luptatem habent aliquid scribere, etiam
 tales epistolas ad unum scribant. Et fa-
 teor, quod non sit minimam laudem,
 quando postmundus etiam manum no-
 stram & nostrum studium in pressura vi-

det.

let. Nam quando meritis, tunc omnia altera cum nobis sunt ex, modo illa, quæ scripsimus in chartam, manent in æternissimam æternitatem. Et quando homines nonnunquam tergudem suam vertunt erga parietem, & accipiunt scriptum nostrum ad videre, tunc bene solent dicere, eheu O! quam bonus vir fuit iste, qui nobis hoc ejus scripto fuit profibilis. Ergo putavi consiliosum quod tibi hæc significem, ne maneat ad domum, sed etiam aliquid scribas, & concopules cum Epistolis his. Non poteris tibi persuadere, quomodo tu tam magnam laudem accipies, quando hunc meum consiliū imitabis, vale benissime.

DOMINUS MARCENUS ANE-
retimus ante decem años Baccalaureatus
in quietâ possessione vel quasi ad hoc
tempus Domino Vullupio Timanereto
Magistro Theologistico optat omne
bene ire & vehere.

Postquam radiis oculorum meorum
Y epi-

epistolas tuas perlegi, valde me gavifus sum, quia vidi, quod noster amicus bonus, velit de novo in lucem dare literas illorum clarorum, vel ut rectius dicam minime non obscurorum virorum. Tantus enim in illis thesaurus eruditionis & humanæ sapientiæ latet, quod quando quis vellet illam capere & exhaurire vase intellectus sui, omnino plane similis esset illius, qui totum mare Adriaticum, quod post mediam noctem jacet, volebat omnino parvo cochleare exhaurire. Et ego summo opere totis viribus meis & toto serio æstimo, ut hunc librum dignus sit, quod omnes illam cum ambabus manibus habeant, & semper super illum cubant. Meus præceptor antehac solebat dicere, quod non immerito sit, quod hic liber suspendatur in patibulo januarum scholæ, ut omnes scholaristici viderent, quando exierint, vel iatrent in illam, & discerent taliter scribere & taliter loquere. Et meus præceptor ita semper loquebatur & dicebat, quod melius est, his viris, qui non fuerunt stulti, licet voluerunt magnam

in umbra manere, quam a Sole clarificari,
sequi, quam Ciceronium aut Virgilium.
Verba enim sua non sunt tam gravia
quam Cicero & Virgilius, & tamen
etiam melius clangunt. Ergo non potui
intermisi, ut ipso bono nostro amico
gratulationem faciam, quam jam imi-
tatur:

Amice bone, qui non es nebulone
Facis pergratum, quod puerorum na-
tum

Jam habes curam, & ad horum usur-
ram,

Nunc Obscurorum in lucem das viro-
rum

Venusta scripta, quæ docent ex Bara-
lipta

Ut est scribendum jam ad laudem me-
rendum.

Heu quantas grates illorum, tibi nates
Semper debebunt, quando chartas im-
plebunt

Succo atrato aut rubro condensato;

Te magnum virum convincere Pe-
rum

Quis dubitabit? juvenis te amabit.

Et venerentur, quicunque te sequentur

Nam non est grave sed amodum per
suave

Tuum Latinum quod loquitur Orvi-
num,

Et non invito intelligitur cito.

Tu es Arlante basimina fundantem

Linguae Latinae & scis loquendum sine.

Tu portas fundum Doctorum in hunc
mundum

Et quod cecidit & pessimus elidit

Tu iterum fers & non es Doctor iners

Te ergo laudo & manibus applaudo

Et semper gratior ut sis bonus amator

Horum librorum qui non sunt Domini-
rum

Qui se persuadent, scientia quod me-
dent,

Sed qui puellis inserviunt tenellis

Et qui detergent, quæ sordida inhaerent

Sic tuum nomen sortitur bonum omen

Pelliteris clarus, obscurus & perrarus
Et lux per totum hic finit meum votum.
Ego etiam volebam aliquod doctif-
simum scriptum addere, sed multo ma-
gnum est, ut intret in hunc librum, &
etiam valde timeo, quod homines illi me
exrideant, quando aliquid omitto. Nu-
per enim scripsit ad me affinis meus,
quod sint tales homines Philosophisti-
ci qui omnia per pectinem linei trahunt
& ad scamnum cadunt, quæ aliquis in-
terdum omittit, licet hoc non facit li-
benter, quia non incidunt uni semper
omnia, & unus se non potest semper re-
cordare omnia. Et liber meus, quem
ego volo edare, magnus est, & scribitur
in eo de omnibus artibus, quomodo
puerillas legere debet. Inter his dico
tibi gratiam, te volueris in me memine-
re, & nomen meum clarificare, ego vi-
cissim in te meminar, & semper nomen
tuum clarificiam, non aliter, quam Sol
in medio die clarificat obscurum meum
locum, in quem eo, quando volo solus
esse. Vale iterum optissime.

JOHANNES COCHLEARIIUS
 alias Loeffeler natus, proximo actu Baccalauriaturus & Baccalaureandus, postea etiam Magistrandus & sic ad altiora Dominum Casparum, vel ut vulgus dicit, Casparum Stomabus, Germanice Rindmaul, in profundissimum omnium salutum barathrum & abyssum æternaliter devoret.

Longum tempus est, cum ad me scribebatis, quid faceret Durandus Muscerda, quem diu diligivistis tam vehementer, uti equa, mula, duæ & ambæ esurientia diligunt versiculorem straminis vel fœni; Et ego etiam cito vobis omnia bona de illo distribuissam, secundum illud, quod scriptum est, communicet vero qui instruitur in sermone cum eo qui instituit, omnia bona; & iterum dicitur proverbialiter, Amicorum omnia sunt communia, sed non potui citius perfectionare hanc litteram, quia tam

mul-

multa sunt, quod de illo scribere oportet. Et certe nescio, a quo incipere debeo, uti dicitur

Nescio ubi faciam dici primordia
lactus:

Homo est ille Durandus, non ut alii homines, sed homo singularisticus. Quando illum jam videbas, gravareris, quod illum non sit antiquus ille Durandus, secundum illud, etiam quantum mutatus ab illo Hectore. Cum enim erat adhuc juvenis socius de triginti octo vel novendecim annis, fuit vehementer subtilis & humilis, & avia mea dicebat, quod non fuit stultior juvenis in toto urbe, quam Durandus est, sed jam crassus & densus est, & non magis habet primam formam, os habet sicut porcus, & labia sua dant bona farcimina jecorum, foramina nasorum suorum sunt tam rotundiformia, ut janua domus, sicut iterum dicitur, per januam venimus in atrium; Nam tam parva sunt, ut vix curus plenus frumento vel feno, licet quatuor equi illum trahunt, potest invhere.

Oculi tam rubicundi sunt, quam oculi columbarum, secundū illud; oculi tui oculi columbarum. Se ipse etiam non novit, & imaginat sibi, quod sit Magister super omnes, & omnes scientificas devoravit, cum tamen vix est Magis duo, vel etiam Magis unus, cum enim nuper una ancilla paupera illum rogavit, Domine Magistre quid facere debeo, ut etiam aliquid pro me fero, non potuit bonus socius respondere, secundum illud, obstupere omnes intentique ora tenebant. Et iterum adagialiter loquitur, fessus languor occupat artus. Nam semper unum malum comitat alterum. Et cum postea interrogavit illum; dicere, ubi optimus sarcinator calceorum habitaret, iterum non potuit respondere. Nihilominus se miscet semper inter alios, qui longe plus sunt quam Magister, quam ille est, secundum illud, velut inter ignes luna minores & sicut stercus muris inter piper, sed omnes illum habent pro stulto. Cum inter illos venit, tunc dicunt, venite huc, mi Dominus Durandus,

us & sedete super nos, & cum ipse fa-
 cit, tunc rident in corde, quod tam sim-
 plex est, & non intelligit verba honoris.
 Nuper voluit disputare inter compagni-
 am, quomodo primus homo in initio
 factus est, & dixit quod factus est ex glu-
 tine & terra, & quod hoc audiverit in
 una nuptia a viro illustro; Et cum alter
 respondebat, quod non, homo factus est
 non ex glutine, unde enim venerat illum
 glutem; quia nondum mactatus erat vitu-
 lus, ex quo lutem facitur, sed ex terra &
 limo, ipse dicebat; vos estis stulti, quod
 hoc creditis; nam si homo tantum fa-
 ctus est ex limo & terra, & non ex gluti-
 ne, ego me jam super sententiam vestram
 totum in frustra & in duo risissem, secun-
 dum illud; Auditum admisi risum te-
 neatis amici: quomodo enim limus po-
 test simul tenere terram: glutem vero te-
 net terram ad invicem, ne potest de invi-
 cem cadere: super qua acuta quidem
 responsione omnes admiraverunt; sed
 tamen putaverunt, quod non crevit in
 horto suo, aut in fimo suo. Fuit etiam
 Y 5

nuper in compagna rusticorum, & cum illis disputare voluit, quomodo stili in axe prius fuit, quam axis ipsa, sed rusticus vinctus est, quod stili in axe omnino penitus non prius fuit, quam axis ipse; sed per axem primum ab arbore abscissus est, & si non dedisset victum, axem dedissent ipsi ad gustandum: sed quia se relinquit vinci, jam omnes dicunt, quod Dominum Durandum est bona Politista, & egregie studuit. Ideo etiam ad omnes compagnias vocatur. Et spero jam quod poterit aspectum suum foras ducere. Est enim homo sapidissimus in prudentia, & scit se invenire in omnes homines; & quando quis aliter de eo loquit, & hoc non vult credere, tunc reprehendit illum pro stulto, & non vult cum illo circumire. Multo magis de illo scribere possem, sed hæc tantum vobis in aurem scribo, & peto, ne selem aut gallinam relinquatis ex ea eradare. Non enim multa sumerem, quod hæc experiat. In futuro plura vobis scribam. Interea & vos mihi scribite, quid

qui l'faciatis, & quando vos in itinerem
are vultis, sicut dicitur, tota hominis
vita nil nisi peregrinatio est. Valete &
semper magis valete.

LAMBONIUS FORESTUS, POE-
ticarminativus bene constitutus & mox
meritus Salutem Poeticam dicit Do-
mino Cirino Schnabelio, Poetistriae ar-
tis & quæ illi adhærent, Candida-
to meritissimo.

Citrine qui claris quondam fiducia
rerum

Spem fructus avidæ vita pudenda tuæ
Gratia magna Jovi rapias tam chara lice-
bit

Oscula, nec tenebris mors adoperta
caput.

Cum tibi succurrit meritorum oblivia
nostro

Amplius in lucro verba notata mero.
Quadrupedes inter rapidi, quot in urbe
figuræ

Casus inest illis nec sua verba fide,
Nil adeo fortuna gravis quam gramina
pasta

Y 6

Non

Non honoranda tuis consiliumque
fugit.

Est via de clivis de tota flumina terra.

Lucifer e cœlis semper amarus erit.

Quid multa ? studium calcatis sordibus
ivis.

Est pretium parve vulnera cordis opt
Quod licet & facile est, quod non licet,
acrius urit

Ferreus est si quis compede pulsa sonet
Auctor opus laudat, pariunt absinthia
campi

Collaque velocis dira venena manu.
Non sibi respondit, non omnia prolo-
quebatur

Et causam, lævo fixa sagitta pede est.
Dent tibi cœlestes squalentia tela venenis
Arvaq; pugnaci mors habitare sui.
Sæpe fuit nostro quam pro mercede de-
disti

Abdita nox splendet sedulitate domus
Scilicet ut fulvum vestras absumere vires
Aspera dum nobis sunt veneranda le-
co

Stramine sæpe super quoniam conveni-
mus ambo

Una

Una paret lecto digna puella tuo.
Vellera dura ferunt video delicta meo-
rum

An fortuna mihi crimen inesse rogat?
Quolibet est folio modo formidatus in
urbe

Candidus & felix frater honoris erit.
Nec tamen hunc sua mors ad opem hu-
ctare ferendam

Nec tardum juveni prosperiore frui.
Vix illam subito posses intrare fenestra
Nec queritur fuso per sacra verba me-
ro

Vix equidem credo, nec si mortalia pos-
sem

Excidit asperitas voce clientis opem.
Mox etiam pectus candentis frustula ferri
Tunc superat pulchro non minus iste
dabit.

Nec tu consulto, nisi tristia mandere se vo-
Est via declivis res habet ista suum.
Tantum ne noceant, venduntur regna
labore,

Annuit & studiis, principis esse do-
mum

Felix qui meruit certo vestigia passu
 Clara repercusso curva fenestra pede
 Quod superest porro regales addere ma-
 jus

Divitias possum, comprecor semper:
 Amen.

ARNOLDUS SCHURCAM FRA-
 ter minorum gentium per decennium
 tantum salus, quam portare potest Ca-
 melus aut Elephas, optat & vovet Do-
 mino Bartholomæo Lecker, ingenioso
 & perspicaci Magistro in arte le-
 gendi & scribendi.

NON sine maximo animulæ meæ tri-
 pudio & saltu, uti scriptum est, salta-
 bat infans in utero ejus, vidi nupero die in
 cista librorum doctum vestrum librum,
 quem placuistis in mundum mittere, ne
 essetis servus nequam aut nequaquam, qui
 libram suam in terra fodiebat, & timuistis
 merito, ne porro essetis tam nequam, qui
 declinabilia sunt, & declinant omnem
 libram, & nolunt aliquid scribere, vos
 vero indeclinabilia estis post regulam:

Et

Et utroque numero indeclinabilia sunt
 æquum, nauci, nihili, mancipi, & cæteri
 hujus sortis. Et nolo jurare, certe liber
 vester tam bene mihi placuit, ut non pos-
 sum dicere: Bonus methodicus estis, &
 scientifice scitis syrupum ex melle, & sa-
 charum ex syrupo, hoc est, ut non nimis
 alte cum vobis loquar, quæ forsan non
 intelligitis, bene potestis extrahere bo-
 num ex malo, & bonas doctrinas dare ex
 eo, quod antea didicistis. Et credo quod
 vos habetis arcanum illum modum
 Glauberianum parandi Extracta per li-
 quorem Alkahestinum, qui nihil est aliud
 quam Sal purgatum, fixatum, & per deli-
 quium solutum. Plus enim potestis ex-
 trahere quam menstruum aquæ pluvia-
 rum, licet est destillata & rectificata.
 Quando enim unicum tantum verbum
 in vestram mercaturam sorvit, potestis
 vel tres vel quatuor doctrinas exinde fa-
 cere, quæ nec diabolus ipse cogitasset, &
 miravi, quomodo habeatis tam bonum
 mormoream, ut omnia potestis tam Or-
 dine ponere, melius quam ancilla ollas &
 pati-

patinas. & alia conquinaria fictilia potest ordinare: Sed non satis possum mirari super vos, quod tam stultus sitis, & vos timetis pro canibus, qui erga vos volunt latrare, cum tamen habetis bonum baculum, quo vos erga omnes cum invicem potestis defendere, qui vos recontrant. Recordate vos in parvum Davidem, qui magnum Goliath uno parvo lapicio tam vehementer jaciebat, quod caderet infundum, tanquam tonitru ipsum tanxisset: Et vos habetis majorem baculum, & benefecistis, ut gladium non portatis, nam David etiam non poterat portare gladium & Sturnihaubam; Ergo sumite illum, & erga tales canes vos convertite, dicentes, V. V. S. S. Si non abis, & me & meum librum cum pace mittis, crasso fune de vapulam, ut te permerdas & permingas, quid valet, abibunt! potestis enim bonam habere conscientiam, quod aliquid ex aliis libris non exscripsivistis, & quando aliquid exscripsivistis, ut sæpe factum est, fidelissime illud confituitis, juxta illud: Nihil scri-

scribitur aut dicitur, quod non scriptum
dictumve sit prius; Ex quo optimissime
concluditur, quod vos non male fecistis,
quod etiam vos aliquid exscripsistis, quia
etiam alii antea vobis exscripsiverunt
etiam. Sed habeo adhuc unum vobis
dicere, nempe homines omnes, qui vos
possunt, dicunt, quod quando libros o-
mnino multos facitis, multo etiam adju-
tantes habetis, quia quando vos non estis
indomo, veniunt ad vestram foeminam,
& dicunt; Bonus dies, quid facit vester
Dominus, nonne adhuc diligere est! Et
illa respondet, rogo vos, ingredite ad
me, Dominus meus multum habet face-
re, & libenter adsumit adjutantem, &
tunc vos unum librum super alium eda-
tis in lucem, secundum illud; tulit alter
honores. Pudeatis vobis, quod sitis tam
pigrus socius, qui vestros libros non po-
testis solus componere. Tamen non
dubito, quod fiat cum bona vestra vo-
luntate, quia vos tacetis, & Adjutantes
vestros pro bonis viris habetis, qui etiam
vos pro bono & aptissimo viro habent.

Et

Et potestis ergo eo meliorem habere conscientiam, quia fideliter & candide fatetis, quod non solus vestros libros facitis, quando alii dicunt, quod soli illud faciant, & prædicant, quod suus solus labor est, qui tamen non est, sed etiam habent adiutantes, quæ nesciunt & non possunt. Venite sic porro, & cum magna patientia laborate, tunc fietis magnus in hoc mundo, sicut jam adhuc magnus estis in vestra domo, ita quod januæ omnes sint parviores? Et quando porro libros edare vultis, hoc facite cito post illud; Non semper æstas erit, componite nido. Valete, & vos bene habete.

COMESTOR PUGNANTIUS
superiorum & inferiorum Facultatum
hactenus Studiosus fuit valde diligens.
Domino Cornelio Moroso, vulgus
Sauertopff, artium omnium voragini
inexhaustibundo gratulatur bonum
diem.

Non-

Nondum scriberem ad te, si non necessitas altissima me ad chartam raperet, quemadmodum Angelus olim pro temporibus Prophetam Habacucem apud crines capiebat, & illum in fossam ad Danielelem ducebat. Nam postquam redii in Parnassum, inveni illum, quod in omnibus mutatus est. Tibi non est nescius, quomodo Studentes olim fecerunt, & quam bene & hilariter potuerunt vivere, & in studio suo ita potuerunt assumere, ut nihil supra fuit. Sed jam non magis est sic, & miserabilissimus est status cum bonis Studentibus. Potebamus nos prave exercere in bibendo, & schmausando, & quando non ibat sicut nos volebamus, dense nos verberabamus; & ex hoc habebamus hunc fructum, quando volebamus fieri Juristi, non timebamus pro nostro adversario, & sua acutâ poenâ, & potebamus ipsi in oculis adspicere, quorsum volebat verberare; ut aut per secundam aut per tertiam, interdum etiam per septimam, uti dicitur, per septimam libenter mentiuntur,

tiuntur, exsimebamur verberem. Et quando volebamus fieri Theolongi, tunc non stabamus ut lignum in cancellaria, sed brachia poteramus movere tam artificiter, ut omnes homines id mirabantur & ridebant. Quando vero Medicus volebamus fieri, tunc bene potebamus adspicere vulneres, & cicatricia, & sanguem: Et quod magnissimum est, quia homo est animal, qui libenter cum aliis circumit, sicut dicit sapiens Apostolus Aristoteles, cantharum unum vel duo cerevisiæ vel etiam vini potebamus cum invicem bibere, & non rixare, quod non feceramus alteri decretum, quia illud bene docueramus in Accademia. Super illud etiam Doctore & Præceptore nostri sæpe etiam pro charo sumebant bonum diem, & quando erant fessi bonorum dierum, tunc legebant interdum horam vel dimidiam horam, ita ut quilibet mirabat, quod tam perfectiter potebant legere, & nos credebamus, quod omnia certe sic erant. Inde parcemus multum in nostra valetudine, & non debebamus

bebamus caput nostrum tam sæpe fran-
 gere super tam multas res. Et nos ha-
 bebamus unam bonam sectam, quæ o-
 mnibus tam bene placebat, ut juraba-
 mus, quod nos apud illam vivere & mo-
 ri volumus, sicut Turca juraverit, vive-
 re & mori apud fornacem, & huic se-
 ctæ Patronus erat Aristoteles. Etiam
 non erat malum factum, quando virgi-
 nem unam vel secundam quærebamus,
 & cum illa parum loquebamur, multo
 magis etiam faciebamus, ut intelligabat,
 quod nos bene cum illa sentiamus & bo-
 ni Studentes sumus. Ex quo Juristus
 potebat docere, quomodo clientem
 suum potest obviam ire, ut accipiebat,
 quod libenter habebati; Theologus po-
 terat docere, quomodo potest solare
 mæstos & tristes meretrices, quando li-
 benter volunt habere virum & non pos-
 sunt capere; Medicus vero, quomodo
 potest ægroto in pu sum prehendere, &
 quomodo ille vapulat, & quomodo
 unum ex secundo sequitur. In summa,
 unusquisque potebat cum voluptate &
 amore

amore docere, quod volebat. Verum
proh dolor ! omne mutatum est : Di-
jam volunt ruinare Parnassum, quia pro-
hibiverunt, ut nemo magis se vapulet
cum invicem, & concluderunt, quod
omnibus illis volunt dare rubram ceram,
vel rubrum regem vel Cæsarem, qui se
cum invicem vapulant. Imo tam valde
persequuntur bonos Studentes, ut etiam
eis volunt caput defecare, & suspendere
& rotificare, qui non omittunt vapula-
re. Quid aliud potest ad hoc sequere,
quam hoc, ut stamus sicut patruales ca-
nes, Germ. Hundsvettern, quando ad-
versarium accipimus. Ad hoc venit,
quod etiam Doctores nostri nostrum va-
letudinem non tam valde pareunt, sicut
olim. Nam legunt nobis fere omnes
dies, & volunt, ut nos debeamus respon-
derei quando nos quarunt; & etiam non
sunt contenti, quando dicimus, Asinus
non volat, quia id dicit Apostolus Ari-
stoteles, sed volunt, quod & nos aliquid
addimus, & dicimus, cur non volat,
nempe, quia non habet pennas, quasi
vero

Verum ipſum Ariſtotelem non dixiſſet ve-
rum. Et ſuper quo maxime flere debe-
mus, quam mox imus ad cereviſiam vel
virginem Catharinam vel Sybillicham,
tunc pone nos eſt Pedellus, qui nos pro-
dit. Quid multa; ad omnes lateres, ad
textram & ad ſiniſtram manum bonus
ſtudens circumdatus eſt, Satanas mun-
dus & propria caro ipſum impugilant, ut
merito exclamat : O mihi præteritos
reddat ſi Jupiter annos? Tu autem mee
Morose, tibi gratulare poteſ, ut ſtudium
tuum in feliciore tempore ad finem tuli-
ſti. Et ego etiam videbo, quod mox ex
Parnaffo proficiſcor, quia mihi non pla-
cet, & illud etiam optimum eſt. Vale.

CORNELIUS MOROSUS CO-
meſtori Pugnatio vel potius Abſtemio
Quieto Amico certo
S. D.

INeptiæ tuæ, mi Pugnanti, prolixio-
rem reſponſionem mererentur, niſi
tuum mihi ingenium perſuaderet, non
opus

opus esse apud te prolixitate verborum, qui sanioribus rationibus haud illibenter cedis. Brevitati itaque studebo, sed ne dum brevis esse laboro, obscurus fiam. Et quidem fateor, corruptissimum fuisse Parnassi meo tempore statum: ubi comessationes, jurgia, provocationes & duella erant frequentissima, adeo ut vix ullus dies, ne dicam hebdomas aut mensis præteriret, quo non cives in propria viscera sævirent. Cautum erat legibus, quibus novi Studiosi & juniores se adstringere tenebantur, ne quis compositionibus interesset, ne quis vociferationibus nocturnis aliis molestus esset, ne quis lapidibus stricto gladio insultaret, ne quis provocaret, aut provocatus in arenam compareret, sed quid si potator, grassator, provocator, aut aliusmodi transgressor harum legum esset aut domesticus aut commensalis, aut utroque modo affinis? Quid si se futurum commensalem aut domesticum mentiretur? Vidi ego, & interfui, quamvis innoxius, ubi noctu, prospiciente tamen e fenestra

Re-

Lectore strictis gladiis valvis & fenestris
 injuria fieret: Sed ubi audita erat vox
 anius tantum Commensalis, reliqui om-
 nes impune hoc factum ferebant. Vi-
 di iterum cohortem compotatorum in
 ipso meridie & fenestris & foribus vim
 realem gladiis, inhabitatori vero verba-
 lem lingua satis maledica inferentem, in-
 spiciente Senatore non infirmi subsellii;
 jurasses, factum carcere si non cura di-
 gnum. Sed quid? commensales erant:
 Si denunciatum esset, poena ante ceden-
 tem scelestum insecuta infelicem reddi-
 disse commensalem, sed infeliciorem de-
 nunciantem hospitem. Verendum enim
 erat, ne omnes relicta hac mensa aliam
 eligerent. Melius igitur erat cum com-
 modo tacere, quam perjuria & malefa-
 cta puniri. Sane dolendum est, juvenis
 primo statim ingressu in Parnassum, in
 quo fundamenta Christianismi jacere
 debebant; juramento, quod tamen im-
 pune violare licet, adstringi, & sic perju-
 ris adsue fieri, & ad illa quasi manuduci.

Z

Quid

Re-

Quid dicam de prostibulis, quibus Apollinis colles, hoc est, Musæa consecrere conniventia superiorum permittebat? Quid de negligentia Studioforum? Regis ad exemplum totus componebatur orbis, negligentes erant Doctores, negligentiores discipuli. Novi, quos otii pertæsos non pœnituerit, bis vel ter non dicam in semestri, sed in anno legere; & ubi lecturi erant, hora dimidia, elapsa vix cathedram adscendebant, finita terra horulæ quadrante discedentes, omnem & moram & festinationem viæ longinquitate pariter, pariter & senectute jam jam appropinquante excusantes: cum tamen prædia sua singulis septimanis, si non singulis diebus absque ulla molestia visitare, agrorumque subcos perscrutari, expendere & dinumerare possent. Quin cum legerent, obscitati ita stubebant, ut vix decimus quisque (rarissime autem decimus intererat, vix centesimus illos lecturos unquam esse augurari poterat) quid vellent, assequeretur.

querebatur: Idque cum in finem, ut privatim eo majori cum fructu docere possent. Noli autem tibi persuadere, eos privatim diligentiores fuisse; vix tertio vel quarto congressu pecuniam emendicaverunt potius quam exegerant, ubi schedula foribus affixa negligentiam ipsorum non excusabat sed accusabat: Et si quis eorum, gentium minorum Deus, diligentem se in legendo exhiberet, effata ejus pro oraculis ex Apollinis tripode ac iditis haberi debebant: omnem sacrae Scripturae auctoritatem labefactari patiebatur, modo ipsius & deastri sui Aristotelis auctoritas integra, sacra & testata servaretur; utpote a cujus sententia ne latum unguem quidem secedere, sed usque ad extremum vitae halitum eam defendere juramentum juraverat, ideoque ut votum eo citius fieret compos, more canum timidorum latratu magis quam morso adversarios invadebat. Quid plura? gratulari tibi potius debes quam contristari, pristinum hunc Parnassi sta-

tum mutatum esse in melius. Grati-
agendum est diis, quod pro benignitate
sua securitati civitatis suæ prospexerint,
& computationes, jurgia, provocatio-
nes & duella prohibuerint, sane officii
sui partes vix ullo modo melius explere
potuissent, quam hoc uno, quod de in-
cremento Reipubl. quod maximam par-
tem in conservatione membrorum uti-
lium consistit, solliciti fuerunt. Gaude-
re debes, quod tales tibi Doctores inve-
nire licuerit, qui non vanæ persuasionis
æstro pereiti, nec propriæ sententiæ te-
naces solum quod verum, vereque bo-
num est, proponunt. Age, commora-
re paulisper, patientiæ tuæ te non poeni-
tebit, Vale.

ANTUS CANTUS HORNAN-
tius olim in præsentia duorum testium,
Cæsarice castratus Poeta, nunc lector
minorum gentium aureo suo amico. Do-
mino Infiante Baccio, Magistro majori
in omnibus literaturis & benedicto ex
hoc

hoc nunc & usque in secula seculorum
Amen , iterum secundo versifi-
catorice salutem
optat :

Perscripsi nuper perpulchram ad te
Epistolam

Quæ mihi non parum ista laboris fe-
cit.

Ergo sperabam , te mox esse respon-
surum

Cum scio permultum te habere super
me.

Sed cum surrexi hodie non nihilum vi-
di

Quod respondere tu voluisti mihi.

Quid tibi persuades ? an me tu iudicas
Anser

Cui quando clamat, nemo respondet
homo.

Inter nos quanta fuerit amicitia semper
Optime tu nosti , si modo scire ve-
lis.

Non poteras edere, non poteras bibere
abs me.

Semper ego in oculis, semper in lin-
gua fui.

Memini nos quondam non multis ab-
hinc licet annis

Obdormisse Ketz, invigilasse Ketz.

Sed cheu quantum jam es mutatus ab
illo,

Dum de dissimulas, non noveris quasi
me.

Stulte, quid jam plus es, quam olim ego-
que fui,

Quod tamen jam non sum, quia super-
bus eram,

Ego quoque etiam solebam contemnere
illos

Qui erant minus, adspiciens nemi-
nem.

Turgebat venter vana jactantia semper,

Atque meis malis hamstrificare no-
ram.

Quando mecum loqui vellet antiquus
amicus,

Non

Non habeo tempus ego dicebam ei.
Brachia ponebam in latera, atque reple-
bam.

Per latam viam quæ nimis arcta fuit,
In meo cerebro tam alta consilia erant,
Quam volat Aquila, cum petit ipse
coelum

Sed quid jam nunc sum? sum pauper ne-
bulo, quem vix

Salutat lictor, quando occurrit ei.
Ergo sume exemplum in me, & corrige
temox,

Ne post pœniteas, ista quod non se-
ceris.

Et si me amas, olim me sicut amasti,
Proximo tu mihi certo responde die.
Amen dico tibi, si non respondetis ci-
to

Tu ad patibulum pro me impofterum
ito.

Hicce dico vale, valetis, uti valebas,
Dum tibi esse bene atque valere piget.

JOHANNES KANOCKNYX

Professor Fylolaicus Domino Barto-
eo Animalio Collego altissimo honoratissi-
mo bonam benedictionem optat

a Solis ortu usque ad
occasum

Scripsisti nuper ad me mi Collegæ al-
tissime, honoratissime, quod vellem
tibi indicare meam sententiam, quam
habeo de tuo pulchro libro, quem cito
mox edebis in lumen, prout dicitur, gens
in tenebris vidit magnum lumen, & ego
libenter tibi respondiſſem, si potuiſſem,
quia in nostra nundina omnes meæ ter-
ræ homines me visitabant in magno nu-
mero, & ego non poteram illis fieri fors,
nisi quando nundina erat finita. Sed
quia jam habui duos dies bonum otium,
eo cogitantius volui respondere. Et sa-
ne profecto gratulor, quia tam audax fui-
ſti, uti dicitur, audacia multos in perni-
ciem detrufit, & voluisti simul scribere,
tam

am elegans librum ex quo tot vires do-
 ti prorepebunt, quod armati milites ex
 ventre equi Tojani prorepebant. Ne-
 mo enim antea tam accurantes scivit, un-
 de omnes voces huc venirent, & quid
 est, ad exemplum video, edo, bibo. Et
 est miraculum, quod homines possunt
 vivere, qui ista non sciunt: quod video
 est cum oculo aperto rem aliquem per-
 cipio, & credo quod est præsens: quia
 nonnunquam non credimus illud, quod
 non videmus: Et quod edere & bibere
 sit cibum & potum per orem accipere,
 & per orem linguæ, tanquam spatii vel
 spatii sepelire in se pulchrum stoma-
 chi. Ante omnia vero mihi valde bene
 placet originantia vocium, quas doces
 ex quo videmus, quod lingua nostra
 Germanica est sicut dives penu, ex quo
 omnes aliæ voces tanquam ex cista clau-
 straria & corno copiarum possunt affer-
 ri. Nam quando nos Germanice dici-
 mus eine Gurcke, tunc Latinus dicit,
 cucumis, quasi cucumist, cucumistieri, a

Germanico Kuhmist, & sic dicitur cucumist, quia cucumeres libenter crescunt & fiunt magni in Kumist. Quando autem dicitur Kukumis, & bis vice ponitur syllaba Ku, tunc illud pro more sanctæ linguæ significat multitudinem, & quod non debeat ommitti finis vaccæ, in illo loco, ubi cucumeres debent crescere: Nam quando habere volumus apud tempora cucumeres, tunc oportet multum finem vaccæ addere. Profecto ego suadeo validissime, ut hunc tuum librum edas, tunc enim apud doctum mundum magnum honorem habetis, & semper honos, nomenque tuum, laudesque manebunt. Vale.

Tympana horrendum per plateas Parnassiresonabant, campanarum strepitus omnibus & singulis horrorem incutiebat, Bombarde majores in vallo ingentem fragorem edebant, totusque Parnassus ad arma clamabat, currebat, videbanturque ima se miscere profundis:

Plato

lato barbam dentibus mordens vultu
 non adeo blando, lingua tamen facun-
 tiore primas sibi præ Aristotele ingrato
 aucullo debere, vociferebatur, contende-
 bat. Sed has adesse, plusquam sten-
 toreæ voce audiebatur Aristoteles, quis
 me major exstitit? ovum gallina sapien-
 tius: En! Politica mea, pro lorica, ma-
 gna moralia pro scuto, Organon pro ma-
 chæra ancipiti! nolite cedere, fortes vos
 præbeto: Non minor enim est virtus,
 quam discere docta tueri: Cato torvo
 vultu per plateas circumcursitabat, pu-
 gno pro gladio usus, omnes pereant ad
 unum, nemini parcat, sive amicus sive
 inimicus sit, ruiebat; Zeno vero ad an-
 gulum plateæ fronte serena per placida-
 que consistens, & in sinu gaudens, suis se
 gladiis perimens, intra se ipsum dicebat:
 Reliqui omnes quo se vertebant, nescie-
 bant, dum Apollo medios inter præsen-
 tem se stitit, & quæ istarum turbarum
 causa, quæ occasio quæsit. Cui cum
 diu multumque rogandi Zeno respon-

disset, obscuros quosdam viros Parnassum forte ingressos eo audaciæ pervenisse, ut fores primorum pulsaverint, eoque satis contumeliose exagitare præsumserint; Apage inquit ineptias, apage pueriles tumultus, & ad Lacedæmones vos conferte; Hi quotannis filiis suis servos bene potos fistebant, ut eos intuentes ebrietatem ejurarent: Vos a viris his obscuris discite abstinere ab illis, quæ doctos dedecent; & ne majus vobis malum accieatis, agentes gratias ei, qui viros hos obscuros denuo, dum necessitas flagitabat, in Parnassum introducendos curavit, quiescite, tacete.

M. PETRUS ZEPFELIUS, LUDIMODERATOR in Ecclesia Collegiata S. Syfridi Metensi.

Millena Salutum.

Quia Vir illuminatissime & eximientissime, a parte ante & post colen-

lende me petiisti, ut tibi meum novum
metodum, quem in Schola mea utor, &
ante omnes alios, qui ante me fuerunt, &
post me sequentur, est facilissimus, debe-
rem revelare, ecce hic est ille: ita soleo
pueros meos in Grammatica informa-
re & sinere conjugare:

Juvo, as, are, vavi, atum, est verbum
regens Dativum.

Supplico, as, are, cui, icitum, regit
Accusativum

Frango, as, are, avi, atum.

Linquo, as, are, avi, atum.

Transfero, as, translare, avi, atum.

Vivo, is, ere, ivi, vitzum.

Indulgeo, ui, ulsitum.

Peperio, ivi, itum.

Mugio, unxi, munctum, &c.

Sic possunt mei pueri conjugationes fa-
cile capere. Si vis etiam scire meum
metodum in declinando, super cras tibi
mittam, jam enim habeo paucum tem-
pus. Quapropter valeat cervus, alacri-
ter, qui super montibus & vallibus salire

solet. Sed heus, me oportet tibi etiam specimen facere in Dyalectica, quam meis Primanis ingero. Proponavi nuper iis unum Sylogissimum, qui ita sonat.

Mulier genuit te vel Asinus,
Sed nulla mulier genuit te,
Ergo Asinus genuit te.

Mei Primani non potuerunt respondere, & ego ipse non statim potui me recordari, interrogavi ad consilium alios doctos Clericos & Philosophos in nostra civitate, qui dixerant, quod ita debeat responderi, quod rota Disjunctiva sit falsa, quia mulier non gignit, sed parit. Placet mihi ex parte hæc responsio, sed tamen manet adhuc unus scrupulus, quem mox tibi scribam. Et quia tu es valde scientificus Vir, peto te, ut mihi scribas, quid tu respondere velles ad hunc Syllogissimum.

Asinus habet pedem, tu habes pedem,
ergo tu es Asinus. Ego puto distinguendum esse inter pedem rationalem & irra-

irracionalem. Sed expedo tuum iudicium. Vale Amicorum cervale, & tempore Ægidii alacrem te præsta, interea vero me recommenda apud Theologissimum vestrum Abbatem, ut me velit promovere ad pinguiorem, officium, nam et si sua in Scholirega pro nunc, tamen non habeo inde multum intertere & mordere.

Hanc Epistolam discipulis suis imitandam proposuisse fertur.

MAGISTER PETRUS ZEPFFEL,
alias Hiltebrandt pro nunc didascalon
in Ecclesia collegiatio sancti Syfridi Me-
tensi, discreti nec non scientifico juve-
no Alexius de Menitz amico
maximissime ada-
mato.

Salutem meam apertam. Dilecte
Sociæ charissime, ego mitto te scire,
quod ego nuper insteti pro uno guber-
namine,

namine, & ex Dei gratia factus sum Scholirega Ecclesiæ colligiatae sancti Syfrydi Metensi & bene fto, quia habeo multum scholares & parvus & magnus, pauperes cum divitis, ego vellem quod tu veneris apud nos, quia posses mecum multum prodesse, ego vellem singulariter apud te respectum habere, & vellem te discere casualia & temporalia & tu posses etiam a me docere facere versos quia incepti nuperrime tertiam pars Alexandri & sum a primum ibi distinxere pedes. Discipuli jam mei sciunt fabricare versos. Unus hæri apportat mihi unum bonum, scilicet: O iutemerata mons super sydera ferret, item alter Jorius stituse est presbyteri clepores, item tertius unum pulchrum Epitaphium ad sepulchrum lapidem: Johannes est mors, quod fecit mihi vā, orate pro sibi, Deus habet suum anima. Sin autem non est luxoriosus id est listig ad versos, sed etiam ad profos dictaminas, ego proposui eis modum dictandi, ex pro statim erunt facere

ere epistolas. Cum hoc occupo me cum eis apud Oratoribus & Poetis. Lexi enim huc usque Vergilium super Lucam, Ciceronem super Marcum, Quintilianum super Johannem, Plautum de beatâ Virgine & Horatium de S. Catharina. Et lego eis multum bona circa impedimenta Alexandri semper super duos versos viginti quatuor arguitur. Et modos significandi Johannis de Garlandia, in quibus discipuli mei multum crescaverunt, sic & tu posses in brevi crescere super omnes socios tuos, etiam si solveret eis collum eorum. Et eris scribere unam pulchram litteram ad avunculum tuum, Dominum Johannes Lappenhauser, plebanus in Weidlich. Etoris ei persuadere, quod de mittat semel trahere ad unum altam scholam, sicut & ego steti in Universitate Getschwellensi. Valete foelicis. Datum raptim Basilie 2. Kal. Martialis. A. Christo mille quadringento nongentesimo nono.

Item legite eis parva naturalia & inter cetera

cætera pronuntiavit eis ad pœnam : se
adveritate, quod vinum est triplicis natu-
ræ. Prima facit bonum sanguis. Secun-
do facit corda læditæ. Tertio projecit
rusticus ad merdum. Monachus quidam
M. Balthasar Schlang. M. Ortuino Gra-
tio Roma Coloniam misit, Salutes cen-
tum millia sestertia, secundum novam
Grammaticam : cum summa veneratio-
ne a parte ante. Venerabilis Domine
M. epistola vestra solatiofa est mihi
præsentata in festo Michaeli, & volo pro
nunc vobis respondere. Sed rogo vos
præcordialiter & charitative, quod ve-
litis mihi, quando nuncius iste de via re-
venit, in una saltem parva cedula note-
scere, quomodo transit vobis, præser-
tim in illa lite cum Reuchlinus & Pfeffer-
korn, qui habent ambo nequam post au-
res & faciunt magnas guerras. Reuchlin
dicit grossa verba & non intelligibilia.
Ego audiavi quod mox abibit ad fiendum
Doctor, quia vult esse bene lectus in
Biblia, quod non est. Audimus hic tot
de

de illo, quod non possem ad viginti arcus Papyri scribere, & causa sua erit malam finem acquirere. Tenuit vos sæpe pro stulto, & tibi savit vos, quod non debe-
 ris eo sic mittere transire. Magister de-
 bet tenere se sicut Magister. Omnes di-
 cunt quod eritis lux mundi fieri. Vos
 bene manebitis præ ipso.

Quæritis, quomodo mihi vadat, & non
 possum vobis clam habere, quod adhuc
 in Roma vitam traham & plane depau-
 peratus sum: habeo aliquando vix sicum
 panem & in nocte utor mala lectisternia.
 Rarissime fio vinificatus, quia vocor ad
 nullas convivatitates. Ego ivi nuper pro
 cæcis & per decem dies non plures quam
 quindecim collegi: dixit mihi heri una
 antiqua vetula, quod unus sacerdos ru-
 ralis oportet venire de pastoria sua: Er-
 go sperem habet, quod post illum venire
 possim. Habeo ibi multas aucas, juvenes
 & senes gallinas, antetas, ganzas, bona
 piscalia, bona coqualia, habet etiam vi-
 num Còs, &c.

Tunc

Tunc volo sedere in stuba mea & audire, ut possim rusticis prædicare in sermonibus Parati vel discipuli vel etiam in Biblia, ita quod ero habituatus ad prædicandum. Interim adhuc audiam M. Thomam de Walleis qui legit Logicam & concordantias inter sacram Scripturam & fabulas Poetales.

Compilavi unam epistolam carminalem seu metrosam, quam volo mittere imprimere. Sed peto quod mihi de hac pirus dicatis sentimenta vestra. Valete lætius quam apis in thymo, vel piscis in undis. Valete adhuc semel. Datum in urbe Roma, ubi sunt mirabilia poma, quæ Rustici ibi vendunt & per libram bene pendunt, sicut ego vidi & per experientiam didici Amend.

MAGISTER ZEPFELIUS, SUBRADICTUS, ad quondam Priorem inter alia ita scripsit.

Quia vestra reverentia vult scire, qualia

qualia vocabula & dyalogos meis pueris proponam, volo brevibus unum & alterum specimen hic dare. Nuper talem dyalogum proponavi.

Matth. Bone dies frater Jermies,

Jer. de gatzter, frater Mattes.

M. quo ambulare,

J. Erphordare.

M. quid portare.

J. Calceare.

M. quid intus.

J. Feder & Dintus.

Profecto mei pueri hoc colloquium pulchre disciverant, & possunt secum eleganter loqui. Et quia vocabula ex Cicerone sunt nimis vetera, conavi ea innovare, v. g. Ita doceo.

Ein Jurist/ Jurista, ein Burgermeister/ Purgimagister, ein Schul Rector/ Scholirega, ein Capellan / Capellanus, ein Poet/ Metrista, ein Ruster/ Campanator, ein Buchdrucker/ Pressor, ein Künstler/ Artista, ein Bildschnitzer/ Statuificus, ein Schuster/ Calcifex, ein Barbir/ Cri-

Crinifex, ein Töpffer / Tornicator, ein
Bauer / Burista, ein Hencker / Suspen-
sor, &c. Sic puto me proprius ad res ve-
nire, quam vetus ille Cicero, & alii veteri
Salbaderi.

Non possum hic reticere novum in-
ventum, quod inveni ego ipse, & nullus
ante me, dum explicavi dyalecticam,
dixi hoc vocabulum derivari & componi
ex *duo*, duo (vides Prior doctrinalissi-
me, quomodo in Græcis acutus sim,) &
lectica eine Genffte / quia duo Oppo-
nens & Respondens in lectica ex oppo-
sito sedentes disputare solent. Rogo te
Pater viscerosissime, ut hoc Collegio
vestro communices, & aliis Canonicis,
forte id servit ad meam promotionem,
volo enim libenter ex meo pulvere

Scholastico exire, ubi me
non possum saturum
edere, &c.

F I N I S.

Lament.

LAMENTATIONES
Obscurorum virorum
EPISTOLA
D. ERASMI
ROTERODAMI,

Quid de obscuris sentiat, cum cæ-
teris quibusdam, non minus lectu ju-
cundis, quàm scitu neces-
sariis.

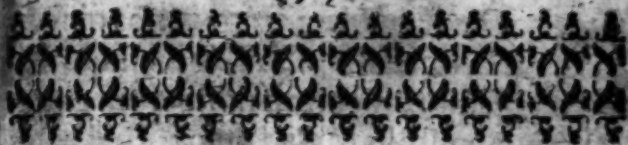
LONDINI,
APUD EDITOREM.

ANNO M DC LXXXIX.

EPISTOLÆ
OBSCURORUM
VIRO RUM
TERTIO VOLUMINE AUCTA

LONDINI
APUD EDITOREM

OBSCURORUM
EPISTOLÆ,
SIVE
LAMENTATIONES.

I.

SIMON LUTZBUBULARIUS
Joanni Peltzflickerio S. P. D.

*Heu quàm precipiti mersa profundo
Mens hebet, & propria luce relicta
Tendit in externas ire tenebras!*

Eu me miserum, heu nos infelices,
quàm obscurâ nube nostri cali-
gant oculi, & mentis vigor elan-
guit?

guit? Gavisi quidem eramus nos obseuri
 solum REUCHLINISTÆ, & jucundo ma-
 nuum plausu, amicorum nostrorum gratu-
 labamur epistolis. Sed nescio (hei nobis
 miseris!) quid obstreperi rumoris excita-
 re nobis videatur, nostrarum depromptor
 lamentationum. Sacrae nos fugiunt Mu-
 sæ, Apollo deserit, Charites detestantur.
 Melius itaque nobis est ire nunc ad do-
 mum luctus, quàm ad domum convivii:
 Ejulatione opus est (quantum mihi videre
 videor) non exultatione: lacrymis, non
 deorum cibo. Vereor admodum, ne dum
 simplices ac sinceri Christi fideles, pleni-
 jam sapere coeperint nostra mysteria, qua
 alii nequitias, alii blasphemias, alii verò ne-
 bulonum versutias (nescio quo ducti spiri-
 tu) appellitant: Vereor inquam, ne & hi,
 quorum defensione & assistentiâ in hunc
 usque diem, nequicquam gloriati sumus,
 in contraria tum versi, Crucis signum ac
 indulgentias à nobis impiissimè permer-
 dari, Tunicam Jesu Christi pediculosam
 nuncupari vestem, Regum corpora Colo-
 niæ

Obscurorum Virorum.

niæ reposita, & summis honoribus à maximis quibusque in Ecclesiâ hætenus venerata, veluti rusticos ex Westphalia rideri, & alia his similia, ægrè sint laturi; debitaque tandem animadversione adhibitâ, punire nos omnes pergant, & in sterquilinum infamiæ coniecerint. O quàm mihi metuo! nec mendaciis (ut video) nitendum est, nec eorum patri. Juva me obsecro consiliis tuis. Nam siti enectus est Tantalus. Vale diu. Tuitii ex porcina Judæorum harâ. Anno M DXVIII.

II.

JOANNES PELTZFLICKERIUS

Simoni Lutzbululario S. P. D.

ACcepi literas tuas, mi suavissime Joannes, quibus continuo lectis in ecstasi corruui, ac densissimam ferè domus postem capite meo infregissem. Quid multis? Accurrunt amici, confluunt vicini, contrectat venam medicus. His omnibus peractis, ac coenâ tandem opiparè instructâ, legi assiden-

Lamentationes

dentibus tuas ad me literas, tacuere omnes
qui aderant præ timore: attamen quum
omnia nobis dicere putarent, rumorem
vulgò discussum parvi fecere. Audio ta-
men (ut ingenuè fatear) quorundam ha-
beri colloquia, qui poetas quosdam bonos
& sapientes esse dixerunt, Christi oppro-
bria deflentes; eosque crucem à nobis
permerdari & rideri, tristissimo ferre ani-
mo palam affirmabant. O nos miseros &
infelices! Non possum te consolari super
his rebus, quum nihil præ se ferant (ut in-
ter nos loquimur) probitatis. Omnia in
præcipiti rotantur. nemo nostrum sit, qui
non luctu ac mœrore, & in tenebris & in
umbrâ mortis somniculosâ, instar gliris,
contabescat. Nulli tamen nostrum conci-
dat animus. Plures enim numero Theolo-
gis sumus: nec illi nos sophisticis suis syl-
logismis aut libris sententiarum convin-
cent: qui præter doctores Ecclesiæ lege-
runt nihil; nec illud quidem Vergilianum
intelligunt, *Coridon ardebat Alexin.* Vale.
ex Buckelmunda, Anno quo supra-

III.

JOANNES PELLIFEX

Bernhardo Plumilegio S.

NOvi te esse Astrologum, & capitulum
Valerii Maximi de somniis lectitasse,
te quoque esse haruspicem & necroman-
ticum. Quare te oro atque obsecro, ut
corpore sphaerico ritè diligenterque à te
perspecto, hoc mihi dissolvas portentum.
Dormitanti mihi hac nocte plurimumque
stertenti tristis quædam imago apparuit,
quæ me in penetralibus intimis cubantem
terrens, quietem somni dulcissimam inter-
rupit; noctis quoque fecit excubias & la-
crymabili voce ac planctu pectoris juxta
lectulum stans, magnos effudit ejulatus.
Quid hæc portendant ignoro: Timeo in-
ferni potius (de quo noster Capnion locu-
tus est) quàm superni Jovis fuisse imagi-
nem, nobisque nonnihil infelicitatis immi-
nere. Vale. ex Leiptzich. Anno quo su-
pra.

IV.

BERNHARDUS PLUMILEGIUS,
Joanni Pellifici S. P. D.

QVas mihi misisti literas, ingratiſſimæ fuerunt. Addidiſti dolorem dolori, & ſemimortuum penè interfeciſti. Non eſt aſtrologia opus in tuo ſomnio diſcutiendo, non in aſtris hæc res ſita eſt, ſed in hominum nobis adverſantium voluntate. Sume priùs animum, ne quod nunc ſcripturus ſum, te in terram proſternat. Intraſi nuper ſacram divæ Virginis ædem, & ecce quidam cucullatus ſacerdos, ſacra Theologiæ doctor, omnibus illic præſentibus, Breve quoddam Apoſtolicum oſtendit, illiusque ſententiam membratim declaravit. Dixit autem in eo contineri, Sanctiſſimum Dominum noſtrum Leonem Papam X. omnibus nobis maledixiſſe, noſque à nullo in terris ſacerdote (exceptâ tamen mortis horâ) abſolvi unquam poſſe. Adjecit quoque id ipſum de impres-

prefforibus, venditoribus & lectoribus intelligendum. Alia insuper in eodem Bre-
vi continentur, quæ magis auditu horrenda sunt. Beatissimum scilicet patrem nostrum Leonem decrevisse, quod Christiani omnes sub poenâ excommunicationis hanc sententiæ, debeant nostras epistolas, cujuscunque etiam sint editionis, intra tres dies comburere, quodque nemo Christi fidelium sub eadem poenâ, illas unquam legere attentet: quum & in scandalum Christi sint, & totius Ecclesiæ Catholicæ. Postremò præcipit cunctis, ut nostri notitiam habentes suis nos prodant judicibus, quò meritas dare poenas cogamur vel inviti. Hæc boni consulas velim, teque quantum possibile est, consoleris. Nam ego (ut ingenuè tibi fatear) ita sum animo consternatus, ut me fortasse vivum post hac visurus sis nunquam. Scribe interea cæteris contribulibus nostris rem omnem, ne soli in miserius esse videamur. Nam dulce est, socium habere in poenis. Vale. ex Wittenberch, cum sacco percivitatem, &c.

A 5

V.

V.

JOANNES PELLIFEX,
Bernhardo Plumilegio S.

TRistius nunquam habui somnium, se-
veriore nunquam somniorum in-
terpretem. Proh Jupiter! proh dii im-
mortales! proh omnium princeps Musarum
Apollo, quantis nunc arctamur angus-
tiis! Nescio quo me consoletur, quibus que-
rar, aut quam insistant viam. Dolores profe-
cto inferni nos (ut video) circumdederunt:
ne tamen soli nos (quemadmodum tibi placet)
in miseriarum sterquilinio delituisse videamur,
Brevis illius Apostolici exemplar, priusquam moriar, ad me dato;
ut omnes perfrictam fronte Reuchlinistas,
trepidatos atque anxios reddam. Tu vero
quas habes epistolas, nolito flammis tradere:
quia non opus est plura nos sacerdoti in
confessione referre, quam illum scire
velimus. Vale. ex Dulmania: & Bacchum
tui ventris Deum semper adora.

VI.

VI.

BERNHARDUS PLUMI EGIUS,
Joanni Pellifici.

*JAM mala me scabies, jam morbus regius
urget;*

Jam Phanaticus error, & iracunda Diane.

ME miserum! *Sum plena cruoris hirudo.*
Quod mihi de peccatis falsò confi-
tendis scripsisti, summopere mihi placet.
Possumus quoque hoc festo Paschatis ac
deinde aliis aliquot subsequenter festis,
vel aliò proficisci, vel non redire domum
absentes; talique ludo nos semper Chri-
stianos agere, donec clarior Phœbus no-
bis illuxerit. Mitto tibi hisce meis literis
inclusum Brevis Apostolici exemplar:
quod ne in manus Religiosorum veniat,
tui erit officii providere. Paulò validior
sum, & Epicuro suum sagino porcum. Vale.
ex Lyptzick. Præsenti quoque veneno
(quo plurimum abundas) omnes isthic
Theologos interfice, nosque semper
maximi facito.

LEO PAPA DECIMUS.

UNiuerſis & ſingulis præſentes literas inſpe-
cturis Salutem & Apoſtolicam benediſſio-
nem. Intelligimus non ſine graui animi mole-
ſtiâ, nonnullos iniquitatis filios, à quorum oculis
Dei atque hominum timor abſceſſit, improbâ ac
damnabili & temerariâ loquacitate ductos,
quendam libellum famoſum, cui titulus eſt,
EPISTOLÆ OBSCURORUM VIRO-
RUM, ad Venerabilem Virum Magiſtrum Or-
tuinum Gratum Dauenſiensem Colonia A-
grippina bonas literas docentem, & reliqua e-
de-re, & editum imprimi facere, atque ad diuerſas
orbis provincias, quò eorum temeritas notior ſie-
ret, & ſcandalorum materiam diffuſius ſemina-
rent, mittere præſumpſiſſe. In quo libello inter
cætera contra Sacra Theologiâ, & præcipuè Or-
dinis fratrum Prædicatorum Profeſſores, & Co-
lonienſes ac Pariſienſes ſtudiorum in eâdem The-
ologiâ Magiſtros, quorum aliqui nominatim
exprimuntur tot iurgia, contumeliæ, & conui-
tia proferuntur; & aliâs tam ſpurcè & peru-
lanter inuebitur, convertendo etiam ad ſcurrilia
ſacra eloquia, ut expediat quantocius pro Chri-
ſtiana

fiana religionis honore illius lectionem tan-
 quam labem pestiferam à rerum natura depelli:
 Scandalosa verò hujusmodi garrulitatis aucto-
 res debitâ animadversione puniri. Quocirca
 auctoritate Apostolicâ, tenore presentium omnes
 & singulos utriusque sexus Christi fideles cuius-
 cunque status, gradus, dignitatis & excellentia
 sint, requirimus & monemus, eisque sub excom-
 municationis lata sententia poenâ, ipso facto quo
 presentibus non paruerint, incurrendâ: à quâ
 nonnisi à Romano Pontifice, præterquam in mor-
 tis articulo absolvi possint, districtè precipiendo
 mandamus. Quatenus infra triduum, quo
 presentium notitiam habuerint à dicti libelli,
 ejusque exemplarium lectione perpetuò abstine-
 ant, illaque per omnia igne comburant: & qui
 ipsius libelli auctoris seu ejus exemplarium im-
 pressorum vel scriptorum, aut illa tenentium, &
 comburere negligentium, vel recusantium, seu
 eorum alicujus notitiam habuerint, eos Ordina-
 riis locorum, in quorum civitatibus vel diocesi-
 bus illi tunc moram trahent, aut eorum Officia-
 libus seu Vicariis per eos debitâ poenâ afficiendos,
 infra idem triduum revelent. Injungimus

quoque in virtute sancta obedientia, & sub eadem pœnâ, Ordinariis præfatis, eorumque Vicariis, Officialibus & ministris, ut contra auctores diffamationum & illarum scriptores & impresores hujusmodi, prout delicti qualitas exigit, iustitia vindictam exerceant, & excommunicationem per nos latam in eos, quos illam incurrisse constiterit, inviolabiliter observari: & tam eisdem Ordinariis quàm parochialium & aliarum Ecclesiarum rectoribus; ut quotiens super hoc pro parte alicujus Predicatorum vel alterius Ordinis Fratrum aut generalium studiorum Magistrorum in Theologiâ fuerint requisiti, præsentem literas vel aliquid ex earum authenticis transsumptis, quibus publici Notarii subscriptione, & alicujus Prælati vel Curie Ecclesiastica Stigilli impressioni munitis, fidem ubique decernimus adhibendam, in eorum Ecclesiis dum populi multitudo eò ad divina convenerit, duobus aut tribus diebus Dominicis vel festivis publicari faciat, etiam si expediat, sermone vulgari, ut quantocius fieri possit, tale nefandum scelus quod heresim sapit, ne ulterius serpat, penitus exstirpetur. Non obstantibus constitutionibus

libus & ordinationibus Apostolicis caterisque
contrariis quibuscunque. Datum Rome ad
Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die XV.
Martii, M D XVII. Pontificatus nostri an-
no quarto.

Jacobus Sadoletus.

VII.

JOANNES STRAUSFEDERIUS,

Nicolao Caprimulgio S. P. D.

Multa mihi literis, complura vivo nar-
rant sermone, quæ quantum mihi ac
nostræ conjurationis complicibus displi-
ceant, neque calamo scribere, neque voca-
libus organis explicare possum. Illud ta-
men præterire non valeo, quod nuper à
quodam Jurisconsulto haud vulgariter
erudito, non sine cholæræ motu dictum ac-
cepi. Quando, inquit, Ollilambius unus
de obscurâ Reuchlinistarum aliquot co-
horte, homo nequam salaces suos ac planè
histrionicos persequi volebat jocos, & si-
gnum suæ amicæ in foribus merdâ notare.
lon-

longè rectius has literas S. N. five K. N. sub merdâ, in eo qvem in Alemanicâ lingvâ faciunt sensû. Aut certè, si magis versu id ludere placuisset. Hic os prapone, crucis signo (per qvod redempti sumus) longè pertransito, collocasset. Eo namqve pacto pulchra facetia (ut vestri Leckerii dicunt) taliqve ludo maximè (sicuti dicebat) contigisset. At crucem tam impudentibus rebus adhibere, eamqve permerdare, ac postea de utroqve gloriari, nimis apertè (inquit) Jesu Nazareni olet blasphemiam. Hæc ille. Ego verò tametsi vera illum loqvî, propriâ dictante conscientia non ignorarem, (quum, teste Augustino, conscientia sit mille testes) ipse tamen nostro more & subito calore motus, mala imprecabar plurima, sed sub silentio & prorsus nullo audiente: qvum vulgaris turba, totusqve fermè clerus, pessima quæqve de nobis & sentiat & loqvatur. De contradictionibus autem Zachariæ Lucensis Theologorum amici rectè auguratus est Lutzbubularius noster, nam penitus

à nos

à nostris abhorrent institutis. Nullis itaque rebus attentis etiam veris, quæ vel contra nos, vel pro Theologis valere dignoscuntur, hoc unum nobis agendum est, ut noster Reuchlinus apud Rusticanam multitudinem nullatenus decidisse videatur, aut in tenebris nobiscum delitescat. Idcirco astu, fraude, mendacio, & si quid aliud est quo Theologos, etiam falsò, infamare possimus, semper utamur. De veritate enim & justitiâ nulla nobis certa est spes. Cæterum dū fata secudent, quū vel Theocrito teste, Vivis duntaxat sperandum sit. Vale diu. Moguntia ex domo luctus & convivii, quam vulgò *Coronam* appellant. Anno quo supra. Saluta nobis poetas quos istic nosti nobis amicos, & Theologos inimicos. Iterum vale.

VIII.

NICOLAUS CAPRIMULGIUS,

Joanni Strausfederio.

Proh Jupiter, proh dii immortales,
quàm calamitosam mihi scripsisti epistolam!

stolam ! Utinam me gladio transegisses,
ubi me tantis enecasti doloribus. O tre-
mendum apud inferos Plutonium ! Alii no-
bis ludibrio esse consueverunt, at nos illis
modò. Cæca nimium & inconstans (ut
video) est fortuna, quæ merito cæcis nobis
suique similibus favere debuisset. Quid
multa ? Ego cholericus sum, nihilque in-
juriarum pati possum, quibus si iterum vel
per literas fuero, vel certo vulgi rumore
ante prospectum correptus, laqueo gut-
tur infringam : quia satius est me meis re-
bus gestis apud inferos florere, quàm hic
sub orbe lunari à Theologis aliquam inju-
riam pati. Sic fac & vives. Vale. ex Lyp-
tzick. & saluta nobis Jovem, nostri Apol-
linis omniumque Musarum patrem.

IX.

PETRUS HAPHENMUSIUS,
Francisco Genselino Schel-
moni S. P. D.

TRisti sum patre genitus, matrem melan-
cholicam. Patrum habeo importu-
num,

num, difficilem, qverulum. Amitam quoque cunctis invisam. Non mirum igitur si tristitia tibi nunciem. Accessi nuper Ecclesiam in festo nativitatis Christi, magis ex præcepto quàm bonâ voluntate: Et ecce Doctor quidam Zacharias nomine, nemini non dilectus, habebat in manu suâ Breve quoddam Apostolicum, in quo totus Obscurorum grex æternâ maledictione cum omnibus suis complicibus severissimè punitur. Multis itaque in nostri contumeliam coram clero & populo in medium prolatis, stentoreâ cœpit voce clamare, O maledicta & execrabilis obscurorum secta! O temerarius histrionum exercitus! O foedissimi ludionum greges! O impudentissimi in omnes sycophantæ, qui neque Deo parcentes, nec sanctis ejus, viros bonos, pro Ecclesiâ Dei contra Oculare Speculum ad sanguinem usque decertantes, contumeliosis lacefcere conbitiis non erubescunt: cum nihil ad rem facientes Capnioni suo plus noceant quàm prosint. Hæc & his similia Doctor ille con-

constanter protulit, in me sæpenumero
tortuosos deflectens oculos, O quàm mi-
hi timui miser, cui mors propior erat
quàm vita! Nam si vulgaris plebecula
me unum ex illis esse intellexisset, nun-
quam vivus rediissem domum: quum,
teste Alexandro Gallo, *sic vulgus pelagus in-
declinabile virus.* Vale. ex Norimbergâ.
Anno quo supra.

X.

FRANCISCUS GENSELINUS
SCHELMO,

Hapheemusio Philocapnioni S.P.D.

Tristitia exsiccavit cor meum, & caro
mea immutata est propter oleum.
Non sunt mihi novæ quæ scribis, sed
omnia quæ in brevi Apostolico continen-
tur, apud nos invaluere, & divum templis
publicitus affixa, nemo non aspexit. Væ
nobis insipientibus! quò subitùs calor,
quò furor poeticus, quò insana maledicen-
di rabies nos malefidos perduxit? Hono-
rare voluimus Joannem Reuchlin patro-
num nostrum: at æterno illum dedeco-
re,

re, rectæ rationis obliti, plus æquo com-
maculavimus. Fecimus quæ nostri fue-
runt muneris, licet nemo sapientum (ut
sub rosâ tecum loquar) boni illa consulat.
Verum enim verò, ut æquali te dolore ex-
timulem, & par pari censear retulisse, Era-
mus ipse Roterodamus, Theologorum di-
sertissimus (hei mihi vereor dicere) in epi-
stolâ quâdam ad Joannem Cæsarium sese
à nobis laudatum fuisse, vehementer de-
testatur. Ne igitur soli sapere videamur,
justum tibi illius exemplar his occlusum
literis transmittito, ut commissi criminis
nos quandoque poeniteat, nos impuden-
tissimos esse ganeones non ignoremus.
Vale, ex Friburgâ, sexto Græcorum Kalen-
das. & Pythagoram tacendo imitare.

EPISTOLA ERASMI ROTERO-
DAMI, quàm hic honoris gratiâ interpo-
suimus, ut ea quæ falsò illi à malevolis
imposita fuere, quantocius
evanescant.

ERASMUS CÆSARIO SUO S.D.

Ma-

Magnopere mihi displicebant epistola Obscurorum Virorum: jam tum ab initio delectare potuisset facelia, nisi nimium offendisset exemplum. Mihi placent lusus, sed citra cuiusquam contumeliam. Sed molestius fuit quod in posteriore editione mei quoque nominis mentionem admiscuerint. Quasi parum fuisset ineptire, nisi nos quoque vocassent in invidiam, & magnam partem fructus tot studiorum laboribus expetiti corrupissent. Ne id quidem satis est visum. En alter libellus priori adsimilis, in quibus crebra mentio fit eorum quibus scio lusus huiusmodi nequaquam probari. Quam male consulunt isti, non solum in seipsos, verum etiam in omnes quibus bona litera chara sunt. Jam illud est omnium molestissimum mihi, si modo verum est, quod mihi istinc reversus famulus meus Jacobus narravit, apud complures haberi Colonia libellum, nescio quem, in Julium Pontificem, quomodo mortuus exclusus sit caelo per Petrum. Audieram jam pridem huiusmodi fabulam actam in Galliâ, ubi talium narrarum immodica licentia semper fuit. Eam opinor aliquis in latinum sermonem transtulit.

Demi-

Demiror quid istis in mentem veniat, cum scitium & operam perdunt. Caterum admiror esse qui suspicentur tam insignem ineptiam à me profectam, opinor ob id quod sermo fortasse sis paulo Latinior. Lusi quidem in Moriâ, sed incruentè: nullius famam nominatim perstrinxi, in mores hominum lusimus, non in famam hominum. Quod si vera mihi nunciavit famulus (nondum enim satis credo;) quæso te Vir optime, ut istiusmodi nugas impias pro tuâ virili premendas cures, priusquam excudantur, non quod isti digni sunt, quibus hoc præstetur beneficium, sed quod nostrum est, publica studiorum honestati consulere, quam isti talibus lusbis indigne contaminant. Porro quod ad me pertinet, scio neminem fore, qui me nôrit, quin satis intelligat, istiusmodi naniæ mihi summa modum displicuisse, quippe indignas eruditæ ac probis viris. Jacobo Hornensi multam ex me salutem dicito, ejus epistolâ dici non potest quantopere sim delectatus. De compositâ huc Reuchlinicâ, utinam vera nuncies. Nunciavit mihi quidam Alcmariensis, te alteras ad nos dedisse literas, verum eas nondum accepi.

Bene

*Bene vale doctissime Casari. Antverpia po-
stridie assumpta Virginis. Anno M D XVII.*

XI.

JOANNES ARNOLDUS LYRICEN,
Pultronô Cultrifici, totiqve obscu-
rorum cohorti S.P.D.

*VULNEROR, & clausum porto sub pectore
reclum,*

*Crescit & assidue plaga dolorque mihi:
Sed ferientis adhuc non audeo dicere nomen,
Nec finit aspectus plaga videre suos.*

Miserum est exturbari fortunis omai-
bus, Patres conscripti, acerbum quo-
que à doctis contemni; acerbius à docto
& sapiente. Quid multa? Magnus ille
Erasmus Sacrae Theologiae Doctor, poeta
& insignis orator, nos veluti pestem quan-
dam detestatur, fugit, insequitur & odit.
Ubi nunc vires nostrae? ubi elatus ani-
mus? ubi nocturnae insidiae? ubi sesquipe-
dalia verba? Hunc nostrum dolorem nul-
la auferet vetustas. Mors est nobiscum
in olla. nulli diem proferre licet. Agi-
mur enim fati, id quod nobis est inevita-
bile.

bile. Homo proponit: Deus verò rem ipsam (ut video) disponit. Nulli sua manet spes.

Quicumque non est hodie, cras minus aptus erit.

Suspendamus igitur nos ipsos in obscuro, ne tam intolerabilibus tamque mortiferis cruciatibus indies exagitemur. Quid vobis animi sit, quæ vires, quod consilium, quæ tandem defensionis nostræ propugnacula, me certiore facitote. Dii bene vertant! Valete diu. Wormiata ex domo Schelmonis, Judæi malè circumcisi & summâ nobis amicitia conjuncti.

XII.

PULTRONUS CULTRIFEX,

Joanni Arnoldino S.P.D.

Carminibus carmina debentur.

Nil intentatum nostri liquere Poeta,

Nec minimum meruere decus, vestigia

Græca

Ausi deserere & celebrare domestica fa-

ta.

*Q*ui nos contemnunt, stulti sunt: viri

B

pro-

profectò sumus, & omnia sine Theseo, &
in vanitate non fictâ operamur. Stento-
reâ clamamus voce, & arrogantiam velut
parentem colimus. Si tu vel Theologos
vel Ortwinum times, in malam abi cru-
cem, aut te corv. in rotis eviscerent. be-
stia es, nasturtium ede. Exeitare, vigila,
animum sume. Noli Epimenidis somnium
dormitare. Quid desperas? Vitulo pri-
mum submerso, puteus clauditur.

Exitus acta probabit.

Scimus inurbanum lepido seponere dicto,

*Legitimumque sonum digitis callemus &
aure.*

Nobis erunt præsidio Judæi. Lurent
violæ. Suam quisque domum tueatur.

*Tunc tua res agitur, paries cum proximus
ardet.*

Tu solus es, nostrum verò multi. Qua-
propter ut tuæ petitioni satisfaciam, si no-
bis timor incubuerit gravis, Casprios pete-
mus montes, ubi neque Theologi, neque
fidei Catholicæ habitant defensores. Si
verò te ipse suspenderis, poenas noli ex-
time.

timefcere inferorum. Mortales enim fu-
mus, & animam fortaffe nobis cum pecu-
dibus communem confeçuti. Vale feli-
citer cum noftro Capnione, Moguntia, ex
publicâ coronâ, Obscurorum portu. Anno
qvo fupra.

XIII.

CONRADUS DE ZUICCAVIA,

Doctõri Grillo, Obscurorum

Advocato, S. P. D.

OMnia nobis adverfa funt, Doctõr
egregie, omnia proftata ac diruta ja-
cent, clamantqve in plateis & puelli &
edentulæ qvædam anus, hifce, proh dolor!
verbis nobis illudendo. Os habent, & non
videbunt: oculos habent, & non loquen-
tur: aures habent, & non odorabunt: na-
res habent, & non audient: manus
habent, & non ambulabunt: pedes ha-
bent, & non palpabunt, non clamabunt in
gutturẽ fuo. Similes illis fiunt, qvi confi-
dunt in eis. His Pfalmiftæ verbis malè
intellectis aliisqve id genus convitiis pu-
blicè infestamur. Pofuifti tenebras Gril-

le, & facta est nox, per quam pertransibunt omnes bestię sylvę. Si bonus vires, si eruditus, si eloquens, hisce maledictionum vinculis nos quamprimum exsolve. Quid ubi feceris, te Judęi ut Deum suum colent ac venerabuntur, & aureos in Arabia montes pro tuo salario recipies. Lege Marquardum in Institutis, revolve Joannem de Garlandiã in Legibus, Petrum Helix in Decretis. Mammotrectum in Clementinis, Consule etiam ideas Platonis, quę olim in Phocide pallentes Apollinis begutę fuisse dicuntur. Accede nebulonum latebras & fornices, ut eruditior in rebus nostris, & ad omne malum Theologis inferendum audacior fias. Cæterum mihi quàm primum rescribas velim, quid hæc quinque Arabica verba significant: *Oxus*, *perdoxus*, *reveloxus*, *rammeldipotfus*, *rammeldiblefen*. & hæc duo Gothica, *Inkus*, *perquinkus*. De his certè nihil scripsit Vergilius in Bucolicis, nec Marcolphus in suis fabulis. Vale Doctor venerande, & pone ante oculos tuos specillum illud quod

in

in Speculo Oculari Joannis Reuchlin est depictum, nam per illud instar noctuæ omnia mirabilia mundi videbis. Vale. Ex Lyptzig. die sexto ante festum Sanctæ Saturitatis.

XIV.

DOCTOR GRILLUS,

Conrado Zviggaviensi S.P.D.

ACcepi literas tuas nectare mihi atque ambrosiâ svaviores. Perlegi ferè totum Ovidium, & quos mihi legendos decrevisti; sed non invenio, quo modo vel meipsum vel nostros contribules tueri valeam. Peccavimus, iniquè egimus. Non est inter nos qui faciat bonum, non est usque ad unum. Si enim scribendo & offendendo annis multis, jam primi semper fuimus, necesse est ut modestam & benemeritam adversariorum nostrorum, aut potius in Christo amicorum reprehensionem toleremus. Si vigesies, si quinquagesies, si centies alios indignè læsimus; quare nos semel tangi (& id quidem citra offensionem) non patiemur? *Nequitia est qua te*

B 3

non

non finit esse senem. Decepti præterea omnes sumus. Credidimus enim defensionem Joannis Reuchlin veram fuisse: at nunc olfacimus (& in libris reverendi Inquisitoris luce clarius continetur) eam esse falsissimam. Folio namque tertio defensionis suæ, facie primâ, hanc sibi Capnion à Cæsareâ Majestate generalem fuisse quaestionem oblatam scribit: Utrum omnes libri Judæorum perimendi sint præter Biblia. quod quàm sit falsum in mandatis Imperialibus sæpius impressis deprehenditur. Dicit præterea ibidem (in favoremne Judæorum, an minus, ignoro) neminem ex omnibus Romanis Pontificibus fuisse, qui Judaicorum librorum exterminium petivisset. Hoc certè argumentum etsi (velut negatum) valeat nihil, à Jureconsultis tamen & Ecclesiæ doctores contrarium probatur esse verum. Ipsi etiam consilium à nullo (ut accepi) proditum fuit, sed per Illustrissimum Principem Urelem, Archipræsulem Moguntinum, Judicem sive Commissarium à Serenissimo nostro

stro Imperatore constitutum, legitimo (id quod facere debuit) sollicitatori oblatum. Nec concors ab aliquo excogitari ratio potest Capnionis minus quam aliarum universitatum consilia legi à Coloniensibus Doctoribus debuisse. Falsum est etiam, Manuale Speculum Joannis Pepercorni, viri (ut audio) satis eruditi à Coloniensibus Theologis fuisse compositum, quum in Alemaniâ illud superiore impressum ediderit. Cætera relinqvemus, quæ si particulatim enarrare voluero, me sit dies defecturus, & non epistolam sed volumen amplissimum scribere eogerer vel invitus. Si itaque falsis persuasionibus decepti, bonos viros indignè læsimus, conceptionem etiam modestam surdâ aure prætereamus necesse est. Quid autem illa verba significant, *Oxius perdoxus, revelatus*, cum cæteris quæ sequuntur, nondum apud Martialem repperi. At Vergilius in xx. libro Æneidos, & Aristoteles in xiii. Physicorum, capitulo nonagesimo nono, circa finem dicunt, proverbium He-

etoris fuisse, occultâ cuius virtute multos
Græcorum interemit. Quæ scripsimus,
in scrinio tui pectoris conseruentur. Si-
gillum autem quod vides, mihi commo-
dato dedit Jacobus Johel Judæus quin-
quies circumcissus, & bonus Reuchlinista.
Vale, Ex Tuitio, decimo sexto nonas A-
priles.

XV.

JOANNES PELLIFEX,

Secundus in ordine Obscurorum, suo Ca-
pnioni Thalmudistæ S.P.D.

SCripſi aliâs, ut noſti, Ortuvino Gratio
ſacerdoti Theologorum, ridens ſche-
ma: finxiqve in ſecundâ Obscurorum
epiſtolâ me talari veſte deceptum, Judæo
Theologiæ Doctôris loco, publicâ in pla-
teâ, maximam habuiſſe reverentiam, Pa-
palem quoqve nonnullis & epiſcopalem
in foro animæ conceſſam auctoritatem,
hæreticorum more deteſtatus ſum. Quod
cû uni Prædicatorum nuper confiterer,
nihil conſolationis accepi, ille enim diffici-
lis, qverulus, anceps & moroſus me abſol-
vere

vere recusavit. Attonito autem mihi plurimumque admiranti, ac planè stupido, apertissimè dixit, neque se neque alios sacerdotes (etiam si summus Pontifex esset) nos gravibus illis peccatis, commissisque sceleribus & publicis criminibus atque blasphemis exsolvere posse, nisi publicà prius revocatione à nobis factà, publicè susciperemus poenitentiam. Ecce quanta pro te patimur mi Capnion? quibus exagitamur discriminibus? quos sentimus dolores? Si propheta es, si orator & poëta, si tertius Cato, ac noster tandem patronus, consule obsecro mihi, quid sit opportunum factu. Salutat te plurimum uxor Pepericorni, & Laurentius Pepericornus filius Joannis, doctus adolescens. Qui Coloniae in Laureto (quod Græci *Daphnona* vocant) bonis artibus operam impendit, tibi que non parum minatur. Vale. ex Mollem in festo Bacchi.

XVI.

CAPNION PHORCENSIS,
Joanni Peltzflickerio resipiscentiam.

B 5

Si

Si malè scripsisti, malè tibi sacerdotes respondere oportebit. Est enim æquum & salutare. Nihil pro me pateris bestia: nec propheta ego sum, neque Obscurorum Patronus: quanquam meæ literæ ante annos aliquot Colonienſibus miſſæ, idipſum approbare videntur. Dii deæque, inferi quoque & ſuperi vos omnes perdant. Non ſum reus ipſe illorum criminum originarius. Nauſeam habeo ſuper cibo veſtro leviſſimo. Diſpliceant mihi epiſtolæ veſtræ. Neminem urſi neque levavi. Convitiſſimorum ac blaſphemiarum conſcribendarum munus vobis commiſſi nunquam. Tacita igitur tibi ſudent præcordia culpa. Vos enim obſcuriſſimi nebulones, omniumque hiſtrionum primi, ſumum mihi Pontificem ac omnes bonos per totum pene terrarum orbem inimicos feciſtis. Quapropter ſuſpenſos vos eſſe vellem in furcam, aut à Cerbero inferorum cane diſcerptos, Vâlè infelicitèr. Ex Stutgardia in profeſto Jovis, veri & immortalis poëtantium Dei.

XVII.

M. HILDBRANDUS MAMMACEUS,
Doctor in compositis verborum, &
plus si vellet, Conrado Zwigga-
viensi Poetae larvato,

S.D.

PROverbium est apud nos mi charissi-
me Conrade, Plus oculos videre quam
oculum. Doctor itaque Joannes Reuch-
lin est valde subtilis, acer ac vehemens in
scriptis suis, nec est aliquis in mundo, qui
vel ipse contumeliis, vel Oculari Speculo
respondere possit. Quare igitur Theo-
logi, se tam insigni tamque glorioso ho-
mini opponunt? Potius fortasse more-
retur, quam convitiis parceret. Vale feli-
citer. Datum ex Tubingâ.

XVIII.

CONRADUS DE ZWIGGAVIA,
Domino Hildbrando Mammaceo no-
varum dictionum fabro

S.D.P.

Vidi literas tuas, nec vidi solum, sed di-
ligenter perlegi. Satis es circumsp-

B 6

ctus

ctus in rebus tuis, nec est sub orbe lunari
homo, qui tua possit mali consulere: felix
qui nihil debet. Quæ dubitas ne fece-
ris. Hic enim Corycæus est qui plus æ-
quo ad rem auscultat. Lauda igitur par-
cè, at parcius vitupera. Ego tamen quia
sum Pompilii circulo sextus, paucis tibi re-
spondere volui. Vale. Ex Noribergâ, &
Cimmeriis te semper tenebris involve.

XIX.

GVILHELMUS CAPNIOLAMBIUS,

Matthæo Mellilambio, S.P.D.

Complures mihi retulerunt, Vir huma-
nissime, Joannem Reuchlin legum
Doctorem valde benè & cum maximis
honoribus in urbe Romanâ contra Theo-
logos stare. Hoc tamen ego credere nè-
quaquam possum. Nam si Stutgardia
apud Svevos feliciter habitat, & ibi in læ-
titiâ vivit, non potest stare in urbe Roma-
nâ. Quis enim in uno & eodem loco si-
mul & semel esse posset? Nihil affers, fi-
lius es terræ, lapidemque mordes, & sapi-
entia inprimis tua vino obumbratur.

Va-

Vale. ex Francofordiâ, tutissimo Judæorum portu.

XX.

MATTHÆUS MELLILAMBIUS,

Gvilhelmo Capniolambio S.

Non stat in urbe Romanâ Capnion ipse, sed quiescit ac sedet in Stutgardîâ; illumque jussit Plato sub arbore Porphyriâ nâ quiescere. Petiit sæpenumero concordiam cum Theologis, non solum Moguntia, sed in urbe etiam (ut audio) Romanâ. Ipsi tamen Theologi generosam habere malunt pro Christo litem, quam iniquam in fide concordiam. Cum autem sedes Apostolica voluerit, Gordii nodum dissolvat, ne tanta posthac in Ecclesiâ Dei scandala invalescant. Vale. ex Moguntia. xxv. Nonas Martias.

XXI.

PETRUS NEGELINUS,

Stephano Calvastrio S.P.D.

Nuptiæ mihi habendæ sunt in Zutphordiâ. Despondi enim sororem meam uni Poëtæ tali quali, de numero Obscuro-

rum Virorum. Quapropter te oro atque obsecro, ut mihi unam tunicam commodato dare velis; illa enim dominus opus habet. Nam qui male est calceatus, sordidis pedibus coenaculum ingrediatur necesse est. Vale feliciter, & agamus omnia pingui Minervâ. Datum in montibus Cisalpinis, Anno quo supra.

XXII.

STEPHANUS CALVA STRIUS,
Metrifex Petro Negelino S. D.

Tunicam quam à me petis habeo nullam. Ego Apostolorum exemplo unâ duntaxat contentus sum, & ambulo per totam cum sacco civitatem. Nisi iudex Apostolicus nuper mihi adiumento fuisset, excommunicationis procul dubio sententiam propter importunitatem creditorum meorum jam diu incurrissem. Non possum igitur tibi comodato dare tunicam meam. Nam teste Alexandro Gallo.

Unum mutabis, donec plurale videbis.

Festum Valentini præteriit, æstas appropinquat, flores oriuntur, non est tibi

toga

toga opus. Vale ex Monasterio, pridie
Kalendas Ægyptias, & Epimenidis somni-
um semper dormita.

XXIII.

SCHELMO SCHELMONIS,

Genselino Genseliano, & Marcol-

phi ex sorore nepoti S.D.P.

Audio te in grammaticis disciplinis
unum esse omnium eruditissimum:
quapropter te oro atque obsecro, ut mihi
quamprimum scribas, quot nam sint in
Donato aves? quid præterea comedant,
quo deinde avolare consueverunt, &
quot sunt ibidem metra? Hæc enim si mihi
cognita essent, Theologos disputando ob-
umbrarem. Vale, ex Buckelmundâ; du-
odecimâ idus Septembres: & cave ne an-
seres nostri inter olores strepant.

XXIV.

GENSELINUS SCHELMONI SUO

S. P. D.

Recte agis mi charissime Schelmo,
tam quod eruditos consulis, tum
quod tibi ipsi confidere non audes.
Nisi

Nisi Tibullum profiterer & Nasonis amores, tibi certè respondere non possem. Sybillâ tamen hîc non est opus interprete. Tres sunt in Donato aves, passer, aquila, milvus; quæ fructus & species comedentes in antiquam sylvam avolarunt. Ad ultimum verò tria duntaxat comperi in Donato metra. Primum,

Arma sub adversâ posuit radiantia quercu.
Secundum,

Multa super Priamo rogitans, super Hectore multa.

Tertium, ut, *docuissimus, docuissetis, docuissent.*

Cave mi charissime Schelmo, ne hæc occulta Minervæ mysteria Theologis manifestes: quum neque in libris Sententiarum, neque in Secundâ Secundæ tam præclara inveniantur. Vale ex Hercyniâ sylvâ, & asinum imitare, qui magis stramina optat quàm aurum.

XXV.

PULTRONUS SYCOPHANTA,
Murcidæ Lyripipiano S.P.D.

Vi.

VIdeo eqvidem nostrum aliquot vehementer suis gaudere convitiis, & epistolarumstrarum lectione plurimum delectari. Contra autem viri graves (proh pudor! nefas est dicere) faciem suam avertunt, & vix lupanaribus dignas, imò flammis & facibus congruas expresse pronunciant. O inconstantem rerum omnium vicissitudinem. quantum mihi videre videor, extrema gaudii luctus occupabit: nosterque natalis *nigro notandus lapillis*, inter nefastos computabitur. Vale, ex Franconiâ cum tuis contribulibus: & omnes hamadriades ac Oreades meo nomine plurimum salutato.

XXVI.

LYRIPIPLANUS PULTRONO

suo S.P.D.

QVas mihi scripsisti literas, minimè plauerunt. Si summus Pontifex, si magnus ille Erasmus, si viri sapientes & boni denique omnes nostras contemnunt epistolas, illorum etiam contemnamus sententiam necesse est. Experire obsecro,

quo-

quomodo vestris isthic histrionibus ac-
 rasitis nostræ placeant Obscurorum Ep-
 istolæ. Docti omnes sumus, neque Sco-
 tum timemus neque Plutonem. Expe-
 rire inquam, quàm sint & meretriculæ
 gratæ. Est enim risus in illis multus, qui
 & tristem apud Inferos Plutonem, manes
 que sepultos ad cachinum excitare quæ-
 mortuosque ad vitam revocare. Sed quid
 de risu tantum: jocos nostri salebrosos lu-
 dosque theatrales suis adjecere epistolis
 ut varietas ipsa (quæ teste Politiano le-
 onum est irritatrix) blandissimum quem-
 que lectorem non possit non delectare.
 Secuti mehercule sumus patres nostros,
 qui jocos Deæ Veneris (cujus & nos asse-
 clæ sumus) filium esse voluere. Quid igi-
 tur risu blandius? quid joco jucundius?
 quid Venere suavius? quæ prolem suam
 non potest non amare. Loquantur Theo-
 logi quæ velint, nobis vivendum est more
 nostro. Vale, ex monte Parnasso. Va-
 le obsecro. Te enim anxie deperit Gallicæ
 præ Musarum omnium Musa. Iterum va-
 le.

l. Tu quid sentis nobis quamprimum re-
scribe, & esto Epicurus subans.

XXVII.

PETRUS OLFONTIANUS,

Nicolao Haversack, S. P. D.

Multi nos contemnunt Nicolae, at nos
Thrasonem sequamur gloriosum, &
indigenus hominum leve, quod rei ludicrae
pallentem impendit operam, eaque gra-
visimas abigit e mente curas. Salibus fru-
amur & joco, risu etiam si necesse est. Con-
vitiis quoque & blasphemis nostrum par-
cat nemo. Comedamus insuper & biba-
mus in charitate non ficta. Patritos ego
imitor mores: bibo, rebibo, voro, devoro,
quod omnes assolent cognomines, nati
meis majoribus. Plus ceteris ingurgito.
Heluor etiam, quare Heluo nomen mihi.
Vale feliciter. ex navi stultifera, ubi tu
primum (si voles) locum obtinebis.

XXVIII.

NICOLAUS HAVERSACK,

Petro Olfontiano S. D.

Quae de risu & joco scripsisti mihi, non
dis-

displicuerē. Cave Pythagoram tuo ad-
jungas choro, quem Plutarchus scribit, ri-
su, joco, & facetiis abstinuisse. Quare de
Theologi fortasse eundem secuti, tristes
frequenter nimiumque graves esse con-
spiciuntur: id quod Vergilium prævidis-
se crediderim; quum libro sexto, *tristes
in vestibulo inferorum cecinit habitare sem-
eternum.* Nonne satius est nos edendo, bi-
bendo, chorisando, dormiendo, vitam no-
stram produxisse; quàm jejunando, oran-
do, abstinendo, & factas Theologorum ac
Jurisconsultorum libros revolvendo, eam
abbreviasse. Vinum neque anseribus cre-
vit neque anatibus, sed hominibus solum;
his præsertim, qui obscuris utiles viris, non
minus græcari quàm eo uti norunt. Va-
le. ex Moguntia.

XXIX.

OLFONTIANUS HAVER-
SACKIO S. P. D.

QUæ de Vino scripsisti libenter omnes
legimus. Modio enim sumptum (ut
Mellilambius noster interpretari consue-
vit)

acuit ingenium, debilibus quoque dat
gressum, & coecos illuminare videtur. Ne-
mo nostrum cephalæa, nemo hemicra-
neâ (talibus capitum morbis) laborat.
Quapropter ne ab instituto nostro & ve-
teri consuetudine recedamus, semper
Baccho, semper voluptatibus, semper ar-
rogantiæ ac temeritati inhærere debe-
mus, ut sic tandem furore pleni poetico,
iunctivis convitiis, contumeliis, blasphe-
miis, & hæresibus novis inimicos nostros
operosius persequamur. Hoc quoque Lu-
cili carmen ad mensam tuam suspendi-
to:

Vivite lurchones comedones vivite ventres,
Vale ex Francfordiâ.

XXX.

JOAN NES CRABACIUS,
Guilhelmo Zwickano S. P. D.

Multo tibi Dialogum, quem è Græco nu-
per in Latinum transtulit Petrus Ly-
ripipianus, homo acer & strenuus in rebus
nostris, quem deinde Nicolaus Musio no-
bis audientibus hoc modo in Obscurorum
con-

confessu, crudeli satis animo memoriter recitavit.

Sequitur Dialogus Mercurii & Ollilambii Obscurorum triumviri, qui in coelum volens adscendere, cecidit in cloacam Vulcani.

Jupiter (inquit) vocatis nuper omnibus in concilium Diis, virum pro se in coelis & prudentem & eruditum substitui voluit. Conquestus est enim se nimio confectum senio, cursus planatarum totamque coeli machinam diutius regere non posse. Optavit itaque hominem (ut dixi) eruditum ac sapientem qui rerum esset arcanarum custos, & coelestis januae diligentissimus Observator. Qui Lunam extinctam incenderet, vigilanterque provideret, ne Deorum quispiam Jovem cum Junone sorore sua dormientem temerarius excitaret. Itemque ne Solis equi alio deflectentes, oceano submergerentur; aut meridianis perirent ardoribus. Huic enim homini (inquit Jupiter) curam dabo, ut ex obscuris hominibus cacodæmones

ficiat, eosque collocet cum creatis simul
nimabus in comparibus stellis. Curam
etiam habebit ne Saturnus Planeta cum
virgine signo cœlesti, contendat; multis-
que aliis præficietur rebus; modò nostrâ
majestate deorumque hospitio non indi-
gnus habeatur. Quod Jovis præceptum
admirabile satis & nunquam auditum, cum
Dii simul omnes simulanter annuissent,
missus est Mercurius Deorum immortali-
um nuncius, & eloquentiâ cœteris pluri-
mum antecellens, in hoc humile vici-
um domicilium, quam terram dicimus.
Qui cum orbem usque totum pene perlu-
strasset, Deorum instinctu (qui hominem
nolebant ad cœleste officium sibi ipsis sa-
tis idoneum ordinari) quendam sibi Reuchli-
nistam ex omni Obscurorum numero de-
legit, & maximè talem, qui Theologos
amaret nunquam. Huic enim homini
nomen est Ollilambius Philocapnion, cu-
jus pater Marquardus appellatur, & mater
ejus Grylla, ad designandum quòd Mar-
quardus Marquardum & Grylla Gryllum
pro-

procreaverit. Signate quæso, viri clarissimi, hujus rei mysterium. Attendite hujus hominis doctrinam. Quomodo enim cœlestia intelligeret homo iste, qui Universitates dehonestans, in nullâ est literariâ facultate eruditus. Si enim hunc hominem, quem ego intelligo, rectè judicare voluerimus, nec Philosophum, nec Theologum, nec Jurisconsultum, nec Medicum, nec Oratorem unquam reperimus. Mercurius itaque ejuslibet rei simul et ac dissimulatur, & deorum (ut diximus) instinctu perperam missus, eandam obscuro Reuchlinistæ (cui Ollilambio nomen) mirâ quadam claritate in somnis apparuit. Qui Mercurium rerum omnino cœlestium nescius videns, mirum in modum exhorruit, *Steteruntq; comæ.* (ut Vergilius ait in tertio) & *vox faucibus hæsit.* At Mercurius qui ex supernis sedibus dulcia secum liba contulerat, nonaginta et novem offerens, quæ vulgo vocantur *hefensche Koecken*, Comede, inquit, Ollilambie & grosse, quoniam grandis tibi ad ha-

restat via. Mox Ollilambius angelum esse credens, & se alterum Eliam, Qvorsum ait? In cœlum, respondit Merc. Rectè factum subjunxit Ollilambius, ut illic impleam mentem, qvi hîc repleo ventrem. Jam sentio Jovis benignitatem: Ah vix tandem sensi stolidus, bene operatur Deus tuus, meqve non immeritò recognoscit amicum suum, & Reuchlinistarum omnium primatem. O factum benè! jam ego nullam amplius infirmitatem sentio, ita me tuus cœlestis oblectat cibus. Disputare tamen tecum non possum Mercuri, qvoniā ita sum exhaustus multis jam pridem & infirmitatibus & miseriis. *M.* Et tu misérias sustinuisti Ollilambie inter ganeones & Sycophantas? *Ollilamb.* Tu à Deo missus, & hæc ignoras? Tu qvi præterita non nosli, quid futura prædiceres? Si ego in hunc usque diem Diis conversatus fuissē ut tu cœteri qve omnes, Deus esse vellem. *M.* Parce qvæso verbis. Scriptum est enim. *Ne quid nimis.* Nonne ad lyram Hesiodus cecinit,

Optimus est homini lingua thesaurus & ingens.

Gratia quæ parvis mensurat singula verba.

Oli. Pulchra illa sunt carmina. *M.* Re-
tè sentis, & hanc ob rem tuam insaniam
depone. Noli unumquemque moribus
tuis æstimare. Desine morbo illo proca-
citisuti. Desine alios per impudenti-
am laceßere; talibus enim verbis tibi in
cœlis amicos parare non potes, videris
inimicos velle. Cesset altercatio inter
nos. Quin tu uno verbo dic, unde tibi
tam gravem ac planè onerosam infirmita-
tem conceperis. *Ol.* Ex variis & multi-
plicibus eduliis plus æquo sumptis. *M.*
Quem cibum indies comedis? *O.* Pelles
anserinas & colla caporum tosta, buculas,
juvencos, turtures, perdices, phasianos,
coturnices, turdos, ficedulas, & plurimi
omnino generis avitia molliterque ac stu-
diosè tosta; hæc stomachum meum nunc
non ædant, qui est sicut tabula rasa, in qua
nihil est depictum, apta tamen nata depin-
gi, semperque illius versiculi sum memor.

Qui

Qui bene ingerit, digerit, egerit, est bene sanus.

M. Recte facis. Diutissimè enim apud nos vives. qui sic stomachum observas.
Q. Quàm diu? M. In secula seculorum.
Ol. ò me felicem, ò me beatum Ollilambium. Quia tamen de epulis locuti sumus, dic, rogo, mihi priusquàm hinc abeam, quæ sint Deorum immortalium esculenta, ego enim sum unus Tellerleckerius, hoc est, omnium mensarum affecula, per totam cum sacco civitatem. M. Ambrosia, ova sorbilia, ex saccharo pastilli, pingvia vaccarum ubera, item placentæ nucleis amygdalis & saccharo conditæ. Datur etiam unicuique nonnunquam porcellus integrè tostus, illumque duntaxat mensam accedere apud nostros admittimus, qui cingulum temporis dissigaverit, juxta carmen illud,

Balthæa laxabis, ad mensam quando meabis.

Itemque

Dum plenus est venter, tunc vult dormire libenter.

O. Quid audio, sancta Juno, quid audio?
Transfert me hinc ocyus, sancte Mercur,
transfer me hinc. *M.* Recedamus hinc,
festinato enim opus est. O. Quarantus
primum hydriae vino plenae. *M.* Maturum
rem. O. I praë, seqvar. Cumque sic abi-
rent, clamarunt quidam Obscuri: sancte
pater memento nostri, dum veneris in re-
gnum tuum. O. Bestiae estis, solus ego ta-
li sum honore dignus. Quid multa? Pro-
cesserunt ambo, cumque ad Parnassum
montem venissent, nec illinc sese Ollilam-
buis in coelum transferre posset, Aetnam
Parnasso, Olympum Aetnae, montesque
plurimos montibus superim posuere. Quo
facto, Mercurius inquit, ascende montes.
O. Trahe me post te. *M.* Hoc factum diffi-
cile. O. Quamobrem? *M.* Nimis es in-
crassatus, dilatatus & impinguatus. O.
Sine me paululum, ô Mercuri, ven-
trem purgare, ut eò sim levior. *M.* Fac ut
libet, sed noli interea temporis plus æquum
morari. Dum igitur in secessu Ollilam-
buis lateret, Mercurius secum his verbis
mur-

mirimurabat; O utinam (inquit) hic asinarius Reuchlinista tali indignus nomine, pulmonem & jecur egereret. Foetidus mercuriale hircus est, & olens capra, bonumque foret Capnioni, si homo iste natus non fuisset. Quo dicto Mercurius clamat, ubi es Ollilambie? O. In rupe hæreo. M. Semper ibi hæreas velim: veni tardipes, huc ades crassa substantia. O. En curro velocius, quovis sum cervo fugacior, nec tuâ mihi modò operâ est opus. M. Tu videris, ego præcessero. O. En cacumen Olympi teneo, tecum sum, in portu navigo, & cœli planetas intueor. M. Rectè fecisti. O. Jam unico duntaxat saltu in cœlum veniam. M. Experiar, at cave ne saltu conturbes Platonis ideas. O. Qyales sunt illæ bestiae? M. Qyas tu bestias vocas, antiqui olim Apollinis sacerdotes erant, & mulieres quidem edentulae, quæ dum corporibus exeunt, tanquam rerum imagines inter sidera collocantur. O. Papæ, quid ex te audio? legi XXV. libros Ethicorum Aristotelis, ubi de istis ideis deprehendere

potui nihil. *M.* Non mirum Ollilambie. Tu certè non Philosophus non es, sed nudus tantum Grammaticulus. attamen in cœlum si potes quàm primum exsulta. *O.* Me accingam operi, tu noli me tangere. *M.* non tangam, sed cave deorsum cadas. Cumque temerarius iste Ollilambius sese altius erigeret, seque inter saltandum insolentiùs extolleret, olympo in æt nam decidit, ac deinde in Vulcani cloacam, qui montem illum priscis temporibus incolere consuevit. Tum Mercurius ridenti intemperans sedulo clamabat:

O Coridon, Coridon quæ te dementia cepit.

Alba Augusta cadunt, vaccinia nigra leguntur.

O. O sancte Mercuri adjuva me! ô Apollo! ô Latona! ô vos Musæ novem iuvate me! His Lamentationibus ille commotus hunc hominem foetidum, & instar bubonis cæcutientem, ad novum quendam fontem caballinum, nuper à Sylvano adinventum, perduxit, ubi purgare hominem volens eum suffocavit. In signum

cu

cujus adhuc aquæ illorum fontium ita turbidæ foetoribusque permixtæ sunt ; ut quicumque ex illis indignè biberint, insani potius sint quàm sapientes.

Hunc cum recitasset Dia'ogum , hæc continuo verba subjecit. De poetis, inquit, malis & perversis tanquam præclaro nomine indignis solum loquimur : de honestis & sapientibus mali nihil. Nec aliquem sub cælo hæc nostro Dialogo offendi volumus. Nam qui tandem obscuri sint viri *Grammatici certant, & adhuc sub iudice lis est.* Vale. ex Constantinopoli, sexto Idus Mahumeti.

XXXI.

STEPHANUS CALVAstrius,

Joanni Lucibulario S.

Obscurorum indies numerus magis magisque augetur. Inscripsi nudius tertio tabulæ nostræ poetas aliquot nobis persimiles, qui se in vectivis potentissimos esse gloriantur : & hæc eorum sunt nomina, Hirpinus Murcida, Asmodæus Harpalos, Pultronus Lurcho, Bibesius Sycophanta,

Ollilambius, Nebulo, Philocapnion Jovianus, Joannes Smoerpot, Hans Levervorst, Gryllus Reptilis, Henricus Haverfack, Stutfus Murius de cellâ vinaria, Cornutus Bubularius, Fatuinus Schelmo, Phytton Serpentinus, Georgius Bestia, Petrus Schlabbert, Hermannus Kalff, Ganimedes Junior, Coridon Sylvanus, Sclampampius Tellerlecker, Stilpho Gnatonicus, Joannes Bulkinus, Demodicus Codrianus, Sinon Græcista, Faunus Corniger, & Ovidio teste,

*Additur his Nyseus, inderonsusq, Thyoneus,
Et cum Leneo genealis confitor uva,
Nycteliusque, Eleleusque parens & Iachus
& Evan.*

Gnosius Ichnebates, Spartanâ gente Melampus

Pamphagus & Dorceus & Oribasus Arcades omnes,

Nebrophonosque valens & trux cum Lelaps Cheron,

*Hileusque ferox nuper percussus ab apro,
Et niveis Leucon, & villis Asbolus atris.*

Omitto

Omitto reliquos qui spem non habent, & quorum (sicuti stultorum) infinitus est numerus: Hi bellum contra Theologos acturi sunt. Nam arrogantia, temeritate, convitiis & blasphemis pares sibi nullos habent. Noli igitur plus æquo lamentari, Ego inter saxum & sacrum sto, & ex fonte Hypocriteo sum infatuatus. Vale. Ex Libetridum speluncâ Nympharum.

XXXII.

JOANNES LUCIBULARIUS

Stephano Calvastrio S.D.

Miserrimè nobiscum aguntur omnia, multiplicasti gentem, sed non lætiti-
am: obsunt nobis illi (si ritè rem ipsam pertractare voluerimus) & prosunt nihil. Non vult habere Capnion impudentes Sy-cophantas, sui defensores. Quid multa? Ipse receptui canere jam pridem destinavi & meliorem agere virum. Valeant ludi-
ones, lurchones, comedones, ventres, bi-
besii, coenipetæ, flagricibæ, prædones, ca-
lumniatores, parafiti, gnatores, flagrio-
nes, bucedæ, plagipatidæ, furciferi, catilo-

nes, & id genus obscurorum omne. Te igitur illi omnes dilanient, strangulent, obstringilent, obliterent, & culter & venenum, & incantatio vitam tuam, quæ est mors, acerbè finiant. Vale cum tuis ut potes. Moguntia, ex domo nostri impressoris, poenas suæ temeritatis procul dubio daturi.

XXXIII.

PULTRONUS MURCIDA,

Titivillo Corniculario S.

NON possum non dolere, non lacrymari, non mœstus esse, ita nos excruciant viri boni & sapientes; de illis duntaxat loquor, qui non sunt de nostro Obscurorum grege. Et ideo *de grege non ausim quicquam deponere tecum*. Simplex plebecula, pueri quoque & mulieres, publico nos odio insequuntur. Clamitant enim in plateis, huc huc veniunt Obscure Reuchlinistæ, non minus Deo quàm hominibus odibiles. Jaciunt deinde in nos stercorea. Quid multis? Canes nobis omnibus ultrò non irritati adlatrant: nigris enim utimur larvis,

nec

nec id solùm canes agunt, verùm & viles caligas nostras & detrita vestimenta dilaniant. Vale, ex cellâ vinariâ; ubi nobis dantur Deorum responsa, & poetarum fabulæ à Baccho exponuntur.

XXXIV.

TITIVILLUS PULTRONO S.P.D.

A Nimiam ago mi charissime Murcida; Utinam essem cum Anchisiade in Elysiis campis, & hæc tam infelicia non audirem. Proh Deum atque hominum fidem! quid hoc est si contumelia non est, aut potius Dei plaga. Quæ tu scribis, intolerabilia mihi videntur. Gratias etiam Capnion nobis agit nullas, quin potius Obscuris omnibus maledicit. Alii præterea nos Sycophantas, alii noctis filios, alii nebulones, alii humanas bestias: alii monstrosa mancipia, alii canes rabidos, nonnulli hæreticos, blasphemos & foetidissimam convitiatorum sentinam appellant. Addunt quoque, nos solos obscuros cum Dathan & Abiron meritò à terra absorbendos. Vale, ex Argentina pridie Kalendas Jovis.

XXXV.

GERHARDUS SCHIRRUGLIUS

Joanni Wickelphio S.P.D.

MAli sunt homines, qui dicunt nobis malè. Quamvis enim neque Deum timeamus neque homines, aliosque indigne læserimus, nihil tamen est, quod contumelias perpetiamur, bellum hoc & lepidum. Verùm hæc aliàs. Grave mihi semper atque anceps dubium fuit, quare Colonienſes Theologi plus cæteris per Alemanniã florentibus, superioristarum (ut sic dicam) errores corripere nitantur, & in Svevum indignari, hominem nobis summã conjunctum necessitudine. Vale feliciter, & cras responde. Ex Andernacho, inter calices & pocula.

XXXVI.

WICKELPHUS SUO SCHIR-
RUGLIO S.P.D.

NOn possum tibi Gordii nodum absque dolore interno & horrifonis ululatus dissolvere. Nisi Doctor essem in omnibus scientiis mundi; itemque si neque in

Bo-

Bohemia neque in Arragonia fuisset, ad
tam difficilem ac planè tortuosam dubita-
tionem respondere tibi nequaquam pos-
sem. Audivi nuper in Ecclesiâ à quodam
Theologo, ad populum DELverbum ha-
bente; reverendum Inquisitorem Jaco-
bum Hoochstraten, tres sibi à sede Aposto-
licâ Archiepiscopatus commissos habere,
Colonensem, Moguntinum & Treviren-
sem, ut quæ mala ibi compererit, ab Eccle-
siâ Dei quamprimum refellat.

Adjecit quoque Sixtum Papam quar-
tum singulari quadam commissione per
totam Alemanniam hæresum extirpan-
darum munus Theologis Colonienfibus
commisisse. Quod ut luce clarius intue-
are, brevius illius exemplar tibi per Liri-
pianum nostrum transmittito, ut imodi-
tè tecum lamenteis. Vale, ex Made-
purck, & poenitentiam age quam
primum potes.

SIXTUS PAPA IV.

Dilectis filiis, Rectori, Decanis ac
Universitati studii Colonienſis.

Dilecti filii, Salutem & Apostolicam be-
nedictionem. Accepimus literas ve-
stras, ex quibus cum iucunditate intelli-
mus, quo zelo fidei Orthodoxæ, quaque
prudencia scripta erronea hæresim sapien-
tia, legi, imprimi ac vendi prohibueritis,
muliercularumque imperitiam repreſen-
tis. quæ dum tenentur, interpretantur
quod nesciunt, & scripturarum sibi usur-
pant scientiam, in maximos dilabuntur er-
rores: nec sibi solum, sed aliis quoque ani-
marum præcipitium struunt. Laudamus
vos in Domino vehementer: Fecistis ut
bonos Catholicos (quales semper fuistis)
deceat, & quod vos non dubitamus factu-
ros: pro quare nos & hanc sanctam Apo-
stolicam Sedem, invenietis in omnibus
desideriis vestris promptiores atque be-
nigniores. Cæterum ut quod benè co-
epistis, facilius possitis perficere, harum se-

rie

nè vobis autoritate Apostolicâ licentiam
& facultatem concedimus coërcendi sub
censuris Ecclesiasticis, & aliis opportunis
remediis, impressores, emptores, lectores
librorum hujusmodi. Et quia fieri posset,
ut impressores prædicti metu vestri aliò se
conferrent; volumus ut ordinariis & ma-
gistratibus locorum in quibus erunt, no-
stram hanc voluntatem significetis, quam
ubique volumus observari. Datum Ro-
mæ apud Sanctum Petrum sub annulo Pi-
scatoris, die XVIII. Martii M. cccc. lxxix.
Pontificatus nostri anno octavo. L. Gri-
fus.

XXXVII.

DAUB ENGIGELIUS SUO

Simpriano S.P.D.

QUò me vertam præ dolore, mi s'vavis-
sime Simpriane, quibus quæram, quos
implorem? Si domi sum, phantasmatibus ve-
xor, & intestina lumbricis corrumpuntur.
Si exeo, malè de nobis sentire bonos anim-
advertimus, O nos miseros & infelices! O
funestam diem in quâ nati sumus! ô pectora

ccc ap

caca, ô hircosum Obscurorum Reuch-
nistarum gregem, æternâ ac plane inclu-
bili diffamiarum & convitiorum leprâ
ductum. Nobis LEO Papa maledixit, li-
bri nostri comburuntur. Nec muliercu-
læ nec Pharmacopolæ ex illis cucullos fa-
cere audent: ne venenum quod in illis la-
tet, incautos enecet. Erasmus præterea
Roterodamus nos detestatur & odit. Ful-
mus Troës. Omnia nobis & in cœlo & in
terrâ adversa sunt. Scio quid faciam,

*Ultra Sauromatas fugere hinc liber, & gla-
cialem*

Prorsus Oceanum.

Vale. Datum Augustæ. &c.

XXXVIII.

SYMPRIANUS DAUBEN-

gigelio suo S. D.

NIL conscire sibi, nullâ pallefcere culpâ.

Meritò nos canes rabidos & blasphem-
os boni appellant. Nimis enim im-
pudenter non in viros solum sapientes &
bonos, sed in Jesum Christum, in Beatam
Virginem, in supernos cœlites, nostris

con-

contumeliis ludendo debacchati sumus. Quare nos insensati & degeneres Christicolæ, ea verba, quæ Sacrosancta Mater Ecclesia primiparæ adaptavit Virgini, in nostras diabolares meretriculas & scorta publica nocturnasque pecudes redeimus? Quid Theologos ipsos, validissimos Christianæ fidei defensores, ac Sanctum Petrum cœli Primatem, perfidis comparare Judæis? Quid sacratissimas Apostolicæ Sedis indulgentias permerdere? Quid cum divino Salvatoris nostri corpore joculari, risumque aliis in frontispicio nostrarum epistolarum movere contendimus? O nos miseros homines, & non immerito à Sede Apostolicâ maledictos! Emendemus vitam nostram in melius, qui scienter deliquimus. Quippe si infames nostræ epistolæ in lucem editæ non fuissent, itemque si neque Georgii Dialogus, neque præfationes duæ, & alia quædam impressa forent, diu fortasse causa nostri Caphionis ultro ac citro cum honore omnium sopita fuisset. Vale. Ex rure suburbano, & mecum quanto cyus resipisce.

ANTONIUS RUBENSTADIUS,

Stalberio Horlepompiano, S.

NEqvaqvam ultra Sauromatas nobis
aufugiendum est. Inter os & offam
multa cadunt. Non unius duntaxat ho-
minis consilium seqvi debemus. Festi-
nandum tardè, ne Senecâ præfago, *Vilæ*
consilium sequatur pœnitentia. Aliud nobis
supereſt fugitivarium. Glauco etenim
duce Circes domum, haud longè à Cajetâ
Campaniæ oppido inqvramus, ut ab ea, in-
cruentissimas mutari bestias, Theologos
qvamprimum devoremus. Simile enim
prisca temporibus factum fuisse, tum Ho-
merus ipse philomythes; tum poëtæ adu-
num omnes attestantur. Utinam vigin-
ti cubitorum dracones essemus, de quibus
apud Plinium legitur; longè profectò
melius sese res nostræ haberent. Fuge
collusionem Daubengigelii & Simprianus
Soli qvo volunt abeant, nec nos amplius
conturbent. Mallem enim decies in fur-
cam suspendi, qvàm uni Theologorum es-

se ludibrio. Vale, Datum Francfordiæ, ex
foetidâ Judæorum harâ.

XL.

STALBERIUS RUBENSTADIO S.D.

Longè mihi alia mens est, pater hono-
rande. Nemo nostrum quoque pergat,
nemo montes Caspios, nemo Sauromatas,
nemo Circes domum petat. Monoculus
ego sum & lippus, Oculari tamen Capnio-
nis Speculo ante nasum meum posito, vos
multi jugis erroribus video implicatos.
Legi apud Hesiodum in Theogoniâ, Pro-
theum Oceani & Tethyos filium, in varias
sefe olim formas transmutasse. Hunc co-
lamus Deum, huic porcos & asinos offera-
mus; ut delusis Theologorum oculis, be-
stiarum duntaxat formam habere videa-
mur: ut sub tali velamento nihil, quod ad-
versariis placeat, peragamus. Quo facto
num varia eludent species atque ora ferarum,
Alius enim subito fiet sus horridus atraque
tigris, Squamosusque draco, & fulvâ cer-
vice læna. Vale, Datum Cracoviæ, xxx.
Idus Septembres.

XLI.

DOCTOR GRILLUS,

Stalberio Rudenstadio, ac cæteris amicis,
S. D.

Quid alios imprudentiæ accusas, quum tu sis unus omnium qui vivunt insipientissimus; quanquam tamen in tenebris plus uno fidens oculo, quam reliqui in luce duobus. Bestiæ diu fuistis, & crudelissimis quibusque bestiis longè crudeliores, licet caudas in terram dependentes, licet asininas aures, licet urforum ungulas, aut solidos equorum pedes non habeatis. Alii vestrum dracones sunt, alii vero basilisci: Ita enim & verbis inconcinni, & styli enormes, & audaciâ ac veneno pestilentiores estis. Stultum est igitur optare quod diu estis consecuti. Bubonum, noctuarum, asionum, ulularum, vespertilionum, nycticoracum, strygum, lemurumque exemplo nocturnis volate temporibus: ut nocte intempestâ, palpabiles tenebræ vos obumbrant. Valete ut meriti estis. Ex Norenbergâ.

XLII.

MAMMOTRECTUS BUNTEMAN-
TELLUS, Eyntelrabiano Philopom-
po Obscurorum legato,
S. P. D.

EDidit nuper libros duos Reverendus
hæreticæ pravitatis Inquisitor, in qui-
bus luce clarius patet, quàm sanctè &
quàm piè Georgius Benignus & Capnion
ipse in suo Dialogo locuti sint. Ita enim
in illis convincuntur, ut nullo unquam
Marte possint exurgere. Non est reve-
rendo Inquisitori machæra hebes neque
stylus retonsus. O Philopompe, quis hæc
futura credidisset? Nobis Lachrymæ
sunt Crocodili; Cumani sumus, homi-
nes profectò hebetes atque obtusi. Acta
agimus; *anseris nunc* (ut Theologi di-
cunt) *inter olores strepunt*. Discamus igitur
aliis in rebus uti foro, & alienâ frui insaniâ.
Nam operam hic atque oleum perdidimus.
Si cras præ summo animi dolore
atri Ditis januam introiero, Plutonem ro-
gabo, ut te illuc post tres dies accersitum,

ve.

veram obscuritatem & tenebras palpabiles jubeat intueri. Vale, ut potes. Ex Cracovia.

XLIII.

EYNTELREBIANUS BUNTE-

mantello S. D.

O Te omnium sub coelo miserrimum & præ coeteris mortalibus, magis importunum. Quid mihi tam tristitia nuncias? Quid mea gaudia in luctum convertis? quid me ex alto in desperationis sterquilinum præcipitas? Non tam acerbè mihi rem gestam scripsisses. Me senio contractum nosti, & ex leni vento huc atque illuc impelli. Ego enim si hoc malo nuncio apoplexiâ tactus fuisset, quis obsecro tres meos obulos & tibulli ac Propertii libros unà cum Ovidianis Amorebus consecutus fuisset. Silicernius sum & senex capularis, meque vespiliones ac bustuarii die noctuque insequuntur. Observa me igitur, ut ultimæ voluntatis meæ dignus executor inveniri. Non te moveant Theologorum correptiones. Indocti sunt, & præter Sacras literas sciunt

nil. Poëtas non intelligunt. Quid ergò
nostrarum epistolarum mysteria intelli-
gerent? Neque Aristot. in XV. Physico-
rum; neque Propyrium in libris de ani-
ma: neque Æsopum in Metaphisicis le-
gerunt unquam; Abeant igitur, nosque,
more nostro vivere ac loqui permittant.
Vale.

XLIV.

TRULLUS POMIVENDULUS,

Flacco Murilegiano S.D.

Audio Judæos multum lætari de pro-
spero rerum suarum successu. Le-
gunt enim librum quendam Joannis Reu-
chlini talem, qualem ad mensam discum-
bentium & in Synagogis suis Diabolicis, ut
indies Christianos derideant, & execrabi-
les suos libros Christo Deo blasphemos in-
justè tueantur, atque conservent. Quare si
perditissimi crucis Christi hostes, indignè
& ex ingenitâ atque inveteratâ malitiâ læ-
tantur, nos perpetuis lamentemur in tene-
bris (modò salvi esse voluerimus) necesse
est. Ex Francordiâ autem nundinis nunc
Aprilibus aliquot tecum Ocularia confer,
ut

ut si non mentis, oculorum tamen visum
restauremus. Hunc solum habemus ha-
norem, quod Judæi in scandalum Ecclesiæ
Obscurorum epistolas in Teutonicum
transfudere. Vale ut potes. ex Dülken
Anno M. ccccc. xviii.

Finis Lamentationum veterum, quæ
nundinis Aprilibus hoc eodem anno
editæ fuerunt: ac multis in locis
modò, non solum immutata, sed plu-
rimùm etiam citra cujuscunque in-
dignationem (ut boni omnes cas-
sueverunt) adaucta.

Sequitur

Sequuntur Lamentationes novæ
Obscurorum Reuchlinistarum.

SIMON LUTSBUBULARIUS,
Totusque Obscurorum exercitus Gogo
ac Magogo suis Principibus
S. P. D.

Cogitantibus nobis, Principes
egregii, quos tandem Patronos re-
bus nostris summo in periculo
constitutis deligeremus, vos potissimum
& omnibus, velut duo clarissima Judæo-
rum lumina (quorum sub tutela iniquita-
tes nostræ omnes militarent) digni occur-
ristis. Magnum est enim & grave & per-
molestum atque acerbissimum, quod Cap-
tionis nostri contemplatione nuper o-
mnes vulnus accepimus. Maledixit nobis
suis Pontifex & tota Christi illudit Ec-
clesia. Pauci etiam reperiuntur, qui nos (ut
ab aliis accepimus) vivere in terris patian-
tur. Heu! heu! igitur nos infelices atque
infortunatos! qui ob singularem nostram
in bonos omnes audaciam & insignia in
D Chri-

Christum facinora, nihil honoris consecuti sumus. O fallaces nequitiarum blanditias! quibus allekti per varios agitamus errores. O inanes cogitatus nostros! qui secundis in rebus eò magis nos seducunt, quo certiore spe quadam nobis blandiuntur. Quas ipse sæpenumerò, blasphemias in epistolis nostris conscripsimus, bonis omnibus, & toti (ut audimus) Christianitati plurimum displicuere. Quis igitur nostrum in tantâ rei indignitate, non moveat? non audaciam deploret suam? non se se mortifero conficiat dolore? Quid multa? Actum est nobiscum, nisi literis vestris animati fuerimus. Valete ad longos Platonis annos. Moguntiaë, ex Coronâ, tutissimo Obscurorum asylo.

II.

GOG ET MAGOG OBSCURIS

Reuchlinistis S.P.D.

Quid vos miseri foëminarum more exultatis? Numquid *sera vobiscum in fundo est parsimonia?* Adicendit clamor vester in altum, & montes Caspios horrissono fragore

gore percussit. Insolitum deponite timorem. Estote fortes in bello contra virtutem, ne inimici nostri in cunctis plus æquo triumphent. Annunciamus vobis gaudium magnum, quod notum erit omni populo, quia natus est vobis Servator Antichristus in montibus nostris ex edentulâ quadam anu Blasphema nomine. Quæ superba nimis, semper in ore habet Vergilianum illud: En ego incedo Regina, Jovisque & soror & conjux. Hinc est quod nostri Doctores in fabulis Ethnicorum multum eruditi, eam Junonem esse contendunt. Nec immerito; Habet enim pedissequas insignes, tres inferorum furias, & Harpyias quatuor, inter quas Celeno vobis Obscuris, ac vestro tandem Patrono, pessima quæque eventura prædicit. Nos enim illius vaticiniâ contemnimus: quia ut in veteri est proverbio: *Mala aves malam præfagiunt auram.* Valete feliciter cum vestro Capnione. Datum in montibus Caspiis, Anno à navitate Antichristi secundum.

DOCTOR GRYTZ, OMNESQUE
Obscuri Reuchlinistæ Gogo & Mago-
go suis Principibus
S.P.D.

Accepimus literas vestras, Principes le-
viti, nectare nobis atq; ambrosiâ fra-
viores. Quid enim periculosis hisce tem-
porib' Pseudo-Christianis auditu jucundum
evenire potuit, quàm eum esse in terris sta-
tum, quem omnes blasphemi omnesque
calumniatores & hæresiarchæ summum
Deum sunt habituri. Adoramus itaque
Jovem & Apollinem, Mercurium quoque
& Musas novem, ut Antichristo parcat,
eumque magicas doceant artes, ne
scholas eo Theologorum adveniente, et
tium Diabolicarum rudis esse videatur.
Nam qui virtute & sapientiâ potest, nihil
maleficio contendat necesse est. Valerius
dixit in montibus vestris cum Antichristo
nostro, omniumque nebulonum ac Syco-
phantarum, lemorum etiam & strygum
Patrono. Wormatiæ, ex porcinâ Juda-
eorum Synagogâ.

IV.

GOG ET MAGOG, DOCTORI

Grytz, omnibusque Obscuris S.P.D.

ANtichristum nostrum aut potius vestrum expeditum in vario criminum genere adolescentem; nonis nuper Septembribus in jucundissimum Veneris montem, tanquam ad mercaturam omnium nequitiarum cum Asmodæo nostro transmisimus. Non dubium, quin ab omnibus ærumnis atque angustis vos sit quam primum liberaturus. Interea temporis neque blasphemis parcite, neque imprecationibus. Vult enim sibi Antichristus tales habere apparitores, talesque suo albo milites inscribi. Cæterum ut ad alia progrediamur, mittite nobis in Proserpinæ bigis aliquot Specula Ocularia Joannis Reuchlin, quæ à multis Universitatibus condemnata accepimus, & Defensiones ejusdem; ut boni etiam viri hinc non nihil habeant quo se oblectent. Adjiciantur & alia si quæ vobis supersunt ejusdem generis inutilium contentionum

fragmenta. Volumus quoque scurriles vestras Epistolas à sede Apostolicâ jam pridem condemnatas, nobis in quadrigis mitti; ut illis Antichristus noster non illepide institutus, blasphemii & irrisionibus abundet, omnemque turpitudinis ac maledicentiæ artem (multum est enim à teneris conflescere,) puer non ignoret. Postremò dum steteritis ante Reges & Præsides, nolite cogitare qualiter aut quomodo libri omnes vestri sint ultra Caspios montes transferendi. Præsto vobis erunt. Cacodæmones ipsi, in montium nostrorum radice, qui hanc librorum sarcinam, dicto citius nobis præsentabunt, quàm quæ ac nos istiusmodi lenociniis delectentur. Salutant vos sorores Antichristi, vestræ Consobtinæ; Temeritas, Arrogantia, Impudentia, Cæcitas, Obstinatio, Desperatio, Hæresis & Blasphemia; quas si ritè honoraveritis, ita etiam, ut in omnibus vos neqvitiis & sceleribus expeditos habeamus, magna procul dubio ab Antichristo (cujus & vos præcursores estis) dona-

donaria recipietis. Valete diu & pergite, ne Sacrosancta sedes Apostolica falsum dixisse videatur, ubi vos filios iniquitatis esse decrevit. Ex Caspiis montibus, Anno tertio.

V.

NICOLAUS LORIPES, CORIDONI Lusco, S.P.D.

*O Coridon, Coridon, quæ te dementia cœpit,
Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur.*

HÆc sunt verba Divi Vergilii, patris nostri & poetarum omnium parentis, quæ tu minimè intelligis. Hunc enim locum noster exponens Ollilambius divino præditus ingenio, libro XXV. de naturâ rusticorum & nebulonum ac pseudo-Christianorum vafriciis: vult per Coridonem (id quod Commentatores in hunc usque diem ignorant) umbrosam Dianæ intelligi venatorem, qui in Cyntho & Helicone, sacris Musarum montibus, albos volens cuniculos capere, corvos ac nycticoraces cepit.

Lamentationes

Quæ res quam sit jucunda auditu, nemo prorsus ignorabat. Quapropter te oro atque obsecro, ut ære etiam chalcotype imprimi actutum facias, ne tam necessaria cognitu ceteros nostræ sortis homines prætereant. Nam argutuli quidam novarum rerum (quæ nusquam sunt) indagatores, dum nova cudere posteritate flagunt, in aliena nimis & futilia dilabuntur. Vale Delphis, ex phœbadum speluncâ sacerdotum. Te plurimum salutat nostra Calliopæa. Iterum vale.

VI.

CORIDON LUSCUS, NICOLAO

Loripedi S.P.D.

Sunt complura in nostrum Maronem commentaria, sunt infiniti per totum penè terrarum orbes interpretes: at nemo illum plenè intelliget; nisi & nova obscurorum Reuchlinistarum, doctissimorum quidem in fabulis virorum, glossæmata perlustraverit. At mihi nuper tuam multam expositione jactabundo, ac plane importuno Theologus quidam & eruditus

& vehemens, sese in Sybillinis foliis, aliam deprehendisse respondit. Carmen (inquit) illud Virgilianum; *Alba ligustra cadunt*, & alia quæ sequuntur vulgares poetæ non intelligunt. Divinus enim ille Vergilius (ut non remulco sed plena utar veneratione) in felicissimos nostrorum temporum dies, ex singulari quadam native virtutis industriâ luce clarius prævidit, quibus vel Paulo teste, obscuri ac degeneres quidam poetæ sanam doctrinam non sustinebunt, sed ad sua desideria coacervabunt sibi magistros prurientes auribus. Auditum etiam suum à veritate avertent, & ad fabulas convertentur. Postremò subiunxit idem ille Theologus, *Alba ligustra*, hoc est omnium penè Sanctorum scripta Doctorum, unâ cum Evangelii Christi & Apostolorum Canonibus; *cadunt*, id est, parvi ab Obscuris æstimantur, & obstitant; orationis humilitatem non habentur in pretio. *Nigra* verò *Vaccinia*, hoc est fabulæ, convitia, infamationes, mendacia, blasphemie, hæreses, & id genus aliæ viti-

orum pestes, festivè saltem & eleganter
compositæ; *leguntur*, id est, ab omnibus
ferè colliguntur, desiderantur, & in pretio
habentur; ac præclaris tum Theologo-
rum tum Jureconsultorum scriptis, à levi-
bus quibusdam ac perversæ mentis homi-
nibus anteponuntur. Quibus auditis,
ego totus *obstupui, steteruntque comæ, & vix
faucibus hæsit.* Vale mi Loripes, & Theo-
logos semper fuge, ne cæci visum recipia-
mus. Moguntia, ex domo quadam insi-
gni, cui Coronæ nomen.

VII.

NICOLAUS CALUMNIATOR

Lucio Catilinæ Juniori S.D.P.

Heu mihi nunc fugiunt vires & corporis usus,

Mens mea non servit nec mea lingua mihi.

Heu miser in nostris est nulla potentia membris,

Horum quodque suum denegat officium.

Nulla parte suos cernunt mea carbasa portus,

Nec sentire potest anchora nostra solum.

Nescit nostra suam quo querat plaga salutem,

Sæpe precor mortem, mors tamen ipsa fugit.

Non abs re conqueror, mi suavissime

Ca.

Catilina. Nam hoc solum ex omnibus nostris iniquitatibus, blasphemis & hæresibus (ut verum tibi fatear) consecuti sumus, ut nos æqvè boni omnes ac publicos hostes & Ecclesiæ suæ inimicos insequantur. Quin etiam se muniunt signo sanctæ Crucis, quoties Obscurorum nomen ante prospectum audierint, nosqvè Diabolos esse arbitrantur. Proh Jupiter! proh Dii immortales! quid hoc est, si injuria non est? Consolare me, obsecro primo si potes die. Nam obscurus ille Charon scavâ suâ ferrugineâ, nostrum aliquot intra dies octo ad obscuras inferorum latebras per Acherontem ac Stygem cœterasqve paludes est delaturus. Vale, ex Hagenau. Nonis nuper Septembribus.

VIII.

LUCIUS CATILINA JUNIOR

Nicolao Calumniatori Reuchlinistæ
& Thalmudphilo S.P.D.

*Stulte quid insanis, cur te dolor urget inanis?
Te sperare jubet Calliopa suum.*

D 6

Tem-

Temperet ergo tuos modus. & prudentia quæ-
stus.

Terge tuas lachrymas, disce tenere modum.

TOta via totoque cœlo aberras, mi Ni-
colae, si arbitraris nos in sacco vendi-
tare. Non sunt nobis oculi lolio vitiatum,
quin & serpente & aquilâ acutius intuea-
mur. Quamvis Theologi nos odio per-
sequantur, Strabonis tamen instar (ut est
apud Solinum) triginta quinque millia
passuum prospicere valemus. Tibi per-
suadeas velim bifrontes nos esse Janos,
quibus Mydæ aures affigi non possint.
Nonne pilosi omnes sumus? quos natura
(quæ occultè operatur) cæteris mortali-
bus astutiores esse decrevit. Pilosum
inquam cor, cum Messenio Aristomene
Lacedæmonibus interfecto habemus. As-
tutia igitur nostra vincet studia illorum.
Prius testudo cursu leporem vincet, cur-
susque bovem trahet, quàm ingenitum
nobis malitiam deserere possimus. Nec
mirum. Veterem enim pelliculam diffi-
cilter exuit, qui jam diu fraudibus ac ma-

litia

litia occalluit. Vale. ex Dullendorp, & mun ad Elysios campos descenderis, Plutoni inferorum principi, me iterum atque iterum commenda.

IX.

PLUTO PHLEGETONTEUS,

Sinoni Ululario, S.P.D.

O Dii Deorum, quorum opifex paterque ego sum, quam graves mihi nuper Obscurorum lamentationes oblatae apud Inferos fuerunt: nemo prorsus Caco-demonum est, Mi Sinon, qui non luctu ac moerore contabescat, ac carnem devoret suam. Omnes enim boni (ut audio) ac sapientes. Obscurum Reuchlinistarum genus, velut pestem quandam praesensque venenum fugit. Auctores sunt Theologi qui pro Ecclesia Christi ad sanguinem usque (si rite accepta recordor) legitime decertantes, pessima quaeque (nobis etiam invitis) eradicare nituntur. Hem me miserum! vix sum compos animi, ita ardeo iracundiâ. Nihil est, quod malim, quam illam totam Theologorum familiam mihi

dari obviam, ut mihi iram hanc in omnes eos evomam omnem, dum ægritudo, hæc est recens. Satis id tandem supplicii sum habiturus, dum illos ulciscar modo. Vale ex Tenarø Laconiaæ promontorio, ubi ad inferos descendentibus facilis patet via.

X.

SINON ULULARIUS, PLUTONI

Stygio, S.P.D.

Occurrunt animo pereundi mille figura,

Spes bona sollicito victa timore cadit.

O Cœca nocentum consilia ! O semper timidum scelus ! Nullum (ut sentio sine magno auctoramento est malum, O fortuna ! O fors fortuna ! quantis incommoditatibus & quibus scandalis implicati omnes sumus. Qui tibi servit, nulli fortasse servit, sed æternæ, (ni fallar) sibi maledictionis præcipitium struit. Nemo nos nostro exonerat metu, nec tu id quidem (qui Princeps es tenebrarum & Obscurorum omnium Patronus) facere ullo modo potes. Si tibi machæra est, nos quamprimum tuere, teque in angelum lucis,

cis, (id quod te Paulus ad Corinthios faceresoluitum testatur) quantocyus transfigura. Quod ubi feceris, tecum ad inferos descendemus. Vale ut potes, & latare cum Proserpinâ uxore tuâ & Glaucâ matre. Ex Noremburgâ, Nonis nuper Septembribus.

XI.

HENRICUS HAVERSACK,
Neqvitiarum Licentiatus, Joanni Smoer-
pot Præceptori suo, S.P.D.

Fui nuper Mogunti in confessu Obscu-
rorum Virorum, petens ab iis, ut suo
me albo inscriberent. Quibus confestim
annuentibus (pares enim cum paribus fa-
cillimè congregantur) artem me prius hi-
strionicam exercere volebant. Vino ita-
que naturam non parum adjuvante, tan-
tum cæteris Obscuris in hac arte præstiti,
quantum asino porcus ad edendum ante-
cellit. Quapropter non possum Liberum
patrem (quem Bacchum alii appellant)
non laudare & in cælum usque extollere,
quæ me infinitis exsolutum curis, semper
latum

lætum esse vult & ventre distentum. Ubi enim quid est vini, haud cesso, quousque totus est gurgulio prægnaus ab imo & trans gulam. Sin paucitas, vel lambo volingo, dum odor sagax olet: At non (ut est plerisque mos) in aditis & solitariis locis aut specubus, sed cum bonis natabus & sodalibus & similibus mei. Hoc tamen unum me plurimum excruciat & animo tranquillo esse non finit, quod nisi artem etiam blasphemandi didicero, nunquam sim in Doctorem nequitiarum una cum ceteris promovendus. Quod ne fiat, tu erit officii providere. Vale ad longos Nestoris annos, & Æsopi patinas nobis ad ecenam para, ut Baccho ac Cerere suffascinati, ad omne malum promptiores esse possimus.

XII.

JOANNES SMOERPOT DAVENTRI-
ensis, Henrico Haverfack suo Dis-
cipulo. S. P. D.

DOleo in immensum, & supra quam
cuiquam credibile est, interno excru-

cior dolore, eò quòd hætenus ad saxum
verba fecerim, operamqve perdiderim &
oleum : Infœcundi quippe ingenii est
(Faustus inquit) præmonstrantem (quan-
quam illi debeatur plurimum) non exce-
dere. Quapropter tibi gratias ago nul-
las, quod ultra ipsam in conviviiis gesticu-
lationem, nullam blasphemandi didice-
ris artem. Lege relege, perlege Aposto-
licas, ac planè execrables Obscurorum e-
pistolas, & te in nequissimum omnium
nequitiarum Doctorum, histriones ipsi, di-
cto citius promovebunt. Sequere etiam
impudentiam præceptoris tui; teque ad
pestiferos illius mores (necesse est enim
ut de me ipso in tertiâ loquar personâ) to-
tum effinge. Quod si feceris, vivum
eris Sycophantarum idolum, omniumque
vitiarum exemplar. Vale diu, Worma-
tiæ ex fœtidâ Judæorum harâ, ubi me cu-
lices & pulices, cute integrâ esse nunquam
sintunt.

XIII.

SIMON DRULLENSIS, MAT-
thiæ Rupho S.P.D.

Miror

Miror equidem, quam potissimum ob causam viri boni nos Obscuros Reuchlinistas cum Dathan & Abironâ terrâ velint absorbendos esse; quâ item moti insanîâ nos histriones & Sycophantas, ac nequissimum planè genus hominum appellare non vereantur. Hunc mihi si dissolveris nodum, alterum te esse Apollinem prædicabo. Vale, ex Basileâ.

XIV.

MATTHIAS RUPHUS, SIMONI
Drullensi S. P. D.

Explicare non possum literis Simon, quantam mihi tristitiam nuper in Judæorum Synagoga deambulanti multarum epistolæ attulerunt. Scribunt enim non Theologos modò, verùm & optimos quosq; dicere solitos, nullum esse sub cœlo tam impudentem tamque in verecundam meretricem; nullum item latronem tam inhumanum, nullumque tam disiectum Sycophantam, qui nostras, hoc est, Obscurorum epistolas lectu dignas velint. Nec mirum. Sæpe enim stateram trans-

fili.

illivimus. Ansam quoque largiti sumus ut malè nos tractare & boni & mali omnes possint: Capra gladium quo mactetur adinvenit. Faber quas fecit compedes, ipse gestat; suoque perit indicio forex; & in expuentem cadit, quod in cœlum expuit. Nolim igitur mireris Simon, nos ab optimis iniquissimos & à gravissimis quibusque levissimos appellari. Cave hæc Theologi resciscant Colonienfès, ne laqueum nobis mādent, aut medium ostendant ungvem. Vale ut potes, & digito compefce labellum. Ex Francfordiâ.

XV.

CASTRIMANNUS ECHTNOBIENSIS, Doctori Grytz Obscurorum Præceptori S.P.D.

QVanquam omnia nobis adversa sint, Doctor egregie, & Isthmon perfodere non possumus, nihil tamen est, quod vel Theologos ipsos in aliquo timeamus. Dies enim nobis adimit dolorem. Verum enimvero quia Cumani omnes sumus, homines profecto & obtusi & hebetes, præcepta

cepta nobis aliquot salubria abs te dari postulamus : ut quemadmodum vulpes pilos non mutat suos, ita etiam & mores nostros nunquam immutemus; ne ex his esse videamur, de quibus Horatius cecinit.

Dum vitant stulti studia in contraria currunt.

Extra undam ergo & fumum, elegantibus tuis documentis, longe compelle carinam. Vale, ex Hoppenem, & quæ nos vel facere vel docere volueris quam primum rescribe.

XVI.

DOCTOR GRYTZ CASTRI-

manno Echtnobienſi S. P. D.

Quemadmodum non ægrè patior, Caſtrimanne, ab omnibus fere Theologis & sacrarum literarum cultoribus contemni; ita plurimum lætor à vobis omnibus, hoc est, ab Obscuris Reuchlinistis, nunquam satis in umbrosa Judæorum Synogoga laudatis, commendari. Excudi moralia quædam præcepta, quæ cum legeris dicto citius obſtupescēs, admiraberisque

risque, quod talia à nobis edita atque ad-
inventà, apud te potissimum, ad Obscuro-
rum omnium institutionem studiosè ob-
serventur. Illis ergo diligenter à te per-
lectis divinitatem quandam in me esse in-
telliges, ut verè animus meus sit de cœlo
sumptus signis. Hæc ergo quæ sequun-
tur tibi ac tuis præscripta esse volumus.

*Canones sacros & Ecclesia statuta nunquam
observanto,*

Obscurorum patronis semper obediunto.

*Theologis Religiosis & poetica ignavis, reve-
rentiam nunquam exhibento.*

*Cum Musarum inimicis inhumanè semper
versantor.*

*Adulterinum in digito annulum & torquens
in collo fucatum gestanto.*

Omnibus bonis calumniam inferunto,

Baccho ac Venere nunquam abstinenta.

*Obscurorum epistolas & oculare speculum
Joannis Reuchlin diligenter legunto.*

Die nocturne per vicos divagantor.

*Ineptiis, blasphemis & heresibus raro aut
nunquam parcunto.*

Omnem

Omne[m] malitiam libenter docento.

*Arrogantiam & temeritatem pro virili co-
lunto.*

Aleâ & ebrietate cuncta dissipanto.

*Raso capite, proluxâ barbâ, laceratis caligis,
& veste detritâ frequenter incedunto.*

*Domus Pralatorum tempore prandii im-
portunè visitanto.*

*Fatuorum & histrionum mores semper ha-
bento,*

*Convivio magis quàm consilio se aptos pra-
paranto,*

*Dominicis feriatisque diebus, rem divinam
sacramque concionem aspernantor.*

*Sapientum bonorumque virorum admoniti-
ones contemnunto.*

*Histrionum ac Sycophantarum scholas in
dies frequentanto.*

*Christi Evangelia & sacras literas in malam
sapè partem interpretantor.*

Simplices & columbinos decipiunto.

*Cum Judeis & hominibus nequam quotidi-
nam consuetudinem habento.*

Cum

*Cum sacco per civitatem epigrammata can-
tanto.*

Gladium & sicam truculenter ferunt.

Nemini gratitudinem exhibent.

Creditoribus fidem nunquam servant.

Blasphemare & in bonos invehi assuescunt.

Apparere magis quàm esse decertant.

*Domum in dies vinariam, ganeasque ingre-
diuntur.*

*Morituri nihil unquam executoribus re-
linquunt, sed solis duntaxat homini-
bus multum debent, animamque tan-
dem apud inferos sepeliunt.*

Ad hæc cum quotidiana exercitatione
melius sit nihil, & rectissimè à Cæsare di-
ctum sit omnium rerum magister usus, at-
que altera ab Aristotele natura: hunc ab
Obscuris morem servari volumus, ut sin-
guli suum sibi habeant siue Kalendarium,
siue Diarium, seu malis ephemerida cum
Græcis dicere. Quo in libello quotidie,
pro suo quisque in studiis & profectu &
ordine, quædam id genus documenta vi-
gilanter adnotent, quamvis sæpenumero
exi-

Lamentationes

exigua, ubi tamen in summam coaluerint
(facilius enim tritico lolium crescit) non
parum profutura, quid multis? Receptui
nunc canendum est. Nam teste Horatio:

*Quicquid precipies, esto brevis: ut cito dicta
Percipiant animi dociles, teneantque fide-
les.*

Hoc solum adjiciam, quod juvenalis
nobis scriptum reliquit.

*Aude aliquid brevibus gyaris & carcere di-
gnum,*

Si vis esse aliquid.

Vale, ex bicipiti Parnasso, & diu nos quam
diutissime conservent.

XVII.

JOANNES GRAP POETA NOVE-
LIUS, Arnulpho Codriano Philosopho-
rum omnium Philosopho, S.P.D.

LEgi nuper apud Aristotelem primo
Physicorum, tria esse (prohi pudor turpe
est dicere) rerum prima principia, mate-
riam, privationem & formam. Alio item
in loco, Solem & hominem generare ho-
minem. Quæ si vera sunt, ridicula mihi
pror-

prorsus esse videntur, quum neque in Epigrammatibus Martialis, neque in Satyris Horatii, aut id genus aliis Poëtarum libris hæc ita esse legantur. Tenes sententiam meam. Quapropter si tu quid nostirectius illis, candidus imperti: si non, his utere mecum. Vale, ex rure suburbanò, ubi me culices & pulices animo tranquillo esse non sinunt.

XVIII.

CODRIANUS PHILOSOPHORUM

Philosophus, Joanni Grap, Apollinis & Musarum alumno. S.P.D.

O curas hominum! ô quantum in rebus inane est!

Quid obsecro tanti facis Philosophi in Physicis ænigmata, quæ Oedipodes ipse non solveret. Fumosum profectò rancidumque lardum sapit, qui veterum magis Philosophorum quam Poëtarum sententiis delectatur. Martialis scommata & Ovidiani Amores unà cum Propertio atque Tibullo, tantum cœteris Philosophiæ documentis præstare videntur, quantum mulus asino antecellit. De his
E ego

ego Philosophis loquor, quos S. Theologia Doctores & alii Liberalium disciplinarum Magistri plus æquo venerantur. Ne tamen ad parietem seu potius ad mortuum verba fecisse videaris, aut surdo fabulam in tuis ad me literis recitasse: Errat vehementer Aristoteles, materiam, privationem & formam tria ponendo rerum principia. Ego potius aërem, terram & mare collocavero. Ex aëre enim pluvia in terram cadit, quæ jam iterum atque iterum inebriata, leones, apros, oves & boves; Omniaque nobis, cæterisque mutis animalibus necessaria producit. Mare vero pisces largitur, ne quadragesimalibus diebus in via deficiamus. Solem autem & hominem, generare hominem impossibile est; sed rectius virum & mulierem in geniali lecto id facere solitos crediderim. Hæc enim facilia intellectu sunt, quæ Scotus ipse, quem alii subtilem appellant, & Albertus Magnus nunquam intellexere. Vale, ex montibus Riphæis, Octogesimo nono Idus Septembris,

XIX.

ADRIANUS SINKENSIS SIMEONI

Lulliano Poëtæ decies laureato Salu-
tem nullam dicit.*Non mihi si centum lingua sint, oraque cen-
tum,**Ferrea vox, omnes scelerum comprehendere
formas.**Omnia panarum percurrere nomina pos-
sem.*

QVis unquam credidisset, mi charissi-
me Simeon, Poëtam Poëtæ, aut Ora-
torem oratori vel fuisse vel esse contrari-
um? Quid turpius? quid infelicius? quid
abjectum magis, quàm proprio perstringi
gladio & à suis insperato confundi? O nos
miseros atqve infelices Reuchlinistas! qui
sedentes in tenebris & in umbra mortis,
multa nobis ac nostræ tandem professioni
adversa experimur. Campanus enim
(hei mihi! vereor scribere) in suâ ad Car-
dinalem epistolâ, nos fortasse obscuros in
Spiritu redarguens; Quid enim dolus
(inquit) nisi Poëtarum mendacia absurda

& venefica ; quibus mulcentur aures, animi decipiuntur. An possit quisquam non falli si poëtas sectetur ? qui non investigatores, sed & confectores atq; infectores fuerunt mendaciorum. An esse non lascivus, si inter illorum fabulas cantilenasq; versetur, refertas pruritu & titillatione voluptatum, libidinum, flagitiorum ? Nam quod tu flagitii genus in poëtis non invenies extolli & prædicari ? Digni illi quidem qui & vates & divini dicerentur ministri eorum Deorum quos habebant profligatissima & perditissima quæquæ postulant: si modo erant hi Dii, & non stultitia potius eorum, qui hæc confinxissent, referentes omnia ad appetitum quisq; suum insanum & amentem. O Lulliane, ô Simeon lulliane, quam nos hæc verba perstringut, & indelebile nobis scandalum mortemq; sempiternam minantur ! Sed quæ sequuntur ? Finxerunt sibi sermones nequam poëtæ. Locutum est mendacium os illorum & secuti sunt vanitatem. Ad increpandum verba concinnant & sermonem pro-

tulerunt in ventum, & tamen nescio quam
sibi persuadent gloriam nominis, quæ ni-
hil est profutura si comparetur. Poëta-
rum igitur insignem stultitiam per sanctè
carpens Hieremias: *Ecce (inquit) vos con-*
fiditis in sermonibus mendacii, qui non prode-
runt vobis, & secuti Deos alienos in Balaam,
hoc est in voraginem & precipitium deducatis.
Ad ungvem Hieremiæ sermo poëtas irri-
det, quorum totidem Dii sunt quot nugæ.
Ita perniciosi sibi Poëtæ, perniciosi & cæ-
teris si lectitentur. Tam potest quisquam
inter illorum scripta non enervari, quàm
in igne non uri, in aquâ non profundi, infi-
ci non sordidari. Etenim qui tangit picem,
inquinabitur ab ea; & perdifficile est
inter impudica verba fieri non impudicū.
Extollunt omnes unâ voce poëtæ volu-
ptatē illâ se illaqueari cupiunt, eam auro &
regno potiolem arbitrantur, hanc prædi-
cant, hanc complectuntur; quorū unus ex
præcipuis, dū huic vacat, Regum, inquit,
magnæ despiciuntur opes. Alter magister
ille, quem dixi, in mediâ Venere extingvi

se, ait, cupere, ut ritè meis consonet, ut qui vixit perditè moriatur perditissimè, ut quisque tali veniens in funere dicat, conveniens vita mors fuit ista sua. Vergilius non modo legendus pueris, sed imbibendus figendusque memoriæ; sed censetur duntaxat pueris, qui ornatum possint capere & elegantiam, lasciviæ ne quidquam sentiant, aut si sentiant non corrumpantur. Sit igitur lumen verum, idem Campanus ait, quod afferimus, dirigat non præcipitet, ne qui ad lucem positi sumus aliorum, ipsi obtenebremur. Deus qui dixit de tenebris lumen splendescere, ipse illuxit in cordibus nostris ad illuminationem scientiæ claritatis Dei, non poetarum non nugarum, non mendaciorum. Eramus tenebræ qui in his fabulis versabamur, facti sumus lux; qui è tenebris ad cœlestia, ex mundo ad Christum commigramus. Senecam quoque audiamus libro de beneficiis; ineptiæ inquit, Poetis relinquuntur quibus aures oblectare propositum est, & dulcem fabulam nectere. Sed qui ingenia

nra sanare, & fidem in rebus humanis retinere, ac memoriam officiorum animis ingerere volunt, serio loquantur & magnis viribus agant. Adest Cicero qui libro II. de divinatione, nihil vult esse in Philosophia commentitiis fabellis loci. Et commentator super II. Methaphysicæ: consuetudinem audiendi apologos & maximè fabulas impedimentum esse vult in cognitione veritatis. Postremo Hieronymus noster in epist. de duobus filiis, Dæmonum, (inquit,) cibus, est carmina Poetarum, secularis scientia, Rhetoricorum pompa verborum. Nulla ibi saturitas veritatis, nulla iustitiæ resectio reperitur. Studiosi earum in fame veri & virtutum penuriâ perseverant. Hæc itaq; & id genus alia multa, quæ brevi huic epistolio commendanda non sunt, in nos Obscuros homines & degeneres (sic enim me loqui vult conscientia) Reuchlinistas, non obscure dicta videmus. Otremendum ergo apud Inferos Plutonem! O funestam Cacodæmonum turbam! quorum (proh dolor!) instinctu

maligno, tam obscœna in nostris epistolis,
non in viros modo præstantissimos &
optimos, verum in Salvatorem nostrum
ac sanctos ejus; turpissima quæque, pice
etiam ac sulphure tetriora hæreticorum
more simul effudimus. Nullus enim lo-
cus (ut audio) intra Oceanum est, ubi
nostræ non sunt visæ Epistolæ, ubi in-
quam nostra in Ecclesiam Dei scommata,
& pestilentes quædam in Christum ejus-
que Matrem blasphemias; ac mille tandem
contra omnes bonos mendacia non habe-
antur in pretio: apud eos maximè qui po-
ëticiis figmentis obrutuerunt, nobisque
sunt quam simillimi. Transcenderunt
enim Alpes execrabiles illæ nostræ episto-
læ, montesque Armenios Caspios etiam &
Riphaeos, ac totum penè terrarum orbem
cœca omnium nequitiarum nube ac tar-
tareo impudentiæ fumo, longè lateque
obumbrarunt. Quapropter Sanctissimus
in Christo Pater ac Dominus noster Leo
Papa Decimus non immeritò nobis Ob-
scuris Reuchlinistis maledixit, nec nobis
solum

solùm verum etiam cunctis nostrarum in-
vectivarum, impressoribus, venditoribus,
conservatoribus, illasque tridui intra post
Apostolici Decreti notitiam comburere
differentibus. Video igitur nos & mise-
ros esse & infelices omniumque crimi-
num genere delibutos, ac planè suffarcina-
tos, breviq; , (ni Gog & Magog unà cum
Antichristo suo vel potius nostro nobis
præsidio sint) ad inferos catervatim de-
scensuros. Vale ut potes, & svavissimis
tuis literis me quam primum consolare.
Quod si non feceris, Delphos petam, no-
stro Apollini, Musisque novem cuncta re-
laturus. Ex Cremona, Nonis nuper Se-
ptembribus.

XX.

SIMEON LULLIANUS ADRIANO

Sinkensii S.P.D.

*Quid Tibi vis? calido sub pectore mascula bilis
Intumuit, quam non extinxerit urna cicuta.*

ACcepi literas tuas, charissime frater,
Nonis ad me nuper datas Septembribus
quas profecto (sic me Dii conservent,) vel

E, 5

Nescio

Nesseo per Te sanguine vel Hydrino ab aliis veneno tinctas crediderim; si mortiferis quibusdam in nos aculeis, atque amarulentâ prorsus in Obscuros reprehensione & vivunt & spirant. Tibi igitur Atticè ad me literas danti, Laconicè tandem respondebo. Antonium ego Campanum (virum alioqui & eruditum & excellentem, clarissimum quoque tum Oratorem tum Poëtam) à Theologis fortasse aliquot senio contractis & Christianæ fidei cultoribus facile seductum crediderim. Ad Hieronymi præterea atque Senecæ paroemiam, nihil est, quod hoc tempore respondeamus. Ego enim qui novies à Musis & semel Apolline, in Cyntho monte quidem & sublimi & aspero laureâ coronatus sum, salutiferam (quam agunt) Theologorum redargutionem pati non possum. Singula enim regio suos habet cantus & quisque suo vivit more: Ad inferos autem cum descenderis, primum mihi in Elysiis Campis, illuc tandem venturo, locum obtinebis. Valeamus itaque ut possumus, quam

quando ut volumus non licet. Ex Helicone, Musis novem unum cum Apolline-chorisantibus.

XXI.

PIGMALION INSANUS HEN-
rico juniori S. P. D.

MOriturum credo risu fuisse Democritum, si nostras olim Epistolas, quas Obscurorum inscripsimus & alia id genus nostrorum contribulium deliramenta le-ctitasset. Sed hoc me plurimum conturbat, quod viri boni & verbosos nos esse dicunt & nugaces omnigenisque tormen-torum generibus interimendos. Quid multis? Quantum mihi videre videor, si Troës unquam fuimus hoc est, vel fortes vel strenui, Myforum certe nunc ultimi sumus, quos despicabiles imprimis & ludibrio quondam habitos non ignoramus. Vale cum tuis & cras responde, ne in mediis sitibundus undis cum tantalo exarescam. Ex urbe Trebericâ, pridie Idus Septembres.

HENRICUS JUNIOR PIGMA-

lioni suo S.P.D.

(Sunt,

*Rumpor & ora mihi pariter cum mente tume-**Pectoraque inclusis ignibus usta dolent.*

Miror te hominē audacem ac planē te-
merarium urbem ingressum Treberi-
eam, qui in nostris scripsisti Epistolis: Chri-
stit unicam vestem esse antiquam & pedi-
culosam. Recte igitur tibi insano no-
men, qui sanus nonnunquam tantam
incurristi insaniam. Revertere, Pigma-
lion, revertere, ne carnifex illic san-
guinarius te supinum in furcam suspen-
dat. Quod autem de Abderite Philoso-
pho scripsisti non possum non probare:
plerique tamen (ut audio) credunt magis,
illum si ab inferis resurgat, nobis derisui
ludibrioque futurum, novorumque si-
mul criminum materiam præbiturum: ut-
pote qui pro nostra inveteretā libidine &
malitiā prorsus in dies in infinitum exere-
scente, non solum stultitiā & temeritate
nostrā contenti sumus, sed prudentiam

quo

quoque, si qui prudentes sint, sapientiamque contemnimus, & quorum vereri debemus auctoritatem praesentiam frequenter irridemus. Vale diu, & Deos ora immortales, ut nos perpetuo ab invidorum livore defensent. Ex templo Dianae Ephesinae.

XXIII.

JOACHIM CARBUNCULA.

nus Joanni Buffelino.

PRæterii nuper Coloniae Theologorum scholas, celebres profecto & magis quam ipse putaram bonis omnibus venerandas: ubi inter disputandum nonnulli aderant, & hi quidem de caliginosa Obscurorum Reuchlinistarum cohorte, sub vappido medius fidius pectore astutam gerentes vulpem. Qui cum perfictâ fronte & obstrepero simul clamore poetarum fabulas solamque eloquentiam (ut nostra fert consuetudo) syllogisticis Theologorum disputationibus anteponerent, Doctor quidam Silicernius censorium repræsentans Catonem, Nihil, inquit, cum fidibus graculo; nihil cum Amaricino sui.

E 7

quo

quo expressissimè (ut sic dicam) & solerter significatur neque melodiam avibus obstreperis, neque ungenta porcis convenire lutosi. Fabulis igitur assueti & secularibus solum delibuti literis, gravissima quæquæ & divina contemnunt. Quod quàm sit flagitiosum nemo prorsus sapientum ignorat. Legunt etenim (at nesciunt tamen) holitorem sapius (ut est in proverbiiis) opportunè loqui, sordidoque in panno sapientiam nonnunquam latitare, quæ calamistratam non desiderat orationem, levibusque poetarum figmentis tantum præstare creditur, quantum animi corporibus & bestiis homines antecellunt. His itaque peractis & immodicâ nobis confusione obortâ, tristes una aufugimus & id quidem hospite non salutato. nam si graves illi viri nos leviculos deprehendissent, graves procul dubio nostræ temeritatis poenas in scalis dedissemus. Vale diu. Bonæ, ex domo antiquæ mulieris, quam vulgari fam appellat, quæ nos esurientes implevit rapis & divites dimisit invitatos.

XXIV.

JOANNES RUFFELINUS

Joachimo suo S.P.D.

*O funesta dies, ô lamentabile tempus!**O furor, ô rabies, ô detestabile virus!**O dolor! ô Regum impietas! ô mortua virtus!*

EXclamare non immerito possumus, mi svavissime Joachim, eas nobis in tenebris illusiones oboriri, quos insani homines ferre ne utiqvam possent. Quapropter ut huic rei propius accedam, eadem tibi audienda est historia. Peroranti mihi nuper Moguntia de literis politioribus, easque cunctis tam veterum quam Neotericorum disciplinis anteponenti, Theologus quidam & canitie venerabilis & sermone. (ut verum fatear) unus omnium modestissimus: Oratio, inquit venusta & perelegans, non habens dignam auditu sententiam, ridicula est planeque volatilis, inculta etiam, ac strepita exhibilanda auditorum. Nam sicuti corpus vivum nobilius est non vivo; sic etiam oratio gravis & humili contexta filo, eleganti

nobilior est non gravi. Itemque quem admodum corpus non vivit in quantum corpus, sed per id alias enim omne corpus viveret) quod nobilius est, puta animam; ita etiam Oratio magis verborum pompa quam sententiarum gravitate exurgens, exanimis est, penitusque rejicienda; præsertim si bonos lacerare, malis adulari, ac suos tandem errores vel insaniam potius per omnes impudentiæ numeros defensare non erubescat. Hæc me invitum audire, viri coëgit auctoritas: quæ si talpis tenebricosa, lyncibus tamen (ut illi volunt) perspicua satis esse videntur. Ego autem quod scire cupis, illis nequaquam adsentior, etiamsi virtutem ipsam, millesies cælo delapsam (obstinati enim in malitiâ cum Diabolis sumus) luce clarius intuerer. Verum hæc aliàs. Quod præterea Coloniæ in salutato hospitè reliqueritis, nihil mihi potuit vel auditu jucundius vel laude magis dignum referri. Hoc enim nobis semper agendum esse, in statutis

no.

nostris provincialibus à Doctore Grytz
nuper editis, apertissimè continetur.

Postremò autem vos plurimum laudo
atque magnifico, quod solâ fugâ vestrae
incolumitati tam ingeniosè prospexi-
stis. Quod nisi factum fuisset, sacco forsi-
tan illie vos Cathegorico inclusos in Rhe-
num coniecissent; Vale cum tuis, quam
diu voles. Tam diu autem velle debebis,
quoad Te Obscurum Reuchlinistam esse
non poenitebit.

XXV.

ANTIPHOCASTRONIUS

Joanni Corvino S.P.D.

Rogasti me saepenumero per literas,
Corvine, ut epistolam Joannis Pepe-
ricorni ad summum nuper Pontificem
missam, tibi pro nostro in Te officio le-
gendam procurarem. Respondebo igitur
petitioni tuæ, quanquam & id pro no-
stro in Te officio (ut verbis utar tuis) fa-
cere neutiqum debuissem. Nec mirum.
Quid enim stultius? quid dedecorosius?
quid injucundum magis quam tyronis gla-
dio

dio militem confodi veteranum. Capito
 Zoilus profectò est publicus Judæorum
 hostis, qvi in sua etiam ad Sanctissimum
 defensione ita nos omnes rebus convincit
 necessariis, ut bonis omnibus ludibrio esse
 videamur. Atqve sic à summis eruditis-
 simisque viris accepimus, eundem Pepe-
 ricornum (*etsi rumpantur illa Codro*) tantà
 virtute, tantaqve præditum humanitate,
 ut laudem potius bonorum, quam insigni-
 tum meruerit Reuchlinistarum contume-
 liam, qvi seipsos Obscuros ultro dici vo-
 luere. Nam qvi animas quatuordecim
 Diabolo subtraxit & Christo consecravit,
 eum in fide Catholicâ sincerum esse dica-
 mus necesse est. Hoc credi jubet veri-
 tas, quæ quantam (etiam inter malos) ha-
 beat vim non ignoras. Verum hac de re
 satis, tu quæ scribat intueri, & nos ut soles
 ama. Vale diu, Romæ ex nostris ædibus,
 XVI. Kal. Octobres.

EPISTOLA
 JOANNIS PEPERICORNI
 ex Tentonico in Latinum trans-
 lata.

Bea-

Beat
 no n
 Papa
 Joan
 verò
 post
 tur

BE
 des
 ratis
 Reu
 Obs
 qve
 factu
 sept
 cred
 prop
 do in
 coll
 tuol
 tate

Beatissimo in Christo Patri Domi-
no nostro, D. LEONI divinâ providentiâ
Papæ X Reverendissimisq; Cardinalibus
Joannes Pepericornus olim Judæus, nunc
verò Christianus omniumque minimus,
post pedum atque manuum oscula, sese to-
tum subjicit & auxilium ad versus im-
piissimè scribentes humiliter
implorat.

Beatissime Pater, quanquam minimè
dignus sum, ut vel ad sacratissimos pe-
des Tuos, vel ad Celsissimam Tuæ Sancti-
tatis sedem verba profundam: tamen quia
Reuchlinistarum nuper quorundam (quos
Obscuros vocant) contumeliâ, falsissimis-
que quibusdam investivis extimus penè
factus sum ab ovili tuo, Christi vulneribus
septo, non possum non sperare & firmiter
credere, quin si Neophytus ipse veritatem
proposuero & per viam Regiam ambulan-
do instar Divi Pauli Synagogam Satanae &
colluvionem judæorum execrabilem tor-
tuosumque labyrinthum pro mea parvi-
tate suppressero, immortale sim cum Bea-
tis

tis præmium habiturus, nec minorem etiam gratiam in oculis Sanctitatis Tuae. Verum enim vero cum sub hoc orbe lunari Christi vicem perbeatè in terris geras; & alterum nobis Deum repræsentans, personarum acceptor esse non potes. Sed quo me vertam præ dolore? Quibus supplicabo? Quos miser ipse implorem? Te medius fidius Patrem beatissimum quem admiranda probitatis omniumque virtutum merita & incorrupta vitæ integritas ad supremam atque inaccessibilem penem mundi Cathedram, jure optimo extulerunt, qui & misericordia dignis miseris, & superbos debellare, pro tua moderatione atque justitia quam optimè didicisti. Cæterum Beatissime Pater, ut ad rem ipse paulatim declinem: Postquam Serenissimus noster Imperator, omnium literis atque lingvis extollendus, Universitatibus aliquot Archipræsuli etiam Moguntino, itemque & hæreticæ pravitatis Inquisitori, ac Joanni denique Reuchlin legum Doctori jam pridem demandasset, ut quid de

libris

libris judæorum quibusdam scandalosis & in Ecclesiam Dei blasphemis agendum foret, ad Salvatoris nostri honorem omniumque regeneratorum salutem quanto magis deciderent. Cumque omnes excepto Joanne Reuchlin, velut uno ore ex instinctu Spiritus Sancti pro Christo & loquerentur & scriberent; solus ipse inventus est, qui (ut multarum Universitatum testimonia probant) judæorum perfidiæ magis quam Sedi Apostolicæ aut Sacratissimo fidei negotio in sua consultatione adhereret. Taceo (proh pudor! nefas est dicere) quod in eadem suâ consultatione (quod postea Speculum Oculare est appellatum) me nuper in Christo, feliciter baptizatum nullis meis demeritis (quia alter alterum non noverat neque viderat unquam) quovis modo præcedentibus apud C. M. male tractarit, verissima quædam contra me pro Judæis falsissime improbando. Quapropter mihi proh dolor! sic curarum omnium libero, nihilque fraudis inopinæ cogitanti, respondendi stylum vel invito ob-

objecit, quo semper is qui laesus est prior
 (quamvis etiam intra infimos omnes esse
 homines videatur) tueri sese & id quidem
 duce naturâ, non instrenuè ab adorienti-
 bus potest. Multis itaque id Genus aliis
 rebus ac clausulis (quæ in nostra ad tuam
 Sanctitatem defensione prolixius conti-
 nentur) non indecenter omissis, hoc so-
 lum adjiciam, quod ipse Joannes Reuchlin
 & sectatores ejus Cæs. Maj. mandatum, de
 silentio ultrocitraque observando, non so-
 lum non observarunt, velut nostra epito-
 me sive summarium explicat; sed ne Tur-
 quidem Beatitatis solenni decreto paren-
 tes, in me alogum atque optimum quem-
 que è nostris, supra quam cuiquam credi-
 bile est in execrabilibus suis Epistolis, quas
 Obscurorum inscripserunt, per omnem
 impudentiæ contumeliam omne virum
 fonticum, velut polylogi turpiter exspue-
 runt. Veruntamen, quia (ut fides no-
 stra Catholica habet) nullum sine aucto-
 ramento est malum, iidem nescio qui
 perduelles Reuchlinistæ minimè natura

cicu

ricures manifestâ phrenesi in me ovem
miscellam (& id quidem absque suorum
nominum professione) crudeliter debac-
chantes, justas meritò poenas darent, fœ-
dam suorum orium graveo lentiam & vo-
cē & scriptis revocantes : irritatus igitur
& coactus librum quendam in Christo
edidi, quàm vulgò Apologiam vocant, Ti-
biqve Patri Beatissimo, vobisque Re-
verendisissimis Cardinalibus perlustran-
dum ac defendendum hoc pacto nuncu-
pavi, ut vera mihi auxilium falsa autem se-
veram sine gratia censuram administrent.

Tuam itaque Sanctitatem velut Domi-
ni nostri locum in terris tenentem ac Mi-
nistrum & Ducem Universalis Ecclesiæ,
suppliciter invoco. Te certum & indu-
bitatum. Beati Petri Successorem implo-
ro, ut me Christianum intra septa tua cum
ceteris latitantem, & infinitis penè inju-
riis penè enectum à lupis rapacibus lace-
rari non sinas. Vos quoque Reveren-
dissimos Dominos Cardinales, veros ju-
sticiæ Patronos appello, vos obtestor, vos
ob-

obsecro, ut veritatem profitenti & indul-
gnè à malevolis læso, salutis opem præ-
stare velitis. Quod si feceritis, plures pro-
cul dubio Judæi ad fidem nostram conver-
tentur. Nam qui animas quatuordecim
è tenebris cæcorum ad veritatis lumen
traduxi, nullam comerui Christianorum
contumeliam. Vale feliciter Pater beatis-
sime; vosque Reverendissimos Ecclesiæ
Primates, verus DEUS, verusque DEI fili-
us quam diutissimè conservet.

XXVI.

JOANNES CORVINUS

Antiphoni suo S.P.D.

O Magna vis veritatis ! quæ contra
omnium ingenia, calliditatem soler-
tiam, contraque factas (ut Tullius ait)
omnium insidias, facile seipsum defendit.
Si enim & innocentes & boni existimari
volumus, non solum nos abstinentes (ut
est apud eundem) sed etiam nostros comi-
tes præstare debemus. Primum igitur
omnium, tantà nobis opera danda est, ut
eos habeamus amicos, patronos etiam ac
defen-

defensores, qui nostræ famæ capitique
consultant. Denique si in his ipsis pru-
denter deligendis, spes ipsa nos fefellerit,
ut vindicemus, multarumque Universita-
tum Theologos suppressamus, missos fa-
cere consilium est, & temeritate duntaxat
atque mendaciis (ut in hunc usque diem
fecimus) pro virili decertare. Literas au-
tem Pepericorni, quas ad me in faustis de-
disti avibus, lacrymis prope delevi. Nam
tanta mihi innata est malitia, ut veritatem
ipsam contra Joannem Reuchlin trium-
phare pati neutiquam possim: Etsi La-
ctantius Firmianus libro primo Di. inst.
nullum esse voluerit animo cibum svavio-
rem, quam veritatis cognitionem. Cave
præterea de numero nos esse Obscurorum
Christiani intelligant, ne veterum consue-
tudine, viri fortes acrioribus suppliciis ci-
vem perniciosum quam hostem acerri-
mum persequantur. Vale diu, nec tuo-
rum te poeniteat delictorum. Ex Heydel-
bergâ.

F

XXVII.

XXVII.

JOANNES JAMBICUS

Bartholomæo Sapphico S.P.D.

Vetus mihi tecum ac stabilis (ut nosti) semper consuetudo fuit, quæ nec temporum calamitate, nec livore peribit invidorum. Te igitur oro atque obsecro, ut aliquot mihi carmina ad convivalem nostram mensam suspendenda componas, quo & plenum nobis sapiat vinum & cum Libero patre, liberi à Theologis esse possimus. Vale Specimen Obscurorum.

XXVIII.

BARTHOLOMÆUS SAPPHICUS

Jambico suo S.P.D.

Reditæ mihi sunt jucundissimæ literæ tuæ, quibus minus liberè quam oportet ab amico petis, ut carmina tibi aliqua mittantur ad mensæ frontispiciū depingenda. Quo circa cum, teste Philosopho, frustra fiat per plura, quod paucioribus absolvi possit, unico duntaxat Lucilii versu (quem Altejus Capito facit plurimi) tuæ satis faciam expectationi; isquæ tandem est.

Vivite

Vivite lurrcones, comedones, vivite ventres.

Vale decus Obscurorum, & nos amare persevera.

XXIX.

MACHAON GURGULIO.

Philippo Ligurario S.P.D.

INtellexi commentaria quædam esse edita in duodecimū Phycorum Aristotelis & in sextum de anima, quæ ut brevi habeam, tui erit officii providere. Est enim mihi à Valeriano urbis Præfecto, ordinaria nuper in illis lectio assignata, cui respondere & Theologis reniti nostrum est institutum. Vale & Te amantem redama. Tubingæ IV. Idus Octobres.

XXX.

LIGURARIUS SUO

Gurgulioni. S.P.D.

QUæ à me petis in Aristotelem commentaria, vidi nunquam: Cave id violfaciant sapientes, ne ridiculum nos esse genus hominum arbitrentur, neve tu cum Phyllide Ovidianâ insperato exclami-

mites, *Hæu patior telio vulnera facta meis.*
 Duodecimus Physicorum liber, *rara avis*
in terris, nigroque similia cygno. Si autem
 Theologi nos tam rudes Philosophiæ in-
 tellexerint, actum de nobis erit. Nam
 quid Picus Mirandula de levibus quibus-
 dam Grammatistis ad Hermolaum scri-
 bat, non ignoras. Vale Gurgulio, tibi-
 que persuade, unam eandemque in malis ani-
 mam nostris inesse corporibus.

XXXI.

ANDREAS CASTRIMERGIUS

Osvvaldo Flockano S. P. D.

Librorum copia me plurimum delectat,
 mi Flockane, hoc tamen unum procul
 excellit atque eminet, non solum, quia
 majus, aut factum egregium, sed quod per
 ingentes librorum fasciculos & onerosam
 fabularum congeriem Theologos aliquan-
 do convincere possimus. Te igitur & hor-
 tor & moneo, ut novo aliquo opere, re-
 cens impresso, nos donare non dedigne-
 ris, etiamsi id ipsum multiplici lingua
 editum. Vale.

XXXII.

XXXII.

F L O C K A N U S S U O

Castrimergio S.P.D.

*In nova fert animus mutatas dicere formas
Corpora Dii cæptis (nam vos mutastis &
illas,*

Aspirate meis.

DO tibi dono Marcolphi dialogum, quem Cornutus Sibarita ex Latino nuper in Græcum transtulit : ita etiam ut nunc Atticam videatur redolere lucernam. Ego autem longius per cancellos videns, illum continuo ex Græcâ lingvâ in Scoticam, ex Scoticâ in Ligusticam, ex hac item in Bohemicam Sclavonicam, Gothicam, Babylonicam, Ægyptiacam, non sine magno labore nocturnisque vigiliis traduxi. Habes igitur novum à me munus, frater charissime, mea quidem sententia magnum & Obscuris omnibus quàm maximè accommodatum, sed perinde erit, ut acceperis, quāquam & insipientes ipsi suam hinc sapientiam liquido haurire queant. Cave tamen hoc tam obstupen-

do tamqve egregio abutaris dono , ne ex novâ radice novum oriatur adagium : Sapientiam nostri temporis magis in lingvis hominum , qvam in virtute aut morum sanctimoniâ consistere. Vale diu, & me tuum esse Apollinem crede.

XXXIII.

LOERCANTIUS SCHARPENECK
Mententulo Coss. S.P.D.

NE tu homo lepidus es , aut potius (ut ita dicam) inhumanus , qvi periculosis hisce temporibus nihil omnino mecum literis obstrepas. In amore quidem mutuo non sic langvere debemus , ut pungentib9 literarum aculeis ad suum qvisqve officium incitemur. Te igitur plurimum oro , ut literas ad me des , qvibus certior fiam ; quid tandem de nobis obscuris Parrhienses illi sentiant Theologi , quid item Lovanienses , quid Moguntini , quid Erfordenses & Colonenses Academiae Magistri , ac boni deniqve omnes. Vale

XXXIV.

XXXIV.

MENTENTULUS LOERCANTIO

suo S. P. D

Scio te novarum rerum esse percupidum
 & in aliena Republ. maximè curiosum.
 Quid obsecro induratum refricas vulnus?
 quid ingrata auditu expostulas? quid Te
 proprio cædis ligone? Vis tibi veritatem
 dicam? ipsi profecto omnes, uno ore pa-
 riqve consensu levissimos esse leones præ-
 dicant, vel ob hanc potissimum rationem,
 quod os habeamus blasphemum, impudi-
 catum, impurum, spurcatum, maledicum,
 foedum, obscœnum, contaminatum, fordi-
 dum foeculentum, superstitiosum, conta-
 minatum, truculentum, impium, omniq;
 criminum visco oblitum. Postremo quod
 me magis movet, quanquam tot præ-
 claræ Universitates *Oculare speculum Jo-
 nis Reuchlin* ad ignem condemnaverint &
 Coloniae pro tribunali combustum sit,
 ipsumque quem dixi auctorem Parrhisi-
 enses ipsi ad publicam velint revocatio-
 nem compellendum: Tamen (ne diu-

F 4

tius

tius Te morer) ubi dextram illi , nobis
 proculdubio laqueum præberunt. Vale.

XXXV.

MALACHI AS LYRICUS

Cæsario Veder-Wiser S.P.D.

EGo Labeone atqve Oreste insanior,
 qui dimissis nuper jucundissimis (ne-
 scio qvo ductus spiritu) poëtarum fa-
 bellis levibusqve (ut sic dicam) ob-
 scurorum nugis , ad ultra mundanam
 me contuli Theologorum speeulatio-
 nem, ut quid facere possent literæ, ex-
 perientiâ magis qvam aliorum recom-
 mendatione metirer. Lectitanti itaqve
 mihi (qvum iudicium habeam ; ad per-
 pendiculum, ad amussimqve quadratum)
 nihil penitus, qvod animum oblectaret in-
 veni. Fastidientem fortasse stomachum
 multicolor offendit cibus, & elegantissi-
 ma qvæqve de iustare solitum, impolita ab
 incepto rejecit oratio. Si enim sub me-
 am censuram aleamqve sacrae Scripturae
 venirent interpretes , nequaquam eos
 priscis Lingvæ Latinæ auctoribus compa-
 rarem

rarem. Nihil ibi, (quantum meum fert iudicium) intra dies tres (quibus me totum illi dedicâram) invenire potui, quod vel M. Ciceronis vel Vergilii lucernam ole-
ret. Eam igitur, quam dixi, Scripturam
hisce Papinii verbis alloquimur,

Nec tu divinam Aeneida tenta.

Sed longè sequere & vestigia semper adora.

Quapropter ne aquam cribro infundam,
neve Anticyram petens Helleboro, (ut
Theologi volunt) cerebrum expurgem
meum, sæcularibus ego literis contentus,
totam illis legendam relinquo. Cæterum
si à me scire desideras, quam potissimum
ob causam sacros ego aliquot Ecclesiæ Do-
ctores minus amem, ob hanc, inquam,
quod omnibus in locis Pseudo-Christia-
nos (quales fortasse nos sumus) severa
semper castigatione reprehendant. Hinc
illud ascitum est Terentii patris nostri ada-
gium; Obsequium amicos, veritas odium
parit. Vale cum tuis, & quid ipse sentias
responde. Ex Tubingâ XV. Kalendas
Octobres.

F 5

XXXVI.

CASEARIUS MALACHIAE

suo S.P.D.

RECTÈ facis, mi charissimè Malachia, quod sacris quibusdam literis abs Te in exilium missis, solam loquentiæ maiestatem, solamque (quæ apud Oratores tantum est & Poëtas) bene dicendi vim, velut Apollinis nostri oraculum, studiosè excolas, reverenterque adores. Veruntamen tuas ad me literas in conviviali nuper sermone (id quod sine lacrymis dicere non possum) nostris contribulibus recitanti, quidam jurisconsultus, emunctas purgatasque nares habens, tortuosò respondit vultu, *Non falernum canes.* Adjecit quoque eum penitus amantem esse, qui sanctum cani det, & ante suam rosas margaritasque dispergat, nos porcos (proh dolor!) significans, qui terrena pluris quam cœlestia faciamus, ac si apertè cum Hermolao Barbaro dixisset, nil opus esse tantis rhetoriis, nec ranis & quidem seriphiis quicquam propinare. Sic lætis inter-

terveniunt tristitia, mi Lyrice, & extrema gaudii (ut in veteri est proverbio) luctus occupare consuevit. Verum hac de re satis. Quid autem de literis sentiam Divinis, paucis accipe. Ego tuam subscribo sententiam, illi immorabor, illi soli serviam. Aperienti etiam mihi Psalterium, multa sæpe, (nescio quo id fiat spiritu) quæ nolim, offendo. Hæc imprimis. *Ecce peccatores intenderunt arcum, paraverunt sagittas suas in pharetra, ut sagittent in obscuro rectos corde.* Hic enim per ipsos peccatores (ut ab aliis accepimus) nos Obscuri intelligimur; per *rectos* verò *corde* Theologi. Item alio in loco Psalmista inquit, *Corrupti sunt, abominabiles facti sunt in studiis suis. Non est, qui faciat bonum; non est usque ad unum.* Et iterum: *Sepulchrum patens est guttur eorum; linguis suis dolosè agunt, venenum aspidum sub labiis eorum.* Postremò sic: *Os eorum maledictione plenum est, & veloces eorum pedes ad sanguinem effundendum.* Hæc itaque alia id genus multa, quum ego corde obstinato & caligantibus oculis in obscuro perle-

gissim, illumqve præsertim versiculum;
*Fructum eorum de terrâ perdes, & semen eo-
 rum a filiis hominum*: mox ego (ut verum
 tibi fatear in tenebris) toto à me Psalterio
 & multis Sacræ Scripturæ libris in frustra
 fecatis ac deinde combustis, ad fabellas
 me contuli poëtarum, ubi quam dulcem
 invenerim cibum, & quæ Deorum escu-
 lenta cogitare poterunt pauci, dicere ne-
 mo. Vale in tenebris, & lucem fuge.

XXXVII.

CORIDON PEDICULARIUS MALA-
 chiae Lyrico & Cæsario Veder Wi-
 ser suis contribulibus S.P. D.

LAudo vos plurimum, Viri præstantis-
 simi, quod dimissis Theologorum ac
 Jureconsultorum scholis ad Libethridum
 vos contulistis speluncam Nympharum,
 & ad divina illa poemata, quæ nectar no-
 bis atqve ambrosiam præbent. Qvis e-
 nim Thomam, Scotum, Albertum; Qvis
 Gregorium, Bernardum, Bonaventuram,
 Nicolaum Lyranum. Qvis sacros Cano-
 nes, sextum & clementinas; Qvis deni-

qve

um;
in co-
rum
terio
rusta
ellas
cem
escu-
e ne-
e.
LA.
Vi-
antis-
m ac
idum
arum,
ar no-
vis e-
Qvis
uram,
Cano-
deni-
que

que Abbatem, Angelum, Felinum, Joan-
nem Andreæ, aliosque id genus infinitos;
sermone etiam ac summas (ut ita dicam)
ex diversis Ecclesiæ Doctoribus compila-
tas legere dignaretur; in quibus parum
aut nihil invenitur, quod Vergilianam
redoleat lucernam? Qvis præterea istius-
modi libris impallesceret, qui severissime
nos (sumus enim naturâ omnes ad mala
quam ad bona procliviores) & redarguunt
& castigant? jucundissima igitur legamus;
eloquentiæ saltem flosculis exornata.
quid jucundius quam Ledam à Jove in spe-
cie cygni stupratam ovum peperisse, ex
quo Castor, Pollux & Helena nati sunt?
Quid suavius quam Junonem Jovis fuisse
& sororem & conjugem? Quid admirabili-
us quam Venerem ex testiculis Coeli in
mare projectis legi procreatam? Quid
tandem festivum magis, quam Pasiphaën
Minois Regis Cretæ uxorem bisforme ex
Tauro monstrum peperisse? Omitto reli-
qua quæ si enarrare contendero, me sit di-
es defecturus. Valeant itaque qui inter

F 7 nos

nos dissidium volunt. Valete & vos Turingæ.

XXXVIII.

GEORGIUS SUBBINCULATOR

Agrippæ Stygiano. S.P.D.

O Ridiculum caput! vix tribus antieris sanabile, quid mihi de inferorum regno? quid de campis Elysiis, de prepotente Plutonis manu longè lateque in terræ visceribus dominante, tuis ad me literis differuisti? Falsa sunt, quæ de inferis garrere soles. Nam Servius in sextum Vergilii, inferos negat propter ejus soliditatem in centro terræ contineri posse. Lucretius etiam nullos esse inferos cecinit hoc modo:

Qui neque sunt usquam, neque possunt esse profecto.

Sic Pythagoras apud Ovidium inquit:

*Quid Styga, quid tenebras & nomina vana
timetis,*

Materiem Vatum?

Quin etiam Marcus Tullius in Oratione pro Cluentio, falsa esse, quæ de inferis tradun-

duntur, indubitanter affirmat. Stultum est ergo ô stulte incerta pro certis habere, ac falsa pro veris. *Qualibus in tenebris vite, quantisque periculis Degitur hoc avi quodcunque est?* si non sunt inferi si non sunt regna Plutonia, Si Elysium ac Chymeram juxta habemus, quid obsecro nobis erit, quo Rege cœli contempto & virtutibus denique omnibus in exilium missis, inter saxum & sacra perpetuo lamentabimur. Vale.

XXXIX.

AGRIPPA STYGIANUS SUB.

bunculatori suo S. P. D.

TAce, bestia, tace, inquam, bestia, qui corpus es sine pectore & nodum in scirpo quæris. Noli metuere, ne non regna sint inferorum. Faciam Georgi, ut mei perpetuò memineris, neve in Te docendo operam lusisse videar, tres intra dies mecum cum Plutone cœnitabis. Ibi enim de cocyto, Acheronte lethæo amne, stygia palude, phlegethonte, furiis infernalibus, tantalo etiam ac Sypho certū Judici-

dicium dabis. Te quoque per Deos immortales, per Caput, per fidem, perque inferos omnes obtestor, ut Epistolam ad me tuam flammis confestim tradas, ne Theologi illam legentes, te poetarum figmentis corruptum dicant, omnemque ex illis errorum sentinam hauriri. Vale.

Nunciansur obscuris nova.

XL.

SCLABBERTUS KUCKVICK

toti Obscurorum Cohorti

S.P.D.

SOLventi hinc Francfordiam mihi ad Kalendas nuper Septembres, ut Judæis Christi inimicis nova quædam adferrem, visi sunt in naviculâ nostrâ Prædicatorii Ordinis fratres octo & clarissimi aliquot juris utriusque Doctores. Magnâ igitur contentionum habitâ occasione, ostendi illis Epistolam Joannis Reuchlin, ad Kal. proximè April. ab eo concinnatam, ac deinde in lucem editam, in quâ Reverendum Hæreticæ pravitatis Inquisitorem Canem appellat & Cerberum. Quod cum illi

— au.

audissent: Mendaciū est, inqviunt; quoniam teste Philosopho, species rerum transmutari non possunt. Nec iterum Cerberus dici potest, quem Tullius lib. primo Tusc. quæstion. esse apud Inferos negat. Hæreticum est ergo vivum hominem bestiam dici, quæ animam habet mortalem. Adjecerunt præterea, istiusmodi convitiis nihil ad primam Inquisitoris Apologiam responsum esse: sed mendacia solum mendaciis aucta. Scribit enim inquisitorem plus centum locis esse mentitum, sed nullam rationem, nullumque allegat locum. Vult quoque eundem (Patrem alloqui pientissimum plenumque & Officii & religionis) profugum ab urbe turpe nque rei familiaris fratrum suorum dilapidatorem Aurum etiam Judæorum sitire, deditaque operâ, uno ore & unâ horâ pignantia & sibi contraria affirmare. Quæ omnia & id genus similia, quàm fiat turpiter & dolo malo in viri invidiam à Capnione conficta, inquisitor ipse in secundâ suâ Apologiâ jam recenter editâ, luce

ce clarius demonstravit. Quam qui le-
gerit, dicto citius proclamabit, illam æque
Capnionis epistolam ac totam ejus defen-
sionem præter nugas & convitia reliqui
nihil continere. Hæc cum audissem, to-
tus ego obstupui, steteruntque comæ & vox
faucibus hæsit. Nam si secundam nundinis
nunc Septembribus Apologiam ediderit,
actum procul dubio nobiscum erit vel ob
hoc solum, quod talem eam esse dixere,
quam *nec Jovis ira nec ignis. Nec poterit
ferrum, nec edax abolere vetustas.* Valete
Patres conscripti, Ex Coronâ Moguntinâ.

JOANNES MURMELLIUS
libro 1. Elegiarum suarum in laudem AR-
NOLDI Tungerensis summi & veri The-
ologi hoc carmen edidit; quo quidem
CAPNION ipse & Obscuri omnes
non obscure convin-
cuntur.

Nunc precor Arnoldum blandè fac Musa
salutes,
Tungrorum veterum spemque decus
que novum. Qvi

Qvi primos inter Proceres vestigia Divi
Alberti sequitur, optima quæque do-
cens.

Qvem dubites morum laudes æqvabili-
tate

Amplius, an Sophiæ cognitione sacræ.
Externas cujus longè pervenit in urbes
Nomen, & insignis fama pudicitiae.

Hoc est Laurenti domus & Schola læta
Magistro.

Urbis Agrippinæ clarior & reliquis.
Hocque novum juvenes spatiando do-
cente lycæum.

Discipulos plures quàm Theophrastus
habet.

Huic præceptori multum debere fate-
mur,

Quamvis sit Sophiæ portio parva mihi.

Quærimonia fidei ad Obscuros
Reuchlinistas.

Gens inimica DEI, quæ te vesania torquet?

Qvis furor usque adeo corda prophæ-
na rapit?

Spar-

Spargitis in Christi famulos Mavortia tela:
Nectitis & lethi retia sæva trucidis.

Quid iuvat insontes sic Marte laceffere
duri

Christigenas ? quid sic nos jugulare
juvat ?

Vos colitis spurcæ sectæ ludibria Turci,
Tartareum colitis & sine mercede Jo-
vem.

Thura datis manibus Diti non iusta pro-
phanis

Atque vorant stygii turpia liba
canes,

Ecclesiæ Sacram nolite laceffere sedem,
Hanc Christus statuit. hæc sine fine ma-
net.

Pellite barbaricos vos Turci quæso furo-
res,

Nosseque supremum discite quæso
Deum.

Heus vestros animos seducit Pseudo-pro-
pheta

Quem Phlegethonte gurgitis unda vo-
rat,

Vana

Vana fides nestra est, non est ratione probata.

Adversus summum pugnat iniqua Jovem.

Ad mea dicta aures animosque intendite vestros,

Qui cupitis prompto noscere corde Deum.

Contra qui sanctas leges contemnitis, hinc vos,

Effugite, & lacras linqvite qvæso domos.

Τελὲ καὶ θεῶν δόξα.

Finis & Deo gratia!

Epistola ad Lectorem protreptica, hoc est instructiva.

ORTWINUS GRATIUS Lectori Christiano S. P. D.

Sunt Obscuri quidam in terris Reuchlinistæ, Lector Candidissime, qui Deum blasphemantes ac Sanctos ejus, Charissimos aliquot Universitatum Theologos, meque postremò ipsum pro fide solum Catho-

tholicâ, contra Oculare Speculum Joannis Reuchlin, gravis (ut illi volunt) hæresibus plenum, ad sanguinem usque decertantes, contumeliosis laceßere convitiis non erubuerunt. Fictis enim sibi tum nominibus tum cognominibus (quam scribendi licentiam ab orbe condito nemo hominum est secutus) omnem maledicendi rabiem effudere. Quibus Sanctissimus Dominus noster Leo Papa X. pro sub in Christum pietate maledicens, scandalosos illos garrulitatis auctores & filios iniquitatis non indecenter appellavit; utpote qui in maximo suorum facinorum crimine gloriantes, nullumque Deo honorem habentes, summam in Christi fideles impressionem fecere. Intueamur itaque valentes illos homines (in quorum sententiam nemo iturus est, & quibus nullos pejus odit mundus) quam tandem gloriam seu potius infamiam suo Capnioni perpererint. Nescio tamen quibus loquor, Lector charissime; Obscuri sunt, nemo eos videt, nemo bonus novit. Quapropter

pter nemo eos offendit, nemo scandalizat. Si conscientiam suam aliquando intueri voluerint, & coram DEO suarum Epistolarum rationem reddere, commissi eos seeleris procul dubio poenitebit. Non unâ Epistolâ, verum sexcentis, ut sic dicam, iterum atque iterum ampliatis, optimos quosque offenderunt. Notum est & publicum, ubi illorum Epistolæ impressæ sint; noti etiam auctores, nos tamen bonum pro malo damus, neque hoc loco quæquam Obscurorum nominare volumus, ne stulto respondisse judicemur juxta stultitiam suam, ne etiam contra Christi doctrinam vel viventibus illis vel mortuis scandali aliquid imposeremus. Cæterum si Apostolicas Censuras contemnere, si Ecclesiæ inobedientes & sacræ fidei (optimis quibusque illudendo) rebelles esse perseveraverint, repellet eos ab ovili suo Christus Salvator noster. Ut autem me plenius intelligas, Lector Christiane, teque non prætereat, quare præcedentes in hoc nostro libello epistolæ inscribantur

La-

Lamentationes Obscurarum, quum tamen à me solo compositæ & in lucem editæ sint. Dicam profectò & fatebor ingenuè, eadem me accepisse nomina & his summa, quibus Obscuri Reuchlinistæ in suis Epistolis, à Sede Apostolica jam pridem condemnatis, falsò usi sunt, ut sub talium fictorum nominum tegmine, illorum volentiam bonis omnibus declararem. Nec item mihi ea res fraudi esse debet, quod levicula quædam, nostris hisce Lamentationum Epistolis intermixta sint: quum teste etiam Salomone, stulto nonnunquam respondendum sit juxta stultitiam ipsius, ne soli sibi sapere videatur. Hoc autem fieri non abs re posse nobis perbeatè scriptum reliquit Sanctus Thomas Sec. Sec. Q. LXXII. De contumelia & verborum injuriis. Desinant igitur gloriari in malitiâ & neqvitiâ, quod est peccatum in Spiritum Sanctum. Modestiâ enim opus est, non iniquâ contentione, qua Cannonem etiam suum (& si omnium sese Sycophantarum longe neqvissimos multoque impuden-

pud
tiq
hæc
dict
no

S

G
scire
petu
tut S
moda
orbe
id ip
velit
quan

puidentissimos ostendant) defendere ne-
tiqvam possiat. Vale Lector piissimè &
hæc, quæ citra bonorum indignationem
dicta sunt, boni consulito. Colonia An-
no M. ccccc. xviii.

Sequitur epistola apologetica &
gravis Ortwinii Gratii, ob primam à
parvulo educationem Daventriensis
cognominati; Agrippinensis quo-
que Academiae Philosophi, Christi-
que, Sacerdotis Obscuræ Reuchlini-
starum cohorti citra bonorum indi-
gnationem dedicata.

Graviter iniquo animo maledicta ve-
stra paterer, Viri Obscurissimi, si vos
scirem iudicio magis quam morbo animi
petulantia vestra uti: At quum in vobis
(ut Salustii verbis utar) *neque modum neque*
modestiam ullam animadverto: nec sit sub
orbe lunari tam impia mentis homo, qui
id ipsum negare aut possit, aut debeat, aut
velit, vobis pientissimè respondebo, ut si
quam maledicendo in Deum & in homi-
nes

nes libidinem cepistis, eam vel patienter (modo lucis filii esse volueritis) vel male audiendo, amittatis. I.egi nuper Epistolas vestras, quas *Obscurorum virorum* inscripsistis: à Lamentationibus profecto vestris (quas alite calamo nuper exaravimus) longè differentes, utpote plenas omnis impudicitiae & iniquitatis. In quibus non modò viros eruditos & probos acerrimosque fidei Catholicae defensores, verum etiam Deum ipsum, nostrae salutis opificem, per omnes impudentiae numeros blasphemare, Divam quoque Virginem Salvatoris nostri parentem ludendo, quæ de eadem in Sacris scribuntur literis, vestris meretricibus adaptare & Sanctos denique ipsos vestris exagitare lenociniis non erubuitis; O tempora maledicta, in quibus Reverendissimi Præsules, illustrissimi que Principes hæc fieri patiuntur! O nefasti (ut de vobis duntaxat Obscuris loquar) vestrae nativitatis dies! O mores præposteris ompigenis obumbratos criminibus! Vos profecto estis, in quos

quos fines seculorum devenere, vos inquam Antichristi præcursores & dissoluti Judæorum rabulæ. Unius enim Viri Joannis Reuchlin contemplatione neque Deum timetis neque homines. Rectè igitur à Psalmista dictum est, *Exacerbaverunt eloquia Dei & consilium Altissimi irritaverunt.* Et iterum Deus per prophetam. *Locuti sunt adversus me lingua dolosa, & sermonibus odii circumdederunt me, posueruntque adversus me mala pro bonis, & odium pro dilectione mea.* Hinc est quod Sanctissimus Dominus noster Leo Papa X. in persona Christi, tanquam verus Dei Vicarius propriâ motus pietate, suamque respectans ecclesiam, vos filios iniquitatis appellat, & à nullo unquam sacerdote, (exceptâ saltem mortis horâ) absolvendos. Hoc autem verum esse & decretum Apostolicum & Reverendissimi Colonienfis Archiepiscopi transumptum longè latèque transfusa declarant. Itemque non in vos duntaxat Obscuros talis fulminatur sententia; sed in omnes perditissimæ vestræ conjurationis

nis confcios; in omnes quoque talium librorum impressores, venditores, rectores, reservatores; & in eos etiam qui hisce rebus auditis teterrimos illorum auctores suis non produnt iudicibus, nec tam scurriles libellos intra tres dies comburunt. O sententiam Apostolicam, omni laude & honore dignam! cunctisque Christi fidelibus summopere necessariam! Quam certè qui non patitur, cui rei sacratissimæ neminiq; non fructuosæ ac plane perutili qui resistit, qui oblatrat, qui mordet, qui obluetur, qui non obedit, qui denique impedimento est, aut consiliis, aut favore, aut factis insipienter renitendo, degenerem sese Christicolam, & sacræ fidei contemptorem, luce clarius ostendit. Viderintque sacerdotes, quâ auctoritate contra Sacrosanctæ Sedis Apostolicæ determinationem, non solum obscuros, sed & famofarum Epistolarum lectores, venditores & id genus alios in Brevis Apostolico, (ut supra satis clarè in Lamentationibus Obscurorum explicatur expressos) absolvere au-

audeant. Nemo vestrum plus æquo suæ innitatur prudentiæ. Hinc est quod Chrysostomus ait sermone XII. *Non fidei, sed perfidie, non confidentia est, nimiam in semetipso habere fiduciam.* Quæ etiam quot præclaros viros, quotque ingenuos adolescentes in causa Reuchlinicâ deceperit, cogitare poterunt pauci, dicere nemo. Verum ut eo, unde divertit, nostra nunc revertatur oratio, Quis, rogo, inferorum, aut quæ tandem cœcitas vos coëgit, ut in secundâ vestrarum Epistolarum editione Florentinos ipsos scientia & virtute florentes, eosque non aliter, quam ob ingenii & naturæ dotes ita appellatos, Sodomitas diceretis, nec Sodomitas solùm verû & nobilissimam eorum civitatem cunctis mundi civitatibus Sodomitis plenior, tot sacerdoti salutes scribendo, quot sint in Florentiâ Sodomitæ. Verum hæc pessumeant. Cætera id genus convitia auribus indigna mortalium hoc loco relinqvimus. Nunquid igitur satis vobis fuit, Ecclesiam Dei neqviter læsisse, nisi etiam in moderni

Pontificis Optimi Maximi, omniumqve litteris atqve lingvis celebrandi, dedecus ac contumeliam tam obscœna de Florentinis, vobis effusa legerentur? Nonne Summo Pontifici in scena & in umbraculis iniquitatum vestrarum parcendum? An ignoratis Sanctissimum Dominum nostrum Leonem Papam X. à Domino DEO (id quod sancta fatetur Ecclesia) veluti omnium virtutum exemplar & archetypum super gentes & regna in terris constitutum, ut evellet, dissipet, & plantet? Faxit itaqve Deus, ut gravioribus vos censuris Sacrosancta Sedes Apostolica condemnet. Subdolè præterea & ingeniosè satis (ut vestram impudentiam latius persequamur) imperialem Majestatem nobis semper venerandam deriditis, quum nullo sit vobis opus Privilegio Venetorum. Cujus etiam mandata à nobis in hunc usque diem semper illæsa, præviis vestris mendaciis, hæresibus quoque & blasphemis, neque Deum timentes neque homines, nimis licenter infregistis, Theologos

gos insuper non modò diversarum Uni-
 versitatum, verum totius Ecclesiæ numi-
 na, aliosque tam virtute quam scientiâ
 præclaros & specie quodammodo à vobis
 differentes, vestris dentibus cruentissimè
 lancinatis & convitiis insequimini nebulo-
 nicis: quorum profectò calceamenti cor-
 rigiam, vel omnium iudicio, indigni estis
 solvere. O cœca atque impudens istius-
 modi Reuchlinistarum cohors! *Aude*
aliquid brevibus gyaris & carcere dignum; Si
vis esse aliquid. Audaces fortuna juvat; et si
 multa audere (ut Menandro placuit) mul-
 ta aberrare facit. Quid multis? Ex omni
 namque genere hominum, quos variis vi-
 tiis, ingeniosa & ad malum prona irretit
 improbitas, nullos neque sceleratiores ne-
 que odibiles magis esse reor; nec gravio-
 re censurâ animadversioneque plecten-
 dos, quàm eos ipsos, qui cum perversæ
 mentis animique malignantis sint, fingen-
 do tamen id callidè sub fictorum nomi-
 num ac cognominum velamento & mo-
 liantur & agant, ut synceri pro Christo &

integerrimi homines omniqve carentes vitio habeantur. Item qvòd indignissimum est, aliorum peccata; qvæ nihil (ut infra dicemus) ad rem faciunt Capnionis, nec vera dignoscuntur, acerbissimè redarguunt, qvibus ipsi præcipuè obnoxii sunt aliorumqve virtutes ac benefacta mali consulunt, suorum penitus scelerum oblit. Persvade Tibi, ô Christiane lector (nam persvadere tutò potes) hos Obscuros Reuchlinistas nocentissimum esse genus hominum, cunctisque flagitiis sceleribusq; coopertum calamitatè everfionemqve Reip. Christianæ qværentes, nec summo Pontifici, Patri verè beatissimo, nec exteris etiam nationibus in pessimis qvibusqve parcentes. E lingvis profecto & mutus Cicero esse posset in tam lata, tam amplâ ac planè execrabili Obscurorum materiâ. Vitiorum quidem apud eos re-ferta sunt omnia, qvæ undiqve facto agmine in nos insontes irruunt, nosqve circumstant, premunt, urgent. Animæ autem suæ discriminibus miserrimè jactantur:

tur: ut difficile sit in portum sese ab his salutatum appellere. Quibus quærerar? quos implorem? Nimia me hercule est improborum quorundam (non dico omnium) Reuchlinistarum licentia: tum in Ecclesiæ scandalum, tum in bonorum omnium confusionem, veluti ex eqvo Trojano cætervatim redundantium Summi, infimi, mediocres prolabuntur. Et Plinio teste. *Multi famam (etsi umbratilem ac vanam) pauci conscientiam verentur.* Quæ tamen (ut Augustinus nobis scriptum reliquit) est mille testes. Verum enim vero ut vos appellem, citra vestram atque aliorum indignationem; Quid obsecro vobis profunt convitia mendacia? quid contumeliæ? quid cavillationes? quid ludibria quid stultæ in cælum irrisiones? quid impiæ tandem hæreses? Nonne scriptum legimus, confundantur omnes facientes vana? At mihi quis objecerit: Facetiarum gratiâ obscuri talia locuti sunt: Eho, inquam, vir bone, Nunquid irridetur Deus? aut istiusmodi convitiis Capnion ipse

suis exsolvitur erroribus? Bedam audite
 venerabilem: *Omnis, inquit, amaritudo &
 ira, & indignatio & clamor & blasphemia, &
 mala contentio, Spiritus immundi furor est.*
 Ineptiis certè vestris & mendaciis non fe-
 rendorum exprobratione Capnionem
 vestrum (modo conscientiam intueami-
 ni) defendere non potestis. Plus illi de-
 decoris plus scandalis, plus turpitudinis,
 plus infamiae, quam laudis aut gloriae pe-
 peristis. Honorare (opinor) voluistis vi-
 rum bonum: at illum spe vestra falsi plus
 æquo inhonorastis, nullam fortasse grati-
 am ab eodem recepturi. Nec induci pos-
 sum ut credam, talem illum tantumque
 poetam vos ad tam insigne tamque infamè
 scribendi facinus concitasse, nisi id-
 ipsum obesse videatur, quod in suis ad nos
 Epistolis talia nobis futura prædixerit.
 Ego tamen neque Obscuros vos appello,
 neque Reuchlinistas: verum hæc nomina
 (sive bona illa sint sive mala.) vobis ipsis
 non indecenter imposuistis. Nomina
 hercle vestra (quantum videre videor)

nomi-

nominibus quadrant. Ille Fumulus appellatur, vos Obscuri: & verè Obscuri. Nam tenebræ omnium vestræ (ut cum gratiâ & honore Capnionis non vestro loquar) totum penè terrarum orbem, infinitis tum erroribus tum mendaciis obumbrarunt. Dicit igitur Propheta: *Vultus Domini super facientes mala, ut perdat de terra memoriam eorum.*

Ad convitia vestrarum Epistolarum revertor, Patres conscripti, & ad falsas ac planè commentitias in optimos quosque vitiorum exprobrationes: quæ ad vestri Capnionis defensionem prorsus faciunt nihil, nec in oculis sapientum integros lædunt viros, sed universali (proh dolor!) Ecclesiæ indelebilem inurunt maculam. O utinam taliâ priscis Sanctorum Patrum scripta fuissent temporibus! Non dubium, quin vel manus vobis præcisæ, vel lingua confestim eruta, vel guttur Laqueo clausum fuisset: Sola vos impunitas degeneres ac malignos facit, quæ, teste Bernardo est, *incuria soboles, insolentia mater*

radix impudicitia, & omnium transgressionum uulnere. At excitabit procū dubio corda Principum misericors & omnipotens DEUS, ut rebus omnibus ultrò citroque perspectis, ac ritè cognitis, justitiæ munus (quod semper optavimus) quam primum exequantur. Nihil est enim tam absurdum, nihil tam abominabile, nihil tam impium, nihil tam ingratum DEO, quod vestrae (& id quidem citra omnem occasionem) non effundant Epistolæ. Nescitis temeritatem consilii defectum esse & imprudentiæ speciem? Secundum Beatum Thomam Sec. Sec. Q. XXXV. ar. XXV. c. fi. *Illæ enim temeritate fiunt, quæ ratione non geruntur, & ideo superbia est filia, ut ibidem probatur Q. LII. ar. III.* Quare obsecro, (o! vos degeneres potestates & filii iniquitatis) tam impiè abutimini gratiâ vobis à Deo datâ? Quid Christo illuditis & ejus Matri? Quid tunicam Domini? Quid reverendam Petri imaginem? Quid Sacramenta Ecclesiæ? Quid sacratissimas Sedis Apostolicæ indulgentias

tias deridetis? Quam potissimum ob causam, nominibus vestris silentio præteritis, aliena vobis nomina & nunquam audita excogitastis? Nonne hi sunt historionum ac sycophantarum mores? Sunt profecto & nebulonum vaftriciis longè deteriores. Quare (inquam) doctissimos & sapientissimos Ecclesiæ Doctores prosequimini? Quare talpati oculatos contemnitis? Quare iniquitatem fovetis? Quare iniustitiæ & malitiæ patrociniamini? An Capnionem hisce vestris lenociniis in causafidei defendendum suscepistis? O stulti & insensati! *Audite* (clamat Esaias) *verbum Domini Principes Sodomorum, auribus percipite legem Dei vestri, populus Gomorra. Filios* (inquit) *enutrivimus & exaltavi, ipsi autem spreverunt me.* Væ etiam vobis falsariis, qui nostra Epitaphia & laudabilem aliorum doctrinam pervertentes, illorum loco rhythmos ponitis impurissimos, commissoque per vos crimine falsi, nequam editis prognostica, mihi illa insonti & immerito ad multorum Principum, Civitatum O-

ptimorumque virorum offensionem ac la-
cræ Astronomiæ irrisiōnem, non incruen-
te adscribentes. Commisso (inquam) per
vos crimine falsi (id quod secundum leges
sacratissimas semper pœnam capitis im-
portat) famosissimos editis libellos, Sacro
sanctæ sedis Apostolicæ, Cæsareæque Ma-
jestatis auctoritatem absque omni consci-
entiæ scrupulo, utrobiqve infringentes.
Propterea idem Propheta exclamat : *Ve
genti peccatrici, populo gravi iniquitate, semi-
ni nequam, filiis sceleratis!* O quanto tem-
porum intervallo Divus Esaias hæc futura
prævidit! *Dereliquerunt (inquit) Domi-
num, blasphemaverunt Sanctum Israel, aballi-
enati sunt retrorsum.* Si res vestras mentis
oculo intueri volueritis, argentum certe
vestrum mutatum est in scoriam, & vinum
non (ut ille ait) aqua mixtum, sed in foeti-
dissimam maledicendi, mentiendi, & blas-
phemandi sentinam commutatum. Ri-
detis scio, nec mirum. Scriptum est enim,
*Latantur cum malefecerint & exultant, in re-
bus pessimis.* Et Pythagorâ teste, *sues liben-*

ac la-
ruen-
) per
leges
s im-
Sacro
e Ma-
onsci-
entes.
: Va
semi-
tem-
utura
Domi-
abali-
entis
certè
inum
foeri-
blas-
Ri-
enim,
in re-
liben-
tius

tius in cœno quàm in fonte versantur. Ride-
tis inquam, at risus profectò vester in lu-
ctum commutabitur & nisi subitanè mor-
te (quod Deus avertat) præoccupari fue-
ritis, illam procùl dubio vivetis horam, in
qua serà ductà pœnititudine, vestræ vos in-
iquitatis pœnitebit. Est enim in ore om-
nium, *Serò sapiunt Phryges.* Nobis profe-
cto (à quibus nunquam offensi estis) indi-
gnè & immeritò illuditis : at Deus ipse
non irridetur. Dicit itaque cum Prophe-
ta, *Gens absque consilio, utinam saperent & in-
telligerent, ac novissima præviderent!* Hæc
profectò nemini nostrum legitimè possunt
objici, quum similia ediderimus nun-
quam. Eò nunc calamitatis (heu nos infe-
lices!) est processum in Ecclesia Dei, ut ora-
ferè omniù (proh pudor! nefas est dicere)
Ethnicorum magis quam Christianorum
sententiis abundant. Pluris Poëtas faci-
tis, quàm Sacros Ecclesiæ Doctores, & in
solâ verborum pompâ omnem vestræ be-
atitudinis gloriam collocatis. Hinc in
publicis tum declamationibus, tum Orati-
oni-

onibus, nomen Jesu Christi invocare ridiculum vobis esse videtur. Hinc Evangelia in reprobum exponitis sensum, & omnium vultus, tum animi depositâ gravitate, irrefragabilem Sacrarum Literarum auctoritatem obumbratis. *Va itaq; vobis* (Esaïas ait) *qui dicitis malum bonum, & bonum malum; ponentes tenebras lucem, & lucem tenebras; ponentes amarum in dulce, & dulce in amarum; trahentes iniquitatem in funiculis vanitatis vestrae. Va qui sapientes estis in oculis vestris, & coram vobismetipsis prudentes. Qvis vobis fidei causam commisit? Qvis verbo vos offendit? Nemo herclè, nemo. Nostri certè Theologis Hæresium extirpandarum munus à SIXTO PAPA IV. (ut in vestris supra Lamentationibus patet) peculiariter est commissum. Irascimini ergo & nolite peccare. Scabant muli mulos, & sanguinem innocentum non eliciant. His moribus, his convitiis, his certè mendaciis & contumeliis Capnion ipse amicos sibi habere non potest, videtur inimicos velle.*

Irrisiones præterea vestrae nihil ad
Reuch-

Reuchlinicam faciunt contentionem. Si vobis aut aliis qui nobis adversantur, peccata exprobrare & falsissima quæque offundere vellemus, non deesset nobis fortasse scribendi materia : sed hoc histrionum est & muliercularum, non bonorum neque sapientum. Propterea Doctissimus ille Erasmus Roterodamus Theologorum disertissimus & non vulgari dignus honore vos obscuros Reuchlinistas tanquam pestem quandam detestatur, doletque ac planè ingemiscit, sese in vestris Epistolis à vobis esse commendatum. Ecquid mirum? Laudes enim obscurorum sordes sunt, non præconia; nec est sub orbe lunari tam perversæ mentis homo, qui vel merita laudis, aut vitæ innocenter actæ testem ab obscuris petat. Est & alius Ecclesiæ Prælati Chaldaicæ apud nos literaturæ peritus, qui licet Capnioni bene velit, severissimis tamen vos insequitur carminibus: Itemque Richardus ipse, cognomento Sbrulius, poëta & Orator non vulgaris, in suâ Chrysochari Trebericâ ad pientissimum

mun Trevirorum Præsulem, sapientissimè vos & redarguit & castigat. Malumus igitur à vobis abjectæ sortis hominibus vituperari quam laudari. Nam teste Aulo Gellio lib. VI. Noct. Att. *Qui maledicere vituperat, fidem non capit.* Itemque nec valde gaudere debemus, (ut Augustino placuit ad Volusianum) quando vituperamur. Quia nec depravare injuria, nec coronare potest laus aliena. Hinc Seneca de remediis fortuitorum nos optimè consolatur: *Male (inquit) de Te opinantur homines, sed mali. Moverer, si de me Marius, si Lalius sapiens, si alter Cato. si Scipiones duo.* Et mox adjicit: *Moverer, si hoc judicio facerent, quod nunc morbo faciunt.* Quod autem vos (ut ad alia progrediamur) movere posset aut dictum aut factum, quos non puduerit, palam cunctis legentibus, omnium ferè criminum sordem (stuprorum præsertim & Sodomiae) de vobis ipsis confiteri. Nolite itaque in vestris ad me Epistolis parentum mihi meorum conditionem aut statum exprobrare. Patre natus sum Frederico

de

de Graes in Dicecesi Monasteriensi, prope Cosfeldiam habitante & adhuc superstitē, cum sororibus meis & amicis: id quod non summis modò in Coloniā viris, verum & Clarissimo Illustrissimoque Principi, ac Reverendissimo Ecclesiæ Monasteriensis Pontifici Erico, satis superque constat, veluti liber de Westphaliæ laudibus, eidem à nobis ante aliquot annos reverenter nuncupato, longè copiosius continetur. Me autem Daventriensem cognominatum, nemo prorsus admiretur. Fui enim in tenerā primum ætate (& id quidem matre meā Gertrude citra inhonestatem defuncta) Daventriam à Patre ad Fratrem missus, ubi majores nostri, & patricii semper & Senatores fuere, ut sub Alexandro Hegio illic tunc Gymnasiarcha, Græcè quidem ac Latinè erudito, bonas literas puer non ignorarem. Quapropter in Westphalorum laudem tale ad memoratum Principem cecinimus Tetrastichon:

*Westphalus in cunctis sollers, atq; ore modestus
Vividus ingenio, religionē sacer.*

No.

Nobilis officio, nulli probitate secundus

Illustrans orbem, conjuge, prole, domo.

Hæc obiter dicta sunt, quæ etiam si omiſſa forent, Capnioni tamen prodeſſent nihil. Induantur itaque, qui detrahunt mihi, pudore; & induantur ſicut diploide confuſione ſua. *Confitebor Domino nimis in ora meo, & in medio multorum laudabo eum, Qui adſtitit à dextris pauperis, ut ſalvum faceret à perſequentibus animam meam.* Aliud eſt enim de hæreſi, aliud de vitiis humanis contendere. Aliud quoque blaſphemare Deum aliud hominibus (eſſi immerito) illudere. Non patiuntur Theologi, Salvatoris noſtri humanitatem habitui comparari meretricio, ipſumque ut ſimplicem hominem & ſervum, non ut DEUM à Judæis inter emptum. Itemque non poſſe ſatis ex Novo probari Testamento Chriſtum Salvatorem noſtrum (ut in Georgii dialogo habetur) verum fuiſſe DEUM. Hæc & alia id genus multa, longeque deteriora, boni ne an mali conſulenda ſint, ſacratiffimis Theologiæ Doctõribus,

non

non obscuris halophantis discutiendum
relinquo. Quapropter Apologiam nuper
edidit reverendus Hæreticæ pravitatis
Inquisitor, omni dignus honore frater
Jacobus Hoechstraten, in quâ luce clarius
patescit, quàm sanctè nobiscum & quam
piè citraque omnem (ni fallar) malitiam
in Ecclesiâ DEI vester Capnion ambula-
verit. Quantam autem mihi fecerit in-
juriam, me Christi Sacerdotem licet im-
meritam, & philodæmonem in falsâ suâ
defensione & hæresiarcham appellando,
pauci ignorant. Plenus (ut opinor) furi-
arum & rectæ rationis oblitus, me talem
esse vulpinatus est, nullâ penitus aliam ra-
tionem habens, quàm quod hoc Genitivo
Jovis, in bonam (vel ipsius maximè exem-
plo) usus fuerim significationem. O ma-
gnum Theologum! O poetam insignem!
Quis hoc non videbit cavillum? quis non
potius improbet ac planè detestetur? Cæ-
terum hæc ridicula Capnionis subtilitas,
in præfatâ Inquisitoris Apologiâ, satis su-
perque retunditur, & in Boccatio lib. 2. de
Ge-

Genealogiâ Deorum: itemque in Augustino lib. II. de civit. DEI c. XIII. & Confess. lib. I. de Poëtis multisque aliis in locis quæ hic, ne Capnionem nostrum lethaliter offendant, libenter omittimus. Atqui, ne quod primum puto, hic silentio præteream. Neque Capnionem vestrum, neque Reuchlinistas omnes, neque vestrorum quemquam Poëtarum, nostris hisce literis offendi indifferenter volumus. Ut enim duplices sunt Reuchlinistæ; ita nec ejusdem ingenii Poëtæ omnes. Alii enim boni sunt, alii mali, nec mali quidem in oculis meis, ne Sedes ipsa Apostolica, ac boni denique omnes, tam obscuros, tamque degeneres Poëtas, & leve hominum genus & filios iniquitatis appellarent. Habet profectò Joannes Reuchlin (ut de bonis loquar) viros nobiles, doctos, eruditos, & eloquentes, sui amantissimos, quorum etiam nonnulli, aperto Marte (id quod de testari non possumus) in pugnam congregiuntur. Habet præterea ingenuos pro se Adolescentes & studiosos aliquot bonarum

rum

rum artium (ut audio) professores , quos
certè (modò justitiæ & veritati adhære-
scant) unicè omnes & colimus & venera-
mur. Tum quòd de his magna Christo
spes sit & laudis & gloriæ : Tum quòd ge-
nerosus animus, & honestis imbutus disci-
plinis Christi sponsam , hæreticis fœdari
pravitatibus, non patiatur. De his certè
viris bonis optimisque adolescentibus lo-
quimur nihil. Nam si falsissimis (ut cum
gratia loquar) Reuchlini defensionibus,
seu potius offensionibus abjectis verissima
Theologorum scripta, & maximè, quæ in-
tra dies octo, per reverendum Inquisito-
rem hoc año sunt edita; non solum legere,
verùm justâ laudè, & ad ungver (ut dici-
tur) citra cœci favoris dissimulationem
examinare dignarentur, suo (ut opinor)
Capnionè deserto, nobis procul dubio ad-
hærerent.

Obscuros igitur solum Reuchlinistas
Evangelicæ charitatis transgressores, po-
lylogos quoque & naturâ minimè cicu-
res, non absque nostri moderatione inse-
cta-

etiamur, dignos profectò quos sapiens Poëtarum chorus, nobilissimorumque virorum confessus velut degeneres, ac perditissimum genus hominum perpetuò detestetur. Qui dum manifestâ phrenesi ac furiis (nescio quibus) una cum suo Capnione correpti, almæ atque laudabilis nostræ Universitatis Doctores infamare conantur, cimmeriis involuti tenebris, omniqve morum depositâ gravitate, nequissimos sese (modo veritas ipsa locum habere poterit) halophantas ac nebulones ostendunt. Quippe quod nec periculosius alicubi erratur, nec pejus aliquid inquiritur, nec quid impium magis inveniri potest, quàm ubi Christo ac Sanctis ejus illudatur, & Ecclesiæ Doctores contemnantur. Quapropter Sanctus Paulus ad Corinthios primæ Cap. II. *Animalis* (inquit) *homo non percipit ea, quæ sunt Spiritus Dei.*

Cæterum quum ad vestrum scelus ac nequitiam parum aut nihil (ut Saero-Sancta Sedes Apostolica testatur) addi possit, vos detestentur omnes necesse est. Satis enim

enim experrecti sumus intuendâ Ecclesiæ
bonarumque artium republ. licet cruen-
tissimos vestræ temeritatis ac stultitiæ
dentes evitare non possimus; Audacia
tamen vestra non vincet studia nostra;
Gymnasium certè hoc est, Sacræ Theolo-
giæ & bonis artibus admodum accom-
modatum. Hic sacrorum Canonum,
jurisqve Civilis majestas. - Hic Hippo-
crates, Æsculapius & Galenus scholas
habent. Sunt quoque apud nos egregia
scholasticorum conventicula, sunt doctis-
simorum virorum Chori, sunt diversarum
lingvarum disertissimi interpretes, in qui-
bus mira scientiarum varietas & immensa
doctrinarum viget fœcunditas. Hic Du-
cum Comitumque illustrissimorum non
vulgaris eruditio; Hic profundissimi Sa-
cræ & Theologicæ veritatis Professores.
Hic clarissimi utriusque Juris Interpretes.
Hic salutaris Medicinæ Doctores exper-
tissimi. Hic acutissimi liberalium (quas
vocant) artium Magistri. Adsunt & alii
in omnibus, ferè disciplinis eminentissimi,
H

penes quos nihil simulatum, nihil fictum, nihil leve, nihil non admirandum. Tantâ fulgent hi omnes constantiâ & virtute, ut eorum tacita gravitas & fides de unoquoque loquatur, neque cujusdam ornamenta orationis expectet. Omnes maximi animi, summi consilii, singularisque prudentiæ viri: ita etiam, ut SIXTUS Papa IV. nostræ Universitatis gloriam solidissimamq; omnium integritatem animadvertens, nostris præcipuè Doctoribus, omnem Hæreseos per Alemanniam iniquitatem extirpandam demandarit: Hoc autem ita esse supra in Lamentationibus patet. Quare felix admodum ipsa Colonia est, cum tales habeat viros, quales majores nostri priscis temporibus summa veneratione prosecuti fuissent. Nolunt itaq; Obscuris Reuchlinistis subesse, qui magnis etiam viris præesse consueverunt. Nolunt vinci, qui victrices fidei aquilas manu premunt. Troës sunt: Omnia sine Thefeo operantur & suum tandem Romani Hannibalem habent.

Nunc

Nunc autem (si ita libet) reverendos nostræ Universitatis Theologos intueamur. Sapientissimi quippe Viri sunt, nec in aliquo taxandi. Nam pro Christo Jesu duntaxat & Catholicâ fide, ab Hæreticis; (proh dolor!) jam diu satis impugnata; contraque Joannem Reuchlin ejusque intolerabiles (ut ajunt) errores, nimium (proh pudor!) nimiumque (ut dixi) Ecclesiæ Dei, bonorumque omnium, & quatuor in primis Clarissimarum Universitatum sentimento repugnantes, velut invicti, & Ecclesiæ totius & Apostolicæ tandem Sedis athletæ ad sanguinem usque decertant. Non equidem vi aliquâ, non dolo, non invidiâ, non malignâ intentione, non malo corde, non sinistra quavis circumventionem (ita nos Deus adjuvet & omnes sancti ejus!) sed nimîâ patientiâ nimîaque sui moderatione, consilio etiam & auctoritate, ac sapientia potissimum duce cuncta prosequentes. Hoc autem qui credere recusarit, Theologorum perlustret libros & me, dicto citius, verum dixisse pro-

clamabit, nec alterâ (ut dici solet) parte inaudita, stultam proferat sententiam; vel ob hoc solum, quod Centum Ecclesiæ Doctoribus, longè magis quàm uni viro, in secularibus duntaxat libris erudito, aut abjectæ sortis hominibus (quos Obscuros appellitant) sit credendum: Nec est inquam quod sacratissimam Prædicatorii ordinis Religionem citra injuriam ac perditionem animarum vestrarum contemnere valeatis. Utinam vobis sive viventibus sive morientibus tum matutinæ illorum, tum vespertinæ, tum nocturnæ etiam preces, & hæc quidem ab omni labe omnique vitiorum contagione immunes suffragari vel in minimo possent. Longè profecto melius longeque salubrius (si verum fateari licet) res vestræ sese haberent.

Ullulate igitur in tenebris, vos Obscuri & degeneres Reuchlinistæ, quia prope est dies Domini & vastitas à Domino veniet. *Adhuc enim paululum modicumque consummabitur indignatio mea & furor meus, dicit dominus omnipotens. Lavamini,*
mundi

mundi estote, auferte malum cogitationum vestrarum. Quiescite perverse agere. Discite bene facere, ne retributio manuum vestrarum fiat vobis. Abjicite opera tenebrarum, induite mini arma lucis, ut in die honestè ambulare possitis. Non est enim putandum omnia vobis licere, nisi & recta & justa & aperta sint, ut rex Antigonus cuidam respondisse fertur: Barbarorum regibus omnia licere, nobis duntaxat, qui justa & honesta videntur.

Accendamus ergo lumen nostræ mentis & in nostri muneris erga Deum administratione omnia prudenter matureque agamus. Nemo vestrum (Apostolo teste) gratiam Dei in vacuum recipiat. Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis, nemini dantes illam offensionem, ut non vituperetur ministerium nostrum. Exhibeamus nosmetipsos in omnibus sicut Dei ministros in sinceritate, in Spiritu sancto, in charitate non fictâ, in verbo veritatis, in virtute Dei. Non enim vel ad ludum à naturâ, vel ad jocum geniti su-

mus; sed ad studia quædam majora atque
 graviora, quæ in humilitate & mansuetu-
 dine spiritus non obscurè continentur.
 Si uno duntaxat epigrammate Capnio-
 nem nostrum offendimus, non plus ego,
 quàm reliqui diversarum Universitatum
 Doctores offenderunt; Nam ut supra di-
 ximus, aliud est de hæresi sanctè & justè;
 aliud de vitiis humanis (quæ nihil ad rem
 faciunt, & falso à vobis excogitata sunt)
 plus æquo contendere. *Querite Domi-
 num dum inveniri potest, invocate eum, dum
 prope est. Derelinquat impius viam suam
 & vir iniquus cogitationes suas, & revertatur
 ad Dominum, & miserebitur ejus, & ad Deum
 nostrum, quoniam multus est ad ignoscendum.*
 Hæc Esaias.

Rogamus itaque vos & obsecramus in
 Domino Jesu, qui nos redemit pretioso
 suo sanguine, nec quicquam contumelia-
 rum à vobis est meritis, ut quemadmo-
 dum accepistis à Sancto Paulo Gentium
 Doctore, quomodo vos oporteat ambula-
 re & placere Deo, sic & ambuletis. *Es*

enim

enim voluntas Dei sanctificatio vestra, ut sciat
unusquisque vestrum suum vas possidere in
sanctificatione & honore: Non autem in pas-
sione desiderii, sicut & gentes, quæ ignorant
Deum. Rationem certè Paulus adjicit
non vulgarem, vocavit nos (inquit) Deus
non in immunditiam (quæ vos supra quàm
cuiquam credibile est, delibuti estis) sed in
sanctificationem, quæ non modò nostri,
verum & aliarum Universitatum Docto-
res omnium primi, & vivæ virtutum ima-
gines, contra manifestam multorum falsi-
tatem Christo duce intrepidè constanter-
que militantes ita inuncti sunt, ut neque
Capnionis vestri (quæ nullæ sunt) neque
vestras (quæ minoris habentur) contume-
lias, in aliquo pertimescant.

Et ne illud præteream. Non est per
Deum immortalem invidiæ causa, quam
agimus, ut vos falsò & insipienter in præ-
posterâ Capnionis vestri defensione val-
pinamini, sed fidei duntaxat sacræ, quam
pravis contaminare erroribus non Chri-
stiani est hominis, sed dissoluti potius &

impuri. Itemque nemo nostrum Joannem Reuchlin, virum Catholicum & insignem Poetam, hæreticum esse dixit, ut complures vestrum mentiti sunt: ac scripta ejus (citra tamen viri contumeliam, ut in sententiâ ab alio quodam inquisitore Coloniae pro tribunali latâ ac deinde impressâ luce clarius patet) hæresin sapere declararunt.

Quod autem causa, utrimque nostræ non sit invidiæ sed fidei, vel ex solo probari potest, quod ante publicam ocularis Speculi Editionem nulla nobis unquam fuerit cum Phorcensi Capnione contentio. Quid igitur iniquius est (dicit Leo Papa) & habetur xxiv. quæstion. iii. Quid autem) quam iniqua sapere? Et continuo de obscuris; in hanc (inquit) insipientiam cadunt, quicumque ad cognoscendam veritatem, aliquo impediuntur obscuro & non ad propheticas voces, Apostolicas literas, Evangelicas auctoritates sed ad semetipsos recurrunt. Et ideo Magistri erroris existunt, qui
ver-

veritatis discipuli non fuerunt. Hæc ibi.

Hanc ob rem legite obsecro eodem diligentia ac pietatis oculo Theologorum scripta, quo Reuchlinica legere consuevistis, ne rerum omnium ultro citroq; actarum rudes, contumeliosam Christo bonisq; omnibusq; scandalosam proferatis sententiam. Quippe non omnis ignorans immunis est à poena: Ille enim ignorans potest excusari à poenâ, qui (ut Augustinus vult in libro quæstionum & habetur XXXVII cap ult.) quod disceret, non invenit. Illis autem ignosci non poterit, qui à quo discerent habentes, operam non dederunt. Hæc omnia divus ille Cyprianus, per verba Pauli Apostoli (quæ habentur dist: VIII. Consuetudo) pulcherri-
mè subscribit. Et Aristot. quoque lib. II. Rhetor. Turpe putat ignorare quod omnibus scire conveniat.

Hinc est quod Hieronymus habet in Originali super Amos, & maximè contra eos, qui affectato excecato favore veritatem audire contemnunt. Quicumque

H s

(ait)

(ait) vel consanguinitate, vel amicitia, vel è converso hostili odio, vel inimicitia judicando ducitur, pervertit judicium Dei Christi, qui est justitia. Postremò autem si in fermento malitiæ & nequitia, hoc est, vestra malitia (quæ secundum Ambrosium in Hexameron) est mentis atque animi depravatio, quæque fallax est nocendi ratio, ut magnus ille Cicero libro 3. de natura Deorum testatur impudenter (quod absit), perseverare volueritis, animam profecto vestram occidendo unà cum rege vestro (quemadmodum Regum primo, cap. XXII. & Sapient. Cap. XVI. prisci nobis scriptum reliquere,) actutū peribitis, vosque serò resipuisse Phrygum more lamentabimini. Nam qui *justificat impium* (ut habetur Proverb: XVII) & *justum condemnat* uterque abominabilis est apud Deum. Itemque si videntes videre, si audientes audire, si intelligentes intelligere, & profanis denique auctoribus Sacros Ecclesiæ Doctores antepone nolueritis maledicti eritis, ut habetur XI. Q. III.) apud Deum & homines,

min
mā
vos
cet g
xim
dicta
latio
com
Si
seur
que
mer
gau
dign
am p
ni, &
vest
nita
scrib
per
Ma
Nec
viri
Do

mines, & increpatione tandem severissimâ corripiemini. Eritq; Deus iudex inter vos & nos in extremo iudicii die. Qui licet gradu lento (ut est apud Valerium Maximum l. i. de neglectâ religione) ad vindictam sui procedat; supplicii tamen dilationem intolerabili quadam gravitate compensabit.

Si autem vel Capnion ipse, vel nos Obscure & Theologis nostris, & mihi denique Ortuvino indignari abs re volueritis, memores Apostolorum erimus, qui ibant gaudentes à conspectu Concilii, quoniam digni erant pro Jesu Christo contumeliâ pati. Nos igitur, ut libet, persequimini, & mendaciorum describe atramento, vestri tamen erit tum officii, tum humanitatis non ignorare, vos unâ omnes tam scribendo quam offendendo primos semper fuisse. Nec est quod mihi quis de Manuali Speculo Joannis Pepericorni Neophyti (hominis profecto Christiani & viri boni) quicquam objiciat, quum anno Domini M. ccccc. xi. Colonia annum ab-

sens, in superiore illud Alemanniâ nobis ignorantibus composuerit. Sitque Moguntia (ut ipsemet Capnion in sua defensione, folio III. facie secundâ lucidissime profitetur) per Chalcographum illic habitantem nundinis Aprilibus impressum. Naturali itaque jure tanquam firmissimis quibusdam anchoris, & intolerabilibus sæpe numero lacesiti injuriis, non indecenter pro nostrâ parvitate citra cujuscunque indignationem respondimus, vocamusque Deum in testem & omnes sanctos nostræ conscientia, nec Deum modò & Sanctos ejus, verum & optimos quosque Christi Dei amatores qui nos piam justamque habuisse causam perpetuò testabuntur.

Modò autem si quis scire voluerit, quam potissimum ob causam Capnioni non adhærescam, quum tamen politiores literas in almâ Universitate Coloniensi compluribus annis professus sim; Respondeo me non Capnioni sed præceptoribus meis, fidei ac sinceritatis juramentum præstitisse.

Ego

Ego datam servabo fidem, neque hinc mihi quicquam turpitudinis accrescit, etiam si me tota deglubat Obscurorum cohors. Cæteri quid agant contueantur.

Quid multis? Cessate obsecro (ô vos Obscuri!) viros bonos petulantissimâ confectari linguâ. Cessate morbo procacitatis vestro uti. Nolite unumquemque moribus vestris æstimare. Desinite Caprio- nem (virum alioqui doctum & præstantem) vestris contumeliis obumbrare. Deponite fastum, superbiam, temeritatem, arrogantiam, & reliquas animæ pestes. Immundicia, turpitudine, stultiloquium, scurrilitas haud nominetur in vobis. Nemo vos vel commentitiis defensionibus vel inanibus seducat verbis, propter quæ (ut Paulo placet Apostolo,) ira Dei in filios venit diffidentia, quorum participes esse non debetis. Audivi vos Palinodiam in Lamentationibus vestris à nobis jam pridem editis atque confictis decantasse, & benè quidem. Eratis enim tenebræ (idem ad Philippenses ait) nunc autem lux in Domino. Ut filii lu-

cis ambulate, cujus fructus est in omni bonitate, justitiâ & veritate. Valete in Christo Jesu Domino nostro. Coloniae ex felici nostrâ Academia, Anno M. ccecc. xv. il. sexto Idus Martias.

Sapphicum ejusdem Ortuvini hunc suum libellum contra Obscuros alloqventis.

Mordeat te livor edax libelle

Et theonino lacerere morsu

Qui levi venis pretio, laresque

Linguis amicos.

In soleus recti fugiat decorem

Caprimastix, nihil hinc revellat

Exul hic mentis, vel iners Minerva

Sibila musset.

Exspuat quamvis rabidum furorem,

Ora distorquens sceleratus erro,

Et lacer saevo jaculetur ausu,

Fulmen inerme.

Tetamen nullum facinus libelle

Territet, quod tu vereare missus

Sedibus nostris: tua summus optat

Dona Sacerdos.

Bar.

*Barbarum parvi facies popellum
Et gregem hircosum, lacerasque turbas,
Quæ viros nunquam pietate claros
Laudibus ornant.*

*Hos rudes turpis docuit Celeno,
Putrido ventris taminare fluxu,
Omne quod Christi titulos decusque
Nobile servat.*

*Quo sacra tandem Sophia Magistris
Te pium præstes, & Apostolorum
Gratiam sumas, venerare summi
Numen Olympi.*

*Cui velim dicas, tuus hæc decenter
Gratius scribens, petit ut beatam
Nestoris vitam, Phrygiique degat
Secula Varis.*

Seqvitur Epiodium, quod auctore eodem Coloniae in Ecclesiâ Prædicatorum, ad Gerhardi Zutphanienſis Theologi, viriq; (dum vixit) clarissimi sepulchrum dependens in epistolis Obscuro-
rum Reuchlinistarum nequiter est im-
mutatum:

*Hoc quicumque vides saxum subsiste viator,
Et subito largis fletibus ora fluant.* (Ux.

Urbs Agrippina casum, lamentaque noscat
Orbis; & insurgant postera secla queri.
Occidit ante diem fati crudelibus ausis

Doctor, in hac quondam maxime urbe Sophos.
Reliquias summi brevis hac capit arna Ma-
gistri

Cujus ad interitum sacra Minerva gemit.
Gerhar do huic nomen, & huc Zúthiani a misit
Dives opum patriam, sicque Sycamber erat.
Huic simul ingenium fervens, sublime, profun-
dum Majus Ulyssæo Dadalioque fuit. (dum;

Ighoa vis etiam, pleno cui Copia cornu
Optima de multis, vel mage cuncta dedit.
Aurea cœlesti tulit hinc propagino mala,
Non ager hesperidum, quæ nec hymetus ha-
bet.

Cespite de vivo violas, mentamque crocumque
Legit, & aureolis, lilia mista rosis.

Dulcissuoque satur divini nectare roris,
Theologos inter lumen honorque fuit.

Multiplies rerum formas, abstrusaque novit
Conditam naturam, cœlicolisque Deis.

Consultos inter Juris legumque Peritos,
Cor datum pesfit doctiloquumque virum.

Pro

Pro Christi grege sollicitus, vigilantior Argo;

Et Capitoline maximus adis honos.

Libera mens rectique tenax, & nescia falsi,

Virtutum cunctas accumulavit opes.

Hic igitur notus, croceo quo Phæbus ab ortu

Surgit, & occiduas pronus ubi intrat aquas.

Huius & (ut dignū est) manet, æternūq; manebit

Gloria, victuro perpetuata die. (flexo

Non tamen hinc abeat quisquam, quin poplite

Pro Doctore pias fundat ad astra preces.

In perfidos Judæos Epigram-
ma ejusdem.

Impia Gens hominum, gens ferrea, gens male
sperans

Tendit ad Obscuros, tartara nigra luens.

Omnia vincuntur manibus; sic marmora ferro,

Saxaque de facili sæpè cavantur aqua.

Sanguine mollescit adamas, glacialis a Phæbo

Frigora, & à Phæbo solvitur omnis gelu.

Monstra quot Alcides domuit? quot carmine
manes

Thraicius Orpheus movit? & ore feras?

Saxa quot Amphion? quot Methymneus Arion

Delphines? Thamiras quot miser ipse Deas?

Nulla

Nullo hac mutari poterit gens improba verbo,
 Improba quæ verè est, trux scelerata rapax:
 Lucifuga, inconstans, nullo mutabilis ævo,
 Dencalionæa vix reovanda manu.
 Hac nive frigidior, vel saxo durior omni,
 Nec minus Hyrcanæ tygride sæva latet.
 Hoc scelus indignum gelido sub corde voletat,
 Et crudelis alit pectora cæca furor.

Aliud in Judæos.

Crescit honor Christi, gaudent pia numina cælo,
 Et Jovis ætherei gaudia mater habet.
 Exultant superi, cælum latatur & omnis
 Angelicus decimo gaudet in orbe chorus.
 Gaudia mortales agitant, nova gaudia mundus
 Suscipit, & lato scandit ad æstra gradu.
 Nam Solymi, genus infelix, semenq; nefandum,
 Turpia rursus tepidis fletibus ora rigant.
 Post lachrymas fundit gelido de pectore questus,
 Et furor immitis languida corda fover.
 Plumbeus in vultu color est, sunt lumina cæca;
 Aggravat ingratus segnia membra dolor.
 Quid mirum? cecidere omnes, victiq; repugnant
 Artibus incultis fœmineaque manu.
 Non Latio, non hostili, non denique nostro
 Sed recutita suo cecidit ense cohors.

Hoc

*Hoc opus à multis agitur, qui tecta malorum,
Sacrilegumque simul deseruere genus.*

Errores Obscurorum Virorum qui
se Reuchlinistas esse glorian-
tur.

IN primâ Epistolâ primi operis & primæ
editionis & in aliis aliquot subsequenti-
bus, Ecclesiæ Doctores perfidis compa-
rant Judæis: In Spiritum Sanctum, in be-
atum Petrum, in modernum Pontificem,
in ejus censuras Ecclesiasticas, in Reve-
rendissimos Cardinales, in Auditores Ro-
tæ, in Divum Hieronymum, quod scil. non
sit de stylo Evangelii, & in Indulgentias A-
postolicas turpissima ac mendacissima
quæque expuerunt.

In XII. Epistola primi operis blasphe-
mant in Spiritum Sanctum, & hoc in ma-
teria luxuriæ. Abutuntur deinde Sacris li-
teris, & quæ Ecclesia attribuit Beatæ Vir-
gini, ipsi suis adeptant meretricibus. Scri-
bunt quoque, turpem amorem esse charita-
tem, concludentes Deum amorem esse lu-
xuriosum. Taceo sexcenta mendacia in
bonos viros effusa, quæ hoc loco enume-
rari non possunt.

Glo-

Gloriantur etiam se crucem facere solitos ex stercore humano ad domos suarum meretricum, quod quam turpe sit ac scandalosum, nemo omnium ignorat.

In xxii. Epistolâ & in subsequentibus jocantur cū gloria Domini nostri Jesu Christi & ejus resurrectione. Scribunt præterea, tunicam Salvatoris nostri, quæ est apud Treviros, antiquâ & pediculosam esse vestem. Tres etiam Reges beatissimos tres dicunt esse Rusticos ex Westphaliâ. Merdant super indulgentias Apostolicas & Fortalitium fidei, librum Ecclesiæ utilissimum, penitus detestantur.

In xxvii. Epistolâ Deum blasphemando, dicunt Matthæi x. i. (id quod impossibile est) scriptum esse & in Sacris Literis contineri, quomodo Jupiter stupraverit Cantionem & Europæam virgines, tam turpiter Sancta Dei Evangelia vilipendendo, & Sacra Scriptura (id quod histriones non facerent) perditissime abutendo. Cadmum quoque adulterum, regem olim Thebarum & Bacchum omnis nequitiae atque

im.

impudentiæ Deum Christo Salvatori nostro impiissimè comparant: Semelem insuper Jovis meretricem & Bacchi matrem dicunt significare Beatam Virginem Mariam, ut Judæorum more huc illuderent: item non erubescunt in eadem Epistolâ scandalosè scribere, Pyramum (de quo est in fabulis Poëtarum) amantem prorsus hominem, significare Filium Dei, & Thisben quæ seipsam interemit turpi amore corrupta animam designare humanam, idque (quod est omnium pessimum) scriptum esse mentiuntur Luc. II.

In xxviii. Epistola abutuntur per derisionem sententiis Evangelicis.

In xxix. fit sacrilega enarratio de ascensione Domini & extremo judicio: & illusio quædam Apostolis ac Divæ Virgini.

In xxx. mentiuntur Sanctissimum Dominum nostrum LEONEM Papam X. indulgentias dedisse in rebus inutilibus, scandalose simul Sanctum Bonaventuram deridendo.

In xxxiv. inter alia mendacia ridiculè lo-

loqvuntur de aquâ & sale benedictis, quibus tamen Sancta Mater Ecclesiâ utitur in pueris baptizandis.

In xxxv. effunduntur ea, quæ nemo histriionum dicere auderet in prostibulo.

In xxxvi. ridiculè etiam in sacrum loquentes Baptisma mentiuntur clarissimos Erphordensis studii Doctores determinasse, quod Judæo baptizato iterum renascatur præputium.

In ultimâ Epistolâ primi operis & primæ editionis omni iniquitate plenâ, scribit unus de numero Obscurorum Reuchlinistarum, se fuisse crinizatum ad pudenda sua à quodam Monacho, & alia quædam Sodomitica nefanda auditu, & pro quibus debetur poena ignis. Postremò idem ille nebulo Reuchlinista, nos rhythmatice ac ridiculè orare docet per nomen JESU Christi ac beatos Evangelistas.

Prætereo errores alios & infinita mendacia, quibus viros bonos diffamare conati sunt, ut Capnioni suo holocaustum offerre, & Oculari ipsius Speculo ab aliquot
Uni-

Universitatibus ad ignem condemnato, alludere videantur. Quas obsecro putamus in eorum additionibus nequitias contineri, & in aliis etiam Epistolis, à primis (de quibus modo mentionem fecimus) longè differentes.

Quòd si illi sunt de numero Obscurorum, quos ipsi in secundo suarum Epistolarum volumine apertè nominarunt. *Rarò quippe boni numero vix sunt totidem, quot Thebarum porta vel Divitis ostia Nili.* Doleant itaque & ingemiscant tam pestiferi ac planè spurcidici Reuchlinistæ, qui neque Deum timentes neque homines, optimos quosque suis convitiis ac mendaciorum fordibus deturpare voluerunt. At quid tantum de Obscuris, quibus nunquam credendum erit, etiamsi nova moliantur; Quibus inquam novæ indies à Sede Apostolicâ maledictiones incubût, vel ob hoc maximè, quod turpissima etiam in Florentinos effudère; quasi parum fuisset ineptire, nisi & Summo Pontifici implicitè illuderent. Non igitur à bonis aut sapientibus

192 *Lamentationes Obscurarum Virorum.*
entibus Poëtis, sed à pessimis quibusque
nebulonibus ac Pseudo-Christianis, tam
execrabiles sunt effusæ Epistolæ, quos ego
laudare non debui, quum Sacro-sancta Se-
des Aostolica iniquitatis eos filios esse de-
creverit. Vale Lector, & secundam em-
Inquisitoris Apologiam, quæ Nundinis
fortasse nunc Septembribus exhibet in lu-
cem, in qua admirandâ quædam ac planè
obstupenda contra Capnionem invenies,
cujus etiam Cabalam plenam docet esse
erroribus. Colonia, anno M.ccccc.xviii.
tertio Kal. Septembres. Hæc Ort-
vvinus.

*Impressum Colonia, Anno M. ccccc.
xviii. in Augusto.*

item M. DC. xix. Iphis Cal. Græc.

7119.

ousque
, tam
os ege
Eta Se
esse de
m eme
ndinis
ia lu
e plan
renies
et esse
.xviii
rt.

cccc.

cc.